

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. računi: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563. Zagreb št. 39.011. Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

SCLOVENECEC

Našim materam

Današnji dan, ko katoliška Cerkev praznuje praznik Marijinega Oznanjenja, trenutek, ko je Devica postala Mati Sinu božjega, praznuje tudi ves katoliški svet praznik človeškega materinstva, ki v svitu božjega materinstva dobiva nadnaravni pomen. In Beseda je meso postala, pravi Pismo... božja volja postane tudi v človeški materi meso, in rodi se človek, novi človek, ki nosi obličje božje. To je velika skrivnost rojstva, da se sled obličja božjega ne zabriše ter da živi iz roda v rod do zadnjega dne, ko bo svoj obraz tudi človek nesel v nebo in se z njim zazri v svoje Praobljčje.

Kakšen prestopki proti božji modrosti stori tista mati, ki tako spočeto obličje zatre s silo in mu ne da ugledati sonca! In kako velika je mati, ki se skloni pred Njim, ki daje življenje, s pominjo vdanostjo: Dekla sem Gospodova, zgodi se Tvoja volja... In ne samo z vdanostjo, z ljubeznijo, ki je ni večje na tem svetu, sprejme mati v svoje varstvo otroka, ki ji ga je dal Bog, ne guje ga in vzgaja, da ga vzgoji za človeka, ki se zaveda, da je od Boga in za Boga rojen in poslan v trpljenje sveta, da se preizkusi in dozori za nebesa.

Kako velik je nadnaraven pomen človeških mater, nosilk človeškega življenja, branilk pogumnih mladik, izpolnjevalk volje božje in hraniteljke življenjskih moči najvišjega stvara na zemlji!

Toda mi, ki gledamo svoje matere tudi s čisto človeškimi očmi, smo veseli, da jim je svet izbral v letu vsaj en dan, ki je posvečen samo njim. In katoliški svet se na današnji dan klanja velikemu delu naših mater, njihovem tihemu trudu, trpljenju, skrbem in žalosti, pa tudi njihovemu veselju, neskončni sreči, ki jo doživljajo v obeh svojih otrok in njihovih ljubezni, ki jo prav tako doživljajo, kakor jo tudi sprejemajo. Vsaj želimo, da bi jo sprejemale vse v taki meri, kakor jo one izžarevajo. Matere so vse, kar je v nas telesnega in živega: so prva celica naše krvi, prva hrana našim ustam, prva opora našemu koraku in prva tuda naši radovednosti, so prva naša rast. Pa so tudi prva zibelka naše duševnosti, zaklad čudežnih lepote, ki nam gibljejo prvo domišljijo, so vrata sveta in odgrinjajoča se zavesa pred skrivnostmi življenja, dedščina rodov in krvi in duhu, prva molitev in prvi ukor, prva knjiga, ki nas oblikuje navznoter in prva oblika naše duše, ki raste ob njeni kot mladika ob deblu, da ugleda nebo, ki bo odslej viselo nad otrokovo usodo. Pa so matere še več: so eonce naših družin, pesem naše domačnosti, uteha naših težkih ur, smehljaj v obupu, ljubeča roka v osamljenosti, naročje naši solzi, opora v omahovanju, dvig in padanju, sled v izgubljenosti, počivališče trudnemu in mir v zavetju. In zato proslavljamo naše matere, te skrivne junakinje največjih človeških dogajanj: rasti človeških teles in duš, te svečenice ljubezni in družin, tako ogroženih v nasilju naših dni.

Svečenice ljubezni in varuhinje svetega ognja naših družin! To bi bil največji in najlepši naslov, ki ga dajemo našim materam ob tem svečanem dnevu, ki je posvečen njim, pa so ga one, zveste svojemu poslanstvu, poklonile svojim otrokom. Le pogledite materinske proslave! Ali niso višek materine nesebičnosti: žrtvovati vse, tudi tisto, kar je izključno njeno, otroku, svoj materinski dan spremeniti v družinski, otroški praznik. In prav danes še posebno gledamo v materi duhovno graditeljico naših družin, celico naše narodne rasti. Kako pravi Tavčar: »Tvoja je zasluga, da je tlačena in raztrgana slovenska domovina ostala skupaj! Te domovine prvi ateleber si ti, slovenska kmetica, ki epiš navadno na elami in pod raztrgano odejo ter ješ, kar možu in otroku ostane.« Tvoja je zasluga, slovenska mati, da je slovenski narod prebolel nasilje tolikih stoletij, da je danes živ in da ima voljo in moč v sebi, živeti še tisočletja. Živel pa bo samo, če bo imel zdravo korenino, iz katere raste, če bo imel zdrave matere, ki bodo rodile telesno krepko potomstvo in ga vzgojile v duhovno močan rod. In če danes proslavljamo družino, kličemo zato tudi vsem, ki imajo skrbeti za pravilni človeški red, da družino dvignejo iz gmočnih skrbí in iz suženjstva materializma ter dajo priliko materam, da se resnično vse posvete samo nji, in doraščajočemu rodu fantov in deklet, da si jo ustanove. Človeku je vrojeno družno življenje in človeška družba ga ne sme razdirati, temveč pospeševati. Toda danes to življenje razjeda gmotno ubožstvo, toda še bolj gmotno pojmovanje življenja, ki išče le sebe, svojega uživanja in se boji vsakih žrtv in dolžnosti skupnostim. Ko proslavljamo matere, dajmo čast in spoštovanje temu nesamoljubnemu žrtvovanju, kajti mati je simbol žrtvovanja, vse se dajoč kot dobri pelikan možu in otrokom, ki ji srkajo moči in gubajo obraz. Toda materinska lepota ni v nališanem licu in manikiranih nohtih, materinska lepota je v delavnih rokah in ljubečem izrazu oči, je v lepoti duše. In ta je tisti živi vrelec vseh milosti.

In ko se bo zmaterializirani svet ob naših materah, ki so rodile in rodile leto za letom in vendar vzgojile trume otrok in jim prekrbele prostor na soncu življenja, naučil žrtvovati svojo udobnost življenju, bo tudi družina dobila nazaj svojo mirnost in svojo vzvišenost, svojo posvetitev, ki ji izvira z njenega nadnaravnega poslanstva. In katoliške matere, ki v današnjem Marijinem prazniku gledajo svoj božanski vzor in posvetitev svojega poklica, imajo veliko nalogo, ozdraviti družino in rešiti narod. Toda danes, ko na vseh obzorjih velja največja nevarnost za materinsko srce, trepete za svoj rod in s strahom in grozo gleda v bodočnost. Ob godu naših mater imamo zato samo eno željo: da bi jim bilo to najhujše zaradi njihove nesebične ljubezni in žrtve prizanešeno!

Madrid se je vdal

Danes bodo Francove čete vkorakale v špansko prestolico Francoski poslanik maršal Petain se je predstavil Francu

Milan, 24. marca. AA. »Corriere della Sera« poroča iz Burgosa, da so pogajanja med zastopniki republikancev in burgoško vlado končana. Republikanci so pristali na kapitulacijo. Na republikanskih bojiščih bodo danes razobečene bele zastave v znak vdaje. Vkorakanje nacionalističnih čet v prestolnico Madrid je določeno za jutri, v soboto. Republikanski parlamentarci so se obvezali, da bodo za jutri podvzeti vsi potrebni koraki in da bodo odstranjene vse naprave, ki so imele namen pognati v zrak nekatere zgradbe. Od strani republikancev sta se pogajanj udeležila komisar za notranje in zunanje zadeve Guaril in bivši guverner Cartagena Ortega.

Včerajšnji prihod parlamentarne delegacije madridskega obrambnega sveta je iznenadil samega generala Franca, prav tako pa njegove so-trudnike. Parlamentarci so prileteli v Burgoz z velikim ameriškim letalom »Douglas« ter so bili sprejeti od nacionalističnega polkovnika Ungria, šefa nacionalistične poročnevalne službe in od dveh članov nacionalističnega generalnega štaba.

Pogajanja so se pričela takoj na letališču. Predstavniki madridskega obrambnega sveta so pristali

1. na splošno pomiritev in izročitev Madrida, 2. na popolno razorožitev republikanske vojske in priznanje generala Franca za vrhovnega poglavarja Španije.

Edini pogoj, ki so ga stavili republikanski voditelji, je ta, da naj general Franco obljubi, da bo dal vsakemu republikanskemu vojaku pravico, da sme nemoteno zapustiti Španijo.

Pogajanja so bila kmalu končana. Sklenjeno je, da Madrid izroči nacionalistični armadi, republikansko vojsko pa razpustijo. Istočasno bo vrhovni obrambni svet priznal generala Franca za vrhovnega poveljnika Španije.

Trdijo, da je vrhovno poveljstvo nacionalističnega generalnega štaba zahtevalo za odbor za obrambo Madrida, naj razdeli republikansko področje v nekaj con, od katerih bi Madrid predstavljal prvo. Počasno zavzemanje republikanskega področja bi imelo namen, da se predhodno očisti ozemlje nezaželenih ljudi in da se lažje razoroži republikanska vojska.

Burgos, 24. marca. c. Nacionalisti bodo vkorakali v Madrid jutri v soboto popoldne.

Republikansko vodstvo Madrida se je odločilo za predajo brez vsakih pogojev zato, ker je postal požar v Madridu obupen. Ni bilo več hrane in zdravil in je v zadnjih dneh pomrlo v Madridu nad 2000 ljudi na dan zaradi pomanjkanja hrane in zdravil.

Poleg tega pa je bil položaj madridskega odbora obupen zaradi tega, ker odbor ni imel oblasti nad ostalim delom republikanske Španije. Pokrajine Valencia, Murcia in Cartagena so se zopet oddaljile od Madrida. Pri današnjih pogajanjih so zastopniki Madrida zato tudi izjavili, da za te tri pokrajine predaje ne morejo obljubiti in izključeno, da bi se te tri pokrajine še hotele bojevati.

Burgos, 24. marca. AA. Havas: Po sestanku med Petainom in Jordano je poslanski svetnik Gazel izjavil posebnemu dopisniku Havasa sledeče: Razgovor je bil zelo prirčen. Maršal Petain je, potem ko je predal prepise svojih poverljivih pisem, razgovarjal z ministrom za zunanje zadeve Jordanom o mnogih rečeh zelo podrobno.

Burgos, 24. marca. AA. Steenani: Danes je maršal Petain izročil svoje poverilnice.

Madžari so se umaknili

Madžari so hoteli vdreti na Slovaško, a so se po podpisu pogodbe v Berlinu hitro pri Slovaki opravičili

Budimpešta, 24. marca. AA. MTT: Uradno poročajo: Madžarske čete v Karpatski Ukrajini so zasedle včeraj več točk v zapadnem delu doline Unh (Ung) zato, da bi zavarovale železniško progo v tej dolini. Znano je, da mejna črta med Slovaško in Karpatsko Ukrajino ni bila nikoli točno določena, kar je celo v prošlosti dalo mnogokrat povoda za spore. Mir je zdaj obnovljen toda da bi se v bodočnosti ne ponovila več razprava o tej meji, bo mešana madžarsko-slovaška komisija določila končno mejno črto. Madžarska vlada želi zaradi tega stopiti v zvezo z vlado v Bratislavi.

Bratislava, 24. marca. AA. Havas Slovaške čete so po uradnem poročilu dale močan odpor madžarskim četam. Madžarska letala so letela zelo nizko ter streljala na slovaške čete s strojnimi puškami. Slovaška letala so se istotako dvignila ter napadla dva madžarska bataljona. Slovaški letalci so izjavili, da so videli mrtve in ranjene madžarske vojake.

Bratislava, 24. marca. AA. Havas: V krogih, ki so blizu slovaški vladi izjavljajo, da se je po objavi nemško-slovaškega sporazuma, po katerem Nemčija jamči za slovaške meje, madžarska vlada po budimpeštanskem radiu opravičila slovaški vladi. Po radiu je bila tudi dana obljuba, da se bodo madžarske čete v 24 urah umaknile iz zasedenih pokrajin Slovaške. Madžarske čete so se začele umikati danes zjutraj. To umikanje je mirno. Pričakujejo, da bo vsa zavzeta pokrajina osvobodjena do večera.

Bratislava, 24. marca. AA. Slovaški zunanji minister je sprejel danes odgovor na noto, ki jo je včeraj poslal madžarskemu zunanjemu ministru. V svojem odgovoru grof Czaky izjavlja, da se bo začela energična preiskava zaradi incidentov, ki so se odigrali včeraj na slovaški meji. Ti incidenti, so se mogli pripetiti samo zaradi tega, ker slovaško-karpatsko-ukrajinska meja nikdar ni bila točno začrtana. V Bratislavi mislijo, da bodo nočjo potegnjene prvotne meje.

Slovaški propagandni minister Mach, ki je odgovoren za današnji položaj Slovaške,

Varšava, 24. marca. AA. Havas: V razgovoru, ki ga je imel predsednik slovaške vlade dr. Tiso z zatsopnikom lista »Kurier Porany«, je dr. Tiso izjavil, da zunanja politika ne zanima Slovaške. Ne bomo pristopili k Zvezi narodov, pa tudi ne k paktu proti kominterni — je dejal dr. Tiso — toda pakt protikominterne moramo podpirati.

Slovaška bo kot svoj denar obdržala krono, a zlato podlago bo dal rajh iz rezervne češkoslovaške zvezne banke. Slovaški ministrski predsednik je dejal poleg drugega tudi, da računa, da bo v inozemstvu dobil posojilo eno milijardo kron

Predsednik Hacha razlaga kako je bilo v Berlinu

Zdravniška pomoč še le po podpisu pogodbe

Praga, 24. marca. AA. ČTK je izdala danes sledečo poročilo: Predsednik Hacha je izjavil danes novinarjem, da ni točna vest, da bi mu bila predložena, ko je prispel v Berlin popolnoma zgotovljena listina pogodbe, da jo podpiše. Naglasil je, da je praška vlada vprašala nemško vlado ali lahko on in Chvalkovski prideta v Berlin, da se pogajata o odnosih med Nemčijo ter Češko in Moravsko. Hacha je dodal, da je, predno je podpisal pogodbo, zahteval soglasnost praške vlade, ker ni hotel prevzeti odgovornosti za podpis brez odobritve praške vlade. Na koncu je Hacha izjavil, da je bil zaradi dolgega potovanja in naporov pogajanj potreben zdravniške pomoči, toda jo je zahteval šele, ko je podpisal znano pogodbo. (Ta popravek je bil potreben, ker so se po zapadnem tisku širile vesti, da je bil dr. Hacha, ko je prišel v Berlin, prisiljen podpisati že vnaprej pripravljeno pogodbo, in sicer pod grožnjo, da bodo letala z bombami razbila Prago že naslednje jutro, ako tega ne stori. Dr. Hacha se je, tako pravijo lažnjive vesti, tri ure boril z nemškimi državniki, nakar da je padel v nezavest in so mu morali dati injekcijo, da se je zavedel, nakar

je pogodbo podpisal. Dr. Hacha sedaj na te vesti odgovarja. Op ur.)

Po pisanju »Prager Zeitung Dienstac« bo protektor Češke in Moravske v Neurath imenoval novo vlado takoj, ko se nastani v Pragi.

Odbor narodne zajednice, ki ga je ustanovil predsednik Hacha, je imel pod njegovim predsedništvom snoti sejo, kateri je prisostvoval tudi predsednik vlade Beran. Hacha je na seji dejal, da so dogodki zadnjih dni logična posledica lanských dogodkov ter mednarodnega položaja. Naša dolžnost je ohraniti češki narod ter združiti njegove narodne sile. Moja dolžnost pa je prevzeti upravo nad češkim narodom. Minulost je treba likvidirati. Vi ste izvoljeni, da se brigate za bodočnost češkega naroda in da vzdržujete zveze z vojaškimi in civilnimi nemškimi oblastmi.

Vsi tuji časopisi, razen nemških in italijanskih, prepovedani

Praga, 24. marca. AA. Havas: Na Češkem in Moravskem so prepovedani vsi tuji časopisi razen nemških in italijanskih.

Lebrun se je vrnil iz Anglije

London, 24. marca. AA. Reuter: Danes popoldne ob 9.45 sta zapustila predsednik francoske republike Lebrun in njegova soproga Buckinghamski dvorec ter se odpravila z avtomobilom na postajo Viktorija. Pospredili so ju kralj Jurij, kraljica Elizabeta ter princesinja Elizabeta in Margareta. To je prvič, da sta bili v spremstvu visokih gostov. V prvem od treh zaprtih avtomobilov so bili kralj Jurij, Lebrun in princesinja Elizabeta, v drugem kraljica Elizabeta, ga. Lebrunova in princesinja Margareta, v tretjem pa člani ostalega spremstva. Med tem ko so avtomobili počasi odhajali iz buckinghamskega dvorca je velika množica ljudstva, zbrana na toplem pomladnem soncu, priredila ob dvorcu navdušeno manifestacijo.

Predsednik francoske republike je, kakor poročajo, poklonil pred svojim odhodom kralju Juriju VI. kipec, ki predstavlja blagopokojnega kralja Jurija V. na konju; kraljici Elizabeti pa na kristalnem vazu.

Vlak, s katerim se je vozil predsednik francoske republike Lebrun je prispel v Dover ob 11.30. Predsednika republike in njegovo soprogo je pospremil do ladje »Côte d'Azur« vojvoda Clouestrski s svojim spremstvom. Ladja je odplula ob 11.44. Istočasno pa so zagrmeli topovi. Angleške kontratorpedovke in letala spremljajo ladjo »Côte d'Azur« do srede poti preko Rokavskega preliva, kakor o priliki prihoda predsednika francoske republike.

(Glej tudi poročilo na strani 4.)

Politični zapiski

Smisel in namen sporazuma

Dr. Mačkovo glasilo »Hrvatski Dnevnik« od 24. t. m. prinaša članek, ki zopet govori o sporazumu. Med drugim tako pravi: »Kjub vsem teorijam je vendarle ostalo dejstvo, da se Srbi imajo za poseben narod, kakor se imajo tudi Hrvati. Sicer pa je bila misel narodnega edinstva teh 20 let samo orodje za nadglasovanje Hrvatov. Kar namerno je šlo za to, da bi se hrvatski narod popolnoma pollačil. V tem duhu je šla tudi vsa osebna politika, ter so v vse važne službe prihajali le ljudje, ki niso imeli srca za hrvatski narod. To je uvidel tudi Dragiša Cvetković, ki je prišel na čelo vlade... Pokazalo pa se je, da je v nadrejenih službah mnogo ljudi, ki sabotirajo, ki delajo vladi neprilike. Če ti ljudje že tako postopajo s svojimi resornimi ministri, ki so Srbi, si lahko mislimo, kako bi postopali, če bi njihovi resorni ministri bili Hrvati. Saj ni rajni Stjepan Radić zaman rekel, da smo »Hrvati bili le pri vladi, ne pa na vladi.« Zato je dozorelo prepričanje, da Hrvatom ni treba trošiti sil s samimi vladnimi spremembami, temveč zahtevati temeljite spremembe. To je bil tudi namen sporazuma iz leta 1937 z opozicijo. Člani JNS so v senatu sicer predlagali hitrejšo postopanje. Postopanje je v glavnem le tehnično sredstvo. Glavno je duh, ki izvira iz tega sporazuma, in misel, ki je v njem izražena. Ta misel pa je pravica hrvatskega naroda na samoodločbo. Smisel in namen tega sporazuma je ta, da se razmere med Hrvati in Srbi tako uredi, da se uresniči pravice hrvatskega in srbskega naroda. Ta sporazum priznava enakopravnost Hrvatov in Srbov. Sporazum ne izključuje bolj naglega postopanja, če to naglo postopanje vodi k cilju. Zato ga ne odklanjamo. Vendar nam je glavna stvar, da bo hrvatski narod popolnoma svoboden in da se za vedno reši nadvlade.«

V nekaj dneh bo vse jasno!

»Seljački Dom«, glasilo HSS in dr. Mačka, je te dni prinesel članek o političnem položaju. Ta članek je izdal tajništvo HSS z ozirom na razne govorice, ki jih nekateri razširjajo po Hrvatskem. V tem članku je med drugim rečeno: »Sami moramo skrbeti zase, v svetu pa veljamo toliko, kolikor smo slozni. Hrvatski narod v teh razburjenih časih, ko ne veš, kaj prinese jutrišnji dan, mirno in potrpežljivo čaka, vendar previdno opazuje razvoj dogodkov. Misli zgolj le na to, da ostane tujen in močan kakor falanga. Ne dajmo se begati od nobenih besedi ter niti ne ememo poslušati navodil in govoric posameznih brezposelnih, ki jih ne delajo, marveč le pobirajo razne glasove ter jih naprej razmašajo. Takih je največ po mestih, nekateri pa so te laži že začeli razmašati po vaseh. Vsi naši priatelji morajo vedeti, da je vodstvo hrvatske narodne politike na čelu z dr. Mačkom ostalo zvesto sklepom, da se uresniči hrvatsko državno pravo. Naj se nihče ne vznemirja ter naj nihče ne naseda zlohotnim govoricam. Vsa navodila in vse, kar je treba, bo hrvatski narod sploh, zlasti pa naše kmečko ljudstvo, dobilo od svojih zastopnikov in organizacij HSS. Res je, da se dogodki naglo razvijajo ter bo čez nekaj dni položaj že docela jasn. Takrat bo vodstvo hrvatskega naroda na čelu z dr. Mačkom sprejelo in sklenilo svoje sklepe, med tem pa mi drugi bomo mirni, potrpežljivi, previdni in pripravljeni izvršiti tisto, kar bo od nas zahteval naš vodja in predsednik dr. Vladko Maček ter se ne udajajte navalom čustev, marveč svojemu razumu.«

Najprej sporazum, potem šele vlada

Rečeno je že bilo, da so nekateri politiki, med katerimi je tudi glavni tajnik JNS g. dr. Kramer, izrekli željo, da bi se sedaj takoj napravila koncentracijska vlada. »Hrvatski dnevnik«, ki je glasilo dr. Mačka, je v uvodnem članku zapisal, da bi Hrvati ne šli ne v koncentracijsko ne v koalicijsko vlado, razen če bi nova vlada morala izvajati že doseženi sporazum. Na ta članek »Hrvatskega dnevnika« prinaša sedaj belgrajsko »Vreme« iz krogov belgrajskih politikov tole poročilo: »Jasno je, da je namen dr. Mačka, kakor se iz tega članka vidi, nadaljevati delo pri ustvarjanju sporazuma, ki ga je treba najprej načelno skleniti. Če bi se koncentracijska vlada sestavila prej, preden bi bil sporazum dosežen, bi bila že vnaprej obojena na neuspeh. Samo glasilo dr. Mačka naglašajo, češ da ne gre za koncentracijsko vlado in da je poprej treba doseči sporazum, potem šele govoriti o koncentracijski vladi. Vsi drugi poskusi bi pomenili, da se dela zmeda. Namesto želje po sporazumu bi dobili pritiskanje teh ali onih, da bi bili deležni vlade. To pa bi bilo daleč od vsake politične stvarnosti in daleč od potrebnih pogojev, da bi se hrvatsko vprašanje pravilno rešilo.« — In to je tudi res! Če sedanja vlada lahko sklene sporazum, čemu koncentracijska vlada, kjer bi bilo 10 strank, od katerih bi vsaka rada pristavila svoj piskrček. Namesto sporazuma bi dobili nov ravaj in kvas! To stališče, ki smo ga mi vedno naglašali, naglašajo, kakor vidimo, tudi dr. Maček in naglašajo, kakor razberemo in gornjega, tudi merodajni politiki v Belgradu.

Za dogovori pridejo dejanja

V četrtek je predsednik vlade v senatu imel kratek govor o hrvatskem vprašanju, kjer je dejal, da je doslej dovolj govoril, sedaj pa začenja delati. Povedal je med drugim, da je izdal pomilostitev za politične prestopke, kjer je bilo pomilostjenih kakih 170.000 ljudi, med njimi v savski banovini kakih 50.000. Mačkov »Hrvatski dnevnik« razlaga ta Cvetkovičev govor ter na koncu tako pravi: »Med najvažnejše Cvetkovičeve besede spada tista, ko je dejal, da je dovolj izjav in trknanja na prsi, kdo je bolj patriotičen in nacionalen. Soglašamo z njim, da je treba resno, pošteno, odkrito in jasno preiti na dejanja. Vendar pa ni mogoče preiti na dejanja, dokler ni dogovora o tem dejanju, samo da se ta dogovor ne sme raztegniti kakor kaka glista. Tega raztegovanja je bilo že dovolj. Vse srbske stranke so izjavile, da so za sporazum. Zato je treba preiti na stvar samo in ugotoviti, v čem se strinjamo in o čem se bo treba še pogajati. Po 20 letih skupnega življenja je treba ugotoviti, ali se ta sporazum, ki so sedaj vsi zanj, da uresničiti, in v čem so morda morebitne ovire. V tem smislu se mora položaj čim prej razjasniti.« — Iz teh besed lahko sprevidimo, da nam bodo bližnji dnevi prinesli jasnost.

Dogovori se skoraj prično

Belgrajska Politika piše: »Javnost ne more vedeti, kakšen bo ta prihodnji sporazum, ker je to stvar dogovorov, ki se morajo skoro pričeti. Zato bi bilo prezgodaj zavzemati kako stališče do govorice in ugibanj, ki se razširjajo o prihodnjem sporazumu. Verjeti je treba, da bo dana prilika sam sporazum presoditi, vendar je sedaj nastopil tisti trenutek, ko po besedah g. Cvetkoviča od besed prehajamo na dejanja. Šele po tem dejanju bo mogoče presoditi vsakogar zaslugi in odgovornost. V političnih krogih sodijo, da bo vlada sedaj, ko nima več skrbi s preračunom, mogla z večjo naglico lotiti se političnega dela, ki jo čaka.« — Vsekakor stojimo tik pred važnimi dejanji in dogodki.

Seja občinskega sveta v Mariboru

Maribor, 24. marca.

Nocoj ob 18 je bila druga redna seja mariborskega občinskega sveta. Pri seji je bil navzoč tudi zastopnik bana okrajni glavar dr. Šiška. Uvodoma je župan v lepem govoru slavil spomin umrlega prelata dr. Frana Kovačiča, največjega mariborskega meščana, ki je s svojim delom trajno zadožil mariborsko mesto. Omenil je, da je bil pogreb na občinske stroške. Občinski svetniki so pokojniku zaklicali: »Slava!«

Nato je bilo izven dnevnega reda sporočeno, da je ostalo od celotnega preračuna 100.000 din prihranjenih. Za ta znesek bo občina nabavila stroj za pometanje cest. Nato so sledila poročila posameznih odsekov.

Za prvi odsek je poročal svetnik dr. Müller, ki je imel samo tri vprašanja za javno sejo. Nekatero stare mariborske občane je razburilo, ker bo prejšnje mestno pokopališče v Strossmayerjevi ulici zaprto, in so vložili prošnjo, naj bi se rok podaljšal vsaj za 10 let. Mestni občinski svet je prošnjo soglasno odklonil in se postavil na stališče, da je že prejšnji občinski svet l. 1914 odredil, da se to pokopališče zapre ter določi rok, ki se ga občina drži. Proti podaljšanju roka se je izreklo tudi stolno in mestno župnišče, ki je lastnik pokopališča.

Sledilo je poročilo drugega odseka, za katerega je poročal svetnik Aljančič. Mestni svet odobri 10 prošelj za ubožne podpore, dve za vzgojne podpore, 612 pa za sprejem v hiralnico, oškrbovališnico in vzgajališče. Poročevalec poroča, da se je odsek pečal tudi z vprašanjem nove oskrbovališnice, ki bo postala nujna potreba, ker so sedanji prostori zelo slabi. Odsek je tudi obravnaval vprašanje prispevka, ki bi ga morala odobriti mariborska občina iz banovinskega fonda. Letos je mariborska občina prispevala v ta fond dva milijona dinarjev, ne da bi prejela eno samo paro nazaj. Občinski svet pooblašča župana, da tozadevno ukrene.

Svetnik Stabej je poročal za tretji odsek. Odobrenih je bilo večje število parcelacij in regulacij mestnih ulic. Sporočeno je bilo tudi vprašanje parcelacije zemljišča v Kopališki ulici nasproti Narodnega doma, kjer namerava postaviti dr. Scherbaum več novih hiš. Oddala so se tudi dela za policijsko kasarno, ki bo zgrajena v starem muzejem poskoplju.

Nato se je pričela razprava o finančnem odseku, za katerega je poročal ravnatelj Hrstelj. Obširno je govoril o reorganizaciji zavoda Vesna v žensko obrtno šolo. V zavodu Vesna je sedaj pod vodstvom ženskega društva gospodinske šole, priključena pa je tudi obrtna šola, ki pa ne more dajati veljavnih spričeval. Mestna občina vzdržuje zavod in plačuje nameščence. V Ljubljani je bila pred nedavnimi anketa, na kateri so razpravljali o vprašanju ženske obrtne šole. Na podlagi te ankete je občinski svet vprašal žensko društvo in ravnateljstvo Vesne, ali naj bi se reorganizirala Vesna v žensko obrtno šolo, ki naj bi prišla pod kompetenco ministra za trgovino in industrijo. Dobila je pritrdilen odgovor. Mestna občina je načelno za ustanovitev takšne šole, treba pa je napraviti prej pogodbo, kdo bo vzdrževal učne moči, in zainteresirati je treba tudi Zbornico TOI, ki veliko prispeva za tako šolstvo v Ljubljani, v Mariboru pa doslej ni.

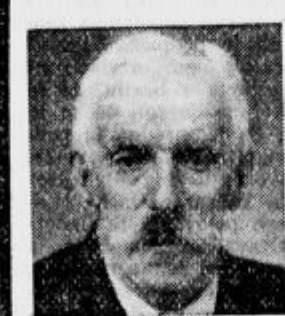
V Einspelerjevi ulici št. 22 je kupila občina hišo Ivana Kovača za 220.000 din. V njej se bodo začasno namestili carinski uradi, pozneje pa bodo stavbo podrl. Kupnina gre iz kaldrmekega fonda.

Daljša debata se je razvila pri vprašanju pogodbe z mestnim konjačem Matkom Jerasom. Mestni konjač je odpovedal sedanjo pogodbo in je bila sklenjena z njim nova pogodba, po kateri dobiva 12.000 din letnih prejemkov. V pogodbi se je spremenila tudi določba glede odškodnine za pae, ki jih vrne lastniku, da bo posledj lahko zahteval odškodnino 30 din samo od onih psov, pa katere pridejo lastniki šele po preteku 24 ur. Številni občinski svetniki so ostro nastopili, ker konjač ne postopa pri svojem poslu tako, kot zahtevajo predpisi za varstvo živali. Zahtevali so tudi, naj dajo konjaču in njegovim pomočnikom posebne znake, kadar bodo izvrševali svojo dolžnost.

Z društvom Marjanščice se podaljša pogodba za upravo ustanove za varstvo deklet za nadaljnjih 20 let. Za prihodnjo sejo se odgodi vprašanje znižanja trošarin za branjeve na Glavnem trgu. Občini Pobrežje odstopa mariborsko mesto 1000 kvadratnih metrov svojega sveta brezplačno za

Najstarejši Kamničan umrl

Kamnik, 24. marca 1939.

V visoki starosti 93 let je danes ob 17 umrl v Kamniku najstarejši meščan, bivši trgovec, g. Andrej Slojko. Pokojni se je rodil dne 21. septembra 1846 na Vrhpolju pri Vipavi. V Kamnik je prišel pred 57 leti in tu odprl trgovino z južnim sadjem »pri Vipavecu«.

Bil je izredno pridlen in skromen mož, zraven pa obdarjen s pristno vipavsko šegavostjo, ki mu je odprla pot v vsako družbo. Povsod so ga z veseljem sprejeli, kamor je prišel. Bil je kremenit krščanski mož in zelo blagega srca; rad je pomagal siromakom in dijakom, ki so se zelo zaupno zatekali k njemu v vseh mogočih zadevah. Vneto je oskrboval vse trte po Kamniku in bil do zadnjega trdnega zdrava in do dobre volje.

Ob mrliškem odru žalujeta hčerki ga. Režika, poročena s g. Avgustom Mejačem, in ga. Tončka, poročena s trgovcem g. Ivanom Petkom.

Pogreb bo v nedeljo, 26. marca 1939 ob 16.30 na pokopališče na Zale. Naj mu bo Bog plačnik za njegova dobra dela! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Kupujte srečke državne razredne loterije v glavni kolekturi

„VRELEC SREČE“

Pismeno naročene srečke se takoj odpošljejo. Plačajo se po prejemu po položnici.

Priporoča se glavna kolektura „Vrelec sreče“

Alojz Planinšek, Ljubljana, Beethovnova 14

Telefon 35-10

razširitev Vodnikove ulice na Tezmem. Valvazorjeva ulica in Tvorniška cesta se zvežeta in se dobi v ta namen potrebni svet od lekarnarja Albaneza. Zadržki nameščencev mestnih podjetij se prodajo parcele od Rosenbergovem posestvu za 20 hiš šele potem, ko bo zadruga dobila brezobrestno posojilo, za katerega je prosila.

Oba mariborska kino-podjetnika prosita, naj bi se veselila taksa pavšalirala. Odsek predlaga kot lani pavšal 190.000 din, če bosta predvajala kljub pavšaliranju še tudi v naprej kulturne filme. Sklep o tem se je preložil na prihodnjo sejo.

Za peti odsek je poročal podžupan Zebot. Maksimalni cenik za gostinsko obrt v Mariboru se odobri tudi za prihodnje proračunsko leto. Odobri se prošnja Sofije Uhlar za buffet na Aleksandrovi cesti, prošnja Julijane Roscher za buffet ob brodu pa se odkloni. Odobrijo se prenosni gostinski obratov Iv. Vrablju. Genovefi Škvarc, Antoniji Košir in premostitev obrata Jos. Grgiču.

Občinski svetnik Stabej je nato poročal za mestna podjetja. Inž. Ivan Lah se imenuje za vodjo premoženjske uprave in se mu prizna funkcijska doklada. Poroča je tudi o novih napravah v mestni plinarni, za katere se je od odobrenega dvamilijonskega kredita porabilo doslej že en milijon 500.000 din.

Javna seja je bila nato končana ter se je nadaljevala tajna.

Na pragu svobode nam je potreben dober tiskovni zakon!

V novosadskem listu »Dan« je Siniša Filipović objavil dolg članek o svobodnem tisku. Opozicija dandanes na dolgo in široko razlaga, kako je potreben novi tiskovni zakon, čeprav so sedanega izdelali in uzakonili prav tisti, ki sedaj zoper njega grme, ker ga ne morejo več zlorabljati zoper druge. Nihče ni bolj trpel od tega tiskovnega zakona kakor mi. Zato vemo, kaj pomeni ta zakon. Vemo pa tudi, da že 10 let nimamo več svobodne besede v tisku, zaradi česar je treba hudo paziti, kakšen bo novi zakon, ki bo dal vso svobodo. Misli, ki jih je v »Danu« objavil omenjeni Siniša Filipović, so vredne, da jih tudi mi omenimo.

V začetku omenja, da so pogoji urejevanja naših notranjih razmer nove politične postave, med katere šteje tudi tiskovno postavo. Nato pa pravi: »Čeprav politični trenutki velevajo, da se sklene nov tiskovni zakon, da bi časopisje imelo več svobode, vendar ne smemo prezreti tudi drugih okoliščin, ki bi jih bilo že davno treba urediti. Svobodno časopisje ima svoje dobre in slabe strani. Svoboden tisk kaj lahko postane sredstvo za nečasten boj, za brezvestno obogatitev, za zlohotno podkivanje, zločinstvo ljudem za izsiljevanje itd.« Mi bi dodali še to, da zaradi obogatitve lastnikov lista svobodno časopisje marsikdaj razširja nemoralno ter uničuje zdrave lastnosti svojega naroda. Pisec k vsemu temu pravi, da kazenski zakon ni mogel doseči vseh tistih, ki so tako izrabljali svobodo časopisja. Potem pa tako-le veli:

»Državna oblast je poklicana, da nadzira, komu naj bo časopisje izročeno. Državna oblast je zlasti poklicana, da določi pogoje, katere mora imeti vsakdo, ki hoče biti časnikar. Zakaj, časopisje silno vpliva na moralo, vzgojo in mnenje širokih plasti! Naloga novega tiskovnega zakona naj bi torej ne bila le svobodnomiselno načelo, ne samo odprava državne cenzure, marveč v prvi vrsti to, kar je bilo zgoraj povedano... Pri nas more biti urednik lista, kdorholi hoče, ter mu ni treba nobene šolske niti moralne kvalifikacije... To vse porazno vpliva na kulturo našega javnega mnenja po slabem tisku, podpira zločinstvo in razkrajja.

Svoboda tiska je zdrava in koristna, toda mora biti v rokah ljudi, ki te svobode ne bodo

zlorabljali. Časopisje je šola širokih ljudskih množic, zato mora biti kos svojim nalogam. Poglavita naloga novega zakona o tisku mora torej biti ta, da bo uredil vprašanje moralnih in intelektualnih sposobnosti za časnikarski poklic. To bo preprečilo, da naše časopisje ne bo stalo pod vplivom nemoralnih in nesposobnih ljudi, da ne bo zastupljalo naše sredine ter da se bo dvignilo na potrebno višino.

Novi tiskovni zakon mora določiti natančne moralne pogoje in lastnosti, ki jih mora imeti tisti, kateri hoče postati urednik katerega lista. Te zahteve morajo biti strožje kakor ob sprejemu v državno službo. Kdor nima moralnih lastnosti, to se pravi dobrega značaja, ta bo v časopisju na javno mnenje lahko škodljivo vplival. Nova postava pa mora določiti tudi potrebne šolske pogoje, potrebna bi bila najmanj dovršena popolna srednja šola.

Ti pogoji bi bili ob enem pogoj za sprejem v časnikarsko društvo. Kdor pa bi zunaj tega društva izvrševal časnikarski poklic, bi bilo njegovo delovanje brezpravno ter kaznjivo.

Na pragu svobode smo. Za svobodo se moramo pripraviti. Tako, kakor je sedaj, pa nismo pripravljeni!

Sporazum je mogoče ovirati, ni ga pa mogoče preprečiti!

Z ozirom na amnestijo, ki jo je izdala vlada g. Cvetkoviča, piše belgrajska »Politika« med drugim: »Če kaka vlada izroča pozabi nekatere prestopke, ki bi pri vsej vojski državljani ne utegnili vzbuditi slabe spomine, temveč ljudi tudi težko prizadenejo, tedaj lahko uvidimo, da je taka vlada odločena, da ne bo vivala novega vina v stare mehove. Politični krogi so ugodno sprejeli najnovejšo amnestijo ter naglašajo, da bo v politiki treba še marsikaj pozabiti. Treba bo pozabiti vse tisto, kar bi moglo ovirati tisto, kar ima priti. Ti krogi naglašajo, da je treba reči besedo ovirati, ker tega novega, kar prihaja, ni mogoče preprečiti.«

delki, stroji itd. Tudi svinje in pes-čuvaj so zgorili. Sosedu Goricanu je uničil ogenj gospodarsko poslopje, stanovanjsko hišo pa so mu rešili. Škoda je zelo velika in je le delno krita z zavarovalnico. Kako je požar nastal, se dokončno ne ve, mislijo pa, da je nastal zaradi neprevidnega ravnanja s petrolejko v hlevu.

Najden utopljenec. Neki deček iz Hajdine pri Ptuj je našel danes na meji občin Slovenja vase in Hajdina moško truplo, ki je moralo biti že dalj časa v vodi. Iz dokumentov, ki jih je imel pri sebi, so v njem spoznali 21 letnega Knapa Maksa, krojaškega pomočnika iz Slovenj Gradca, ki so ga že dalj časa pogrešali.

Jugoslovanski zadrudniki v Bolgariji

Belgrad, 24. marca. m. Davi je odpotovala iz Belgrada v Sofijo delegacija jugoslovanskih zadrudnih zvez s predstavniki Glavne zadrudne zveze na čelu. Jugoslovanska zadrudna delegacija, ki jo vodi bivši minister inž. Voja Djordjevič, prvi podpredsednik GZZ, se bo v Sofiji udeležila seje jugoslovansko-bolgarskega zadrudnega odbora.

Na seji tega odbora bo sprejet sklep o ustanovitvi bolgarsko-jugoslovanskega transportnega društva in skupne zavarovalne družbe. Ob tej priliki bo v Sofiji slavil znani bolgarski zadrudnik, bivši minister Ganev, 25 letnico svojega zadrudnega delovanja.

Msgr. Vološin v Zagrebu

Zagreb, 24. marca. b. Predsednik vlade Podkarpatske Ukrajine msgr. Vološin je prispel v Zagreb z avtomobilom. V njegovem spremstvu se je pripeljal tudi bivši ukrajinski prosvetni minister dr. Stefan. Oba sta se podala v slemenščice, kjer so bili za nju pripravljene sobe. Danes dopoldne je msgr. Vološin sprejel predstavnike zagrebških listov in ukrajinske dijakke ter jim dal izjavo o svojem potovanju in o položaju v Karpatski Ukrajini.

Italija in Nemčija kupujeta pri nas žito

Belgrad, 24. marca. m. Te dni je Italija nakupila v naši državi po PRIZAD-u po 1000 vagonov pšenice in koruze, Nemčija pa po 500 vagonov. Oba država bo blago dostavljeno v teku tega in prihodnjega meseca.

Osebnosti

Belgrad, 24. marca. m. Z odlokom ministra dr. Kreka so prestavljali: Franjo Musar, tehnik iz terensko-tehnične sekcije v Topoli, in terensko-tehnično sekcijo v Celju, Milan Udovč, tehnik iz terensko-tehnične sekcije na bansko upravo v Ljubljani, inž. I. Senčar iz tehničnega oddelka v Kranju na tehnični oddelku v Novo mesto. Za dnevnika je postavljen v gradbenem ministru Martin Damiš.

Zemunska vrem. napoved: Večje pooblaščenje v vsej državi, posebno v južni polovici, kjer bo deževalo, po hribih pa snežilo. Temperatura se ne bo dosti spremenila.

Dunajska vrem. napoved: Oblačno, toplotno stanje se ne bo mnogo spremenilo, ponekod padavine.

Kaj je s „protinemško fronto“

Snujejo jo Anglija, Francija in Rusija Male države se vse drže ob strani

„Neue Zürcher Zeitung“, neodvisni in nepristranski švicarski list, posveča vprašanju snovanja »protinemške fronte« veliko pozornost in daje o vsem tem diplomatskem delu izčrpna obvestila. Iz tega švicarskega časopisa bomo posneli dva dopisa o tem vprašanju.

Angleška vlada ne računa več na sodelovanje malih ampak samo na 3 velesile

London, 24. marca. Na uradnih mestih govorijo vedno bolj jasno o potrebi, da se sklene obrambna zveza in da se objavi »obrambna izjava« proti vsakemu bodočemu napadu. Besedilo te izjave je bilo dostavljeno ne samo Franciji, marveč tudi Poljski in sovjetski Rusiji. Čeprav odgovori še niso prišli, je slej ko prej gotovo, da se bosta Francija in Rusija tej izjavi priključili, med tem ko zadržanje Poljske ne dovoljuje nikakih prevelikih upov. Poljska vlada je spet začela misliti na možnost stalne nevtralnosti v sporu med velesilami, čeprav je vero v takšno nevtralnost pretekli teden, ko so padle meje češke države, že skoraj docela izgubila. Kje je temu pravi vzrok, ni mogoče vedeti. V Londonu menijo, da se je Poljska zadnje dni potrudila, da bi Madžarsko pridobila za ožje sodelovanje, a ji ta poskus ni uspel in se hoče zato potegniti spet v nevtralnno ozadje nepristranskega opazovalca.

Ker je torej poljska postavka tako rekoč izpadla, se je angleška vlada začela meniti s francosko in sovjetsko vlado o možnosti skupne protinapadalne izjave treh velesil, ki bi slonela na medsebojnem vojaškem zavezništvu. Tudi dominion angleškega imperija so že vsi odgovorili, da bodo angleško vlado brez pridržkov podpirali v borbi za mir.

Angleška vlada je stavila vprašanje tudi romunski vladi, če bi se hotela pridružiti takšni novi fronti miroljubnih držav, ki naj bi imela namen preprečiti vsak napad na neodvisnost katerekoli države, a tudi Romunija je odgovorila oklevajoče, česar ji angleška diplomacija tudi ni mogla zameriti z ozirom na zemljepisni položaj te države.

Za časa bivanja francoskega predsednika republike pri angleškem kralju so bili številni posveti med angleškimi in francoskimi državniki. Francoski zunanji minister Bonnet je pri tej priložnosti sprejel zamisel trojne konference velesil Anglije, Francije in Rusije toda s pridržkom, da konferenca ne sme izgubljati časa z besedičenjem, marveč da mora takoj pristopiti k delu, da določi medsebojne vojaške obveznosti in odmeri možnosti za skupni vojaški nastop proti napadalcu. Na konferenco morajo torej priti tudi zastopniki dotičnih generalnih štabov. Francoski predlog je bil sprejet in bo bodoča konferenca, ako se bo uresničila, imela zgolj vojaški značaj.

V Parizu upajo na sklenitev vojaške trozveze, ki bo takoj jamčila za Romunijo

Pariz, 24. marca. V Parizu takole presojajo položaj v zvezi z zamisljivo konferenco treh velesil, ki naj organizira »fronto protinapadalnih držav«:

1. Anglija je dobila od vseh svojih dominionov popoln pristanelek na sodelovanje.
2. Francija bo sodelovala brezpogojno in na vsej črti. Daladier je to osebno sporočil v London.
3. Sovjetska Rusija je obljubila polno sodelovanje.
4. Vse imenovane države so se izrekle za to, da prevzamejo skupno jamstvo za vzhodno mejo v Evropi. O tem sklepu naj bi izšla skupna izjava.
5. Kolikor se tiče Poljske, bo šele zunanji minister Beck, ko pride v začetku aprila na obisk k angleški vladi, točno pojasnil stališče. Ni pa verjetno, da bi bila Poljska pripravljena k svojim dosedanjim obveznostim (pomoč Franciji v primeru neizvzanega napada, ter obljuba nenapadanja, dana Sovjetski Rusiji) dodati še novo obveznost vojaškega značaja. Na drugi strani pa Poljska nikakor ne prikriva, da se po priključitvi Češke, Moravske in Slovaške k Nemčiji ter po nemškem sunku napram Litvi nahaja v mnogo slabši in težje branilnih mejah kakor pred češko krizo. Nemške meje obdajajo Poljsko sedaj od treh strani.
6. Francija želi, da bi posvetovanja velesil takoj zavzele vojaški značaj, ker je treba ugotoviti predvsem vojaška sredstva, da se novi napadi preprečijo.
7. Tri velesile, Francija, Anglija in Sovjetska Rusija, bi bile pripravljene jamčiti meje Romuniji. V Parizu kakor v Londonu so si na jasnem,

da bi vsak poskus napada na romunsko neodvisnost moral takoj avtomatično izzvati svetovno vojno. To je treba na primeren način povedati Nemčiji in Madžarski, da bi ne bilo nobenega slepomišljenja več o posledicah kakšnega napada na romunsko državno neodvisnost.

8. Pariški listi odgovarjajo italijanskemu tisku na očitke, češ da se sedaj demokracije države vežejo z boljševizmom, da ta očitke ne drži. Kajti italijanski tisk dobro ve, da se nikdo ne zaganja v totalitarne države zaradi njihovega notranjega režima, ampak da se miroljubne države organizirajo proti onim državam, ki s samovoljnimi nastopi ogrožajo neodvisen obstoj malih narodov. Nekateri francoski listi pa ne prikrivajo težav, ki bi nastale s sodelovanjem boljševiške Rusije, in menijo, da bi trdni nastop Francije in Anglije zadostoval, da zajamči ohranitev reda v Evropi.

V Italiji sploh ne verjamejo v kakšno trozvezo in računajo na romunski petrolej

Rim, 24. marca. Tukajšnji diplomatski krogi slikajo mednarodni položaj v čisto nasprotnem smislu kakor francosko časopisje, bodisi da to ustreza resnici ali pa, da se s tem zasleduje kakšna tendenca.

V italijanskem zunanjem ministrstvu pravijo, da je ruski poslanik v Londonu Majski sporočil Chamberlainu, da je sovjetska vlada pripravljena podpisati skupno izjavo zoper kakšen morebitni napad na kakšno državo od strani Nemčije, da pa Sovjeti zaenkrat niso prijatelji sklicanja kakšne tozadevne konference ali pa celo kakšne alianse, dokler Anglija ne sklene prejaliance z Rusijo, ki bi zagurala koristi obeh držav. Tako dolgo pa so Sovjeti za izjavo v smislu znanega Kellogovega pakta.

Kar se tiče pristanka raznih manjših držav na tako izjavo, trdijo v Rimu, da si posebno Bonnet zelo prizadeva, da bi taka izjava ali pa konferenca imela tudi vojaški značaj in da bi na njej morali biti navzočni tudi predstavniki generalnih štabov malih držav, da pa do zdaj še nobena izmed teh držav ni izjavila, ali bi tako vabilo sprejela ali ne. V Rimu so trdno prepričani, da do take konference v nobenem primeru ne bo prišlo, ker male države, ki so imele do zdaj s Francijo in Anglijo slabe izkušnje, nikakor niso pripravljene vzeti nase veliki riziko takšne protinemčije in Italiji naperjene zveze. Tudi angleška vlada sama ne bi rada, da bi prišlo do kakšne velike Zveze, kakor jo zamišlja Bonnet, zlasti pa ni prijazna misli kakšnega generalnega vojaškega načrta z opredeljenimi vojaškimi obveznostmi, ki so zelo košljive.

Zelo važen činitelj, pravijo v Rimu, je zadržanje Sovjetske Rusije, ki je izjavila, da pristane na tako veliko konferenco samo v tem primeru, če Anglija z njo predhodno sklene politično vojaško zvezo, česar pa se angleška vlada boji, ker ne mara prevzeti obveznosti, ki bi iz take zveze izvirale, zlasti z ozirom na Japonsko, pa na svoje svetovne probleme. Chamberlain in angleška vlada sploh tudi ne more popolnoma odbiti Italije, ker upa, da bi se dala s primernimi koncesijami v vprašanju Sredozemskega morja os Rim-Berlin

Izjava treh velesil pripravljena Francija in Anglija bosta branili Belgijo in Nizozemsko

Pariz, 24. marca. b. Pričakujejo, da bo po vrnitvi francoskega zunanjega ministra objavljen tekst izjave, kakršnega je predlagal britanski ministereki predsednik Chamberlain. Danes izjavlja, da Francija ne zahteva, da se tudi Poljska pridruži tej izjavi. Izjava bo sestavljena in podpisana od treh velesil: Francije, Velike Britanije in Sovjetske Rusije. Računajo, da bo do skupne izjave prišlo bržkone že v ponedeljek dopoldne. Dopisnik »Figara« poroča iz Londona, da so večeraj ministereki predsednik g. Chamberlain, zunanji minister Halifax in francoski zunanji minister Bonnet podpisali protokol, s katerim potrjujejo sklepe, ki so bili sprejeti letos v januarju, da bosta Velika Britanija in Francija nemreč branili meje Holandske ali Švice, ako bi bili ti dve državi napadeni.

London, 24. marca. AA. Stefani: »Daily Mail« objavlja senzacionalna vest, ki pravi, da je Chamberlain ponudil laburistom, da stopijo v vlado. Razgovori, ki so potekali med Chamberlainom, Halifaxom, Attleejem in Greenwoodom, niso dovedli do nikakega uspeha, in še dalje trajajo. Več članov vlade ter tudi zunanji minister Halifax je prepričanih, da je treba doseči edinstvo med vsemi

oslabiti. Ideji politično-vojaške alianse z Rusijo se protivi vsa konservativna stranka in vsa velefinanca.

Angleške kroge je tudi presenetila gesta kralja Karola romunskega, ki je podpisal dalekosežno gospodarsko pogodbo z Nemčijo. V Rimu pravijo, da je ta pogodba za politiko osi Rim-Berlin še večjega pomena nego to, kar se je zgodilo s Češko in Slovaško, ker bosta sedaj Nemčija in Italija lahko nabavljali žita in petrolej iz Romunije, kolikor ga potrebujeta.

Največ upanja polagata Anglija in Francija na Poljsko, ki se do zdaj ni hotela pridružiti misli kake skupne izjave ali konference, ker je njen položaj med Nemčijo na eni in Rusijo na drugi strani zelo kočljiv in težaven. Vendar pa Chamberlain upa, da bo mogel Poljsko pridobiti za politiko, naperjeno proti nadaljnjemu širjenju nemškega vpliva, v prvi vrsti pa se tako Chamberlain kakor Bonnet zanašata na svojo oborožitev in je Chamberlain Bonnetu sporočil, da danes Anglija izde-luje na mesec 680 letal.

Poljub — Madžarski in poljski častnik v objemu po madžarski zasedbi Karpatske slovaške Ukrajine.

Schuschnigg na svobodi

Dunaj, 24. marca. »United Press« poroča, da so prijatelji bivšega kancelerja dr. Schuschnigga potrdili, da je že nekaj dni popolnoma svoboden in da je odpotoval v Perchtoldsdorf blizu Dunaja, kjer se misli nastaniti.

Aretacije Ukrajincev v Lvovu

Varšava, 24. marca. AA. DNB: Časopisje objavlja poročilo, da je bila po bišah Ukrajincev v Lvovu izvedena preiskava. Oblasti so izvršile hišno preiskavo tudi v Dijskem domu. Aretiranih je bilo mnogo študentov in delavcev, članov organizacije ukrajinske mladine.

Hitler bo govoril 1. aprila

Berlin, 24. marca. c. Hitler se bo dne 1. apr. v Kielu udeležil velikih slovesnosti, ko bodo spu-stili v morje novo nemško prižarko s 35.000 tonami, ki bo nosila ime »Admiral von Tirpitz«. Ob tej priliki bo Hitler imel velik govor, v katerem se bo tudi dotaknil zadnjih dogodkov v Evropi.

Tudi Gdansk?

Berlin, 24. marca. b. V berlinskih diplomatskih krogih računajo, da bo gdansko vprašanje v najkrajšem času rešeno tako, kakor to zahteva Nemčija. Med Varšavo in Berlinom bi moralo priti do sporazuma, ki bi bil podoben onemu, ki ga je sklenila Litva z Nemčijo. Podrobnosti o teh pogajanjih še niso znane.

Amerika je osorno protestirala proti priključitvi ČSR k Nemčiji

Washington, 24. marca. TG. Ameriška vlada je dala objaviti besedilo odgovora, ki ga je poslala Nemčiji na objavo nemške vlade, da je Češko-Moravska priključena Nemčiji. Ameriški odgovor nosi podpis državnega podtajnika Sumner Wellesa in je bil nemški vladi dostavljen dne 20. marca.

Zelo zanimivo je, da je ameriška vlada svoj odgovor poslala z navadnim kolesarskim selom na nemško veleposlaništvo, kjer je bila nota predana enostavno v vratarjeve roke.

Ameriška nota se glasi:

Vlada Zedinjenih držav Severne Amerike je vzela na znanje, da sta Češka in Moravska začasno postavljeni pod dejansko upravo Nemčije. Vlada Zedinjenih držav ne priznava obstoja zakonite osnove za takšen položaj. Stališče naše vlade je

bilo objasnjeno že dne 17. marca 1939 tako, da je naziranje naše vlade tako glede položaja samega kakor glede posledic, ki iz njega izvirajo, popolnoma jasno. Da bi mogli svojo vlado točno o tem poučiti, vam pošiljam istočasno tudi prepis izjave ameriške vlade, kjer je bilo njeno stališče točno povedano. Sprejmite pri tej priložnosti spet zagotovilo mojega globokega spoštovanja.

Berlin, 24. marca. TG. Nemški tisk ostro odgovarja na ameriško noto, v kateri Zedinjene države Severne Amerike izjavljajo, da ne priznavajo priključitve Češke in Moravske. Listi zavračajo ameriško stališče pod naslovi: Ameriške grozovosti, češ da oblika, kako je bila nota izročena nemškemu diplomatom, ne odgovarja predpisom diplomatske vladnosti.

Kralj Jurij VI. in predsednik Lebrun v slavnostni kočiji.

Sijaj vladarskega sestanka v Londonu

Največja težava: pravilni pokloni – Drugo presenečenje: pozdravljanje v zboru
Nemi pozdrav londonskega župana – Kaj so jedli, kaj so pili

London, marca 1939.

Priprave za vrnitev obiska angleške kraljevske dvojice v Parizu so trajale zelo dolgo. Angleški kralj Jurij VI. je s kraljico obiskal Pariz že pred enim letom. Francoski državni poglavar predsednik republike Lebrun je moral se za časa »svojega vladanja« vrniti obisk v Londonu. Časa je bilo ravno še toliko na pretek, da so ta obisk določili na zadnjih 14 dni Lebrunovega predsednikovanja v Franciji. In obe dvorni pisarni sta delali s polno paro, lahko rečemo skozi vse leto. Do najmanjših podrobnosti je bilo treba določiti vse vrstne reče pri sprejemih, proučiti vse načine oblačil. Dasi traja ta obisk v Londonu skoraj štiri dni, se vendarle lahko reče, da so veliki dvorni mojstri morali preračunati vse korake obeh državnih poglavarjev tako rekoč z uro v roki.

Kako se je treba pokloniti

Predsednik republike Lebrun je s svojo soprogo in s svojim spremstvom prišel na londonski Viktorijin kolodvor v torek, dne 21. marca točno ob treh popoldne. Vsi so takoj opazili, da je bil kralj Jurij VI. silno ganjen, ko je tako rekoč spontano pristopil k vozu, v katerem se je pripeljal predsednik republike Lebrun in izstopivšemu predsedniku Lebrunu prisrčno stisnil roko. Pred soprogo predsednika republike Lebruna pa se je kralj Jurij VI. globoko priklonil. Prav tako se je pred kraljico Lebrun globoko priklonil.

Poklon gospe Lebrunove

Prišlo je na vrsto najtežje poglavje vsega obiska v Londonu. Šlo je namreč za to, ali bo gospa Lebrunova pred kraljico Elizabeto napravila poklon s poklekom, kakor to strogo zahteva angleški dvorni protokol od vsake dame, ki ni kraljevskega rodu. Ko je bila lansko leto angleška kraljevska dvojica v Parizu, se je gospa Lebrunova poklonila pred kraljico Elizabeto kakor to zahteva angleški protokol: napravila je reverenco, to je poklon s poklekom kolena. Toda kmalu nato se je začela v vsem francoskem tisku velika razprava o tem, ali je bil ta poklon pravilen. Tudi tokrat si angleški dvorni protokol ni vedel pomagati vse do zadnje minute. Protokol strogo zahteva poklon s poklekom. Kaj se bo zopet zgodilo in kako se bo to sedaj odigralo na londonskem kolodvoru. Prepustili so pač situaciji, da naj ona razreši ta kočljiv problem. In vsi sedaj pravijo, da se je to zgodilo na prav veličastno ganljiv način. Potem ko je kralj Jurij VI. pozdravil gospe Lebrunovo, je gospa Lebrunova pristopila h kraljici in začela s globokim poklonom, ki bi se naj nakazno končal s poklekom. Toda kraljica Elizabeta je hitro pristopila k gospe Lebrunovi, ji prisrčno stisnila roko tako, da je z gibom roke ustavila ves nadaljnji razvoj pozdrava s strani gospe Lebrunove. Vsi so to opazili in si globoko oddahnili, da je prelepo naključje ene poteze razsekal gorijski voz, s katerim so si poleg dvornih mojstrov že več mesecev belili glave številni častniki v svojih ugrabljih o tem pozdravu s poklonom v francoskih in angleških listih.

Pozdrav malih princezinj

Ko so se visoki gostje v sprevedu po londonskih ulicah ob silnem navdušenju gledalcev pripeljali v buckinghamsko palačo, so v glavnem salonu v prvem nadstropju francoskemu državnemu poglavarju in njegovi soprogi predstavili obe kraljevski princezi — hčerki angleške kraljevske dvojice. Poklon princeze Elizabete in Margerite-Rozalije je bil odličen, samo mlajša Margerita-Rozalija je bila nekoliko plašna. Bodoča angleška kraljica — princeza Elizabeta pa je pogumno v krasni francosčini povedala svojo in svoje sestre najlepšo zahvalo za krasni punčki, ki so jima francoski otroci poslali lansko leto. Vsi navzoči so bili naravnost presenečeni s tem, s kakšno pobožnostjo je poslušala svojo starejšo sestro princezo Margerita-Rozalija.

Toda medtem se je zaslizalo tam daleč s trga pred buckinghamsko palačo vzklikanje v zboru: »We want the president and the king« — »mi hočemo videti predsednika in kralja!« Kaj takega v Londonu še niso slišali, kajti vzklikanje v zboru je postalo moderno v zadnjih letih v nekaterih drugih državah. Kralj Jurij VI. se je obrnil tedaj k Lebrunu, ukazal odpreti velika vrata na balkon in rekel: »Moj narod vas želi videti!« Zborovsko vzklikanje se je nehalo, ko so visoki gostje z obema princesama prišli na balkon ter se prelijo v valovje, ki je samo hrumelo in besnelo: »Živela Francija!«

Pri londonskem županu, ki je Lebruna molče pozdravil

Takoj nato sta se Lebrun in njegova soproga odpeljala v zaprtem avtomobilu in brez večjega

Kralj Jurij VI. in predsednik Lebrun se peljeta s kolodvora skozi Whitehall v dvor

spremlstva v bližnji dvorec Marlborough-house, kjer živi kraljica Mary. Toda obisk pri njej je moral biti zelo kratek, kajti v westminsterski palači je čakal na obisk predsednika francoske republike Lebruna župan Westminsterja z vsemi svojimi svetniki in sodelavci.

Ko sta se Lebrun in njegova soproga s spremstvom pripeljala pred županske prostore v Westminsteru, ni bilo od nikoder nobenih vzklikov. Vse preddvorje, vse dvorane in vsa stopnišča so bila okrašena z ornamentami iz srednjega veka, kar je srednjeveški značaj poslopja še bolj povečalo. Visoki mestni svet je čakal na obisk v glavni viteški dvorani poslopja in častiljivi člani sveta z županom na čelu so tonili pod lasuljami in haljami svojih uradnih opravil. Čudovite kulis, ki so samo pod težo tega okrasja z globokim dihanjem nakazovale, da so še žive.

Ko je Lebrun pristopil pred glavno mizo, ki je obnem tudi govorni oder, mu je župan Westminsterja molče izročil v zlato vezeno pergamentno listino, na kateri je napisan in z zlatom vezan pozdrav westminsterskih gospodov.

Lebrun je veliko pozdravno listino odprl in molče bral med drugim naslednje:

Mi, župan, vitezi in svetniki westminsterskega mesta Vam v imenu naših upravljalcev želimo, gospod predsednik republike, najprisrčnejšo dobrodoščico v našem mestu. Mi mislimo, da je Vaš obisk izraz globoke želje francoskega naroda, ki hoče ohraniti vezi prijateljstva z našim narodom.

Ta pozdrav pa nosi ob koncu te besede: Ta lista je bila podpisana z mestnim pečatom dne 21. marca 1939.

Predsednik francoske republike tudi ni izgovoril nobene besede in je v roke častiljivega župana izročil svoj odgovor tudi v obliki pisane listine.

Kaj vse so jedli in pili na kraljevskih banketih

Slavnostni banket prvega večera se je vršil v veliki plesni dvorani buckinghamske palače. Na slavnostno večerjo je bilo povabljenih točno 200 oseb, in sicer so bili zraven vsi člani kraljevske družine, diplomatski zbor, člani vlade in člani Lebrunovega spremstva.

Kralj Jurij VI. je prišel na večerjo v modri in zlati obleki admirala angleškega brodograja in je z Lebrunom in njegovo soprogo sedel ob častni mizi v sredini. Preden se je kralj Jurij VI. vsedel, je godba odigrala obe himni, ki so ju vsi poslušali stoji. Na kraljevi desnici je sedel Lebrun, na njegovi levisi pa gospa Lebrunova. Ob isti mizi je še sedela kraljica Elizabeta, ki je nosila krasno večerno obleko iz belega satina, široko krilo z zlato vezeno. Na glavi pa je nosila slavni diadem z diamantom Koh-I-Noor v sredini. Gospa Lebrunova je nosila večerno obleko v srebrnosivem lameju.

Na večerji pa so jedli: najprej tribarvno govejo juho s cmoki, nato ribji filet za la Jurij VI. z rouensko želatino za la kraljico Elizabeto in Buzancovo oblogo. Takoj nato so prinesli mesno jedilo Mignonette in zdobiljen grah na francoski način ter nov zdobiljen krompir z maslom. Nato so ponudili piščance Mercy le Haut, elizejsko so-

lato in zelene šparglje. Nato je prišel sladoled, in sicer pod imenom »Bombe entente cordiale« — bomba prisrčne zveze, sadje iz Lorene, kjer je Lebrun doma in slaščice iz Bassillacove zbirke.

Vina, stara 100 let

Pili pa so vina: špansko Xeres iz leta 1865, posebno vino z Madeire iz leta 1834, Pierspontova zlata kapljica iz leta 1924, Deldesheimer Kisselberg iz leta 1921, Jouet iz leta 1919, Chateau Haut Brion iz leta 1904, Chateau Yquem iz leta 1921, Porto Royal Towny, Porto iz leta 1912 in Brandy iz leta 1815.

Po angleški navadi so porto natakali že ob enem s sadjem, in ko so lakaji v lasuljah in srednjeveških oblačilih na ukaz dvornega mojstra zapustili dvorano, je isti dvorni mojster dal znamenje za popolen molk in zaporedoma sta se dvignila kralj Jurij VI. in Lebrun in prečitata

Od nedelje – do nedelje

Zunanji pregled

Tudi pretekli teden je bil zelo buren, čeprav manj vihar, kakor prejšnji. Doživeli smo malo spremembo meja v Litvi, Slovaška je dobila svoj življenski pravilnik, Romunija se je gospodarsko oslonila na Nemčijo, med zapadnimi veleislami pa se je začelo gibanje za ustanovitev »protnemške fronte« v obliki vojaške zveze med Anglijo, Francijo in Rusijo. To so v glavnem dogodki preteklega tedna, ki jih je treba pojasniti.

1. Nemčija si je priključila takozvano memelsko ozemlje, ki šteje 150 tisoč prebivalcev in je od mirovne pogodbe l. 1919, dalje pripadalo državi Litvi, ki je v Memelu (Klaipėda) imela svoj edini izhod na morje. Nemci so dosegli, to je bilo to ozemlje od Litve odločeno in je tako Litva izgubila svoj edini izhod na morje. Hitler sam se je odpeljal v Memel na čelu množnega brodograja, ki naj pokaže baltskim obalnim državam — predvsem Rusiji — kako močna je Nemčija na morju. Zapadne veleislite in Poljska niso žrtnile besede k temu dogodku, češ, saj je Litva ozemlje prostovoljno odstopila.

2. Nemčija in Slovaška sta podpisali pogodbo o bodoči samostojnosti slovaške države. Po tej pogodbi dobi Nemčija pravico, da v samostojni slovaški gradi širok pas vojaških utrd, ki ostane pod nemško oblastjo in da svoje potrebščine na Slovaškem krije z brezcarinskim uvozom. Zunanje politično mora Slovaška slediti zunanji politiki Nemčije. V gospodarskem oziru pa je Italijem dejansko odvisna od svojega velikega sosedu. Drugače se Slovaška sme samostojno upravljati, le svojo armado mora organizirati po navodilih Nemčije.

Madžarske čete so udrle na slovaška tla, kar dokazuje, da še vedno obstajajo tajni nameni, da bi se Madžarska ob pravi priložnosti polastila še Slovaške.

3. Po veliki nervoznosti, ki je vladala v začetku tedna glede Romunije, o kateri so se raznesle neresne vesti, da ji je Nemčija poslala ultimatum, ako ne sprejme popolne gospodarske odvisnosti in služnosti, sta Nemčija in Romunija v petek podpisali trgovinski pogodbo, ki Nemčiji odpira zelo obsežne možnosti gospodarskega udejstvovanja v Romuniji. Kakor hitro je bila pogodba, ki zagotavlja Nemčiji dobavo petroleja, podpisana, so tudi madžarske čete, ki so se zbirale vzdolž romunske meje in proti katerim je morala Romunija mobilizirati svojo vojsko, dobile nalog, naj se vrnejo v svoje vojašnice. To področje je torej nekoliko bolj pomirjeno.

4. Anglija je sprožila zamisel, da bi se vse »protnemške« države združile v neke vrste »protnemško fronto« z namenom, da preprečijo v bodočnosti, da bi se dogodki podobni češkoslovaškimi, ponavljali. Sovjetska Rusija je predlagala, naj bi se zbrala velika konferenca 9 držav (Anglija, Francija, Rusija, Romunija, Poljska, Turčija, Bolgarija, Grčija in Jugoslavija), toda ker so male države iz umljivih razlogov sodelovanje odklonile, se bodo Anglija, Francija in Rusija same posvetovale o morebitni ustanovitvi nove trojeve, podobni trojevi pred svetovno vojno, katere naloga bi bila preprečiti nadaljni razmah nemških težej. Posvetovanja so v polnem teku.

5. Italijanski cesar je imel prestolni govor, ki ga bo na prihodnji ponedeljek Mussolini jasno obrazložil, ko bo očrtal zahteve Italije na pram Franciji.

6. V Španiji pripravljajo odločilno ofenzivo na Madrid. Odločitev bo bolj važna, ker se bo potem postavilo vprašanje, s kom bo šla Španija v bodočem obračunavanju med Italijo in Francijo v Sredozemskem morju.

Znižanje cene!

jeve
MAGGI
 Kocke za govejo juho
 stanejo sedaj samo
Din. 1.-
 po komadu.

svoje zdravice. Ko je Lebrun sedel, je dvorni mojster zopet dal znamenje lakajem, ki so začeli natakati drugi kozarec portoja.

Toda dvorni mojster je brž zopet dal znak za popolen molk in vsa dvorana je utonila v popolni temi. Samo na štirih koncih dvorane tam daleč so goreli veliki svečniki ter razlivali med mize le rahlo svetlobo.

»Škotski piperi«

Skozi glavna vrata je tiho prišlo v dvorano 23 škotskih »piperjev«, ki bodo četrt ure gostom Njenega Veličanstva kraljice Elizabete odigrali na svoja čudna zveržena pihala na meh, ki ga drže pod pazduho, najlepše melodije in pesmi iz Škotske. Kajti kraljica je doma iz Škotske in na tako slovesnost spada spomin na njeno lepo daljino domovino.

Ti »piperji« so nastopili v svojih starih srednjeveških oblekah in barvitost in pisanost njihovih oblek se čudovito podaja z bogastvom večernih oblek in uniform najvišjih dostojanstvenikov dveh svetovnih imperijev. Vsi, ki so to doživeli, so bili nato soglasni v tem, da je bil to prizor, ki bi ga znalo popisati samo Shakespearov pero.

Ko so odpiskali najslavnejše romane iz Škotske, so se »piperji« prav tako tiho umaknili, kakor so prišli. Dvorni mojster je zopet dal znak za svetlobo in znak za konec molka.

Kralj in Lebrun sta se dvignila, prav tako pa tudi vsi gostje. Takoj se je razvil kraljevski spreved skozi številne salone in kralj in Lebrun sta se ustavila na koncu v modrem salonu, kraljica in gospa Lebrunova pa sta šli še naprej v beli salon. Ko sta kralj in Lebrun zbrala okoli sebe prvi krožek, je dvorni mojster dal zopet znamenje za pogovor in v številnih salonih so se hitro oblikovali družabni krožki in šele sedaj so je lahko tod ali tam začel pogovor o vprašanih svetovnih politiki, ki so bila prav te dni tako v ospredju. Na westminsterskem dvorcu je gong že davno odbil uro duhov!

Domači pregled

Pretekli četrtek je senat po dvanajsturni obravnavi sprejel državni preračun. Zanj je glasovalo 45 senatorjev, med tem ko se jih je nekaj opozicijskih odločilo. Tako je preračun izglasovan. Sedaj je predložen kraljevemu namestništvu v podpis ter bo 1. aprila stopil v veljavo.

Obravnava v senatu ni bila dolga, ker so senatorji JRZ sklenili, da ne bodo nič govorili, da bo preračun čim prej pod streho, nakar bo vlada imela čas začeti pogajati se s Hrvati. Senatorji opozicije pa so vse eno govorili, med njimi tudi senatorja dr. Kramer in Pucelj. Med tem ko je bil Kramerjev govor umirjen, je pa g. Pucelj govoril tako, da so bili senatorji ogorčeni, kako je v senatu mogoče tako govoriti. Senator dr. Kramer je govoril med drugim o Zvezi fantovskih odsekov in še marsičem drugim ter je zagovarjal misel, naj bi se napravila koncentracijska vlada, ki bi naredila sporazum.

Sploh so nekateri politiki zadnje dni mnogo govorili, da bo sedanja vlada morala odstopiti ter da bo na njeno mesto stopila nova vlada iz vseh strank in stranic. To je bila kajpada tudi želja g. dr. Kramerja. Dne 21. marca so listi priobčili tudi nekako izjavo dr. Mačka, ki je baje dejal, da bi šel s svojimi ljudmi v tako vlado, ki bi bile v njej zastopane vse politične sile države, torej koncentracije. Ze drugi dan pa so glasila dr. Mačka izjavila, da se nekdo to izjavo dr. Mačka nekako podtaknil, ker dr. Maček ni dal take izjave, kakršna je bila objavljena. Takoj naslednji dan je »Hrvatski Dnevnik«, ki je glasilo dr. Mačka, prinesel članek, v katerem je rečeno, da bi Hrvatje ne šli niti v koncentracijsko niti v koalicijsko vlado, razen takrat, če bi bilo treba zaupati izjaviti doseženi sporazum. To se pravi, da je Hrvatom glavna stvar, da se doseže sporazum, ki ga skuša doseči sedanja vlada, da pa jim ni od tega, da bi prišli v vlado poprej, ko bi bilo potrebno za izvajanje sporazuma, ki pa mora poprej biti s sedanjem vlado dosežen.

Kar pa se koncentracije tiče, je treba naglasiti, da so Slovenci že koncentrirani — to se pravi združeni okoli dr. Korošca, ki so mu pri zadnjih volitvah nalašč za to dali tako velikansko zaupanje, da bo z večjo silo in veljavo mogel zastopati koristi slovenskega naroda, ko se bodo obravnava važna notranja vprašanja naše Jugoslavije. Slovenski narod se je že zbral okoli svojega voditelja in s tem je za Slovence stvar urejena. Lahko mirno pričakujemo bližnjih dogodkov, ker vemo, da je usoda našega naroda v dobrih rokah in da bo naš voditelj storil vse, kar bo treba za koristi Slovencev in za koristi naše skupne domovine Jugoslavije. To je zlasti danes treba odločno naglasiti. Časi so preveč resni hodisi za Slovence hodisi za državo, da bi se smeli igračkati in se zopet iti kake politične skrivnice.

Ljotić je tisti mož, ki bi rad pri nas uvedel nekaj jugoslovanski fašizem, kajpada po tistem slovenskem pregovoru, da vgladi mičejo. Zadnjič pa je mož v svojem listu zapisal pametno misel, da bi bilo namreč dobro, ko bi pri nas ustanovili nekako sodišče zoper vse, ki so uganjali korupcijo. Dejal je, da bi to sodišče dognalo, da niso uganjali korupcije le nekateri Srbi, marveč so poleg Judov v tem pogledu bratsko sodelovali tudi nekateri izvrški Hrvatov in Slovencev. V tem pogledu so ti ljudje že davno izvedli svoje vrste »narodno edinstvo« in sporazum — v korupciji namreč. Mož ima skoro kar prav. Rekli bi še k temu: Če so korupcijski »sporazumi«, da so lahko »pljačkalice« državo in ljudstvo, je sedaj čas, da se sporazumejo tudi pošteni možje, da rešijo državo in ljudstvo.

Predsednik Lebrun in kralj Jurij VI. zapuščata dvor in se peljeta k sprejemu v mestni hiši

Praznik vse Bele Krajine

Stoletnica Janeza Beliča v Črnomlju

ki bo čil, zdrav in vesel slavil svoj praznik med belokrajinsko mladino

Bela Krajina bo danes slavila pomemben praznik. Mladina bo v Črnomlju v Prosveti pridelala akademijo na čast svojemu najstarejšemu možu v fari — Janezu Beliču, ki bo danes izpolnil sto let svojega življenja. Na akademiji bo slavljenec izročeno tudi priznanje javnih oblasti, odlikovan bo z zlato kolajno za svoje državljanske zasluge v tej dolgi in tako pestri dobi svojega življenja.

Čil in krepak, kakor da mu je 60 let

Zivi pa naš slavljenec kar v sredini svojih rojakov, je torej pristen občan belokrajinske metropole — Črnomlja. V stranski ulici se sedaj na mestu stare hišice, v kateri se je pred sto leti rodil, dviga lep in snažen kmečki dom in če bi

Belič med mladino.

kdo mislil, da bo stoletnika Beliča našel čisto zgaranega in sključenega v kakem kotu, pravo zrcalo starostnega trpljenja in prestanih boleznih in nesreč, se presneto moti. Belič je še krepak mož. Ni bolehen, noge mu ne nagajajo, vid ima še dober in prav tako je še vse bolj v redu želedec, ki je včasih mogoče toliko stradal, pa skrbe sedaj zanj njegovi številni in pridni otroci in sorodniki. Še prav rad poskoči, rekoče, da človek ne sme zmeraj posedati, ampak morajo biti noge tudi stalno in pravilno obremenjene. Želodec je pa še bolj priden in ta zahteva zjutraj še zmeraj velik lonec kave ali mleka in belega kruha mora biti nadrobno opran in toliko, da se žlica kar sama pokoni drž. In kaj šele opoldne: pol kilograma govedine še zlahka sam prenese in juha je tem boljša, čim bolj je gosta in mastna. Torej pravo nasprotje tistemu nakazilu za doseg višoke starosti, ki pravi, da je boljše rastlinska hrana in da meso ni ravno preveč dobro za želedec in prebavo. Črn kruh pa je v tem zgaranem telesu tako posejal in globoko zastavljal svoje temelje, da je bil kruh tem bolj lahek in prebavljiv, čim bolj je svež in mlečen. Pri vsem tem je pa naš stoletnik v vseh ozirih še tako živahen in uren, da bi lahko marsikdo vzkliznil, da jih je odbrnel še šestdeset let in da ni na pragu stoletnice, ki mu jo sedaj ves Črnomelj pripravlja.

»Zmeraj sem jih imel v rokah, sedaj mi pa v ušesih brne«

Samo v enem pa se je dala narava premagati od te žilavosti. Belič skoraj nič več ne sliši in se z njim zato s težavo pogovarjajo le njegovi najbližji sorodniki in sosedi. Zato pa sedaj zanj ni svet več tako lep ne vesel, kakor je bil včasih. Takrat je bilo tako, da so deklitice peli in fantiči vriskali. Tudi ptice pri nas ni nič več toliko, kakor jih je bilo včasih, ker se nič več ne oglašajo in nič več ne pojo. Narava se je čisto potajila, ker tudi ne grmi in ne treska prav nič več.

Bil pa je Belič cerkovnik nad 30 let, nekaj let v nekem samostanu v Karlovcu, nato pa vsa leta doma v Črnomlju pri farni cerkvi. In v starih časih se je zvonilo in klenkalo, da je odmevalo po vsej Beli Krajini. Klenkal je v soboto popoldne, v nedeljo pri vseh mašah in še popoldne pred in po večericah. »Zmeraj sem jih imel v rokah te naše zvonove, zato mi pa sedaj v ušesih brne,« mi je nekako zmagoslavno in veselo omenil, kakor kak vojskovođa, ki vse življenje ne more iz svojih nog spoditi vojaškega koraka in takta.

Cerkovnik v Črnomlju je pa postal po hudi žalost, ki se je odigrala v farni cerkvi. Pomagal je že svojemu predniku pri urejanju cerkve, toda pred nekim velikim praznikom je njegovega prednika tako prevzelo dehtenje in bujno razpoloženje pred praznikom, da je pri čiščenju kipov in nastavkov v cerkvi prenerodno umival in čistil kip sv. Florjana. Kip se je odkrnil in padel na cerkovnika tako nesrečno, da ga je ubil. Poslej pa je Belič opravljal v Črnomlju cerkovniško službo in kakor se učenji ljudje uče zgodovine po letnicah vladavine tega ali onega vladarja, tako je Belič vse svoje cerkovniško razdelil po letnicah in nehanjih duhovnih gospodov, ki so pastirili v Črnomlju. Spomin ga prav nič ni zapustil, trdno jih ima vse na molku svojega spomina in vse jih zna naštetil zaporedoma, samo da mu pri tem ali onem imenu zablisejo oči v lepo sliko tega, kar je bilo v tej ali oni dobi. Toda največje veselje mu je bilo, da je v farni cerkvi in pri podružnicah čistil in popravil kipe svetnikov, posebno pa Matere božje. Plezal je okoli njih ter jim čistil in zlatil obličje, največ svoje skrbi in pozornosti pa je posvetil Materi božji, kajti »rodil sem se na njen praznik in zato me ima ona sedaj tako rada, da mi je dala doživeti toliko let!«

Takrat v starih časih pa je bil Črnomelj raztrgan in umazan, in to, uh, kako! Sedaj pa je lep in lepo raztegnjen. Pa je bilo včasih mnogo lepše kot pa je danes, kajti »danes je tako napak, da bi se lahko trije turni preobrnil!« Dobro se še spominja na tlako, kako je bilo tedaj. Pri Beličevih so morali dajati na tlako tedensko eno delovno moč. Na predvečer je prišel povedat »policač ali vlah,« kdaj so Beličevi na vrsti. Na delo je moral iti ob sedmih zjutraj in se je delalo do sedmih zvečer. Vsak dan je potreboval gospod sedem do osem delovnih moči na tlako, tako veliko je bilo njegovo posestvo. Za nami je hodil stalno »Vlah« z bičem v roki in priganjal in tepel tiste, ki so bili prepočasni.

Belič ni bil nikdar kaznovan, ker je bil sicer pogumen, toda pokoren. Hodil je še v staro šolo

v občini in je včasih dobro znal, včasih pa ne. Toda tepen pa ni bil, tudi v šoli ne, ker je bil »pokoren«.

»Vse sem bil, samo gospod ne!«

Toda kljub »pokornosti« ga tedaj šola ni odtegnila od doma tako, da bi ga pognala v svet. Hudo je bilo v tistih letih v Beli Krajini in ljudje so odhajali v Ameriko. Tudi njegova hčerka je tam. Vabili so ga, naj gre v Ameriko, toda že pred 40 leti jim je odgovoril, da je prestar. Toda njegovi tam so zelo pridni in ga lepo podpirajo. Pri hiši je bilo le malo polja, zato so v časih hude stiske in lakote pogosto jedli naslednje: osmukali so resje, ga zmelili, skuhalo in tisto posipali z malo ječmenove moke. Ta »močnik« je bil včasih kar cele tedne edina hrana pri hiši.

Zato se je sam spravil k temu, da je začel še lončariti. Zgal je take lepe, male »firtleke«, lončke, ki so držali četrt litra. Peči je tako kuril, da je vse kar žarelo, ne v plameneči rdeči barvi, ampak da je bilo od vročine že vse kar belo in so se iz te vročine kazali ubogi lončki kot kakšne pošasti. Sosede je bilo kar strah in sedaj si to Beličevo trpljenje razlagajo tako, da se je ob teh strašnih pečeh prehladil in na stara leta skoraj oglušil. In ko je našel teh lončkov 15 do 20, je odšel z njimi krošnjarij po vsej Beli Krajini, tja do Semiča in še čez ter do Vinice in Adlešičev. Izkupil je zanje le redko več kot droben krono in družina je imela za teden dni dovolj soli, petroleja in olja.

Pri vojakih pa Belič nikdar ni bil. Bil je tako droban, da je bil uren kot mačka in da skoraj ni hodil, ampak je kar tekel. Toda to za tedanje vojsko ni bilo dovolj in so mu na »štelungah« zmeraj rekali, da »je dober za ausšust«. Pri tem se mu oči drobno zasmejejo, kakor tistemu, ki ve, da je nekomu neke prav nedolžno povrnil njegovo žalitev... Naravno je tedaj, da ve mnogo in marsikaj, toda ta njegova življenjska izkušnja in modrost se ustavlja pred zidom, ki si ga je ogradil s temi besedami: »Vse sem bil, samo gospod ne!«

Z vlakom se je peljal samo dvakrat v življenju, in sicer prvič, ko je šel lansko leto na mladinski tabor v Ljubljano, on sam fant — 99letnik med mladino. Bil je v belokrajinski narodni noši in je ves spreved tja daleč na stadion dobro prehodil in prestal tudi vse slovesnosti na stadionu. Najlepše spomine pa je ponesel s seboj, ko je na Miklošičevi cesti korakal mimo tribune odličnikov.

Belič se vsak teden še sam obrije in si tudi britve sam nabrusi.

Prepričan je, da je tedaj videl »mladega kralja, ki ga naj Bog živi«, vendar pa si ni popolnoma na jasnem, ker sam pravi, da je naš »mladi kralj« star sedaj 16 let.

»On je pravi Slovenec!«

Na taboru je tudi videl našega voditelja dr. Antona Korošca. Ko je stal pri vratih stadiona, mu je dal dr. Korošec roko. Ko je bil pa 22. novembra dr. Korošec v Črnomlju, »so mene spoznali, jaz pa njih ne!« Ponosno vzklikne: »On je pravi Slovenec!« in mi naroči, da mu naj še sporočim njegovo zahvalo za tako lepo darilo, ki mu ga je nedavno poslal. »Hvala, hvala, vsem najlepša hvala!«

Belič se je te dni pripravil na svoj rojstni dan, ko bo danes, na Marijin praznik, dokončal stoto leto svojega življenja. In kadar se Belič pripravlja na kak velik praznik, tedaj ves dan in ves predvečer kar prepeva. Prepeva Mariji na čast in na »božični« dan prepeva rojstvu Kristu — sosedu na čast, v čast Mariji in sv. Stefanu. Tedaj ga tako rekoče oblije čar legend in božjih pesmi in vsebino njegovih pesmi in legend vedo in razumejo samo njegovi najbližji.

Praznik v okviru legend in pesmi

Te pesmi in legende pa so dolge in vse prepojene s podozvo belokrajanske ljudske pobožnosti. Betlehem ni tam daleč v Palestini, ampak je kar neke blizu, če se ni pričaral že kar pod obronke samega Črnomlja tam blizu neke pri farni cerkvi. Marija se pogovarja z Jožefom v našem jeziku, še več, kar v obleki in v potezah naših belokrajanskih ženic in njihovih trpljenja. Pesem o betlehemijski skrivnosti je v Beličevih ustih dolga, dolga in Belič je ni prav nič pozabil od svoje mladosti. Sv. Trije kralji bi lahko prišli kar neke tam izza Gorjancev, tako so pisani v svoji belo-

Belič še plete koš.

kranjski narodni noši. In kaj šele sv. Stefan, prvi mučenec, ki umre kar za praznikom Jezusovega rojstva. »Sv. Stefan je hlapec bil — pri mogočnem kralju. Na sv. dan je tako pel, da se nam novi kralj je rodil, ki bo vladal čez vse kralje. Pa vpraša žena kraljeva: hlapec Stefan, ali je ta kralj tudi nad našim kraljem. In sv. Stefan odgovori: tudi nad tvojim kraljem. In ko kralj to zve, Stefan dol pada, drugi kamen prileti, Stefan omedli, tretji kamen prileti, sv. Stefan svojo dušo izpušči!«

Ko bo belokrajinska mladina danes v svoji sredi slavila stoto leto življenja še tako živahne, zdravega in življenjsko veselega Janeza Beliča, bo ob njem obnovila najbrž tudi mnogo slik iz svojega vsakdanjega doživljanja usode in razvoja vse Bele Krajine. Ob njem bo z lahkoto ugotovila naslednje velike resnice: Belič je mnogo pretrpel, pretrpel mnogo več kot pa velikega doživel. Toda ostal je preprost, skromen in vesel Belokrajinec, bil je ves čas ponosen in priden Slovenec, ostal je veren in vdano pobožen, tako da sedaj v legendi in pesmi preživlja lepoto in spomine slovenske Bele Krajine!

Le eno je najbolje —

in to sem kupila za nas in naš dom. Samo eden je pravi in to je naš domači proizvod najstarejše mlarne — povsod pohvaljeno

Namesto k poroki - za 2 leti v ječo

Ljubljana, 24. marca.

Kovaški pomočnik Janez Grošelj, doma na Selu pri Zireh, je bil prav premeten uzmovnik, ki je posestnik Ludvika Gabrovška na Studencu, D. M. v Polju skoraj spravil na kant. Grošelj je bil dobro leto za hlapca pri Gabrovškovi. Razmere so mu bile prav dobro znane. In pozneje je začel skrivaj obiskovati Gabrovškovo hišo. Imel je previdno izdelan načrt za tatvine denarja in blaga. Navadno se je zjutraj, ko so bili vsi domači zaposleni v hlevu, zmuznil v hišo in od tam v pod-

strešje, kjer je čakal trenutka, ko so domači odšli vsi na polje po svojem delu. Nato je v sobi odpiral z vitrihi omare in jemal iz ročne blagajne denar. V času od 1937 do 16. februarja letos je Ludviku Gabrovšku odnesel 16.800 din gotovine, železno ročno blagajno, vredno 40 din, zimsko euknjo, vredno 1200 din, in še mnogo drugega blaga v vrednosti okoli 1000 din. Mihaelu Gabrovšku je pobral 2100 gotovine, novo obleko, vredno 2100 in 200 din vredno euknjo. Heleni Gabrovškovi je pobral razno zlatnino in druge stvari v vrednosti 1500 din. Drugemu posestniku — sosedu je Grošelj ukradel 9240 din gotovine in skušal je lani decembra vdreti tudi pri Franu Dimniku, pa je imel smolo.

Pred malim senatom, ki mu je predsedoval s. o. a. dr. Julij Fellner, je zaradi gorenjih vlogov tatvin obtoženi Janez Grošelj vse odkrito in prostodušno priznal. Mnogo denarja je podaril svoji zaročenki, neki natakariji Minki. Njeni materi v Ribnici je prinašal tudi darila in jestvine. Grošelj se je nameraval poročiti z natakarijo Minko in sta bila ta predpust že na oklepih. Pa je bil aretiran. Mesto k poroki bo moral poprej Janez Grošelj presedeti 2 leti robije zaradi vlovov.

Koncert mladinskega zbora na Rakeku

Zanimanje za mladinsko glasbo, posebno za ono novejšega datuma, se pri nas čedalje bolj širi. Zanimanje je opaziti več zanimanja zanj na deželi kot pa v središču. Med najboljšimi mladinske zborove zunaj na deželi lahko štejemo zbor PJS na Rakeku, ki ga vodi skladatelj g. Makso Pirnik. V kratki dobi ga je dvignil na nenavadno lepo višino, ne samo glasovno ampak tudi tehnično. Na praznik sv. Jožefa je zbor pokazal uspeh letošnjega dela, ki ga je lahko vesel. Za sam spored je bil zanimiv in privlačen. Poleg nekaterih, pevec in poslušalec lažje dostopnih pesmi (Adamič, Dolinar, Premrl) so imeli na sporedu tudi najmodernejše skladbe, ki jih na polju mladinske glasbe danes premoremo (Cvetko, Osterc, Pirnik, Šivic, deloma tudi Bravničar, Savin in Tome): poskus, ki se ne bi povsod obnesel; tukaj se je Tehnične težave, ki so za oko in za uho v nekaterih skladbah nakopičene, je zbor z lahkoto obvladal. Da jih skoraj čutili nismo. Le glasbenik, ki ima sam praktično opraviti s pevskimi zbori, je mogel razumeti, koliko podrobnega dela je bilo treba opraviti, preden so dobile izvajane skladbe svoj dokončen obraz. Le pevec in dirigenti, ki imajo prav otroško potrpežljivost zmorejajo kaj takega. Glasovni je zbor dobro zasledil, saj šteje prav nekake 100 pevcev. Poje lepo izenačeno, mehko, ne kričavo, kar je pogosta napaka drugih mladinskih zborov. Koncerta se je udeležilo lepo število poslušalcev, ki so prostorno dvorano skoraj do cel napolnili. Navzočih je pa bilo tudi več skladateljev, katerih dela so bila izvajana, kar je dalo mladim pevcem nove pobude za nadaljnje delo. Pred koncertom je dr. Dragotin Cvetko v krašnji pa dobro premišljenem govoru pojavil vpliv in razložil pomen mladinskega petja za otroke. M. T.

Ne odlašajte!

Ko je naš najbolj razširjeni slovenski dnevnik »SLOVENE« postal tudi največji slovenski dnevnik, je lastništvo »Slovenca« sklenilo dati svojim naročnikom

300 raznih bogatih nagrad

ki bodo med naročnike razdeljene z žrebanjem, ki bo 29. aprila t. l. pred komisijo naročnikov in ob navzočnosti javnega notarja.

Nagrade so:

1. 2 živalna stroja,
2. 5 radijskih aparatov,
3. 4 nevestine bale,
4. 10 moških ali ženskih koles,
5. 20 žepnih ali zapestnih ur.
6. 4 lepe harmonike,
7. 5 plugov,
8. 5 bran,
9. 50 knjižnih zbirk,
10. 50 raznih skupin kuhinjske posode,
11. 50 skupin razne porcelanaste in steklene namizne posode,
12. 5 zlatih nalivnih peres,
12. 50 kosov različnega blaga za obleke, rjuhe itd.
14. 40 raznih drugih nagrad, ki jih bomo še objavili.

Do žrebanja imajo pravico vsi stari in novi naročniki »Slovenca« in sicer:

1. vsi, ki so naročeni na »Slovenca« najmanj že 3 mesece in ki bodo imeli plačano naročnino tudi na dan, ko bo nagradno žrebanje;
2. vsi, ki se nanovo naroče na »Slovenca« za tri mesece in ki bodo plačali do 15. aprila t. l. trimesečno naročnino.

Z nagradami, ki smo jih med svoje naročnike razdelili pri lanskim žrebanjih, so bili srečni izžrebanci zadovoljni, zato smo prepričani, da jim bomo z letošnjimi nagradami še prav posebno ustregli.

Naj zato vsak pravočasno postane naročnik »Slovenca«, kajti poleg visokovrednega časopisa, ki mu bo s svojo vsebino pravilno odkrival vsa dogajanja na različnih področjih človekovega delovanja in mu postal tudi najboljše oblikovalec njegovega duha, bo vsakdo lahko deležen lepih nagrad, ki jih razpisujemo!

Ne odlašajte niti dneva, ampak postanite takoj naročnik »Slovenca«!

SREČA VAS ČAKA!

Lastništvo »Slovenca«

Drobne novice

Današnja številka »Slovenca« obsega 24 strani. Prihodnja redna številka bo izšla v torek, 28. marca, zjutraj.

Koledar

Sobota, 25. marca: Oznajenje Marije Device. Nedelja, 26. marca: Peta postna, tih nedelja. Emanuel, mučenec; Makima, mučenica.

Ponedeljek, 27. marca: Janez Damaščan, cerkveni učitelj; Rupert.

Torek, 28. marca: Janez Kapistran, spoznavalec; Sikst III. papež. — Prvi krajec ob 19.18. Herschel napoveduje aneg in dež.

Velikonočno šunko kupite

Novi grobovi

† V Naklem pri Kranju je v starosti 83 let mirno v Gospodu zaspała g. Jera Filipič, mati tamkajšnjega g. župnika Janeza Filipiča. Pokojna mati je bila delavna in katoliško zavedna žena od rane mladosti. Kljub temu ji Bog ni prizanašal v življenju tudi ne s trdimi udarci. Najhujši udarec je bil morda oni, ko ji je dva meseca pred novo mašo umrl brat-bogoslovec, sošolec pok. dr. Janeza Kreka, kateremu je Krek napravil na spominsko ploščo, ki stoji še danes vzdana v steno župne cerkve na Trati v Krekovih spisah najbrž še neobjavljeni verz sledeče vsebine:

»Stal na svetlišču si pragu,
Ko Te Gospod je pozval —
Odslej pa v nebesih na veke
Boš z Njim kraljeval.«

Kot nadomestilo za brata duhovnika je Bog pokojni materi naklonil sina-duhovnika, pri katerem je preživela zadnjih dvajset let deloma še v delu, predvsem pa v molitvi. Vmes pa je kaj rada — navajena od zgodnje mladosti lepega berila — prebirala nabožne in druge stvari. Naj se želja pok. dr. Kreka njenemu bratu izpolni tudi nad njo! G. župniku naše iskreno sožalje!

† V St. Vidu pri Stični je umrl g. Ludvik Oven, gostilničar in posestnik. Pokopali ga bodo v nedeljo ob 9 dopoldne. Naj v miru počiva! Zalujočim naše iskreno sožalje!

† Umrla je Marija Požar, sestra g. Franca Požarja, črkostavca v Jugoslovanski tiskarni, iz dobro znane družine Požar iz Rojana v Trstu. Pokopana je bila v južni Italiji (Reggio Calabria). Naj počiva v miru!

† V Kamniku je umrla gospa Avgusta Klančar, šolska upravitelica v pokopu. Pogreb bo v nedeljo ob 3 popoldne. Naj v miru počiva! Zalujočim naše iskreno sožalje!

— Splošna državna bolnišnica v Ljubljani sporoča, da bo letos na ortopedskem oddelku šest tedenski maseraki tečaj, ki se prične 1. aprila. Prijave je poslati neposredno ekonomatu bolnišnice, kjer se dobe tudi ustna navodila in potrebni podatki. — Uprava bolnišnice.

— Požar na Catežu. Preteklo nedeljo okrog pol osmih zvečer je nastal požar pri posestniku Zavrniku Francu na Catežu. Zgorel je goveji hlev, svinjaki, skedenj in senica. Ogenj je bil očitno podtaknjen in je zločinec uporabil ravno ugodni čas, ko so bili domači pri večerji. Sreča, da to ni bilo v poznejši uri, sicer bi gotovo ne rešili živine, kljub temu pa so 4 prašiči zgoreli, ker se je plamen razširil z bliskovito naglico. Pri reševanju in gašenju gre velika zahvala vaščanom in gasilec iz Cerine in Mosteca, da se požar ni razširil še na druga gospodarska poslopja. Gašenje je oviralo pomanjkanje vode. Škoda na poslopju in poljedelskih strojih znaša okrog 50.000 din. posestnik pa je bil zavarovan za 15.000 din.

najbolje pri Slamiču

— Namesto venca na grob drage tovarišice-učiteljice gđ. Anke Celnar je poklonila gospa Marica Vutkovič iz Krškega 100 din podpornemu fondu za slepe otroke. Iskrena hvala!

— Romanje Slovencev na Sveto goro pri Gorici ob 400 letnici prikazovanja svetogorske Marije bo 19. in 20. avgusta. Vodil ga bo prevz. g. škof dr. Gregorij Rožman. Prijave bo sprejemalo ravateljstvo salezijanskega zavoda na Rakovniku v Ljubljani. Vse podrobnosti bomo objavili po Veliki noči.

— Medicinske univerze dr. Kušar Franc odpre s 1. aprilom redno zdravniško prakso. Ordinira na Ježici od 1 do pol 4.

Po vsej Sloveniji gre glas

»Roža« cvetličarna je za nas

Zato zapomnite si vsi:

Ljubljana, Frančiškanska 3

Telefon 31-74!

— Velikonočne razglednice z reproducirano staro umetniško sliko v trobarvnem tisku je založil glavni pripravljatelj odbor mednarodnega kongresa Kristusa Kralja v Ljubljani. Naklada razglednic se nahaja v kongresni pisarni Tyrševa cesta 31/I. Razglednice toplo priporočamo, ker so uporabne tudi za velikonočna voščila in naj se jih poslužujejo zavedni katoliški Slovenci v korist kritja velikih stroškov za kongres. Razpečevalci imajo 25% popusta. Posamezen komad etane 1 din. Propagandni odsek za VI. mednarodni kongres Kristusa Kralja v Ljubljani.

Ljubljana, 25. marca

Gledališče

Drama: Sobota, 25. marca: »Kaj je resnica?« — Izven. nŽizane cene. — Nedelja, 26. marca ob 15: »Pikica in Tonček«. Izven. Globoko snižane cene od 14 din navzdol. — Ob 20: »Upniki, na plan!« Izven. Znižane cene.

Opera: Sobota, 25. marca ob pol 17: Materinska proslava Krščanskega ženskega društva. — Ob 20: »Werther«. Gostovanje Josipa Gostiča. Red B. — Nedelja, 26. marca ob 15: »Pod to goro zeleno«. Izven. Cene od 24 din navzdol. — Ob 20: »Madame Butterfly«. Gostovanje Rosette Pampalini. Izven. Zvišane cene.

Radio Ljubljana

Sobota, 25. marca: Belgrad: 20 Narodne pesmi — 21 Zab. konc. — 22.15 Plesna gl. — Zagreb: 20 Orgle — 21.30 Palestrinova »Missa brevis« — 22.20 Plesna gl. — Solija: 19.30 Beethovenove skladbe — 19.55 Pevski konc. — Varšava: 21 Salonski ork. — 21.50 Zbor. — Budimpešta: 19.40 Igra — 22 Jazz — 23 Cig. ork. — Trst-Milano: 21 Opera. — Rim-Bar: 21 Igra — 22.30 Plesna gl. — Dunaj: 20.10 Plesni večer — Berlin: 20.10 Pomladni zvoki. — Hamburg: 20.10 Opereta »Vesela vdova«. — Lipsko: 20.10 Vojaški zbor. — Strasbour: 21.30 Prenos koncerta iz Metza.

Nedelja, 26. marca: 8 Radijski šramel — 9 Napovedi, poročila — 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve — 9.45 Verski govor (g. dr. K. Tominec) — 10 Koračnice (plošče) — 12 Nastop pevskega zbora Delavskega glasbenega društva — 13 Napovedi — 13.20 Citraški dueti I. Kosi — V. Skok, vmee plošče. — Oddaja prekinjena od 14.30 do 17. — 17 Kmetijska ura: Spomladno zatiranje škodljivcev in bolezní na sadnem drevju (g. Franc Kofol) — 17.30 Delavska godba »Zarja«. Vmes plošče — 19 Napovedi, poročila. Prostovoljne bolničarke in njihova vloga v vojni in miru (Svetozar Tomič, Belgrad) — Nacionalna ura — 19.50 Violinski koncert prof. I. Staisa, pri klavirju g. Ruža Staisa — 20.30 Veseli zvoki, igra Radijski orkester — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Samospevi gđ. Marije Tiran, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek.

Ponedeljek, 27. marca: 12 Pevski zbori in solisti (plošče): Bublčki — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Napovedi — 18 Paberk iz vsakdanjega zdravstva: O dihanju (g. dr. Anton Breclj) — 18.20 Plošče — 18.40 Umetnost v Pluju (g. dr. Fr. Stele) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Zlatiborski zlati vir (ing. Salix Omenovič) — 19.50 Zanimivosti — 20 Grieg: Sonata v G-duru op. 13 za violino in klavir. Violina: Albert Sammons klavir: William Murdoch (plošče) — 20.30 Koncert opernih dvospevov. Sodelujejo: gđ. Vera Majdičeva, g. Svetozar Banovec in Radijski orkester. Dirigira: D. M. Sijanec — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Prenos lahke glasbe iz restavracije »Emonac«. Konec ob 23.

Drugi programi

Nedelja, 26. marca, Belgrad: 20. Nar. pesmi — 21 Ork. konc. — 22.15 Plesna gl. — Zagreb: 20 Opera — Strasbour: 16 Koncert jugoslovanskega zbora »Triglav« iz Stirling-Wendla — 17.30 Korziške pesmi — 21 Zab. koncert. — Solija: 19 Pesna gl. — 19.30 Godalni kvartet — 20 Vok. konc. — 20.55 Operetna gl. — Varšava: 20 Plošče — 21.20 Arie — 21.50 Vesela oddaja — 22.30 iz Leharjevih operet — Budimpešta: 20 Cžborjeva opera »Toldi Miklos« — Italijanske postaje: I. skupina (421, 304, 283 m): 17 Pesna gl. — 21.15 Klavir — 22 Igra — 22.30 Lahka gl. — II. skupina (560, 369, 263 m): 17 Simf. konc. — 21. Pietrijeva opera — III. skupina (492, 272, 221 m): 17 Musorgskega opera »Boris Godunov« — 21 Vojaška godba — Dunaj: 20.10 Dunaj muzicira — Berlin: 20.10 Zab. konc. — Königsberg-Vratislava: 20.10 Konz. po željah — Hamburg: 20.30 Plesna gl. — Frankfurt: 20.15 Orfova opera »Carmina Burana« — Monakovo: 20.10 Operni konc. — Beromünster: 19.45 Bernska mestna godba — 20.30 Revalov konc. — Bordeaux: 21.30 Massenotova opera »Don Quichotte«.

Ponedeljek, 27. marca: Belgrad: 20 Opera — Zagreb: 20 Celo — 20.30 iz Verdijevih oper — 21.15 Slagerji — 21.45 Lahka gl. — Solija: 19.15 Simf. konc. — Varšava: 19 Zab. konc. — 21 Prenos iz Vatikana — 21.15 Stara komorna gl. — 22.10 Klavir — Budimpešta: 20.20 Ork. konc. — 22 Plošče — 23 Plesna gl. — Italijanske postaje: I. skupina (421, 304, 283 m): 17.15 Plesna gl. — 21 Simf. konc. — 22.30 Variete — II. skupina (560, 369, 263 m): 17.15 Celo — 21 Igra — 21.40 Zab. konc. — 22.20 Chopinove klavirske skladbe — III. skupina (492, 272, 221 m): 20.30 Operne skladbe — Dunaj: 19 Baročna komorna gl. — 20.10 Štajerska oddaja — Berlin-Vratislava: 20.10 Plavi ponedeljek — Monakovo: 19.15 Stari in novi plesi — Königsberg: 20.10 Koncert po željah — Lipsko: 19 Zabavni koncert — Köln: 21.30 Violina — Frankfurt-Stuttgart: 20.15 Zabavni koncert — Beromünster: 20.15 Klavir in alt — 20.40 Pl. gl. iz raznih časov — Paris Radio: 21.40 Sauguetova opera »Parska kartuzijac« — Strasbour: 20.30 Stari plesi.

Prireditve in zabave

Materinska proslava krščanskega ženskega društva bo na praznik Marijinega Oznajenja v opernem gledališču točno ob pol 5 popoldne.

Prosvetno društvo Trnova priredi drevi ob 8 v društvenem domu, Karunova ulica 14, s sodelovanjem Marijinega vrtca in pod vodstvom gđ. Cegnarjeve »Materinsko proslavo«. Predprodaja vstopnic od 10 do 12 ure dop.

»Tujece« je naslov legende iz današnjih dni, ki jo uprizori Franciškanska prosveta M. O. danes ob pol šestih popoldne in v nedeljo 26. marca ob 8 zvečer v franciškanski dvorani.

Materinski dan s deklaracijami, govorom in krasno špansko igro »Pesem domotožja« priredi drevi ob 8 v Ljudskem domu v Mostah Dekliški krožek Moste.

Fantovski odsek in Dekliški krožek Ljubljana-Dravje priredita drevi ob pol 8 v cerkveni dvorani II. telovadno akademijo s pestrnim sporedom.

II. deška meščanska šola za Bežigradom priredi lutri ob 3 pop. lepo akademijo.

Verdijev Requiem se bo izvajal na javnem koncertu v četrtek 30. t. m. ob 20 v veliki dvorani Uniona. Ogromno vlogo pri celum delu ima

DR. OETKER-JEV
DECILNI PIRAŠEK IN VANILINOV SLADKOR

veliki simfonični orkester. Izvedba bo prvovredna, ker ga izvaja ansambl, ki je odlično vpet in pa ubran, saj je stalna umetniška skupina Turinskega Radia iz Italije. Vseh sodelujočih je 160, vodi jih dirigent Ahile Consoli. Ker bo to edina izvedba Verdijevega Requiem od tega ansambla v Ljubljani, vabimo vse, da ei pravočasno preskrbe vetopnice, da prisostvujejo izvedbi enega največjačtenjših del vse svetovne literature. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

Javna produkcija ljubljanskega drž. konservatorija bo v ponedeljek 27. t. m. ob četrta na 7 v veliki dvorani Filharmonične družbe. Spored se dobi v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

Koncert Akademskega pevskega zbora v Ljubljani, ki bo v ponedeljek 3. aprila v Unionu, bo zopet nudil našemu koncertnemu občinstvu priliko poslušati prekrasno petje naših akademikov. Kjerkoli je Akademski pevski zbor sodeloval, je bil tako pri naši glasbeni kritiki kakor pri občinstvu sprejet nadvse simpatično. Predprodaja vstopnic v vratarjevi loži na univerzi dnevno od 8 do 18.

ZAHTEVAJTE PONUDBE

Varta akumulatorji
Automobilsko blago
A. GOREC d. z o. z.
Continental autopneumatika
Kvalitetna kolesa

Predavanja

Frančiškanska prosveta M. O. v Ljubljani ima v torek 28. marca ob 8 zvečer v franciškanski dvorani sklopite predavanje »Jeruzalem v velikem tednu«. Govori Janez Pivk. Predprodaja vstopnic po enotnih cenah 8 dtn v pisarni Pax et bonum.

Angleško društvo v Ljubljani. V petek, dne 31. t. m. ob 18 predava v beli dvorani hotela Union g. Alexander Lawrenson, pomožni učitelj angleščine na tukajšnji univerzi: »Univerzitetno življenje v Cambridgeu«.

Pedagoški tečaj za starše v Spodnji Šiški bo priredilo Pedagoško društvo v dnevih od 27. t. m. do 1. aprila. Vsak večer bodo pedagoška predavanja o najvažnejših in najaktualnejših pedagoških vprašanjih. Vse starše ljudskošolske in meščanskošolske mladine vljudno vabimo. V ponedeljek, dne 27. t. m. bo predaval mestni šolski zdravnik g. dr. Logar o temi »Zdravje naše šolske mladine«. Začetek ob 8 zvečer v ljudski šoli v Spodnji Šiški. Vstopnine ni.

Podružnica SVD Šiška. V torek 28. t. m. ob pol 8 zvečer bo strokovno predavanje v ljudski šoli v Spodnji Šiški: »Ureditve domačega vrta«. Predaval bo nadzornik g. Kofol Franc.

Sestanki

Šmarogorsko okrožje. V nedeljo, 26. t. m. ob 9 dop. bo v samostanski dvorani v Spodnji Šiški okrožni svet. Za odseke Šmarogorskega okrožja strogo obvezno!

Združenje bivših mornarjev, centralna uprava v Ljubljani, obvešča svoje članstvo in odseke, da bo letni zbor dne 29. aprila t. l. ob 20 v prostorih restavracije pri »Sestici«.

Tako doher tek vzbula naravna Rogaska slatina, da so se po zgodovinskih podatkih prebivalci okolice za časa lakote v 30-letni vojni izogibali, piti to vodo, ker jim je povzročala prevelik tek.

Rogaska slatina

Kino

Zvočni kino Vič predvaja danes ob 4, 6 in 8 zvečer film: »Mali pomorščak«. V glavni vlogi Jibka Shirley Temple. Za dodatek zvočni tednik.

Mestna zdravniška dežurna služba

Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljali ob sobote od 8 zvečer do 8 zjutraj mestni višji zdravnik dr. Ahčin Marjan, Korytkova 18, telefon št. 36-24.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v soboto in nedeljo: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20; mr. Murarier, Sv. Petra cesta 78. — V ponedeljek: mr. Sušnik, Marjin trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 4; mr. Bohinec ded. Rimskega cesta 31.

Poizvežvanja

Izgubila se je damška ura s pokrovčkom in verižico. Pošten najditelj naj jo odda pri upravi »Slovenca«.

Osebnosti

— Proforski izpit na univerzi kralja Aleksandra v Ljubljani je opravil gospod Milan Potokar, profesor na samoupravni gimnaziji v Murski Soboti. — Tudi klasični filolog g. Marjan Tavčar je pretekli teden naredil proforski izpit. Iskreno čestitamo!

— Diplomirani so bili na pravni fakulteti ljubljanske univerze gđ. Evgen Ravnik, Boris Prezelj, Jože Dobovšek, vsi iz Ljubljane, in Karol Herzog iz Črčja. Čestitamo!

Župnik Fr. Učakar — 50 letnik

V ponedeljek, 27. marca bo g. župnik Fraae Učakar na Kolovratu obhajal svojo pidesetletnico. Njegova ugledna rojstna hiša kraljuje samotno kakor kakšna graščina na griču nad špitalsko dolino. V njej so mu njegovi zgodnji krščanski etarši privzgojili resnobo, skrbnost in močatost, ki ga odlikujejo v vsem duhovskem delovanju; privzgojili so mu pa tudi veliko gospodofsko spretnost. V našelih je g. župnik neodoljiv, osebnost pa dober, če le more in sme biti. Okoliški in tudi bolj oddaljeni duhovski sobratje radi prihajajo pod njegov gostoljubni krov. K pidesetletnici mu prav iskreno čestitamo in želimo, da bi v zdravju in sreči obhajal še dokaj življenjskih jubilejev.

Športniki! za Vaše zdravje je neprecenljive vrednosti Abesinski čaj

„Karkadé“

ker ne vsebuje teina. Dobite ga pri Vašem trgovcu.

— Lavrica je dobila elektriko. 23. marca zvečer je nastopil težko pričakovani trenutek, ko je bila Lavrica in z njo nekaj sosednjih vasi priključena na banovinsko električno omrežje. Luč je zagorela na Lavrici in Daljni vasi, deloma pa tudi v Babni gorici in na Orlah. Ti kraji so bili zadnji otok v ljubljanski okolici, ki doslej ni užival blagodat elektrifikacije. Zato smo prebivalci tem bolj hvaležni g. banu dr. Marku Natlačnu, ki nam je po Kranjskih deželnih elektrarnah omogočil izpolnitev naše stare želje. Zavedamo se, da elektrifikacija teh krajev ni bila napravljena zato, da bi KDE od nje imele kakšen dobiček, saj pri nas ni industrije, ki bi mogla nastopiti kot odjemalec toka. Prav zato pa je tudi naše veselje tem večje, ker se zavedamo, da smo dobili elektriko zaradi načela, ki ga izvaja banovina pri elektrifikaciji, da namreč elektrificira tudi kraje, v katerih se elektrifikacija elektrarnam posebno ne izplača.

Obvestilo

3. 1. aprilom prevzamem v najem restavracijo in klet hotela „UNION“ v Ljubljani.

Priporočam se cenjenim gostom z zagotovitvijo, da bom dosledno upošteval vsa načela modernega gostinskega obrata ter nudil v vsakem pogledu izborna postrežbo.

Marija Karba

...čaja niti tovrstnih, niti kakršnihkoli si bode pri-
reditelj.

Zgodovina kongresa Kristusa Kralja

Ker se nam bliža kongres Kristusa Kralja, je primerno, da se ozremo nazaj na kratko zgodovino teh kongresov. Euharistični svetovni kongresi so nam bolj znani, saj jih je bilo že 34. Kongresi Kr. Kr. so pa še mladi, so novost, morajo si pot v svet šele utirati. Stopijo pa naj — po besedah pastirskega pisma ljublj. knezoškofa — vredno ob strani euharističnim!

Ljubljanski kongres bo šesti te vrste. Kako je bilo z dosedanjimi? Kje so bili? Kako so se pričeli?

Kongresi Kristusa Kralja so slovanska samisel. Zato je primerno in naravno, da imamo enega teh tudi na naših tleh. Pričeli pa se niso pri nas, ker je slovenska zemlja pač majhna za izvedbo podjetij svetovnega pomena. Ko je pa stvar že nekoliko vpeljana in znana, potem je lažje tudi pri nas stopiti z njo pred svet.

Euharistični kongresi imajo za predmet Najsvetejše, kar imamo na zemlji. Ali pa ni potrebno, da se katoličani zbiramo tudi v druge namene? Saj imamo danes toliko potreb in toliko perečih vprašanj, o katerih nam je potrebno razmišljati in razpravljati. — Ta misel je bila predložena predsedniku euharističnih kongresov, škofu Heylenu v Namuru v Belgiji: Na euharističnih kongresih naj bi se razpravljalo o vseh aktualnih zadevah katoličanov. Škof pa tega predloga ni sprejel kot takega; euharistični kongresi naj bodo posvečeni samo presv. Euharistiji. Za druge potrebe pa naj se napravijo posebni kongresi, ki se lahko vrste z euharističnimi vsako drugo leto. Pričelo naj se z mamil, kakor so se tudi euharistični z malim pričeli in se potem razvili v svetovne. Tako je svetoval škof.

Ta misel je bila sprejeta. Kongresi te vrste so dobili ime Kristusa Kralja. Vprašanje je le bilo, kje in kako s temi kongresi pričeti. V Nemčiji je takrat vladala popolna verska svoboda, versko življenje je bilo v cvetu. Redovi so se neovirano razširjali, celo novi so se ustanovljali. En tak nov red, bolj prav: »pobožno društvo« (pia unio) za spreobračanje belih poganov je ustanovil P. Janez Haw. Svojo naselbino je imel v manjšem kraju, Leutesdorf, ob Remi, blizu Koblenca. Zveze s tem možem so omogočile, da je bil prvi kongres te vrste tam leta 1928, seveda v malem obsegu. Zastopanih je bilo sedem narodov; a bolj po govornikih kakor po udeležencih. Slovenca sta bila dva. O kongresu je izšlo tiskano poročilo z vsemi govori.

Vsaka velika ideja se ima boriti z velikimi težavami, predno prodre. Ljudje je ne morejo ali nočejo razumeti. Nič drugače se ni godilo tudi tej ideji. Med prvim in drugim kongresom so pretekla štiri leta. Ni bilo mogoče najti mesta, ki bi bilo hotelo kongres sprejeti. Tudi tisti, ki so idejo odobraval, — kateri kristjan pa more idejo samo odklanjati? — odobraval so jo skoraj vsi, — a nihče ji ni podal roke, da bi ji pomagal na noge. Bilo je mnogo potov, iskanja in popraševanja, kje bi jo hoteli vzeti pod streho. O teh poskusih, ovirah in težavah poročila posebna kronika. Skoraj čudno se sliši, da je bil drugi kongres — po štirih letih, torej 1932 — v protestantskem, oziroma pogan-skem mestu Berlinu. V Berlinu vendar živi skoraj toliko, le malo manj, katoličanov kakor v ljubljanski škofiji. In berlinski katoličani so zelo dobri. Prvi berlinski škof, Schreiber, je bil nad vse ljubezniv in postrežljiv ter je sprejel kongres pod svoje okrilje. Ta je bil že znatno večji od prvega. Zboroval je v veliki in krasni dvorani katoliških društev; a na cesto si v Berlinu ni upal. Udeležili so se ga štirje Slovenci. Tudi njegovi govori so vsi hranjeni v tiskanem poročilu.

Razmere so tako nanesle, da je bil tretji kongres takoj ono leto po drugem — 1933 — in to v Mainzu. Ta je mesto že popolnoma obvladal. Vse mesto je bilo v zastavah in zadnji dan se je po mestu razvila imponantna procesija. Vsi listi so izšli v slavnostnih izdajah, celo liberalni. Iz Jugoslavije se je kongresa udeležil sarajevski nadškof Šarić. Tudi govori tega kongresa so izšli v knjigi. Ta kongres je bil prvi, ki ga je papež s posebnim pismom odobril in pozdravil.

Cetrli kongres bi se bil imel vršiti v Švici v Einsiedelnu, kamor je tudi »Slovenec« že vabil k udeležbi. A neugodna sapa od neke strani je kongres preprečila. Zato pa je bil naslednje leto, 1935, v Salzburgu. Ta kongres pa je daleč zastajal za svojim prednikom v Mainzu. Salzburgani kar niso mogli razumeti, kaj naj s kongresom počno. Bilo jih je sploh le s težavo mogoče pridobiti za kongres. Salzburg se je takrat pokazal

kot precej mrzlo mesto. Kljub temu pa so bili govori na kongresu jako lepi. A tiskano poročilo o tem ni izšlo. Govorili so med drugimi: kardinal Imtizer, bivši predsednik avstrijske republike, Miklas, in bivši madžarski ministrski predsednik Huszar. Slovencev se je udeležilo kongresa kakih 15; nekateri so prišli preučevati žostistično organizacijo, o kateri je bil poseben govor. Cardyn sam, njen začetnik, je govoril na prvem in tretjem kongresu, a v Salzburgu ga ni bilo.

Tu je mednarodni odbor, ki se je medtem sestavil in je bil tudi zastopnik Poljske vmes, sklenil zaprositi kardinala Hlonda, naj bi bil peti kongres na Poljskem. In tako je tudi bilo. Kongres je bil v Poznanju o sv. Petru 1937. Poznanjski kongres se nekako lahko stavi ob stran našemu euharističnemu. Bil je veličasten. Mesto je bilo silno bogato okrašeno; mora se reči, da lepše kakor Ljubljana ob euharističnem. Zborovanja so trajala tri dni, in sicer so bila v prostorni vseučiliški dvorani, ki je bila vse dni polna. Poljsko ljudstvo pa je imelo samo zase dva dni svoja zborovanja v obširnih prostorih velesojma. Poznanjski kongres je imel prvi papežev legat; a ta je bil domači kardinal Hlond. Razen tega so se ga udeležili še trije kardinali: varšavski, dunajski in pariški, ter kakih 40 škofov, večinoma poljskih. Na kongresu je imel daljši govor v slovenskem jeziku ljubljanski gospod škof. Drugih Slovencev je bilo še 17. Tudi o tem kongresu je izšla knjiga z govori.

Vsi ti kongresi so bili načeloma mednarodni. A prvi štirje bolj po imenu kakor v resnici; bolj po govornikih kakor po udeležencih. Tudi poznanjski kongres je bil v tem še pomankljiv. Poljska sama se ga je lepo udeležila; za udeležbo inozemstva pa je bilo premalo propagande. Pa tudi praktičnih sadov ni bilo videti. Saj iz Poznanja niti resolucij ni bilo mogoče dobiti. Na vseh teh kongresih se je veliko lepega govorilo. Govori so bili temeljiti, a manjkalo jim je še sistema in — izvršitve.

Kakor je bilo spočetka sklenjeno, tako se je zgodilo: kongresi so se polagoma razvijali. Razmeroma še dosti hitro. Kongres Kr. Kr., kakor imajo po prvotni zamisli biti — res mednarodni in taki, da se bo skrbelo za trajne sadove — tak kongres bo šele šesti: pri nas v Ljubljani.

25 let vzgojiteljica slepcev

je praznovala te dni gđ. Francka Vrhunčeva, učiteljica v zavodu za slepe otroke v Kočevju. Minilo je namreč že 25 let, odkar se z vso ljubeznostjo posveča vzgoji onih najbednejših izmed nas: njim, ki sonca pogrešajo v svojih mrtvih očeh.

osnovno znanje. V internatu pa z nje lastno spretnostjo, materinsko potrpežljivostjo in nesebičnostjo oblikuje značaje mladih slepih ljudi. Da prihajajo iz zavoda v življenje kot polnovredni člani družbe, je v veliki meri njena zasluga in plod njenega vzgojnega prizadevanja.

Učiteljica gđ. Francka Vrhunčeva med slepimi.

Gđ. Vrhunčeva je znana naši javnosti še izza svetovne vojne, ko je kot sestra Klara tako po-šitvalno delovala med slovenskimi slepimi vojaki, nastanjenimi v graškem zavodu za slepe. Ob prevratu jih je pripeljala v osvobodeno domovino in v Ljubljani položila temelj prvemu slovenskemu zavodu za slepe. V zavodu, ki je sedaj že od leta 1922, v Kočevju, vzgaja slepo mladino: male novince, še vse neobgljene, in že odrasle fante in dekleta, ki bodo po dovršeni vzgojni dobi zapustili zavod. Njej je poverjena v zavodu najtežja naloga, da namreč v elementarnem razredu uvaja novosprejete slepe malčke v

V zavodu vodi mladinski pevski zbor in tudi svoj prosti čas in celo počitnice žrtvuje za slepe otroke.

Lepa lastnost slepe mladine je njihova nena- vadna hvaležnost do slehernega, ki jih ljubi. Zato je umevno, da so svoji največji dobrotnici od nje- nem jubileju priredili proslavo, ki je bila po vsebini njih izvirno in po izvedbi popolnoma samostojno njihovo delo, obenem pa tudi nazo- ren odraz vzgoje srca in izobrazbe duha, kakršne je deležna ta mladina.

Gospodični jubilatki želimo tudi mi še mno- go uspehov pri njenem človekoljubnem delu.

Tri slavljenke

90 letnica

Vincencija, sestra Jožefa. — Ker je starki vid precej oslabil, ji mora vsak dan sestra Jožefa čitati »Slovenec« in »Domoljub« ter druge liste, na katere je že več desetletij zvesta naročnica. — Težko ji je le, ker sta ji tudi nogi odpovedali, tako da ne more več zahajati v cerkev, kakor je bila vedno vajena. Kljub temu pa redno opravlja svoje verske dolžnosti ob priliki večkratnih obiskov domačega župnika in gospodov iz bližnjih Grobelj. — V verskem oziru je starka Ana lep vzgled svoji okolici. — Bog je živi še mnogo let!

80 letnica Zidančkove mame v Virmaših

Vasa Žovšek med Skotjo Loko in Kranjem pozna Zidančkov domaći v Virmaših, ki je ena najbolj znanih hiš od tej lepi poti. Kdo ni poznal Zidančkovega očeta, ki je umrl pred 14 leti in je vse življenje v nedeljah nosil samo kmečko nošo in vir- žinko in bil eden naj- mogočnejših kmetov v okolici Loke, v sva- štvo in sorodstvu z najimenočnejšimi ro- binami v Loku pa tudi v Ljubljani, saj je bila pokojna Medijatova gospa njegova teta. Zidanč- kova mama — Hribnik Marija — praznuje danes svoj god, pa tudi 80 letnico svojega rojstva. Še vedno zdrava in vesela na domu, kjer so bile dol- ga desetletja vse gasilske prireditve in je zdaj gospodar, njen sin, odstopil svet Kmetijskemu društvu. Dobri Zidančkovi mami, ki jo poznajo od te strani pač najbolj berači škofjeloške okolice, želimo, da bi osemdesetletnico prežvela v krogu svojih otrok, ki jih je vse dobro preskrbela — njena hči Katica je lastnica odlične gostilne »Pri Katreic pod Rožnikom. Ob 80 letnici čestitamo tudi mi svoji naročnici z željo, da bi še dolgo užila hvaležnost svojih otrok in vseh, ki so pre- jemali dobroto iz njenih rok.

Ob 70 letnici Marije Gobec

Te dni je praz- novala gospa Marija Gobec, vdova po šol- skem upravitelju, biv- ša učiteljica ženskih ročnih del in posest- nica pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju sedemdesetletnico svo- jega življenja. Vkljub visoki starosti je gos- pa še vedno duševno in telesno čila, če- prav je v življenju morala okusiti marsi- katero bridkost. Leta 1911. ji je umrl mož, v naslednjih letih pa je izgubila dva sinova. Ostali sta ji dve hčerki, obe učiteljici v Mariboru, ki ji razveseljujejo visoka leta.

Sedaj živi na svojem posestvu pri Sv. Miklav- žu in kljub visoki starosti pridno gospodari. Ze- limo ji, da bi še dolgo v zdravju in veselju mogla upravljati svoj dom in da bi ukalala še lepših življenjskih jubilejev!

Mladinski pevski koncert v Žužemberku

Šole Žužemberškega okraja bodo priredile v nedeljo, 26. marca ob 3 popoldne v cerkveni dvo- rani v Žužemberku mladinski pevski koncert, ki bo v naši dolini prvi te vrste. Nastopilo bo 7 šol z 230 pevci, ki bodo po uvodni besedi zapeli 26 iz- branih mladinskih pesmi. Prvi tovrstni nastop je posvetila mladina svojim dobrim materam. Hvale- vredna je tako prireditev še tembolj, če pomisli- mo, da se le redko še oglašajo ona lepa slovenska pesem, ki se je včasih tako mogočno, domače in evojetveno prijazno razlegala po naših vaseh v tiho poletno noč! Prijatelji mladine bodo gotovo znali ceniti to dejstvo, kakor tudi trud in žrtve, ki jih zahteva taka prireditev od vzgojiteljev in otrok ter jih bodo, upamo, z obilno udeležbo nagradili in počastili.

Zato sem tu, da Vam varujem kožo!

Prepuščajte odslej mirne duše meni skrb za nego svoje kože! Edino, kar morate storiti, je to, da redno mažete kožo z Niveo. Zakaj samo Nivea vsebuje Eucerit, najboljšo okrepčevalno sredstvo za kožo. Z njim vpliva Nivea blagodejno na kožno stan- niče. Nivea Vam ohranja kožo mladostno in krepko, celo ostro vreme ji ne more škoditi. Zato si kupite še danes Niveo; bolje je namreč bolezen pre- prečiti kakor se zdraviti!

Za Veliko noč!

Ravnatelj dr. Adolf Pečovnik

S kraljevim ukazom je bil za novega ravnatelja III. državne realne gimnazije v Ljubljani imenovan dosedanjí profesor na mariborski kla- sični gimnaziji in bivši oblastni inšpektor za srednje in strokovne šole v Mariboru gospod dr. Adolf Pečovnik.

Novi ljubljanski gimnazijski ravnatelj se je kot sin kmetijskih staršev rodil dne 25. maja 1883, L. 1894. je odšel v Maribor, kjer je l. 1902. do- vršil gimnazijske študije, nato pa je odšel na Dunaj, kjer se je vpisal na filozofsko fakulteto.

Tukaj je l. 1907. opravil filozofski doktorat, junija istega leta pa profesorski izpit iz matematike in fizike. Septembra istega leta je bil dodeljen na službovanje na mariborsko gimnazijo, ki je edini zavod, na katerem je služboval do svojega imeno- vanja za ravnatelja v Ljubljani, kar je brez dvo- ma redek primer. Od l. 1925. do 1929. je bil ime- novan za oblastnega inšpektorja za srednje in strokovne šole pri prosvetnem oddelku bivše mari- borske oblasti, po likvidaciji oblasti pa je postal vršilec dolžnosti šefa oddelka za srednji, učiteljski in strokovni pouk pri prosvetnem oddelku kra- ljevske banske uprave. Dne 15. junija 1930 ga je minister prosvete razrešil te dolžnosti, nakar se je vrnil na svoje staro službeno mesto na mariborski klasični gimnaziji, kjer ga je dosegel imenovanje za ravnatelja III. državne realne gim- nazije v Ljubljani.

Z g. dr. A. Pečovnikom bo ravnateljsko me- sto III. realne gimnazije v Ljubljani zasedel vzgo- jitelj, ki uživa sloves izbornega in skrajno objek- tivnega profesorja, ki v vrstah svojih stanovskih tovarišev uživa kar največji ugled, o čemur priča to, da je bil dolga leta predsednik Proforskega društva v Mariboru, in dejstvo, da je bil pri vseh zborovanjih, ki jih je priredila ljubljanska sekcija Proforskega društva, izvoljen za predsednika teh zborovanj. Kakor uživa g. ravnatelj ugled med svojimi tovariši, tako uživa globoko spoštovanje svojih nekdanih in sedanjih dijakov, ki so v njem vedno čutili močno in objektivno vzgojiteljsko osebnost, ki je svoje dijake znala prikleniti nase. To spoštovanje, ki ga uživa med dijaštvom, si je ustvaril s svojim plemenitim in čistim zna- čajem ter s svojim strokovnim znanjem, ki je skupaj z ljubeznijo do dijaške mladine, marsi- katerega dijaka rešila »katastrofe«, ki jo tako rada povzroči matematika, ki je njegova stroka in v kateri je slovel kot izborni strokovnjak in metodik.

Mariborskim dijakom, profesorjem in star- šem je težko, ker jih bo zapustil tako izborn vzgojitelj. Na novem službenem mestu mu želijo kar največ zadovoljstva in uspehovi!

Kako je živel in deloval svetniški škof

Pokojni škof dr. Janez Gnidovec je bil najprej misijonar in dušni pastir in potem šele škof. Nočem reči, da ni spoštoval svoje visoke škofovske časti, saj ni znakov te visoke službe nikdar odložil; njegov škofovski križ je pričal o dostojanstvu onega, ki ga je nosil, tako na zrakoplovu, kakor na konju ali pešpoti, ko je obiskal po hribih svoje škofije raztresene vernike. Zavedal se je velike in težke odgovornosti in večkrat je z vso odločnostjo nastopil, ko je moral braniti čast Cerkve ali svetost sv. zakramentov; tudi svoje škofovske pravice je moral večkrat braniti in povsod je nastopil kot škof, četudi ni maral za slovesne sprejeme in slavnostne bankete, ki jih je naravnost omalovaževal in večkrat tudi zbežal na veliko žalost pa tudi jezo prirediteljev. Bil je škof in je uspešno vladal v škofiji, ki jo je rad posebnih prilik ona najtežjih, a vendar smo ga občudovali v prvi vrsti zato, ker je bil misijonar in dušni pastir.

Fotografski posnetek škofa dr. J. Fr. Gnidovca v zadnjem času.

Pravi dušni pastir

Da, bil je dušni pastir in to ne v prenešenem pomenu besede, ampak pravi pastir, ki išče povsod izgubljene ovce. Tudi te izgubljene ovce moramo zvati dobesedno, saj so katoličani v skopljanski škofiji res dobesedno raztreseni po hribih in dolinah, ob železnicah in cestah pa tudi ob kozjih stezah. Pa prav za vse in za vsako je vedel pokojni škof, pa tudi vsi katoličani in vsak posameznik so poznali svojega škofa; vsak se je z zaupanjem obrnil do njega, nobena ni odbila; za vsakega in za vse je molil, zato smo ga pa tudi vsi spoštovali in ljubili.

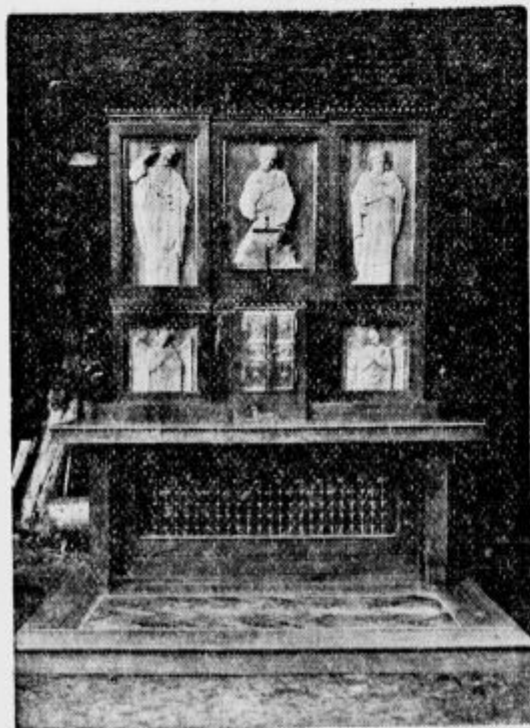
Ko boste hodili po Sandžaku — obširen je in težko pristopen — poiščite tam to in to ženo; stara je in siromašna, pa čaka verske tolažbe. Morda sem bil zadnjič prestrog z njo. Uredite vse, kakor znate, da bo prav, tako mi je naročil, ko sem se odpravil na pot. Taki in podobni primeri so se ponavljali večkrat. In ko smo se vračali, smo morali vse poročiti in še o vsakem posebej. »Je še ta in ta tam?, kdaj se bo poročil?, ste kretli?, kako ste uredili to in to?, ste obiskali to družino?, onega bolnika?, tega otroka? — delavca — profesorja — kuharico?« — Tako in podobna vprašanja so kar deževala. Za vse je vedel po vsej škofiji.

Pa ni samo nas pošiljal — pa saj večkrat nikogar ni imel, da bi ga poslal — kar sa mase je nešteto-krat odpravil na pot kamorkoli. Osebnost ali po pošli, po telefonu ali telegramu poklican, je vzel kovčeg in šel. Prometnih sredstev ni izbiral. Od večerne hoje pa do zrakoplova vse je uporabil, samo, da je mogel opraviti svojo dolžnost — poslednjemu verniku prinesiti duševne hrane, pa tudi materialno pomagati, če je bilo treba. O teh njegovih poteh in dobrih delih živi med narodom polno legend. Ne samo katoličanom, ampak tudi pravoslavim in muslimanom je že danes legendarni svetnik. Juž. Srbija ga je po teh njegovih apostolskih potovanjih poznala in spoštovala. Kjerkoli je hodil, so se vsi brez razlike vere spoštljivo umikali in ga pozdravljali.

V Belgradu je bil po opravkih in še nedeljsko jutro ga je našlo tam. Novi apostolski nuncij bi prišel in prav bi bilo, da bi ga pričakal, a spomnil se je, da je v Skoplju fama mase ob 11 in da ni duhovnika — on je bil namreč tudi župnik. Vse drugo je pustil, sedel v zrakoplov in ob 11 maševal v Skoplju. Da je imel popolnoma tudi krščanski nauk, se razume samo po sebi.

Kako je škof dr. Gnidovec potoval

Vsa vozila je uporabil, samo kolesa ni vozil, a duhovnikom je dovolil kolesarjenje, četudi so doma-čini protestirali, a motorno kolo je celo sam kupil duhovnikom, da bi mogli hitreje opravljati svojo

Oltar sv. Alojzija za kapelo v dijaškem semenišču v Prirenu. S tem semeniščem sta še pokojni škof postavil najlepši spomenik v skopljanski škofiji.

službo, zakaj večkrat je bilo treba po ves dan čakati na kakšno avtobusno zvezo.

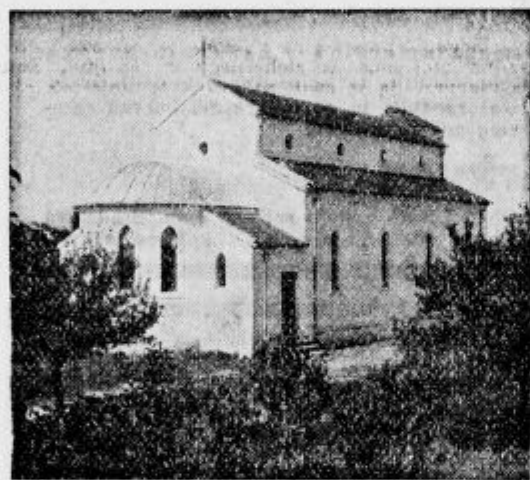
Najbolj izredno prometno sredstvo mu je bila pa rudniška žična železnica. Takole je bilo. Na kanonični vizitaciji po Kosovem polju je hotel, kot navadno, vse obiskati. »Se v rudnik 'Kosovo' greva«, je odločil. Hitro sem tekel v Prištini na telefon, da sporočim upravniku rudnika njegov prihod. Pa me delavec pri telefonu ni razumel in jvil, da pride biokop (kino) mesto biskupa (škofa). Ker sem jvil tudi ime-na, je upravnik vendar na pol razumel. S kočijo »fi-jakerjem« *svo prišla do žel. postaje Obilič, a naprej ni šlo. Voda je zalila pot in ga pokvarila. Če hočeva do rudnika, bo treba peš saj do kolena po vodi. Ja-viva se v pisarni, pa nama takoj sporoči upravnik — Slovenec, naj počakava, da naju bo prepeljal z žično zračno železnico. Po zraku se je pripeljal v kočari («korba» pravijo rudarji) za premož. Se midva sva pri-sedla na v košari počez poležene deske in zaplaval smo nad Kosovim poljem in nad razlito Sitnico. »No, tako se pa še nisem vozil«, je škof pripomnil in zra-ven še pridal, da nima nič več denarja za pot nazaj, da bom moral jaz plačevati. Vse žepa je obrnil in našel še 1.50 din. Ker tudi jaz nisem bil mnogo na boljsem, sem si moral izposoditi od upravnika, da je mogel on v Skoplje, a jaz v Janjevo. Teden dni je bil na poti, pa je vse razdal, kar je imel. Spala sva potem v delavski baraki in drugo jutro tudi maševala. Se celo birmo smo imeli.*

Škof dr. Gnidovec in orožniki

Seveda je bil škof še slabšega navajen, saj je moral večkrat zlasti pri Albancih kar na tleh ležati, pa se ni nikdar pritožil. Kako je pa utrujen zaspal na potu, je splošno znano. Našli so ga orožniki in stražili; ko se je prebudil, je bil huč, zakaj ga stražijo, češ meni se ne more nič zgoditi.

Orožništvo je seveda vedno gledalo, da ga varuje, a on je dosledno odbijal to. Lani je bilo na sv. Roka dan, ko je po napornem evharističnem kongresu v Letnici odšel peš v 5 ur oddaljeni Dunav, da blago-slovi temelj za novo cerkveno sv. Joahima in Ane med laramani, kjer so mu mnogo nagajali. Ker je bila nevarnost, da pride na lico mesta do prepira med vaščani — katoličani in muslimani — je orož-ništvo pripravilo kar na svojo roko potrebne ukrepe. Ko je zgodaj jutraj škof stopil iz župnišča, se mu je takoj javil orožnik-Slovenec, da ga bo s tovarišem spremljal. »Tega ni treba in tega nočem«, je škof kratko odbil. »Škof se ne boji nikogar in ne potrebuje orožja in ne oborožene sile.« Orožnik mu je razložil, da mu je zapovedano od poveljnika, da mora z njim. »Če morate iti tja, idite naprej ali pa za menoj, z me-noj ne smete,« je škof kratko odgovoril in odšel — sam.

Naj omenim še drug jako značilen primer. Po konkradatski borbi so bili duhovi povsod razburjeni. Pripravljali smo se na romanje v Letnico na praznik Vnebovzeta. Teden dni poprej dobim iz Letnice za-upno sporočilo, da se pripravljajo napad na naše ro-marje in na škola kot masčevanje za znano procesijo v Belgradu. Nič nisem ljudem omenil tega, ampak takoj sporočil škofu s pripombo, naj javi orožništvo in prosi za stražo. Pripomnil sem tudi, da ljudi ne mislim odvracati od romanja — iz moje fare je red-no največ romarjev — če pa Bog zahteva mučencev,

Cerkev Angela varha v Uroševcu, ki jo je zgradil pokojni škof.

tako ne moremo preprečiti. Če misli on drugače, naj mi hitro sporoči. Odgovora ni bilo. Dan pred prazni-ko nas je poklical na sejo v Uroševac. Seveda sem ga takoj vprašal, če je dobil moje pismo in če je obvestil orožništvo — govorjenje o napadu je do tistega dne prišlo že med narod. »Kaj pa vi mislite,« mi je odgovoril, »da bo škof iskal varstva pri orož-nikih. Jaz tega ne bom storil. Samo tisti stavek se mi dopade v vašem pismu, kjer ste nekaj napisali o mučenikih. Kakor Bog hoče!« Odšli smo v Letnico, kjer se pa ni nič zgodilo.

Popoln abstinent

Ne bi bila slika pokojnega škofa popolna, če ne omenim še nekaterih njegovih res herojskih čednosti. Da je bil popoln abstinent, je splošno znano in to samo iz asketskega stališča. Sam je pravil, kako mu je zdravnik po prestani pljučnici leta 1934 prigovarjal in svetoval, naj pri kosilu popije malo vina. »Trikrat sem ga prosil, naj od tega recepta odstopi, da bom jaz tudi brez tega okrevaj, in popustil je. Jaz sem pa tudi brez tega ozdravel.« — Koliko je zaradi tega pretrpel, samo tiči ve, ki po teh krajih potuje, kjer ne dobiš drugega kakor čašo »rakije« ali črne kave, kar vse je pa on dosledno odklanjal. Svojim duhov-nikom ni branil piti, a ni želel, da pijejo javno v gos-tilni. V Letnici je bilo, ko sem imel popolnoma dolgo pridigo v cerkvi. Narod je poslušal in meni se je za-vleklo čez eno uro. Tovariš me je okregal s pripom-bo, da sem tako dolgo govoril, da sem še škofa pri-silil, da se je dvignil s katedre, ker ni mogel kleče dočakati konca. Seveda sem potem ves prepoten in utrujen naročil v župnišče steklenico piva. Ko sem z veliko slastjo pil, pride skozi obednico škof. »Na, sedaj ste me pa ujeli,« sem vzkliznil, a on je z vese-lim nasmehom pripomnil: »Saj vam ga privoščim. Bog ga vam blagoslovi.«

Vse je razdal

Večkrat je pa potožil, koliko se izmeče denarja brez potrebe za pijačo in tobak, »ko je pa toliko re-žev na svetu, ki še kruha nimajo; zakaj se ne bi njm dalo.« — Iz tega se vidi, da on ni pil in ne kadi-l samo iz ljubezni do revežev, ki so ga res poznali po širni njegovi škofiji in vedno bili okrog njega. On je pa dajal, dokler je imel. Pa sem se enkrat pri takih njegovih besedah predrznil pripomniti, da se za nje-gov denar največ popije in zakadi. Kar razjezil se je

in vprašal: »Kako to?« — »Kdorkoli pride k vam in prosi, dobi. (Imel je pokojni škof navado reči: škof mora dati.) Nikdar ne vprašate, ali je potreben ali ne. Tako pa skoro vsaki drugi gre v prvo gostilno in zapije ali pa kupi tobak in se pri tem zadovoljno smeje.« — Kar žalosten je postal škof in pripomnil: »Saj dajem iz najboljšega namena.«

Skromnost pokojnega škofa

Njegova herojska skromnost je pa itak znana. Na poti v Letnico je sklical sejo konzultorjev v Uroševac. Župnišče je bilo prazno, ker je župnik umrl, a novega še ni bilo. Komaj smo našli v župnišču, ki je že raz-padalo, par starih stolov, dva sva pa sedla kar na zapuščenem postelji. Kot zadnja točka dnevnega reda je bilo kosilo. Zakristan je prinesel od nekdaj par ku-hanih jajc, nekaj sira in kruha. Pa ni bilo ne dovolj nožev, ne vilic, ne krožnikov in tudi ne dovolj čaš za vodo. Pa smo jedli kot bratje sv. Frančiška takrat, ko je še on živel med njimi. Seveda smo pri razhodu godrnjali, kakšen škof je to, ko je pa v bližini par dobrih hotelov, pa če tudi je petek, bi se vendar tudi za nas kaj dobilo.

Kako je ljubil svoje duhovnike

Njegova potrpežljivost ni poznala meja. Če je kateri škof imel križe s svojimi duhovniki, jih je imel pokojni dr. Gnidovec. Saj jih ni imel mnogo več kot Jezus apostolov, ampak Bog je dopustil, da smo mu bili v največji križ. Nikdar se ni pritožil zaradi tega. Dobro se spominjam, ko sem v svoji prešernosti in jezičnosti pripeljal razgovor tako daleč, da je moral ves žalosten spregovoriti: »Kaj pa hočem, ko jih imam deset premo, a dva preveč. Saj me duhovniki ne razumejo.« Težko mi je bilo, da sem ga razžalil, a še sedaj, ko ga ni med nami, mi je težko, ko sem mu po enem letu mojega službovanja užaljen rekel, da bom vzel svoje stvari in da grem nazaj v Ljubljano. Nič se ni razburil, ampak mirno rekel: »Navajen sem bil delati z manj duhovniki, bom pa zopet moral.« — Lahko razumete, da je ta njegov odgovor mnogo za-legal in da sem tudi jaz potrpel.

Iskal je na vseh straneh duhovnikov. Ako je le zvedel za katerega, ga je takoj poiskal v župnišču, kjerkoli že, čeprav ga je mnogo stalo, in mu pri-go-varjal, a navadno je odšel razočaran, ker ga duhov-niki niso razumeli in niso hoteli razumeti in to bol je nesel s seboj v grob.

In ljubil je svoje duhovnike, ljubil z vsem duhov-niškim srcem in nikdar ni dovolil, da bi kdo pred njim blatil duhovnika. »Kako morete to reči?, se je glasil njegov odgovor. Zagovarjal je vsakega, dokler je mogel, a če ni mogel več zagovarjati, je sklonil gla-vo in odšel — v cerkev pred Najsvetejše, kjer je ostal po cele ure in — molil. Če je kdo molil in se postil za zakrknjene grešnike, je molil škof dr. Gni-dovec; če je kdo molil za duhovnike, je to delal škof dr. Gnidovec; če je kdo zadostil Bogu za dela slabih duhovnikov, je to gotovo delal pokojni škof dr. Gnidovec. Nič se ne čudim, da sem našel v nje-govi zapuščeni sliki nekega bogoslovca z iskreno

Ljubljanska filharmonija Ivanu Cankarju

Pretekli ponedeljek je obiskala Ljubljanska filharmonija Vrhniko, da se tu, v njegovem rojst-nem kraju, pokloni Ivanu Cankarju ob dvajset-letnici njegove smrti. Ze sama zamisel, da družba glasbenikov počasti iz lastne iniciative spomin literata, osrednje osebnosti v novejši slovenski kulturni zgodovini, je čez vse lepa, še lepši pa je način, kako je ta odlična družina umetnikov svo-jo zamisel izvedla.

Ni bila lahko in ne brez osebnih žrtv vseh sodelujočih, odtrgati se od svojega poklicnega dela in iti v mrzlem zimskem dnevu-delavniku ven na deželo, pa ves popoldan in še zvečer igrati popolnoma nepoznanemu občinstvu — za božji lan. Toda če je godbenike morda prej skrbelo, kako bo njihovo umetnost sprejel naš kmečki člo-vek, otrok kot odrasli, potem jim je dalo navdu-šenje poslušalcev morda vendar nekaj zadovolji-stva in kar verjamem, da so mojstri govorili res-nico, ko so po koncertih izjavljali, da v mestu nikoli ne čutijo v poslušavcih tako ozkega stika s svojim izvajanjem. Naj so bili otroci pri popol-danskem ali odrasli pri večernem koncertu, vsi so z neko pobožnostjo strmeli na oder, ki je bil natrpan z godbeniki, vsi pa so bili na vsako izva-jano točko po razlagi g. kaplana Studena tudi temeljito pripravljani. In tako tudi teže skladbe, kot Lajovčev Andante, Musorgskega Noč na Pu-sti gori ali Bravničarjeva Slovenska plesna bur-leška niso bile deležne manjšega uspeha kot me-lodiozna Smetana in Dvořak. Ko po mestih tar-najo o apatiji gospode za resne koncertne prire-ditve, je pa v našem podeželu toliko umetnosti žejnih zapuščenec. Ti podeželski ljudje so za sprejem tudi pripravljani; pripravljala so jih naša društva, pripravil jih je radio. In če je bil ta prvi obisk Filharmonije na kmetih začetek njenega de-lovanja na novem terenu, potem tega njenega sklepa ne moremo dovolj pohvaliti. Res pa je, da tega dela iz lastnih sredstev ne ba zmogla, toda za tako pionirstvo se bo moral najti obolus iz javnih virov. Na drugi strani pa bodo tudi ljudsko-prosvetne organizacije morale začeti posvečati več pozornosti razširjanju velikih kulturnih vred-not med maso. Saj je prav in koristno, da se po-večajo moralni, narodnostni in etanovski vzgoji širokih množic, toda pomnožiti morajo tudi skrb za posredovanje važnih znanstvenih dognanj in visokih umetnostnih stvaritev narodu, ki mu je mesto daleč, učena knjiga ali revija nedostopna in težko umljiva. Kako lepo je Prosvetna zveza letos popularizirala dr. Malove izsledke o etarih slovenskih pravnih spomenikih do zadnje hribov-ske fare. In prav tako je zdaj vrhniško društvo postavilo obiskovalce svoje dvorane pred prej nepoznane umetniške užitke. Nobenega jadikova-nja ni treba, da nas »narod ne razume«. Kar je res dobrega in lepega, to narod vse rad in hva-ležno sprejme, samo ti kulturni delavci, ne spravljali svojih zapiskov in not v aktovko, am-pak daj jih ven prosvetnemu delavcu, da jih po-kaže drugim in vsem.

Ob 4 popoldne je bil v dvorani Prosvetnega doma najprej koncert za mladino. Udeležili so se ga šolarji iz vrhniške in nekaterih okoliških šol ter obširno dvorano napolnili do zadnjega kota. Oder je bil za ta dan posebej opremljen in pred dekorativnim arhitekturnim ozadjem je bil po-stavljen Cankarjev kip, dela domačega kiparja Buha. Ta brezplačni mladinski koncert gotovo ni zgrešil svojega cilja: za otroke je bil odkritje

Ob procesiji sv. Rešnjega Telesa leta 1938.

prošnjo: »Prevzvišeni! Ne dopustite, da izgubim to sveto obleko!...« Držal je v pisalni mizi to sliko, da bi se večkrat spomnil v molitvi.

Priporočali so se mu že v življenju mnogi in pri-poročajo se mu tudi še sedaj. On je molil za vse in za vsakega, molil na dolgih potovanjih — enkrat, ko sem potoval z njim, je cele tri ure molil rožni venec neprestano — molil v cerkvi, kjer si klečalnica brez njega skoro nismo mogli misliti in kjer je sedaj naj-večja praznina.

Morda mi bo kdo zameril, da pišem osebne spo-mine, a zdi se mi, da drugače ne bi mogel opisati kri-stalnega čistega značaja pokojnega škofa. Napisal sem te spomine zato, da ostane med nami živ njegov spo-min in da njegovo svetnisko, a herojskimi čednostmi okrašeno življenje doseže tudi svetniški sijaj in čast oltarja.

Viktor Zakrajšek.

Pripis: Pokojni škof je imel mnogo prijateljev, ki so ga z molitvami in dobrimi deli podpirali, da je mo-gel tako uspešno opravljati svoje dušnopastirsko delo. Vse njegove prijatelje in dobrotnike skopljanske škofije prosim, da počaste njegov spomin z dobrimi deli za skopljansko škofijo. Sirotišče, ki ga bo treba vzdrževati in povečati, dijaško semenišče, cerkve in cerkvice, polni stroški duhovnikom po diaspori, vse to in še mnogo drugega čaka dobrih src.

Njegova srčna želja: katedrala sv. Jožefa v Skop-lju je še samo želja. Kdaj bo stala kot njegov spome-nik? Pomoč za skopljansko škofijo pošljajte na na-slov: Biskupski ordinarijat — Skoplje. Cekovni račun 80.607.

čisto novega sveta. Spored je obsegal vse lažje stvari z večernega koncerta.

Po otroškem koncertu so šli vsi godbeniki s šolsko mladino pred Cankarjev spomenik, kjer se jim je pridružilo tudi lepo število drugih ljudi. Predsednik Ljubljanske filharmonije g. dirigent Niko Stritof je položil pred spomenik lovorav ve-nec, za njim je pa epregovoril namesto pesnika Zupanciča, ki je moral ta dan na pogreb svojega sorodnika, predsednika Društva slovenskih knji-ževnikov, prof. France Koblar. V svojem govoru je poudaril posebno živo pomembnost večja Can-karjevega umetniškega opusa tudi še za današnje čase, ki nas že 20 let ločijo od pisateljeve smrti.

Večerni koncert se je vršil spet v dvorani Prosvetnega doma pred istim prizoriščem kot po-poldanski. Dvorana je bila vključ delavniku, ko na kmetih sicer ljudje niso vajeni hoditi z doma, popolnoma zasedena. Pred koncertom sta kratko pozdravila filharmonike gg. župan Hren in de-kan Burnik. Ta, kakor tudi že popoldanski koncert, je dirigiral Drago Mario Sijanec, ki je že takoj s prvo točko, Smetanovo uverturo k »Prodani nevesti« *pokazal nekaj velikega. Gotovo je bila ljudem izmed vseh skladb ta naj-bolj znana, mislim pa, da tako popolno, kot v po-nedeljek na Vrhniku, pri nas ni bila še nikoli po-dana, ne v operi, ne na koncertnem odru. O Ivanu Cankarju je potem spet spregovoril prof. Koblar, ki je sedaj opisal Cankarjevo ljubezen do domačega kraja in ni čuda, če so pri lepih predavateljevih besedah zagorela srca Vrh-ničanov. Vse ostale skladbe, Lajovčev Andante, Smetanovo Vltavo, Musorgskega Noč na Pusti gori, Dvořakov Slovenski ples st. 10 in Bravničarjevo Slovensko plesno burlesko je Ljubljanska filharmonija že izvajala na svojih zadnjih ljublj-an-skih koncertih in je bila izvedba že večinoma ocenjena. Ta zadnja izvedba za prejšnjimi gotovo ni zaostajala in bi omenil le preciznost in tempe-rament, s katero je bil odigran stavek Vltave iz Smetanove »Ma vlasti«. Navzoči kompozitor Bravničar, ki igra v orkestru drugo violino, je bil na-grajen za svojo skladbo z burnim aplavzom.*

Pri koncertu je sodelovala tudi operna pevka gđc. Valči Heybalova, ki je živila prej več let na Vrhniku in so jo zato Vrhničani še prav po-sebno toplo pozdravili. Zapela je odlična v pr-vem delu koncerta Ispavčev Ciganko in Lajov-čevega Telca, v drugem delu pa Stritofovo pe-sem o petelinu in treh kurah in istega kompi-eta priredbo štajersko-panonske o Polzku po za-piskih Stanka Vraza, vse pesmi s spremljevanjem orkestra. Ko je napovedovalec najavil Stritofove skladbe, se je nudila poslušavcem ugodna prilika, da so se z večminutnim aplavzom in vzklikanjem zahvalili predsedniku Filharmonije za to gosto-vanje, saj so vsi vedeli, da ima največjo zaslugu za ta vrhniški glasbeni praznik ravno g. Niko Stritof.

— Pri lenivosti črevesa, kataru v čre-vih, obolenju skrajnega črevesa, odstranjuje naravna »Franz-Josefova« *grenka voda zoprtje spodnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da redna poraba »Franz-Josefove« *vode izbornu urejuje funkcije črev. Reg. po min. soc. pol. In n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.**

Pospeševanje izvoza

Ljubljana, 24. marca 1939. Odkar se smanjuje naš izvoz v neklirinske države in nas spravlja trgovina s klirinskimi državami v neugoden položaj glede deviz, ki so nam zlasti potrebne za nabavo surovin za obratovanje naše industrije, se vedno bolj pojavlja potreba pospeševati izvoz v devizne države. Cene v teh državah so sicer nižje kot v nekaterih klirinskih državah, vendar še vedno omogočajo kolikor toliko rentabilen izvoz. Najbolj pa nam pomaga sam izvoz do izhoda iz sedanjega neugodnega deviznega položaja.

Treba bo poiskati nove trge za naše proizvode predvsem v klirinskih državah. V ta namen bi lahko naša državna trgovinska politika stremela za tem, da sklene predvsem nove trgovinske sporazume s temi državami. Tako vidimo, da imamo s prekomorskimi državami samo štiri trgovinske sporazume: s severnoameriškimi Zedinjenimi državami, Japonsko, Egiptom in Brazilijo. Potrebno bo bolj se brigati za prekomorske tržišča, ki so še vedno devizne države in države. Tako imamo n. pr. s severnoameriškimi Zedinjenimi državami trgovsko pogodbo še iz leta 1881., ko jo je sklenila kraljevina Srbija. Pogrešamo pa že izredno dolgo časa trgovinsko pogodbo s Argentino, s katero imamo znatno trgovino. Kakor slišimo, si naš tamošnji poslanik g. dr. Cankar mnogo prizadeva za ureditev odnosov. Argentina prihaja v poštev kot uvoznik lanenega semena in volne, koš in kvebraš, važnih surovin za našo industrijo. Naša trgovinska bilanca z Argentino je močno pasivna za nas: lani je znašal uvoz iz Argentine 92.1 (1937 74.9) milij. din. naš izvoz tja pa samo 45.86 (54.4) milij. din. Gotovo bi se dal naš izvoz tja znatno povečati in med predmeti, ki bi prišli v poštev, je zlasti naš les.

Ni pa dovolj samo državna iniciativa, tudi naši izvozniki se morajo otrestiti konservativnosti in sami iskati nova tržišča. Pri lesu smo videli za časa sankcij, da se da uspešno trgovati tudi z drugimi državami, ne samo z Italijo. Pa vendar: koliko časa so potrebovali naši izvozniki, da so se začeli zanimati tudi za druge trge in izvažati tja. Ne gre v današnji težki konkurenčni borbi za trge ostajati lepo pri starih vezeh, ki so danes v veliki meri dirigirane in ne predstavljajo onega svobodnega trga, ki nam je v današnjem položaju tako potreben.

Pri teh svojih prizadevanjih pa bodo izvozniki morali upoštevati, da samo močna roka lahko uspešno nastopa v začetku in tudi kasneje na novih tržiščih. Opustiti bo treba konkurenčno miselnost, pa tudi zavist. Le z organizacijo dobav v velikih količinah s dobro kakovostjo se da doseči uspeh na zunanjih trgih. Niso to razlogi samo državne gospodarske politike, ki nam narekujejo pospeševanje izvoza v nove države, ampak tudi zasebni rentabilitetni račun izvoznikov, ki doživljajo sedaj na naših bližnjih tržiščih velike izpremembe, ki bodo imele velike in tudi za nas delno škodljive posledice, ker bo organiziranemu uvozu stala nasproti — desorganizacija našega izvoza.

Izvoz lesa

Po naših uradnih podatkih je znašal v februarju letos izvoz lesa iz naše države 91.052 ton za 73.7 milij. din (lani februarja 73.930 ton za 69.9 milij. din), tako da je v primeri z lanskim letom narasel za 23, oziroma 10.16%. Od vsega izvoza je 80 februarja v neklirinske države 27.6 (lani februarja 29.0) milij. din.

Po posameznih državah je bil izvoz v februarju naslednji (v oklepajih podatki za lani februar): Italija 30.983 (20.829) ton za 20.3 (14.9) milij. din, Madžarska 21.809 (8754) ton za 10.3 (4.7) milij. din, Nemčija 6203 (11.693) ton za 9.4 (13.6) milij. din, Anglija 4234 (9956) ton za 6.1 (12.8) milij. din, Argentina 4056 (944) ton za 4.1 (1.0) milij. din, Grčija 4332 (2929) ton za 3.3 (1.9) milij. din, nadalje smo izvažali še (v milij. din) v Albanijo za 0.4, Alžir za 0.7, Belgijo 0.7, Češkoslovaško 2.7, Egipt 2.0, Francijo 0.2, Malto 0.3, Maroko 1.7, Nizozemsko 1.1, Palestino 2.2, Svico 1.3, Tunis 1.0 in ostale države 5.8 milij. din.

Izvoz orehovega lesa. Iz Belgrada poročajo, da bo v kratkem reorganiziran sistem izdajanja dovolil za izvoz orehovega lesa. Kakor znano, je bil doslej orehov les izvažan brez vsakega sistema. Pogoji za izvoz so bili večkrat izpremenjeni. Lani je znašal izvoz orehovega lesa iz naše države okoli 70 milij. din in bo sedaj uvede stalnejši sistem pri izvozu orehovega lesa.

Zborovanje trgovcev v Ptuj

V nedeljo, dne 18. marca, je bil v Ptuj občni zbor Združenja trgovcev za mesto Ptuj, ki ga je vodil poslevoedeči podpredsednik Združenja g. Ivan Snoj. Iz njegovega poročila je posneti, da čuti trgovstvo močno konkurenco zadrugištvu in krojnarstvu. Poleg tega je v nekaterih krajih še znatna brezposelnost, ki tudi škoduje trgovini. V mestu Ptuj samem pa se opaža, da manjka industrija. Ptujski trgovci je predvsem navezan na kmeta kot odjemalca. Če ta odreče, ni nobenega nadomestila. Industrije pa ni mogoče privariti v mesto, dokler se ne zgradi vodovod in kanalizacija. Tudi je nujna razširitev banovinske bolnišnice v Ptuj. Potrebna je nadalje regulacija Drave, zgraditev novega mostu in izboljšanje cest. Ptuj je važno izvozno središče za sadje, odkoder gre letno okoli 1000 vagonov sadja v inozemstvo. Za pospeševanje izvoza sadja je potrebno zgraditi v Ptuj veliko skladišče, glede česar je bila že tozadevna anketa. V cestnem odboru je mesto Ptuj preslabo zastopano, ima samo enega zastopnika, plačuje pa polovico vseh doklad. Dovoza cesta k železniškemu skladišču je potrebna temeljitejša tlakovanja, kar bi veljalo (s kockami) 270.000 din, prihranila pa bi se vsakoletna popravila.

V preteklem letu se je izpopolnilo telefonsko omrežje v Slovenskih gorah, tako da je sedaj ves okraj zvezan z vsemi pokrajinami v državi.

Tajniško poročilo navaja, da je bilo lani 155 članov, 85 pomočnikov, 80 pomočnic, 28 vajencev in 15 vajenk. Nadalje navaja, da se že leta bori ptujski trgovstvo proti odpravi krojnarstva v Ptuj, kjer je prepovedano, vendar ne z velikim uspehom. Blagajniško poročilo navaja 34.141 din prejemkov in 34.920 din izdatkov, tako da je znašalo na koncu leta 1938 čisto premoženje 49.202 dinarja. Sprejeta je bila po poročilu nadzorstva razrešnica odboru kakor tudi preračun za 1939.

V debato so pozneje posegli še g. dr. Pustiček v imenu Zveze trgovskih združenj, zbornični svetnik g. Milko Senčar in g. Ornič.

Najlepši in najrazkošnejši film sezone! Krona francoske filmske produkcije!

Lepa, iz nepozabnega filma »Zloraba zaupanja« vsem znana in priljubljena filmska umetnica Danielle Darreux v vlogi nesrečne kneginje Katje Dolgorukove

Kino Union, tel. 22-21

Predstave danes in jutri ob 10.30 dop. (po znižanih cenah) ter ob 15., 17., 19. in 21. uri

NEKRONANA CARICA

Lepota in tragičen konec velike ljubezni carja Aleksandra II.

Gospodarstvo

Plačevanje kmetskih dolgov

Na račun anuitet so doslej kmetje-dolžniki plačali od 1. novembra lani do 1. marca letos 289 milijonov din. Letos je bilo v prvih dveh mesecih plačano 15 milij. din, od tega pri podružnici Ljubljana 3.8 milij. din.

Priv. agrarna banka je doslej izdala obveznic za likvidacijo kmetijskih dolgov za 266.8 milij. din, od tega v Belgradu 124.3, v Zagrebu 64.9, v Ljubljani 50.4 in v Sarajevu 27.2 milij. din.

Na koncu lanskega leta je, kakor znano, banki dospela v plačilo anuiteta. Do 1. marca 1939 je banka izplačala an račun prve anuitete 3.228 zavodom 124.498.000 din, od tega v Belgradu 1.598

zavodom 59.013.000 din. v Zagrebu 772 zavodom 26.754.000, v Ljubljani 479 zavodom 24.519.000 din, v Sarajevu 379 zavodom 14.212.000 din. Na račun druge anuitete je plačala 473 zavodom 16.845.000 dinarjev, od tega v Belgradu 90 zavodom 5.815.000 dinarjev, v Zagrebu 121 zavodom 3.749.000 din, v Ljubljani 232 zavodom 5.885.000 din, v Sarajevu pa 90 zavodom 1.396.000 din.

Skupno so dali denarni zavodi dobili na račun prve in druge anuitete 141.343.000 din, od tega v Belgradu 64.828.000 din, v Zagrebu 30.503.000 din, v Ljubljani 30.404.000 din in v Sarajevu 15.608.000 dinarjev.

Produktivne sile našega gospodarstva

V okviru socialno-ekonomskega instituta je o gornjem predmetu predaval snovi v dvorani Zbornice za TOI univ. prof. g. dr. inž. Matija Žumer. Predavatelj je orisal naravne pogoje Slovenije in možnosti njenega gospodarskega razvoja. Po zgodovinskem orisu se nam odkriva, da smo do izgraditve prve železnice Slovenci pasivo domače zemlje krili z obrtnimi izdelki — železom in platnom — z uvedbo železnice pa je naša obrt propadla in gospodarsko pasivnost smo nato morali prikrihati z izseljevanjem.

Pri prehodu v Jugoslavijo smo prišli v novo razdobje našega gospodarskega razvoja. Tvorili smo v državi obrtno in industrijsko najnaprednejši del. Smatrali smo, da se bo Slovenija nujno razvila v tovarno — ki bo Jugoslaviji dobavljala obrtno in industrijske izdelke. Pustili smo, da je poljedelski del naše produktivnosti v napreduku zaostajal, zanemarjali smo ga na račun obrtno-industrijskega napredka. V tem razdobju se je prebivalstvo naše zemlje v vsem skupaj dvignilo komaj za 65 tisoč odraslih ljudi. Predavatelj je s statističnimi podatki orisal, do katere stopnje je naš razvoj resnično napredoval in za koliko smo za pričakovanimi upi zaostali.

Z 1. 1930 stopa naš gospodarski razvoj v nov stadij. Prizadeti smo bili o državi najmočnejše po krizi. Tako naša produkcija kakor naš denarni trg sta bila močno prizadeta. V teku krize pa se je polagoma začel uveljavljati v državi nov faktor v gospodarstvu — močnejše poseganje državne oblasti v gospodarstvo Jugoslavije. V obrtno-industrijskem oziru so ostale pokrajine zaznamovale odlo-

žen napredek, statistika pa kaže, da je Slovenija 1938 leta komaj preokorila višino, ki smo jo že Slovenije pri produkciji Jugoslavije pa je znatno zaostajal. Z močnejšim poseganjem uvažanja gospodarjenja po načrtu se naša konkurenčnost sposobnost še bolj slabi in ker so druge pokrajine bolj favorizirane, nastopa nevarnost, da ne samo naše produktivne sile pešajo v napreduku, temveč celo moramo postopoma odstopati že osvojene gospodarske pozicije.

Razgrniti bi se nam mogli naslednji vidiki: Slovenija bi mogla preživljati doma vedno manj prebivalstva, kar nas narodno slabi in še bolj poslabša naš politični položaj napram sosedom, izseljevanje naših ljudi bo vedno težje, ker povsod odrijava vedno bolj tuje na korist domačinov, naš kulturni razvoj pa nasprotno terjajo od naroda vedno več žrtve.

Z gospodarskimi in statističnimi podatki je predavatelj skušal utemeljiti svoja izvajanja. Iz perspektiv našega gospodarskega razvoja je predavatelj nato prešel na potrebe, ki nas čakajo, in kako naše gospodarske sile do kraja napeti in usmeriti v to, da se težavam energično zoperstavimo. Po predavateljevem mnenju je potrebno, da se naše gospodarstvo med seboj trdno poveže, da se intenzivira z vsemi silami naša poljedelska produkcija, da se zviša še bolj kvaliteta in produktivita našega dela, da se dvigne strokovna izobrazba delovnih sil, tako delavcev kakor inteligentov, se vpreže vse naše kapitalne sile čim bolj v produktivne svrhe in da se s treznimi ukrepi dviguje naše podjetniške zmoglosti.

Borze

Dne 24. marca 1939.

Devizni trg

Tečaj deviz v privatnem kliringu so ostali za funt sterling in marko neizpremenjeni, to je za funt sterling 238 din s primom 8.4%, skupaj torej 258 din ter za marko 13.70 do 13.90.

Tečaj grških bonov se je nekako stabiliziral ter so notirali konec tedna v Zagrebu in Belgradu 30.65 ter 31.25 (31.—).

Promet je bil na vseh borzah slab. Devize Londoni stalno primanjkuje ter je vedno velik ostanek povpraševanja. Na zagrebški borzi je nekrit ostanek povpraševanja dosegel dnevno tudi 30.000 funt sterlingov. Na ljubljanski borzi pride do kritja kakšen dan izjemoma 20% povpraševanja, največkrat pa mani. Narodna banka daje na razpolago le mal del deviz, včasih komaj 1%, tako da glavni del ponudbe predstavljajo privatno blago.

Tudi kupčija v klirinskih markah je sorazmerno slaba, zlasti je malo terminskega blaga, tako da so zaključki v terminskih markah le neznatni. Tečaj teh zaključkov za razne termine je znašal 13.85.

Tečaj blagovnih deviz, izračunani na bazi londonskih tečajev in tečaja 255.94 do 260.06 (258.—) za funt sterling so bili danes:

New York	54.64—55.42
Pariz	144.75—147.08
Amsterdam	29.—29.47
Bruxelles	9.19—9.34
Zürich	12.30—12.50

Za valute in salterske devize so plačevali konec tedna ljubljanski denarni zavodi približno sledeče cene:

	Valute	Salterske devize
Ameriški dolar	54.38	54.47
Funt sterling	254.66	255.04
Francoski frank	144.02	144.24
Svicaški frank	12.22	12.24
Holandski goldinar	28.86	28.90
Belga	9.15	9.16

Svetovne efektne borze

Pariz: kakor se je položaj zboljšal na vseh svetovnih trgih, tako je bil tudi v Parizu danes razvoj zadovoljiv in postajajo tečaji zopet trdni.

London: kljub majhnemu povpraševanju dobro razpoloženje.

Amsterdam: trg se je okreplil.

Newyork: dober razvoj se je podčrtal še v drugem delu sestanka.

Denar

Angleški funt 238 oz. 258

Nemški čeki 13.80

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen na 236.10—239.90.

Tudi nemški čeki so ostali neizpremenjeni na 13.70—13.90.

Grški boni so beležili v Zagrebu 31 denar, v Belgradu 30.65—31.35.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 4.004.770 dinarjev, v Belgradu 2.270.000 din. V efektih je bilo v Belgradu prometa 2.936.000 din.

Ta teden je znašal promet na ljubljanski borzi 9.277 milij. din v primeri s 8.873, 10.3, 6.22 in 14.277 milij. din v prejšnjih tednih.

Ljubljana — tečaji s primom

Amsterdam 100 h. gold.	2339.00—2377.00
Berlin 100 mark	1769.87—1787.63
Bruselj 100 belg	741.50—753.50
Curih 100 frankov	995.00—1005.00
London 1 funt	206.50—209.70
Newyork 100 dolarjev	4390.50—4450.50
Pariz 100 frankov	116.52—118.82
Trst 100 lir	232.15—235.25

Curih. Belgrad 10.—, Pariz 11.755, London 20.79, Newyork 444.125, Bruselj 74.675, Milan 23.35, Amsterdam 235.70, Berlin 177.85, Stockholm 107.25, Oslo 104.55, Kopenhagen 92.90, Sofia 5.40, Varšava 83.50, Budimpešta 83.25, Atene 3.90, Carigrad 3.60, Bukarešta 3.37, Helsingfors 9.175, Buenos Aires 102.50.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 463—466
v Zagrebu 460—463
v Belgradu 465—465.50

Ljubljana. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 101—102, agrarji 63—65, vojna škoda promptna 463—466, begluške obveznice 89.50 do 90.50, dalm. agrarji 89.50—90.50, 8% Blerovo posojilo 97—98, 7% Blerovo posojilo 91.50—93, 7% posojilo Drž. hip. banke 99—100, 7% stab. posojilo 97.50—98.50. — Delnice: Narodna banka 7600 do 7800, Trboveljska 185—195.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 99—99.50 (99), agrarji 58—60 (60, 58), vojna škoda promptna 460—463 (459), begluške obveznice 89—89.50 (90), dalm. agrarji 89.25 bl., 8% Blerovo posojilo 99 denar, 7% Blerovo posojilo 91—91.50 (91), 7% stab. posojilo 98.50 blago. — Delnice: Priv. agrarna banka 225 denar, Trboveljska 200 blago, Gutmann 35, Narodna šumska 20 blago, Sladk. tov. Osijek 85 denar, Jadranska plova 350 denar.

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 100 denar (100.50), agrarji 61.50 denar, vojna škoda promptna 465—465.50 (466, 465), begluške obveznice 89.75—90.25, dalm. agrarji 89.50 do 89.75 (89.75), 6% šumske obveznice 89.25 den., 8% Blerovo posojilo 100 denar, 7% Blerovo posojilo 92—92.75 (92.25, 92). Delnice: Narodna banka 7550 denar, Priv. agrarna banka 230 denar (231).

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Tendence mirna. Promet srednji.

Sombor. Vse neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet majhen.

Conj. čitatelje dravogradskega okraja opozarjamo na mali oglas prevajalske hranilnice pod razdelkom »Denar«.

KINO KODELJEVO Tel. 41-64

Danes in jutri ob pol 3, pol 6 in pol 9 uri filmska umetnica v naravnih barvah

Snegulčica

in sedem Skratov. — Film je po svojih prekrasnih melodijah, po svoji mišči zgodbi in po prekrasnih barvah edinstven, bo doživetje za mlado in staro.

Dodatek: **Charlie Chan v cirkusu**

Pozor! Otroci nad pet let plačajo celo vstopnico. Ob pol 8 ne veljajo znižane cene. Predstava za šoloobvezno mladino bo v nedeljo dopoldne ob pol 11. uri, za enotne cene din 2.50. Otroci vabljeni!

Grandiosna epopeja krščanstva o življenju, trpljenju in smrti Zveličarja

Kino Slova, tel. 27-30

Danes in jutri ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri

Kralj kraljev

Največkratni velefilm vseh časov! Nad 40 tisoč sedelujočih

Dovoljenja za delo s devizami in valutami. Kakor znano, preneha na koncu tega meseca veljavnost dosedanjih dovoljenj za trgovanje z devizami in valutami. Kot poročajo iz Belgrada, bo prihodnji teden izvršni odbor Narodne banke razpravljal o obnovi teh dovoljenj. Verjetno, da bo število zavodov in podružnic, ki smejo trgovati z devizami in valutami, zmanjšano: sedaj jih je okoli 200.

Zanimanje Nemčije za Jugovzhod. »Deutsche Bergwerkszeitung«, ki izhaja v Düsseldorfu, je posvetila nedeljsko številko z dne 12. marca 1939 Jugovzhodni Evropi kot producentu in konzumentu. Razumljivo, da list kaže največje zanimanje za rudarske in topilniške proizvode jugovzhodnih držav. Uvodno besedo je napisal maršal Göring. Posebno izdajo, ki obsega 72 strani, krasi tudi mnogo slik, med njimi tudi iz naše države.

Občni zbor »UNION« hotelske in etabliške d. d. v Ljubljani, bo v torek dne 4. aprila 1939 ob 17. delnice je položiti do 29. t. m.

Jugoslovansko d. d. Schicht — Levor, Zagreb. Bilanca za 1938 izkazuje pri glavnici 30.0 in bilančni vsoti 81.3 (73.3) čistega dobička brez prenosa 5.2, s prenosom 5.8 (5.3) milij. din.

Likvidacija. Prometna d. d. v Zagrebu sklicuje za 4. april občni zbor svojih delničarjev, na katerem bo sklepalo o likvidaciji družbe. — Bilanca družbe za lansko leto izkazuje pri glavnici 250.000 din, rezervah 30.000 din in upnikih 0.3 milij. din, izgube 754 din, prenos izgube iz 1937 pa znaša 8.552 din.

Živinski sejmi

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Krškem dne 13. marca t. l. Voli I. vrste din 6, voli II. vrste din 5, voli III. vrste din 4, telice I. vrste din 5, telice II. vrste din 4, telice III. vrste din 3, krave I. vrste din 5, krave II. vrste din 4, krave III. vrste din 2 do 3, teleta I. vrste din 7, teleta II. vrste din 6, prašiči špeharji din 10, prašiči pršutarji din 8 za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste din 10, goveje meso II. vrste din 8, svinjina din 12 do 16, slanina din 17 do 18, svinjska mast din 16 do 20, čisti med din 16 do 20, neoprana volna din 16 do 18, oprana volna din 20, goveje surove kože din 7 do 12, telečje surove kože din 8 do 14, svinjske surove ko-

že din 7 do 12, telečje surove kože din 8 do 14, svinjske surove kože din 4 do 7 za 1 kg. — Pšenica din 150 do 225, ječmen din 125 do 150, rž din 150 do 200, oves din 150 do 200, koruza din 125 do 150, fižol din 200 do 300, krompir din 60 do 100, seno din 50 do 100, slama din 25 do 50, pšenčna moka din 300 do 375, koruzna moka din 200 do 250, za 100 kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih din 4 do 5 za liter, finejše sortirano vino pri vinogradnikih din 5 do 6 za liter.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Murski Soboti dne 15. marca 1939. Biki I. vrste din 4 do 4.50, biki II. vrste din 3 do 4, biki III. vrste din 2.50 do 3, telice I. vrste din 4 do 4.50, telice II. vrste din 3.50 do 4, krave I. vrste din 3, krave II. vrste din 2, krave III. vrste din 1.50, teleta I. vrste din 5.50, teleta II. vrste din 4.50 do 5, prašiči špeharji din 9, prašiči pršutarji din 8, za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste prednji del din 12, zadnji del din 11, goveje meso II. vrste din 10, goveje meso III. vrste din 9.50, svinjina din 14 do 16, slanina din 17, svinjska mast din 18, goveje surove kože din 9, za 1 kg. — Pšenica din 150, ječmen din 150, rž din 150, oves din 140, koruza din 130, fižol din 200, krompir din 60, seno din 60, slama din 30, pšenčna moka 350, koruzna moka din 250 za 100 kilogramov. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih din 2.50 do 3 za liter, finejše sortirano vino pri vinogradnikih din 3.50 do 4.50 za liter.

Ptujski živinski sejem 21. marca. Prignanih je bilo (v oklepajih število prodanih glav): 134 (32) volov, 198 (78) krav, 22 (11) bikov, 37 (6) juncev, 82 (18) telic, 3 (1) teleta, 179 (17) konj in 14 (4) žrebet, skupno 609 (167) glav. Cene so bile naslednje: vol 4.50 do 5.50, krava 2.50 do 4, biki 4 do 5, junč 3.25 do 4, telica 3.0 do 5.25 din za kg žive teže, konji 600 do 5000, žrebeta 1200 do 3000 din po komadu. — Prihodnji živinski sejem bo 4. aprila.

Ptujski svinjski sejem 22. marca. Prignanih je bilo 228 svinj in 116 prascev, skupno 344 komadov, od tega prodanih 79 komadov. Cene so bile naslednje: prasci od 6 do 12 tednov stari 90 do 190 din komad, pršutarji 6.75 do 7, debele svinje 7.25 do 7.50, plemenske svinje 6.50 do 6.75 din za kg žive teže. Prihodnji svinjski sejem bo 29. marca 1939.

Shirley Temple

Mati hodi pozdravljena

Tišina

Marijino Oznanjenje in god mater

I.

Minila je zima... Že je pomlad...

O božiču je rekla mati:
»Moj Bog, koliko lepih drv imamo v rebri,
debelih bukovih! Pa ne dobim človeka, ki bi mi
jih pripeljal. Vsakdo se pritožuje nad slabim
potom.«

Prenehal sem s pisanjem in pogledal k peči,
kjer je sedela mati in plaho zrla vame. Krog
oglov je bučala burja, mrzla, zlovesča tema je
ležala nad pokrajino. A pred mano je utripala
petrolejka, na steni za hrbtom je kipela moja
ogromna senca.

»Za koliko časa jih imamo še, teh doma?«

»Do konca tvojih počitnic jih ne bo zmanj-
kalo.«

Te besede so me razdražile. Kako je to čud-
no, da vdanost in skrb in ljubezen tolikokrat spravi-
jo človeka v nejevoljo in ga napravijo sitnega!
Morebiti se to zgodi zato, ker se človeku zbudi
vest ali se pa v njem ob takih besedah oglasi
užaljena doraslost in moškost.

»Do konca mojih počitnic sem vzklilnil.«

»Kaj bo pa potem? Prste boste nalagali, ne?«

Sključena je sedela na započku in me gledala.
Zdelo se mi je, da me gledajo vse stenske podobe
in razpelo iz kota in okenca, slabo zastrnjena z
lepenko, ob kateri je dihala strupena zimska noč.
Dihala je tudi ob starih vratih, dihala je med
deskami živnega poda.

Bila je velika tišina. Tiktakala je ura na steni
in vendar je bilo vse tako tiho, da je kar pelo. Iz
oddaljenih vasi ni bilo slišati nobenega psa. Skozi
okna se je medlo bleščal sneg.

»Ali te zebe?« je polglasno vprašala mati iz
sosednega kota.

»Ne, gorko mi je. Zakaj pa ne spite?«

»Slišim, da se vedno obračša, pa sem mislila,
da te zebe. No, le spi, jutri bo peč že ob sed-
mih grela.«

Jutri bo peč že ob sedmih grela! Mati bo
vstala še pred šestimi in šla v vežo, kjer voda vsako
noč zmrzne dva prsta na konec tega trpljenja
materinega, teh mojih skrbi? In kako bova
živela takrat? Kako bo s to staro hišo, z vrhom,
z dragami? In naposled: ali se nama ne bo ni-
koli stozilo po tej samotni in tišini, po teh pri-
jaznih stenah in skromnih okencih?

»Dobro jutro!«

»Bog daj dobro jutro!« bom zadovoljno za-
mrmral.

»Kar leži še, saj se ti nikamor ne mudi.
Od zlomka je danes mrzlo. To noč je zajec svojo
mater iskal. Ko bi ti vedel, koliko drv je že zgo-
relo danes!«

Tako bo zajtra, a zdaj to uro ležim na sveži
beljavini in razmišljam. Kdaj bo konec tega trp-
ljenja materinega, teh mojih skrbi? In kako bova
živela takrat? Kako bo s to staro hišo, z vrhom,
z dragami? In naposled: ali se nama ne bo ni-
koli stozilo po tej samotni in tišini, po teh pri-
jaznih stenah in skromnih okencih?

— Na zmrzlih tleh je stal kovčeg. Krog in
krog se je v dopoldanskem soncu kopal sneg, da
je šemelo v oči. Mati je stala na pragu pod lede-
nimi kapniki.

»Kdaj bom lahko rekla: Zdaj se pa zadnjikrat
poslavlja!«

»No, mama — nič ne bodite žalostni! Še malo,
pa bo pomlad.«

»Oh, pomlad! Tisti čas bo spet zame, čas ko-
panja in sajenja!«

Bila je vsa zavita v jopice in robece, drobna in
bleda in slabotna.

Kako dolgo še? me je obšla misel. Kolikokrat
bo še kopala te njivice in drage ob petju ptic,
v mladem soncu?

— In potem: sleherni dan, ko se je zgrinjal
mrak in so se po ulicah prižigale luči, ko je
snežilo v velikih kosmih, ko je vihrala burja, ko
je pokalo ob ledenih jutrih — tolikokrat sem mislil
na ubožico zapuščeno in na hišo v samotni! Ali
ima mati drvo? Ali je zdrava? Kako ji je v dolgih,
strašno tihih in temnih nočeh, kako ji je v
mračnih dneh? In sem še vedel: živa duša ne gre
zdaj po tisti stezi mimo mojega doma, po bližnjici
iz ene vasi v drugo. Celo razposajeni šolarji hodijo
v šolo po daljši poti, nočejo gaziti celega snega.
Edini, ki se morda zdaj oglasi, je poštar. A kaj,
četudi ta pušča tednik ali mesečnik kje v vasi?
Ko so potem prišle vesti, da ljudje hudo boleajo,
me je obšla najhujša misel. Kaj, če od mraza in
pomanjkanja zbolijo mati? Zbolijo, ne more več iz
postelje. Soba je mrzla, vse je tiho, le ura tiktaka.
Nikogar ni, ki bi ženi skuhal vročega čaja. Tako
ji v največji zapuščenosti bežijo ure in se veča
slabost. Pride večer, pride noč — nikogar ni od
nikoder, debel sneg leži, zametene so steze in po-
ta. Mati leži pod odejo, drobna, bleda in osivela,
svete podobe pod stropom so hladne in mračne.
Moja postelja v kotu je lepo pogrnjena in nedotak-
njena, še dva meseca me bo čakala — in spet
bodo ležale knjige po mizi in po klopih — Mati
pa trpi in si zmedeno zamišlja bodočnost —

Tedaj so mi prihajale na misel njene besede:
»Ko boš ti oženjen in bomo vsi skupaj in ti
bo žena bolj po volji kuhala ko jaz, takrat bom
dala vso svojo invalidnino tebi — vsako nedeljo
bo kokoš na mizi — samo enega kovača si bom
pridržala, in tisto bom poslala za misljone.«

Ali bom mogel iti z mirnim srcem še kdaj v
tujino?

II.

Minila je zima... Že je pomlad... četrtič od
tistega božiča. Blizu se velika noč... vračam se
domov.

Zdaj nisem več študent... Zdaj sem učen
profesor... Leto dni sem študiral na tujem...
postal sem doktor... Leto dni sem služil vojsko...
postal sem rezervni častnik... Z vsemi uresniče-
nimi upi, z vsemi izpolnjenimi dolžnostmi se zdaj
vračam v svoje Rodine za veličastni praznik. Vsta-
jenje in zmage.

Pomladno sonce sije. Po njivah zeleni ozimi-
na, orjejo kmetje, se kadi spočita zemlja. Ob poli-

V prvih pomladanskih dneh obhajamo praznik
Marijinega oznanjenja. »Glej, dekla sem Gospodo-
va...« je vodilno besedilo tega praznika in vprav
tega dne obhajamo tudi god naših mater. Ali ni
vsega življenja vodilno geslo teh mater, »da so

dekla Gospodove«, da, še bolj kot drugi ljudje, iz-
polnjujejo svoj živ dan »Gospodovo voljo«, ker jim
drugače spolzi iz rok moč in vodilna snov in lju-
bezen do izvrševanja take grmade dolžnosti, kakr-
šne težijo pleča matere in gospodinje?

skih potih cvetelo drešnje drobne. Južni veter
žene oblačke po modrem nebu. Ptice živahno le-
tajo z drevesa na drevo in pojo... pojo tiše in
glasneje, počasneje in hitreje, lepše in manj lepo,
vsaka po svojih močeh in z najboljšo voljo.

Vračam se med pomladnim brstenjem, med
kalitvijo. Moj obraz je obsijan od sonca, veter se
igra z lasmi — vse je tako lepo, da se mi za
naočniki zapirajo oči od ugodja.

Minila je zima — minila so leta priprave,
trpljenja, skrbi, poniževanja, ovir.

Prihaja pomlad — začena se svetlo življe-
nje, vse je jasno pred menoj tja v nedogledna ob-
zorja. Nevesto imam, lepo in vdano, tako, ki bo
spoštovala in ljubila mojo mater. Ni ji ime Saša...
Manja... Palma... Darinka — to bi bilo prego-
spoko. Tudi je ne kličejo Micka... Tona... Roza
— to bi bilo predomače. Ime ji je Cvetka, ime
ji je Pomlad. Mati, Cvetka in jaz — kako bo to
prijetno živeti! Pozabljeno bo vse, kar je bilo tež-
kega in neprijetnega —

Cvetje črešnji in breskev, cvetje gloga in
drena, smolnato listje — vse tako čudovito diši!
Nikdar ni bilo še tako lepe pomladi.

Vračam se, bliže in bliže prihajam domu. Pri-
dem na ravnicu, kjer je naš domači svet najvišji.
Tam se ustavim, kakor so se prej tolikokrat ustav-
ljale moje najlepše, najskritejše misli.

Na tej ravnicu bom sezidal novo hišo. Majhna
bo in preprosta, zdana iz kamna, imela bo zelen
balkon, ki bo gledal na južno stran. Treba bo
seveda precej kopati, kajti zemlja je tu zelo kam-
nitna. Potem bo treba izkrciti ono leševje in trnje,
kjer sem davno nekoč gledal, kako so se plodili
modrasi —

Še dvajset, trideset korakov, pa sem pri hišici.
Vse je tiho in mirno, še ptice niso tako glasne.
»Mama!«

Nihče se ne odzove. Vrata so zaprta. Kaj naj
zdaj? Ne kličem več, ker nočem, da bi kdo postajal
na poti onkraj vitkih hrastov in potem pravil
vseposvoda, da sem prišel domov.

Ko utihne klic, je spet brezmejna tišina. Sto-
jim na vrtni in gledam okoli. Po tleh še leži je-

sensko listje, in to me navda z velikim začude-
njem. Mati je vsako pomlad navezgodaj pograbila
listje, da je mlada trava lahko neovirano rasla.
Kako je vse čudno danes! si pravim. Vidim, da
je sonce vedno nižje nad hribi. Čakanje se mi zdi
že predolgo. Še enkrat zakličem mater. Odgovo-
ril mi je odmev. Stopim k vežnim vratom in stre-
sem kljuko. Na — zdaj se mi pa odpro — saj
so bila samo zapahnjena! Nekaj čudnega mi pride
v srce. Plaho odprem vrata v sobo — in gle-
dam ko v sanjah. Tam v kotu je moja rdeča po-
grnjena postelja. Po stenah visijo mrtve slike.
Drogovi med tramom in stenami, kjer se je nekoč
sušila koruza v storžih, so goli. Ura miruje.

Grenko mi postaja v ustih, in omahnem na
stoli. Skozi najmanjše okence prihaja oranžna svet-
loba zahajajočega sonca.

Vidim, da materine postelje ni v sobi.
Tedaj pride človek iz sorodstva.

»Kje je mati?« tiho vprašam.

»Ni te dočakala, sirota — pri Svetem Jer-
neju počiva.«

Kako je smrtno tiho krog in krog! Gledam
skozi okence, stiskam usta, z muko zadržujem sol-
ze. Večerni veter šumi okoli voglov.

Rekla je: Opravila sem svojo dolžnost, zdaj
grem mirno in veselo iz te samote — »je go-
voril sorodnik.

O tebi pa je rekla: Dobri Bog hodi zahvaljen
in naj mu da sreče v življenju —

Potem sorodnik vstane in me povabi s seboj.
Greda. Na ravnicu se spet ustavim. Moj ubogi dom,
moja uboga mati! Ko sem mislil, da bo začetek,
pa je konec — konec lepih, dragih sanj —

—

Bil je v resnici konec sanj — konec grdi-
h, mučnih sanj. Tam za okni, na grajskem pobočju,
je pela prva ptica, sirica: ci—ci, ci—ci... Jutranja
svetloba je polnila sobo.

Minila je zima — že je pomlad — še malo
dni, pa pojdem uživati velikončno vigred onstran
kočevskih hribov, tišino, v kateri govori le sree.

(V. Beličič)

Kjer se mati joka, nastane krvav
potoček, zakaj mati se joka vsak dan.
(Nar. izrek.)

»Pred nogami matere so nebesa
razprostrta.«

Tebi, mati slovenska!

V najtežjih dneh, ko hrasti so klonili,
ko nihče lilij branil ni teptati —
sred ognjev, ki so s sabo smrt nosili
junaško stala si, slovenska mati!

Ko so sinovi stali v svitu jekla,
slovenska mati, mati mučenica,
bila si kosce in orač in dekla,
bila si zemlje naše vladarica.

Trpela, delala si in molila
s skrbmi, s bridkostjo grenko obtežena,
kravatih žuljev nisi se branila,
da ohranila dom si, močna žena!

(Marija Brentič.)

Mati petorice otrok

Doslej me ni, razen moje matere, še nobena
ženska primorala, da bi jo tako spoštoval kot njo.
Priliko imam, da jo vsak dan, čeprav le za nekaj
ur, opazujem. A čeprav ji morem slediti samo ne-
kaj minut, kako si deli dan s svojimi petimi otroki,
pa se mi že zbudi elaba vest vsakerega moškega,
ki ne more vелеdejanjem materinstva ničesar ena-
kega vzporediti.

Mi, moški, se strašno ponašamo s svojimi deli!
Pri tem pa ne delamo — kar roko na srce! — ne
delamo ničesar, kar bi ne bilo plačano ali pri-
znano!

A mati?

Prvega otroka vsi hvalijo, kako je ljubeč
in kako jim je všeč. Sorodnikom in znancom je
mного do tega, da ga čim prej obiščejo in mu
prinese darila, predvsem jopice in čepice, medved-
ke in ropatljice, obročke in dudle. Če srečaš na
cesti otroški voziček, vsakdo pomoli nos vanj in
pravi, kako je prvorojenček lep otrok, kako je
»prav kot mati« ali »prav kot očka«. Seveda je
prvorojeno dete izvrstnega zdravja, je nenavadno
veliko in ima vse zmožnosti, da bo »vse iz njega«.

Pri drugem otroku se jih že manj ponudi
za botra, še manj pa je daril. Čemu pa? Saj ei
»svoj čas« storil svojo dolžnost in pokazal dobro
voljo! Razen tega je brez dvoma »še vse« tu od
prvega otroka. In če srečaš otroški voziček zdaj,
ni niti ta, niti niso odedice in jopice, niti mati čisto
novi. Nemara »prvi« že caplja zraven in ni zmeraj
še varno na nogah in je zemlji in vsemu pozem-
skemu in zatorej tudi joku bliže, kakor bi bilo
idiličnim predelavam raznih tet in prijateljev všeč
in po volji.

Pri tretjem otroku se nihče niti ne zmeni
ne, da bi imel kake dolžnosti do njega. Za vse to
je vendar oče tu, ki je prav za prav vsega vzrok!
»Zakaj si ljudje tako obremenjujejo življenje?« Ta
slišiš predvsem od osamelih tašč, ki jim je bil njih
edinec ali njih edinka tako skrivši vkljenjen v jarem
zakona. »Saj vendar vesta, kaj delata, in ali si
moreta to privoščiti!« In prelubi sosedje dože-
nejo: »Ali imajo denarja!« — Medtem pa skuša
očka, ko je moral že skozi vse pikre opazke svo-
jih tovarišev in tovarišic, prodreti do svojega šefa,
da bi ga poprosil za povisjanje plače. Seveda je pa
že pripravljen na odklonilni odgovor, češ: »Taka
brž pa ne gre, kot pri vas, dragi moj! Sicer pa, ali
ne prejemate svojih zakonitih doklad? Ali moremo
še kaj več storiti, kot smo že? Saj vidite, da mo-
remo imeti mladih in cenjenih moči, kolikor le ho-
čemo!«

Pri četrtem otroku navadno še tistje pose-
žejo vmes, govorijo o nepojmljivi lahkornosti, o
brezobzirnosti glede na zdravje, predvsem
na zdravje žene, hkrati pa izjavljajo, da »v takih
okolščinah« otroci ne bodo več, kot doslej, pri-
hajali na počitnice, in če bi, pa le proti plačilu.
Sploh pa — saj imamo kopališča in mladinska ta-
borišča, kamor je moči otroke za majhen denar
»praviti!« Slednjič — naj bi se prej oba premislila
in do dobra preuredila, ali bosta mogla takšno
število otrok preživljati. Če jima je pa tako prav,
potem pa naj se tudi izkažeta, ali sta kos takšnim
izdatkom.

Pri petem otroku pa se sploh nehajo vsi
opominati, opozorila, prošnje in grožnje, bodi od-
krito ali prikrito. Splošno mnenje pa je, da »takim
ljudem pač ni moči več pomagati...« Če so prej
gledali na take starše, kot na ljudi, ki niso več
pri zdravi pameti, ki sami sebe pehajo v nesrečo,
pa je zdaj vse prepričano, da je družine sploh ko-
nec. In podobno.

Vse to je že prestala tale žena; pa ji ni niti
najmanj videti.

Zdajle jo vidim spet zunaj na vrtni. Pravkar
razobeša perilo. To je vsak teden njen opravke,
je v zaemeh vseh drugih v hiši, ki jim je laze, ki
perejo samo na štiri tedne, ali pa dajejo perilo
perici.

Služkinje znajo to jako upoštevati. Večidel je
prvo vprašanje: »Kako pa je s perilom?« In drugo
vprašanje: »Koliko bom prosta?«

Mati, ki pišem o njej, nima zdaj nobene slu-
žkinje. Ze več ko dva meseca jo išče okoli, dosti
jih je že obljubila, a v poslednji minuti so se pre-
mislile, češ, preveč otrok je, tam, kjer ni otrok,
ali eta le dva, je vendarle bolj prijetno. Razum-
ljivo! Saj jim človek niti zameriti ne more.

Letih misli so tudi sosedje. To se je že začelo
z iskanjem stanovanja. Štirinajet dni je uboga žena
hodila okoli in je sledila oglašom v listih. Koliko
hišnih gospodarjev je že privolilo. Seveda! Zakaj
pa ne? Taka prijetna, čedna gospa, poštenega lica,
vredih besedi!

Pa je prišlo »pohujšanje!« »Imate kaj vrta?«
Ali ga bomo smeli uporabljati?« — »Seveda, za-
kaj pa ne?« — »Ker ne morem obljubiti, ali otroci
ne bi kaj poškodovali.« — »A tako, otroke imate?«
Pa še majhne? Koliko let pa imajo? In koliko jih

»Za nas, ženske, velja le ena res-
nica: Tista ženska, ki ni otroka ro-
dila, nič ne ve, svet ji je zaprt...
Če nam življenje klije v naročju in
budne ležimo v noči, slišimo vso zem-
ljo, ko se giblje v taktu utripanja
našega srca... A čeprav bi vedele,
da bo treba vse trpljenje še enkrat
prestati, v enem letu vse, namesto v
desetih, — pa bi Boga hvalile, da nam
je podaril: ljubezen in otroke!«
(R. Kipling)

Prekmurska mati in M. Kranjec

Svetla podoba naše matere

Ko nam v teh dneh živo stopajo pred oči podobe naših skromnih mater, tistih mater, ki živijo skrito in tiho pod strehami naših hiš, odkrnjene vrisu in tršču sveta, se nam nehotе vsiljujejo tudi zmalčene podobe naših prekmurskih mater, ki jih leto za letom nosi pisatelj M. Kranjec na mizo slovenskega knjižnega trga.

Na kaj vse se že ni spravil v svojem jedkem posmehu! Katoliški duhovnik — »popc« mu je priročna tarča, češ da živi samo na račun lahkovnega ljudstva, vera mu je prazna, pričustvovana izmišljotina, Bog so mu le naravne sile, vsi njegovi kmetje tajijo osebnega Boga, s čimer se menda najbolj osmeši svoje bralce, ker vsak količnik psihološko razgledat bralce ve, da je kmetijski možak med zadnjimi, ki bi v resnici zanikal Boga. Glavno načelo pri vsem njegovem književnem delu mi je to, da reško osmeši vse, kar je katoliškemu človeku količnik svetega, da bi tako utrl pot svojim materialističnim nazorom.

Posebej pride to do izraza v noveli »Pot med blaženec«, ki jo objavlja v letošnji »Sodobnosti«. Morda tisti, ki ni vzel na prekmurski zemlji, tega ne bo tako občutil; toda tisti, ki je zakoreninjen v tej zemlji, bo jasno videl zgodi zamah in težko premisljivo nasprotje med življenjem ondotočnega ljudstva in Kranjevega knjižnima tvorbama. Ne gre nam toliko za vsebino, kakor za motiv in tendenco. Mlada dekle dobi nezakonskega otroka — nič čudnega pri njem, saj vsem svojim dekletom in ženskam vsili nezakonske otroke — ki ga pa stara mati in »pobožne« tete takoj vržejo v reko pod led. Sedaj pa molijo in tekmujejo v pobožnosti. Če bi označil on to za golo pobožnost — bi to razumeli. Ker pa opisuje krščansko pobožnost samo kot zgolj obračanje listov v molitveniku, premikanje ustnic, klanjanje, križanje in zdihovanje, naj nikar ne misli, da sodi morda prav le tisti, ki že leta in leta ni videl cerkve od znotraj. Višek posmeha je pa maša, ko se duhovnik v »belem krilu« le »vrti« pred oltarjem, se obrača, dela velike križe in končno zopet »pobere« svoje stvari. Sv. maša mu ni nič več kakor kak poganski obred. Zraven pa se še posmehuje ljudem v klopi, ki opravljajo

je, če smem vprašati? — Od tega hipa dalje se je zanimanje ohladilo in je stanovanje »padlo v vodo«. In vse polno je bilo izgovorov, ki so zares držali, a za mater, ki išče stanovanja za svojo veliko družino, le niso bili tehtni.

Pa ko je že dobila stanovanje, se je začela »glorijati«. Ne le, da so bile rože potrgane in sadje; komaj je preteklo štirinajst dni, že je bilo dvema otrokoma iz soseske prepovedano igrati se s »petertimi otroki«. Spet čez štirinajst dni nato se je mržnja že tako povečala, da ni nihče več v hiši pozdravil staršev in tudi ni odzdravil otrokom. Nato so se pojavile razne obdolžitve, seveda so bili »ti divjaki« vsega vzrok... Vse stranke so postale nervozne, vrata so preveč loputala, po »stopnicah« je preveč »grmel« od teh divjakov...

Ni čuda, da je tudi gospodarja nekoč minilo potrpljenje, in je nekoč nenadoma, prav po policijsko, stopil v stanovanje, a k sreči je dobil vse v najlepšem redu.

In nedavno sem bil priča, kako je gospodar prav prijazno božal tet pet otrok. Pa to kar eredi prostora pred našo hišo, od koder je videti iz vseh stanovanj na vrt. Najbolj čudno je pa to, da se je od tle povsod obrnilo na bolje. Nenadoma tudi drugi ljudje pravijo, da sje tet pet otrok veselje pogledati... V sodbi o materi so si pa kar vsi edini.

Da tudi jaz spadam k njenim zagovornikom, ni treba, da bi se posebej omenil.

Mimo svoje lastne matere me ni še nobena ženska na svetu primorala do takega spoštovanja, kot ta. Vsek dan jo videvam, čeprav le za nekaj ur. A čeprav jo imam v miru opazovati samo nekaj minut, se mi koj zbudi moja prirojena, slaba moška vest.

Imam pa za to poseben vzrok: zakaj, jaz sem — njen mož! (H. P.)

»dolge molitve« in »sveta razmišljanja«, a gospod Bog sedi neke visoko v nebesih — kakor olimpijski bogovi — ter se ne briga za usodo ljudi.

Če hoče g. Kranjec prepričati svoje lahkovne bralce, da je vera le neka dediščina, neki star običaj — da ne rečemo opij za ljudstvo — in vidi v tem le goli verski formalizem, potem naj ve, da je to osnovna pomena, kakor je tudi to, če misli, da je človeka mogoče umiriti, osrečiti in ga zadovoljiti le, če skrbi za to, da mu je želedec redno poln in izrabi vsako priliko, da si uteši svoje telesne nagone. Trajno se človekova

Glejte, svojo Mater...

ve, matere našega naroda! »Glej, tvoja Mati« je bila poslednja volja našega Zvečičarja in Njegova oporoکا nam bodi sveta. Lahko se nam je zamisliti v zaskrbljeno vprašanje današnje krščanske matere: Kaj bo iz mojih otrok? Ali bodo otroci šli po svoji poti, ne da bi se pogrezili v motovirje? Saj si želi vsaka mati, da bo pri poslednji sodbi dejala: »Tu so vsi tisti, ki si mi jih izročil; nobeden od njih se ni pogubil.« Krščanske matere vedo, da naj svoje otroke darujejo nebeski Materi in jih položijo Njej v naročje. Neki oče, ki mu je žena umrla, je pisal: »Toda sem šel v cerkev k Marijinemu oltarju in sem molil: »Mati nebeska, zdaj vzemi Ti v roke vzgojo mojih otrok!« In umirajoča mati je rekla svojemu možu: »Veš, ti, nemara more mati več storiti za svoje otroke iz nebes, kot na zemlji.« Bog je položil svojo milost v Materine roke, saj so materinske roke zmeraj pripravljene, da oberoč delijo pomoč.

Če bi ženske hotele

Današnji svet žensk na vse načine ponižuje — tako v modernem gledališču, v frivolnih filmih, v nemoralnih romanih, v nesramnih ilustracijah, v modnih listih, kjer je golo telo za malika, v varietejih, s skopo oblečenimi umetnicami in plesalkami, v reklamah, kjer je ženski odmerjena najpikantnejša vloga, v izložbah kupčijskega sveta, ki mu je le za denar, v skulpturi in elikarstvu, v raznih »lepotnih konkurencah«, kjer se ženska napol gola spreha pred posebnim razsodiščem in kjer jo telesno presoja, kot so svoje dni sužnje na suženjskem trgu — in tako dalje.

Kdo je prav za prav kriv teh žalostnih razmer? Nemara »amo« po dobičku hlepečih duh sedanjega trgoveškega sveta? Ali pa nemorala višjih moških desetisočev?

Nikakor! Ni le to — marveč je še nekaj drugega zraven. In sicer...

Neka mlada gospa pripoveduje: Dobila sem v roke roman, ki so mi ga vsi pohvalno priporočali in ki ga je pisal pisatelj, čigar elava je bila pravkar vzela kakor sonce. Z iskreno željo, da bi brala res kaj lepega in zanimivega, sem se poglabila v knjigo, polna vročnega pričakovanja, ko da etopam v paradiz.

Toda iz paradiza sem zletela tako korenito ven, kakor bi me bil sam svetopisemski kerub z gorečim mečem izgnal iz njega. Sicer sem knjigo do konca brala, ker sem hotela imeti svoje osebno mnenje o njej, a ko sem jo prebrala, sem jo z začudenjem vrgla od sebe. Najrajši bi jo bila pa s studom zagnala v blato, kamor je spadala. Misliha sem si, da bi vsaka poštena ženska prav tako storila. Vendar sem doživela nekaj povsem drugega.

duša ne da pitati z materialističnimi površnostmi. Stara človeška vprašanja o izvoru, namenu in smislu življenja se ne dajo tako na kratko odpraviti s kakimi ironičnimi prizvoki, najmanj pa pragnuti ali zadušiti.

Vsak, zlasti pa kmetijski človek, ki stoji z obema nogama sredi življenja, globlje umeva resničnost in pravilnost krščanske vere in prodira tem globlje v to spoznanje kakor g. Kranjec sam, ko bi ravno on po svoji vlogi moral zajemati iz globine... Ravno naš kmetijski človek se dobro zaveda, da mu je vera živo prepričanje, zakladnica, iz katere so že njegovi predniki črpali in zajemali svojo žilavo moč v stoletnih borbah za narodne in verske pravice. Sedaj pa pride g. Kranjec z neko novo resnico in skuša zavestno zvesti moralne in verske vrednote, nasprotno pa povečuje to, kar draži nižje nagone in vsaki ženski, samski ali omoženi, obesi najmanj enega nezakonskega otroka. Da, ravno naše matere — da se ponovno vrnemo k njim — so v njegovih knjigah ponizane na stopnjo nebrzdanega izživljanja in jih meče v močvirno življenje. Izdal je že deset knjig in nešteto novel napisal. Mnogo je to za njegova leta. Toda če listamo po njegovih knjigah, ne bomo našli nikjer na svetlo podobo naših mater. Tako pristranski in čudno nameren je ob risanju podob naših mater in ljudi, ki nosijo v sebi živo vero v Boga, ki se ne kaže v kakem pobožnjastvu, kakor bi rad to naprtil g. Kranjec našim materam, ampak v tih, skritih, drobnih in vdanih, a junaških žrtvah za druge. Težko, zelo težko bi kaka njegova knjižna podoba naše matere odgovarjala resnični podobi, ker je v naših materah še mnogo, mnogo pravega materinskega duha. Da te podobe niso pristne, čuti tudi g. Kranjec sam, ki živi sredi vaškega življenja, saj erčava v življenju na vsakem koraku svetlo podobo naše matere, a vidi se jasno, da se jim že od daleč izogne, samo da se ne bi srečal z njimi... In vendar se te podobe tako otipljive, da vsak, ki hoče biti le količnik resničen in veren pisatelj, ne more mimo njih. Morda bi bilo to razumljivo, če bi g. Kranjec vzel v nadišavljenih salonih, ko ne bi poznal pristne kmetijske duše, tako pa...

Nismo spregovorili morda tega zato, ker bi se bali razkrivanja resničnih slabosti prekmurske matere in ljudstva sploh — o, to bi bilo zelo zdravo in koristno. Cankar je bil mojster v tem, a nedosežen mojster tudi v risanju svetlih podob naših mater, ki so častno uvrščene v svetovno književnost.

Naj tudi nikar ne misli, da ga hočemo nategovati na kako Prokrustovo posteljo in mu vsiljevati kako »izdelano« podobo v roke. Ne! Svobodno naj ustvarja ter pošlano in iskreno teži po dejanskem življenjskem izkustvu, le nam naj ne vsiljuje takih podob, ki se porajajo v njegovih fantazijah. Naj pa tudi ne misli, da zasledujemo njegova dela z izrečnim namenom, da bi iskali v njih le slabe strani; vsako delo smo jemali z nemajhnim radovednostjo v roke in vendar z nemajhnim razočaranjem odlagali, ker smo pogrešali vsega, kar ima globlje korenine v doživljih in čustvih tega ljudstva.

Kar se tiče omenjene novele, se ne moremo ubraniti misli, da je motiv in glavna vsebina posneta po nekem židovskem filmu. Ni še sicer novele končana, vendar smo prepričani, da bo do konca zvesta zasnovi in duhu tega židovskega filma. Naj potem nihče ne bo, več tako naiven, da bi v svoji zaletelosti skušal slovenski javnosti dopovedovati, da so taki motivi in ljudje, ki jih skuša g. Kranjec presaditi na prekmurska tla, veren odraz prekmurskega ljudstva in najmanj prava podoba slovenske prekmurske matere. M. B.-c.

Glejte, tu svojo Mater vsi tisti, ki nimate matere! Skoraj zmeraj se dogaja isto: čim mati umrje, se družina razkropi. Otroci iste družine se drug drugemu odtujijo. Središča in žarišča ni več. Ni več skupnosti. Ni več — matere. Otroci, bodo za mater molili in obiskovali njen grob; družine pa vendarle ni več. Nasprotno pa nam Cerkev daje božjo družino na zemlji, ko nam je Bog — oče, Jezus — brat, Marija pa mati. Ta družina do konca dni živi v nas. — Se nekaj lahko opazimo: da so otroci, ki niso matere nikoli poznali, nekako zaostali in so mrzle duše. Ljubezen matere prinaša v hišo toploto in varuje večno luč. Srce človeka vpije po materinski ljubezni. Osamel pa naj nikar ne reče: Zame so vse zvezde zatonile in ni je roke, ki bi se moje oprijela! Toda oči nebeške Matere se blestijo ko dve zvezdi tudi tistim, ki so zapušteni in Njene roke se iztezajo za njimi. Glejte, svojo Mater!

(Kardinal Faulhaber.)

Domači vrt

Treba bo lončnice presajati

Cas hiti in kmalu bo zopet pomlad tu, z njo pa vse polno dela na vrtu. Zato je potrebno, da že sedaj pričnemo s presajanjem lončnic. Da se lončnice presajajo ve vsak ljubitelj sobnih rastlin, mnogim pa je nejasno, kako in kdaj se mora to delo opraviti. V sledečih vrsticah hočem kolikor dopušča prostor, zadevo kratko objasniti, kako je postopati pri presajanju sobnih rastlin.

Cas presajanja

Najprimernejši in za presajanje najboljši čas je gotovo pomlad, tedaj je rastlina v najbujnejši rasti, zato potrebuje novih hranilnih snovi, za tvorbo stebel, listov in cvetja. V sveži zemlji pri presajanju dobi, če je pravilno sestavljena, vse potrebne snovi za svojo rast. Korenine rastlin se spomladi hitreje vrastejo v novo sveže dodejano zemljo ter tako onemogočijo njeno kisanje.

Druge, skozi vse leto rastoče rastline, kot praproti, tradeshancije in druge, lahko ob vsakem letnem času brez škode presadimo.

Rastline, ki so potrebne presaditve, spoznamo po tem, da snamemo lonec z zemeljske kepe in opazimo, da so korenine prepredle na gosto že celo površino, ter silijo skozi odvodno luknjico. Slaba šibka rast nas tudi opominja, da ni s koreninami vse v redu, da manjka sveže zemlje, ali pa so korenine bolne in nagnite. V obeh primerih presajamo.

Pri lesnatih rastlinah zadostuje, da jih presadimo enkrat na leto, in to spomladi, medtem ko moramo hitro rastoče, sočne liste sobne rastline presajati vsaj dvakrat na leto, in to le tedaj, ko opazimo, da so korenine prepredle na gosto zemeljsko grudo rastline in da silijo skozi odvodno luknjico.

Presajanje

Za presajanje vzamemo 2—3 cm širši cvetlični lonec, če je nov, ga prej namočimo v vodi, da se izločijo iz žgane gline rastlinam škodljive snovi. Stare, že rabljene, temeljito oribamo v vroči vodi, da uničimo vse alge, mah, in druge, kar bi pozneje utegnile škodovati rastlinam, pa tudi lepo umiti cvetlični lončki kažejo vestnost in čistost ljubitelja sobnih rastlin.

Za lončnice rabimo mešanico težke, travniške zemlje, kompost ali sprstenine in rečni pesek (mivko). Rastline z debelimi mesnatimi koreninami, kot dracene, aukube, palme čebulnice rabijo težjo prst, zato jim damo razmeroma manj sprstenine in več težke zemlje. Cvetice z drobnimi, lasastimi koreninami potrebujejo mnogo več sprstenine in mivke. Za boljše rast pa damo na škat zemlje pest kostne moke.

Pri presajanju previdno snamemo lonec, zemeljski grudi otrebimo skisano zemljo, ako pa je močno prepredena s koreninami, »brado« imenovanimi, jo z lesenim klinčkom prerahljamo ter previdno porežemo. Korenske vence pri palmah in drugih, lahko brez škode temeljito prikrašamo, a gomolje pri asparagusu (okrasnem šparglju) porežemo le kolikor je neobhodno potrebno, ker ima rastlina v njih nakopičeno hrano za čas, ko ji zmanjka hranilnih snovi v zemlji. Bolnim cvetlicam, ki jih s presaditvijo upamo ozdraviti, izrežemo vse nezdruve, nagnite korenine, grudo posujemo z mivko in zdrobljenim ogljem ter jo vsadimo v manjši lonec.

Previdno moramo presajati tudi rastline z mesnatimi koreninami, ker so zelo krhke in se rade lomijo.

Na dnu cvetličnega lončka je odtočna luknjica, ki jo pokrijemo s črepijo, vendar tako, da ima voda odtok in zemlja ne sili skozi. Nato nasujemo 1—2 prsta zemlje v lonec, nanjo posadimo očistočeno in prerahljano zemeljsko kepo rastline, tako da je njena vrhna plast 2—3 cm pod robom lonca. Prostor med loncem in kepo izpopolnimo z zemljo ter jo s primerno deščico zallačimo. Na vrhu pa damo le toliko zemlje, da ostane tudi prostor za vodo pri zalivanju. Ko je rastlina presajena, jo temeljito zalijemo in zasenčimo pred soncem. Nato jo ne zalivamo prepogosto, ker korenine še ne srkajo hrane, pač pa jo moramo večkrat na dan orositi z mlačno vodo. Kdaj pa pričnemo z normalnim zalivanjem, nam pokaže rastlina z razvojem korenin, kar opazimo tudi na nadzemskih delih, ker žene presajena lončnica mlade odganjke in razvija bujneje liste. J. M.

Najmodernejša pokrivala

ŠILING

Š hrbti proti morju in z obrazi proti vasi in soncu je troje starcev sedelo na obrežnem zidu pri tisti hiši Kilmillick. Z morja odzadaj je vel lah en piš in prinašal sladkoslan duh po morskimi travi, ki se je parila na soncu. V vasi spredaj je bilo zelo mirno. Nikjer se ni nič zganilo, le iz dimnikov po kočah se je leno vrtinčilo modrikast dim. Bilo je zgodnje nedeljsko popoldne in vsi fantje in dekleta so odšli na nogometno tekmo v Kilmurragh. Starci so si pripovedovali storije o velikih ribah, ki so jih nalovili v svojih mladih letih.

Iznenada so zaslišali šustenje jadra. Izza vogla je priplula majhna bela jahta in krenila vzdolž pristanišča. Starci so takoj vstali in oči vprte v ladjo, so po prašni ruši šli na kraj obrežnega zidu. Patsy Conroy, ki je bil od vseh najbolj gibčen, je zgrabil sidrno vrvo in privezal jahto. Potem se je vstopil k tovarišema, ki sta oprezovala dva, na obalo odpravljajoča se brodarja. »Lepa barka!« je menil matorji Brian Manion, ki je imel krivo deeno nogo in tvor za desnim ušesom. Praskal se je po križu in razlagal: »Hej! Lep denar jih velja! Samo poglejta, kako se kuhinjska posoda svetli in v kajuti je skozi lino videti preprogo, O — fantje!«

»Kar rad bi kak teden ribaril z njo,« je dejal Mick Feeney, ki je naglas dihal skozi dolg rdeč nos. Njegove velike oči so bujile, ko da se silijo iz jamic. Oborož je držal ročaj palice in kratke nogo močno razkorakane strmel v jahto.

Patsy Conroy ni črnil nobene. Z rokami za hladnim pasom je stal malo vstran. Bil je še raven, čil in gibčen, čeprav mu je bilo dva in sedemdeset let. Pač pa je imel lica rumena in zgrbančena ko star pergament in brezbojih rdečih dlesen se je rožal po starčevsko. Majhne oči pod košatimi belimi obrvmi so se mu ozirale po jahti zvito in ko da bi hotele kaj izmakniti. Okoli vratu je imel omotano rumeno ovratno ruto, čeprav je bil dan vroč.

»Kje je najbližja gostilna?« je zategnil z jahte rdečeličen človek v beli platneni srajci in belih hlačah.

Starci so mu vsi hkrati pokazali.

»Totty, pojdiva kaj pitje je rdečelični vabil tovariša.

»Pravlj je ta pritrdil.

Ko je prvi po železni lestvi plezal na nabrežje, mu je iz žepa padel šiling. Neoslišno je padel na majhen zvitek vrvi ob lestvi na krovu. Ne da bi to opazil, je mož krenil s prijateljem po pomolu. Starci, ki so vse videli, mu niso nič povedali. Še med seboj niso o tem niti ziniti. Kakor hitro je bleščel se šiling obstal na malem zviku vrvi, jih je tako silno zamamil, da so se jim jeziki zavezali in misli zmešale. Prav vsak ga je skriv nanaglomala očimla s pogledom in se nato zaverlo drugam — kakor pes, ki obstane s pridvigljenimi tacami, ko v grmu uzre zajca in ga vidi, čeprav gleda vse drugo red.

Vsak je vedel, da sta šiling tudi druga dva videla; pa je to premolčal, ker je le upal obdržati svoje odkritje skrivno. Tudi si je bil na jasnem, da ne more neopažen po železni lestvi na krov, pobrati erebrnjak in se vrniti z njim na pomol. Nekdo v beli čepici je bil v kajuti in se tam z nečim ukvarjal! Njegova čepica se je skoraj vsak tretji trenutek prikazala v lini in čuti je bilo živketanje posode, kakor bi jo pomival ali kaj. In šiling je bil le pol metra od line. Starci so bili tudi prestari, da bi mogli po lestvi dol in spet gor; le Patsy Coroy bi še mogel, mogoče. Pa čeprav bi v kajuti ne bilo nikogar in čeprav bi kateri mogel po lestvi na krov, bi mu druga dva ne dala prilastiti si šilinga, ker je bilo vsakemu bolj po srcu, da ga nihče ne dobi, ako ga ne dobi sam. Vse to so kajpada vsi vedeli, a kljub temu jih je bleščel se kovancec tako mamil, da so utripajočih src in mrzlično napetih misli boljšeali le v predmete pol metra okoli šilinga. Strmo so jih motrili in molčali tako trdo, da se je kar slišalo, kako jezavo se potajno prerekajo. Mick Feeney je

• Šiling — angleški kovanec (12 din).

s piskavim dihanjem skozi nos drugima dvema tako razločno razodeval, kaj kovari, kakor bi jima to z besedo počasi in nadrobno razlagal. Brian Manion si je ves čas trepal roke in mel palce; druga dva sta ga svedra slišala in preklinjala njegovo lakomnost. Samo Patsy Conroy ni gnil nobenega glasu; njegova molčečnost pa se je zdela tovarišema prav zato kričava in sumljiva, ker jima ni dala dovedeti se, kaj kuje v svoji zviti glavi.

Sonce je toplo sijalo. Slani zdravi duh z morja je vzbujal žej. Pri Kellyju pa točijo izvrstno, mrzlo, penete se pivo! In že niti misliti niso več, čigav je šiling prav za prav! In že se je vsak še huje zjezil nad grdo lakomnostjo ostalih dveh in toliko, da jima ni zaželel smrti! Minile so tri minute. Lastnikov jahte ni bilo več videti. Brian Manion in Mick Feeney sta se stresala in iz ust so se jima po malem pocevale sline.

Tedaj se je Patsy Conroy sklonil in pobral s pomola kamenček. Spustil ga je na krov. Druga dva sta se prav po neumnem nehoti malo nagnila, da bi ga prestregla s palicama. Zdajci sta se pošibila in spodnji čeljusti sta se jima povešili. Patsy Conroy je epregovoril! »Hej, vi tam!« je zakričal med dlanimi, sklenjenimi ob ustih.

Bledoličen mrk možički s prtičem ob boku je stopil na drugo stopnico ob lini. »Kaj hočete?« je vprašal.

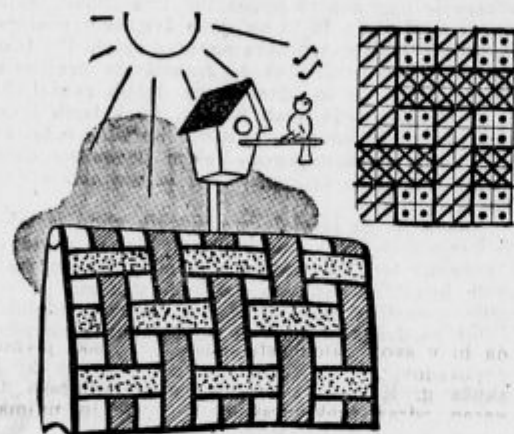
»Oprostite, gospod,« je rekel Patsy Conroy, »ali bi mi vrgli tistile šiling? Pravkar mi je padel iz rok!«

Mož je pokimal, pobral šiling, zamrmral »ujemitec in ga zalučal na pomol. Patsy Conroy je nesel roko k čepici in segel po denarju. Drugima dvema je vzelo besedo. Nič ništa mogla. Le gledala sta Pateyja, ko je pljunil na kovancec in ga vtaknil v žep. Le zljala sta za njim, ko je odhajal po pomolu in naglas hohnjal. Visoki, mršavi, sivi starci se je odmikal pokončen in resnoben kakor stražnik.

Potlej sta se Brian Manion in Mick Feeney spogledala in obraza sta se jima od jeze spaciila. Dvignila sta palice in zarenčala drug na drugega: »Ali ga nisi mogel ustaviti, tepec?«

(Angleško: Liam O'Flaherty.)

Torbica za k pomladanski obleki

Kako bi bilo, če si napraviš s križci pomladansko torbico?

Potrebuješ kos stramine (27x36 cm), prejico štirih različnih barv, zadržo v dolžini 25 cm in kos podloge iste velikosti kot stramin.

Na pričujoči risbi pomenijo pike rdečo barvo, črtkano je siva barva in križci — modra.

Ko delaš, naj bodo križci dolgi. Čim je vezena storjena, jo malo zmožiš, po nitkah napneš in jo posušiš. Nato sešiješ torbico in višješ podlogo in zadržo.

Bistvo vsake matere, ki nikoli ne stoji v lesek-tajoči se svetlobi javnosti, nasprotuje praznovanje dneva mater, ko se je preglasno in tako rekoč preveč vneto spominjamo — le za en dan.

Ce obvladamo življenje v vsej njegovi zmedenosti, svetli in temni raznolikosti, tega tudi ne zmoremo, ker je mati, ko nam je dala življenje, začela hkrati razvzlati velikansko nalogo, da mora razvijati malo dušo otroka, da mora — z očetom vred — otroka za poštenega moža in pošteno ženo vzgojiti.

In tako bi bilo prav za prav vse naše življenje — če bi ga dobro živeli — en sam materinski dan. Večkrat se pripeti, da mati snuje za otroke, ki jih ji je Bog podaril, že zarana prav obširne načrte. Naslika si podoba bodočnosti, ki naj ne bi vsebovala nobene trdote za njenega sina in njeno hčer. Ona nemara tudi spozna, če dosti prej kot otrok sam, kakšne darovitosti vsebuje, saj pozna sebe in očeta in stare starše. Od slehernega je nekaj v njenem malem fantiču in v hčeri, ki sta pravkar vstopila v šolo.

Pa se ne izpolnijo ti načrti zmeraj tako, kakor so bili prej zgrajeni. Če si mati v iskreni pobožnosti snuje svoje življenje, tedaj ima večkrat to željo, da bi se eden njenih sinov, ali celo njen edinec, popolnoma posvetil Bogu v službi sv. Cerkve. Ali pa nemara snuje o tem, da bo njena hči nekoč

dobra in navdušena učiteljica, ker si je to, kot mlado dekle, tudi sama želela biti.

Toda mati vidi, kako se otrok na svoji življenjski poti in v svojem poklicu, ki mu gre naproti, odvrne daleč od vsega njenega upanja. Zaradi tega ji je jako hudo, da veliko trpi. A ker je mati, se trudi v svoji ljubezni do otroka, da bi ji bil novi, popolnoma drugačen poklic všeč in pravičen in tak, ki bo njenega otroka osrečil.

Pa ni zmeraj tako, bodo poredki tisti, ki menijo, da mati nima razumevanja, da je trda in neizproena in celo nespravljiva, če se ji njeni načrti popačijo in prekrižajo. Pač pa se dozdeva, kakor bi se odvrnila vsa materinska ljubezen, če mati v svoji prvi, hudi bolečini priča tega razočaranja izreče trdo in trpko besedo.

Potem nastanejo tisti žalostni primeri, ko se mati in otroci za več let oddaljita. Niti otrok, ki noče prav nič razumeti bolesti in razočaranja matere, niti mati sama ki je zmeraj polna kopnenja tudi po tistem sinu in tisti hčeri, ki sta se v hudem sporu odvrnila od nje, nimata pozneje nič več tiste notranje moči, da bi postavila prvi temeljni kamen za zgrajo novega mostu drug do drugega.

Zdaj pa, na dan godu vseh mater, ki vsebuje toliko znanosti — več, kot se to prilaga materi —, bi bil tudi dan za to, da bi se otrok, ki je daleč stran od matere, in ki meni, da mati noče kar nič več vedeti zanj, spomnil stiske svoje matere. Mogoče je duševno bolna, tako bolna, da more samo še čakati. V ponočnih urah, ko je ne moti nobeno podnevno delo, v cerkvi, ko polaga Materi vseh mater svoje nadloge v naročju, takrat odpade vsa trdota in ves molk z nje. A tega ne vidi sin tam zunaj v svetu, tega hči noče videti, češ, saj me mati itak nič ne razumele.

Pa vendar razume svojega otroka in ga pričakuje! Le preveč utrujena je postala in preveč plaša. A kako naglo bi se raztalajala vsa bridkost od mesecev in let v tisti areti, ko bi se otrok spet vrnil domov! Saj je vse že zdavnaj pozabljeno, pozabljeno so vse okrutne besede, ki so nekoč padle, pozabljeno je razočaranje zaradi drugačne otrokove poti, zaradi življenjskega smotra otrokovega, ki ga nekoč ni mogla dometi!

Zakaj, ona je mati, to je tisti človek, ki ostane v najiskrenjejši zvezi z otrokom. Na to moramo pomisliti. Zatorej skušajmo danes, če je nastala majhna razpoka v mostu med njo in nami, ali če se je most v hudem viharju podrl, mi, otroci, od strani ruševine in zgradiš nov most tja do matere. Mogoče stoji na oni strani globokega prepada že toliko tega novega mostu, da niti ne slutimo. Le hiteti moramo, preden ne bo prepozno!

Vitamin in zdravje

Vitamin A in B (glej 1. sliko) sta skoraj zmeraj skupaj in sicer sta v živalski maščobi (v presnem maslu in smetani), sveda pa tudi v vseh oljih, ki izhajajo od živali. Oba vitamina nas brani bakterij in nalezljivih bolezni in sta zelo velikega pomena za naše zdravje. Največ ju vsebuje jetra in pa ribje olje.

Vitaminov B (el. 2) je največ v korenju, repi, paradižniku, kvasu, rumenjaku in jetrih. Ti vitamini so zlasti pomembni za živčevje in če ni teh vitaminov, se živi vnamejo. Važni so za prebavo.

V jabolkih, marelicah in citronah je mnogo vitaminov C (el. 3). Imajo velik pomen v kemičnem procesu, ki se razvija v telesu v zvezi z apnenčevimi enovmi. Brez vitaminov C ne bi naši zobje dobili dovolj apnenca in bi bilo kmalu po njih. Potrebni so za čisto kri. Važno je torej, da jemo mnogo sadja in uživamo citronov sok.

Vitaminov E pa je največ v pšeničnem zrnu. Človeku pomagajo zoper utrujenost in onemoglost. Žal, pa jih ni v navadni pšenični moki, ker je brez otrobov. Vprav v otrobih pa je največ vitaminov C.

13 milijard litrov mleka na kruhu

Suho mleko kot prašek

Približno 10 milijonov krav daje dandanes okrog 26 milijard litrov mleka na leto. Iz polovice tega mleka je narejeno presno maslo, ki ga je 500.000 ton, a ki ga še zdavnaj ni zadosti. Proizvajalna bitka ima namen, da proizvodnjo mleka zviša za 3 milijarde litrov na leto, ki bi jih vse spremenili v presno maslo. Že zdaj je vsako leto 11 milijard litrov (zaradi predelave v presno maslo) posnetega mleka na razpolago. Ker bo treba več presnega masla, bo še na razpolago 2,5 milijarde litrov posnetega mleka, katerega je treba uporabiti. Razen maščobe vsebuje posneto mleko (prav tako kot neposneto) mlečno beljakovino, mlečni sladkor, rudninske snovi itd.

Posneto mleko utegnemo v najrazličnejših oblikah uporabiti za človeško živilo. Kot sveže je prav tako priljubljeno kakor predelano (sir) ali pa kot prašek mlečne beljakovine. Ta prašek je v Nemčiji (od koder so ti podatki) prav tako uporabljen kot mleko. Ker je prašek zavarovan zoper vlago, se dolgo obdrži in je zlasti priporočljiv za kuharske in pecilne namene v mestnem gospodinjstvu.

Prašek raztopiš v mrzli vodi, da ne nastanejo kepice. Majhen zavojček, raztopljen v ¼ l vode, je toliko kot ¼ l posnetega mleka. Če raztajaš velik

zavojček v 2 l vode, je toliko kot 2 l posnetega mleka.

Za juhe, omake in sladko pecivo uporabljamo ta mlečni prašek, ko je že raztopljen v vodi. Za pecivo pa ga kar pomešamo z moko.

Gorka in mrzla sladka jedila nimajo prav nič spremenjenega okusa, če so pripravljena z mlečnim praškom. Če so jedila slana, je treba dodati manj mlečnega praška, če so le sladka, pa več, a zato tem manj sladkorja.

(Tako je v Nemčiji. Mogoče bomo morali tudi mi še kdaj imeti mleko v prašku in papirju?)

Kar seže materi do srca, to seže očetu samo do kolen.

Materinstvo je sreča, a je hkrati tudi ena sama dolžnost.

Materinska ljubezen in materinska čast sta dobili svoj najgloblji izraz v podobi Marije, v preblaženi Devici Mariji, božji porodnici in Materi Zveličarja. V njeni podobi je spoštovanje do ženske dobilo versko posestvenje.

Ne življenjske dobrine in tudi ne življenjske okoliščine, marveč duševne in človeške zmognosti matere odločajo o srečni ali nesrečni mladosti otrok.

Ve, ženske, bi bile radi jako ljubljene in dolgo ljubljene, vse tja do smrti? Dobro: bodite matere svojim otrokom! (Jean Paul.)

Na vse kraje pravično

Bülow, znani glasbenik, se je vozil v istem oddelku vagona z dvema gospema. Prva je zatrjevala, da bo umrla, če ne bo okno odprto, ker jo bo zadušilo, a druga je stekala, da bo zmrznila, če bo okno odprto, ker ne more prenesti niti najmanjšega diha mrzle sapa.

»No, spoštovani gospe,« je dejal Bülow, »da bo obema ustrezno, pa storimo takole: Najprej okno odprimo! Potem boste umrli vi! Nato okno zaprimo — in boste umrli vi! Jaz pa, dragi moji, bom potem v miru počivalle.

Večerja za šolske otroke

Otroci si zlasti zdaj na pomlad večkrat zaželijo kaj »takegac za večerjo, česar nimajo zmeraj, kaj »svožegac. Neka mati pravi, da svojim trem šolarjem tole daje za večerjo:

Kislo zelje, na primer, jedo otroci radi, bodi h kruhu s presnim maslom, bodi sesekljano kot solato z jesihom in oljem, zraven pa črn kruh s presnim maslom. Vsakršna jedila iz kislega zelja pa naj se pred jedjo ohladijo, ker so dosti laže užiti in bolj osvežujoče vplivajo. Dalje: Kruh s presnim maslom in paradižnikova mezga. Za 5 do 6 kosov kruha zadošča 1 skatlica mezge; zraven kozarec hladnega mleka. — Nekateri radi jedo nastrgano korenje s sladkorjem in zraven črn kruh s presnim maslom. — Pa kravji sir! Z mrzlim mlekom in s soljo ga pretlačiš skozi sito, potreseš z drobnjakom. Okusna večerja je s kruhom ali s krompirjem v oblicah. — Primerne večerje so še: polenta s regratom ali motovilcem; ajdovi žganci z zeljnato solato; kruhovi cmoki s paradižnikovo mezgo.

Lična in preprosta obleka

Pričujoča obleka je jako moderna in lična in jo krasijo samo nekateri moderni okrasni našivi in kak prav opek pas

Krompirjeva torta z jabolki

Napraviš testo iz 250 g kuhanega, stlačenega krompirja, 250 g moke, 120 g sladkorja, 100 g masla, 1 jajca, 1 pecilnega praška, 2 žlice mleka, 600 gramov jabolk in 125 g sladkorne poprha. Testo razvaljaš in razpoloviš na dve enaki polovici. Eno polovico daš v namazano posodo za torto in jo obložiš z jabolki. Druga polovica pokrije jabolka, ko se je torta 50 minut pekla, jo obliješ s sladkorno raztopino.

Anekdote

O Levisu Sinclair.

Pisatelj Sinclair Lewis je nekoč prejel tole pismo:

»Ljubi Lewis! Prebral sem nekaj Vaših knjig in imam prošnjo do Vas. Pošljite mi vendar seznam svojih romanov, svoj podpis, svojo fotografijo in življenjepis. Koliko otrok imate in kako jim je ime? Zahvalim se Vam in sem z odličnim spoštovanjem J. J. Jones, odvetnik.«

Sinclair Lewis je odgovoril: »Ljubi Jim! V Vašem prijaznem pismu mi le eno ni bilo všeč. Tako onegav je bil. Res je, da se nisva še nikoli videla, in tudi čutim nekako, da se to nemara ne bo zgodilo, vendar ali niemo v demokratski državi? Zatorej Vam kar pravim Jim in Vi mi recite Diki. Torej, Jim, prav nobene fotografije nimam pri roki, a se bom dal o priliki fotografirati. Tudi življenjepis pišem, a ker je moje življenje precej dolgo in pregrešno, bom še nekaj tednov pisal življenjepis.

Veste kaj, Jim, jaz se pa jako zanimam za odvetnike. Pošljite mi, prosim, svojo fotografijo, potem fotografijo svoje pisarne in stanovanja in pa seznam svojih izdatkov in dohodkov, dalje koliko na mesec povprečno zaslužite in pa seznam knjig, kar ste jih prebrali po letu 1914. Če ste sploh kate-re brali? Prosim, sporočite mi še, ali ste že kdaj zastopali kakega gangsterja ali pisatelja in zakaj ste ga. Veselilo bi me, če bi mi poslali še druge osebne podatke, da bi jih v kaki knjigi uporabil. Kako se sporazumevate s svojo ženo? Opišite mi podrobnosti, prosim! Vnaprej se Vam zahvaljuje Vaš iskreni Sinclair Lewis.«

Zanesljivi recept

Slavni francoski slikar Corot je slikal po spominu. Ko ga je nekoč neki njegov tovariš vprašal naj mu izda skrivnost svoje umetnosti, je dejal: »Delam po zanesljivem receptu, gre le za to, da slikam z napol priprtimi očmi velike stvari.«

»A če hočete videti podrobnosti?«

»Pa popolnoma zaprem oči.«

Dober nasvet

Nekoč je prišel pisatelj slabih gledaliških iger, ki so zmeraj propadle, k pisatelju Dumasju starejšemu, in mu je zagrozil, da bo sebe in svoje tri otroke umoril, če kar koj ne dobi 300 frankov.

Dumas je obrnil vse žepne okoli, pa le ni mogel spraviti tega denarja skupaj.

Slednjič je zbral skupaj le en del in je dejal: »Tote vam predlagam. Imam samo 200 frankov. Vzemite jih in pustite svoje otroke pri življenju ter se za zdaj le sami umorite.«

»Staremu Bruinu sem dolžan nekaj denarja,« je dejal Piet. »Ali je zares tako trdosrčen, kakot pravijo?«

»Ali si si že kdaj ogledal njegove oči?« je vprašal Dirk.

»Sem. Pa se mi je zdelo, da ima desno bolj človeški izraz kot levo.«

»Aha, vidiš,« je dejal Dirk. »In to desno oko je stekleno!«

Letošnje Jeršetove Šmarnice o družini

Dr. Jerše je pravkar izdal v Misijonski tiskarni v Grobljah lepo knjigo z naslovom »Luč iz Nazareta« ali »Družina, vzor krščanskim družinam«. Dr. Jerše v najlepšem pomeni besede rekordnik med majniškimi pridigarji, poklanja Slovencem že česte Šmarnice. Recimo resnično besedo: Ne poznam v Sloveniji nikogar, ki bi znal o Mariji govoriti tako pristrano in pobožno, tako iskreno otroško, kakor zna to dr. Jerše. Saj se morda še spominjate njegovih prvih Šmarnic »Mati čudovita«. Rad bi vedel, kje jih niso hvalili, in še v drugo in morda celo v tretje brali. Njegove Šmarnice so namreč res Šmarnice, prave Marijine cvetke, ne pa da bi govoril o vsem mogočem in nemogočem, končno bi pa pridelal še pobožen vzdih k Materi božji. Ne, prav to je skrivnost Jeršetove majniške zgovornosti, da mu ni nikdar dosti o Mariji.

Res je pa tudi, da so njegove letošnje Šmarnice pravi chef d'oeuvre, ker po jednatosti, tehtnosti in aktualnosti presegajo vse njegove prejšnje letnike. Zares, ako so bile le kdaj kake Šmarnice aktualne, so to letošnje dr. Jeršetove Šmarnice. Kajti obravnavajo eminentno važen predmet: zakon in sodobno družino. V smernicah okolišnice sv. očeta Pija XI. govori pisatelj v 31 govorih o krščanskem zakonu naravi in časti, sreči in bogastvu, zmotah in grehih, o vzgoji otrok in slednjič o najvažnejših lekhi. Kako mojstrsko je obdelal tako težko in prevažno vsebino, kaže že razpored: V prvih petih dneh poljudno obdeluje temeljne nauke o družini: Rešite družino, žalostno stanje današnje družine, družina — božji nasad, razpad družine, Jezus Kristus, obnovitelj družine. Peti dan pa nastopi Marija z dnem rojstva v družini Joahima in Ane in njeno rojstvo pomenja pomlad v družini. Od tu nadalje pa Šmarnice spremljajo Marijo v postanku, rasti in veličasti nazareške družine in pripovedujejo hkrati, kakšna bi morala biti krščanska družina in kakšna je današnja družina. Od dne do dne so govori zanimivejši, tehtnejši in vedno globlje segajo v jedro in globine

družinskega življenja. Naj navedemo samo nekatere izmed naslovov: Pot do poročnega oltarja, zločin zoper jedro zaroda, zločin zoper življenje zaroda, razporek, ljubezen in zvestoba v zakonu, gospodarska stiska današnjih družin, krstni dan v družini, skrb staršev za otroka, Kristus — kralj v naših družinah, novodobni Herodi, četrti zapoved — temelj družine, mož — glava družine, žena — srce družine, zakon — križev pot, mešani zakon, družina v večnosti itd.

Cela tri leta je dr. Jerše pisal in študiral, bral in popravljal te Šmarnice in jih je že parkrat pred številnim občinstvom z velikim uspehom prebrl. Kadar sem se pri njem oglašil, sem moral brati vsaj en dan. »Ali si morebiti zasledil kakšno knjigo o teh vprašanjih?« »Mislim, da bi bila ta in ta!« In dr. Jerše je odbrnel v Jugoslovansko knjigarno in naročil. Zato je pa knjiga zares jedrnat in zrela, ker je dete takih skrbi in takega truda.

Prepričan sem, da bo Luč iz Nazareta ne samo sijala letošnji majnik in ogrela tisoče src v Marijini ljubezni, ampak da bo ohranila tudi potem, ko bo majniški zvon utihnil, dragoceno vrednost kot skrbno in jedrnat spisana družinska knjiga, ki bi ne smela manjkati v nobeni slovenski družini. Zakaj gotovo je, da ni v taki nevarnosti slovenski človek, kakor je slovenska družina.

Naj pripomnim še, da bo knjiga prav izvrsten pripomoček pridigarjem, kadar jim bo govoriti stanovske govore možem, fantom, ženam in dekletom; ali kadar jim bo govoriti o sveti Družini, sv. Jožefu, o vzgoji itd. Zato je dr. Jerše tudi v tem pogledu opravil hvaljevredno delo.

Ko bodo pa l. 1950 v aprilu duhovniki premišljevali, kaj bi v majniku v roke vzeli in ljudem za Šmarnice brali, bodo skoraj vsi rekli: »Pred desetimi leti ali tako okoli smo brali Jeršetovo »Luč iz Nazareta«, pa so jo ljudje zelo radi poslušali. Ponovimo jih, saj slovenska družina iz razpada prehaja v razsulo.« (38).

PEBECO

Bez
Sapuna

PEBECO je novo peneče sredstvo za nego zob. Dasi ne vsebuje nikakega mila, vendar daje fine mehke pene, ki temeljito čistijo in dezinficirajo. Ker PEBECO vsebuje PEBECIN, napravlja Vaše zobe bleščeče bele in ovira tvorbo zobnega kamna.

Dozo za Din 12 — imate zelo dolgo.

Tehnika:

Dvigala iz lahkih kovin

V gradnji strojev, kjer se uporabljajo kovine, si predstavljamo železo kot nekako splošno uporabno, rekli bi najbolj važno kovino. Toda že železo samo je danes v toliko različnih kvalitetah izdelano, da lahko rečemo, da si človek pod imenom »železo« pravzaprav ne more predstavljati prav določenega materiala.

Pomen »železa«, ki je še vedno velik v marsikaterem tehničnem področju, se ponekod že čisto izpodrinile druge kovine. Pomisliti pa moramo, da je vpeljava takih kovin oziroma zlitin zvezana po navadi s tovarniško izdelavo predmetov. Lahke kovine nadomeščajo prejšnji material, posebno v državah, ki so morale uvažati kovine, ki so bile do sedaj v uporabi. Tako izdelujejo iz lahkih kovin (aluminijevih in magnezijevih zlitin) posebno okove, kljube in slično v železniških vozovih, ki jim daje medlo erebrna barva predmetov še posebno eleganten vtis.

Se bolj važen je pomen lahkih kovin tam, kjer se mora stroj, oziroma energija, ki jo moramo plačati, porabiti za dviganje ali prenos teže, ki jo daje n. pr. železo. Ne mislimo tukaj avione, kjer si je aluminij s svojimi zlitinami že od vsega začetka priboril prvenstveno mesto ravna zaradi majhne teže, odkoder je hitro prodril tudi pri gradnji avtomobilov, motociklov, železniških vozov itd., ampak mislimo na tiste tehnične naprave, kjer nam že dajejo lahke kovine že po svoji naravi velike prednosti, a tem, da rabijo n. pr. manj energije, manjše in cenejše naprave za pogon itd. Ena izmed takih naprav so dvigala, in to ne samo dvigala v poslopih, ampak tudi transportne naprave splah. Pri tem pomeni veliko pridobitev že zmanjšanje prenosila samega, zlasti če to obratuje na dolgih razdaljah, saj se zmanjša teža vseh naprav, po katerih teče prenosilo ali če hočemo, se zveča koristna teža, ki jo lahko prenaša naprava. Veliko pocenitev nam prinese tudi lažje zgrajen temelj in vse ostale nošilne konstrukcije.

Znano je, da je obdelava mnogih zlitin iz lahkih kovin zelo draga, posebno tam, kjer se zahteva še posebna termična izdelava izdelka. Mnogo vret lahkih kovin ne moremo variti in moramo posamezne zvezati z zakovicami, kar podraži izdelek. Pa tudi na druge posebnosti mora paziti konstruk-

ter. Pri zvezah, kjer pridejo lahke kovine v stik z železnimi deli, torej tam, kjer so pripete žice ali vstavljeni vijaki, morajo biti železni deli prevlečeni z aluminijem ali kodmijem, da ob dostopu vlage ne izostane električni element, ki bi povzročal razjedanje težke kovine.

Zanimiva je primerjava tež pri izdelavi dvigala iz jekla in iz lahke kovine, saj dobimo prihranek na teži 44% pri polni obremenitvi, kar pomeni še znatno več kadar dvigamo manjše teže. Da pade v istem sorazmerju nabavna cena motorja, ker se zadovoljimo lahko z manjšim motorjem, pa tudi porabo pogonskega toka, je jasno. Po podatkih, ki jih imamo, je mesto motorja 5 Ks, ki ga je rabilo jekleno tovarniško prenosilo, pri alični konstrukciji iz lahke kovine zadostoval motor s 3,7 Ks, kar je delo pri ceni toka 50 p za Kw in pri dnevnem delu v treh shiftih, 3900 din letnega prihranka. Tukaj pa ni všteti prihranek na nosilnem ogrodju, ki je bilo tudi lažje grajeno in odgovarjajoče lažja izdelava stavbe.

Voziček za košaro za perilo

Košara za perilo z mokrim perilom je jako težka in jo je težko prenašati. Zato imej voziček, kakor vidiš na sliki.

Šah

Letošnji mojstrski turnir za prvenstvo Jugoslavije bo v Zagrebu od 1. do 18. aprila kot glavna prireditelj jubileja Zagrebskega šahovskega kluba, večkratnega državnega prvaka. Letos bo ta turnir brez inozemskih udeležencev iz razloga, da bo več prostora za domače igralce. Turnir bo predvidoma imel 16 udeležencev. K turnirju so se do sedaj prijavili Bröder, Furlani, König, Kostić, Matvejevi, Lešnik, Schreiber, Tomović, Milić Vidmar in Sava Vuković. Zagotovljena še ni udeležba dr. Vidmarja, dočim bosta Pirc in dr. Trifunović najbrž tudi igrala. Ostala mesta bodo izpolnili najmočnejši amaterji Zagrebskega šahov. kluba.

Na turnirju za prvenstvo Pariza, na katerem pa igrajo skoraj sami inozemci, vodi ruski emigrant Matvejevi, brat našega mojstra Sergija Matvejeva. Sledi mu ruski emigrant Rossolimo pred velemojstrom dr. Tartakowerjem.

Turnir v Rigi je končal z zmagom velemojstra Flohra, ki je s tem svojemu lepemu uspehu v Moskvi pridružil nov lep uspeh. Njegova najvarnejša konkurenta Stahlberg in Szabo sta zaostala za celo točko na drugem in tretjem mestu. Četrto mesto je zasedel Mikenas pred Böökom, Feigonom in Bogoljubovom.

Iz turnirja prinašamo zanimivo partijo mladega velemojstra Szabojja, ki se je pričel pogostje udeleževati turnirjev in kateremu prerokujejo še velike uspehe.

Szabó — Mikenas

1. e2—e4 e7—c5; 2. g1—f3, e7—e4; 3. d2—d4, c5×d4; 4. f3×d4, g8—f6; 5. b1—c3, f8—b4 (ta poteza ni na dobrem glasu, zahteva pa od belega dobre igre, če jo hoče ovreči); 6. e4—e5 (beli se je odločil za najostrejšo nadaljevanje); 7. f6—e4; 8. d4—g4 (v partijo sta mojstra takoj privedla veliko napetost, ki ostane do konca); 9. e4×e3; 10. g4×g7 (z vdorom na kraljevo krilo si je beli zagotovil iniciativo. Če črni odskoči s konjem, sledi e2—e3 in črni mora dati figuro nazaj); 11. h8—f8; 9. a2—a3, e3—b5+ (na l4—a5 bi prišlo b2—b4 z odločilnim napadom zaradi grožnje l4—g5); 10. a3×b4, b5×d4; 11. l4—g5 d4—b6 (ni šlo d4—f5 zaradi d×f8+); 12. l5—h6, d6×b4+ (črni žrtvuje figuro nazaj, ker bi po d7—d5 bil hitro izgubljen); 13. e2—c3, d4—f5; 14. e3×b4, f5×g7; 15. l6×g7,

f8—g8; 16. l6—f6 (beli je materialno izenačil, pozicijsko pa je še vedno močnejši); 17. f1—d3, b7—b6; 18. h2—h3 (dobi kvaliteto); 19. l4—b4; 20. l4—b7, g8×g2; 21. l4—b7, g7×g6; 22. h1—g1, e8—f7; 23. f1—e4, b4—d5; 24. f4—g4, g6—g5; 25. l6—g5! (ta žrtev je sicer že potrebna, ker bi bil drugače beli napad ustavljen, potreba jo je pa bilo točno izračunati); 26. g4×g5, d5—e7 (brani grozeči mat); 27. g5—g7+, f7—f8; 28. f7—h7, b7—b6; 29. f1—e1, a7—a5; 30. h3—h4! (sedaj se prične zelo zanimiva tekma med belim h in črnim a kmetom); 31. h4—h5, a4—a3; 32. h5—h6! (grozi mat in s pomočjo tega izsili še nadaljnje napredovanje h kmeta); 33. f7—h5+, f8—f7; 34. h6—h7, a3×b2; 35. Th8—f8+! (trdnjave črni ne sme vzeti, ker je mat v treh potezah); 36. Kf7—e7; 37. Kf1—d2, Ta8—a2; 37. Kd2—c2 (črni kmet je sedaj ustavljen in proti novi beli dami ni obrambe); 38. b7—h8 in črni se je vdal, ker sledi na l6—e4+. Ke2—e3 in črni nima več obrambe proti matu.

Našim materam

Oznanil je angel Mariji in Sin je bil božji spočet! Spomin na trenutek skrivnostni predrag nam je vedno in svet.

Ve žene, častilke Marije, ki vzor vam je čist in svetel, da narodu vrste množite, za to vas sam Bog je izbral.

Ve križate čelo že deci z ljubečo in skrbno roko, ko morajo daleč od doma, škropite jih s sveto vodo.

Od zibelke vse jim življenje povečate srčno ljubav in molite, da blagoslov bi obiljal jih z nebnih višav.

Ve dajete domu sinove, da stebre njegov so močan, da zrušiti nikdar ne more noben ga vihar razdivjan.

Franjo Neubauer.

Iznajdljivi očka, ali: vrv za perilo ti olajša življenje

Spomladanske skrbi gospodinje

Zdaj pa brž pomladanske obleke! Kdor ne gre zdaj hitro k šivilji in si ne naroči velikonočne obleke, ne bo nič z novo obleko za vstajenje. — Predvsem je treba zdaj očistiti in pripraviti šivilni stroj, če šivamo doma, in se z vsem pravočasno oskrbeti in pomisliti na vaiko malenkost. Če smo same preskrbljene s pomladansko obleko, pa pogledimo, kaj je treba še očistiti in preurediti, za otroke, za moža.

Zdaj je tudi skrajni čas, da začnemo pospravljati. Najprej pridejo na vrsto kotički, kamrice, podstrešja, shramba in klet; nato hiša sploh, veža, kuhinja; nazadnje pa spalnica in jedilnica. V dneh velikega tedna mora biti že vse narejeno, le kuhinje se bo treba potem še enkrat spomniti, a to je potem lahko delo, saj so okna že umita, ognjišče je bilo že prej temeljito očistočeno, in tudi omar se že zdavnaj evetijo. Za v sobo nam manjka samo še šopek spomladanskih cvetic in prekrasne, velikonočne praznike bomo mogli veselo obhajati.

Zunaj je tudi že vse pripravljeno za sprejem praznikov vstajenja. Prve pomladanske rastline že dvigajo glavice iznad prsti in njih veselje do cvetenja prešinja dušo tudi nam. Na vrtu tudi ne smemo nič več čakati, zakaj delo nas pričakuje.

Sadno drevje in grmičje, ki jih jeseni nismo utegnili nič več posaditi, pride najprej na vrsta. Zelenjadni vrt čaka pridnih rok gospodinje. Gredice je treba pripraviti, posejati peteršilj, berivko,

korenje, prvi grah. Treba je poskrbeti tudi za vrtnice in jih izkopati in obrezati.

Če imamo v sobah kak del pohištva, ki ga je treba prepleksati, tedaj to storimo že zdaj, da bo za praznike vse v redu. Prav tako pregledamo preproge in druga pregrinjala za pa tleh. Iztepemo prah, očistimo mazože.

Prav vse storimo že zdaj. V dneh velikega tedna ba peka in e to je itak dovolj opravka. Na veliki petek pa se že začnajo dnevi počitka in duhovne zbranosti.

Gospodinjam v Ameriki je lepo

V »obljubljeni deželi«, Ameriki, ne poznajo nadloge evropskih gospodinj: pranja doma. Vse perilo se opere zunaj. Razne pralnice neumorno tekmujejo druga z druga, in gospodinja ima še to dobroto od njih, da ni prišlo samo oprano in zlikano domov, marveč tudi zaščito in celo gumbi so prišiti. Dalje so tudi nogavice zakrpane. To je kar čudno slišati, a je vendarle resnično. V Ameriki čistijo tudi obleke za prav majhen denar in vse je že drugi dan opravljeno. Zatorej vidiš samo v šarbarskih Evropi kakoga Amerikanca, ki bi imel »kolenac na blačah in madeže na suknjiču.

Vsaka žena ima najzvestejšega moža, najbolj pametne in brihne otroke, najboljše kuharske recepte, najcenejše vire za nakupovanje — nima pa nobene obleke.

Sleherni mož želi, da bi bila njegova žena lepo oblečena, da bi ugajala njegovim prijateljem, da bi dejali o njej, da je še mlada, da je duhovita in da zna družbo izvrstno zabavati; noče pa, da bi jo imeli za koketno.

Neredna stolica

upliva na ves organizem. Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

DARMOL

MLADI SLOVENE

Materin god

Približal se je materin god. Verica si je zamislila glavo, kako bi ta dan razveselila mater in kaj bi ji dala. Prazne so bile njene dlani, srce pa je bilo polno ljubezni. Bila je neizkušena deklica, zato pač še ni mogla vedeti, da je za mater največji, najlepši in najdražji dar — ljubeče srce.

Pa se je zgodilo nekaj čudovitega. Ko se je Verica nekega dne vračala iz šole domov, je našla na cesti lepo, še skoraj čisto novo denarnico. V njej pa celega stotaka. Nihče ni videl, ko je denarnico pobrala, nihče ni videl, ko jo je vtaknila v žep. Oglasila se je vest in ji očitala šepnila na uho: Verica, denar ni tvoj! Ali se nisi učila v šoli, da moraš najdene stvari vrniti lastniku?

A glas vesti je bil zmerom tišji in je nazadnje čisto utihnil. V Verici je dozorel trden sklep: Za ta denar kupim mami lepo darilo za god. Ali bo vesela!

Pot jo je vodila mimo trgovine. V izlozbih so se ponujale hrepenečim očem najrazličnejše reči: torbice, pisani robčki, živoročje pentlje, beli prtiči, korale in še mnogo, mnogo tega. Verica si jih je ogledovala z žarečimi očmi. Potem pa je stopila v trgovino in moško rekla:

»Prosimo, pokažite mi, kakšne korale in prtiče imate!«

Trgovka jo je začudeno pogledala. Ni ji šlo v glavo, da bi takale majhna deklica kar sama izbirala prtiče in korale. Ko pa je Verica potegnila stotak iz žepa, ji je prijazno postregla.

Verica je dolgo zbirala in nazadnje zbrala tri najlepše prtiče in še pisane korale povrh. Trgovka ji je nakupljeno blago zavila v papir in ga povežala s svilnim trakom. Iz stotaka ji je dala še nekaj drobiža nazaj.

Verica je skrila zavitek v šolsko torbico in odhitela domov. Čudno nemirna je bila ves dan. Mati jo je nekajkrat začudeno pogledala. Nazadnje jo je že kar malo zaskrbelo in vprašala je:

»Ali si bolna?«

Verica se je prisiljeno nasmehnila in odgovorila:

»Nisem, mamica. Prav nič mi ni.«

Ko je bila Verica zvečer sama v sobi, je naskrivaj vzela zavitek iz torbice in napisala nanj z velikimi črkami: MOJI MAMICI ZA GOD. Potem je zavitek skrila pod svoje igračke, ki jih je imela v omari in odšla spat.

Drugi dan je bila nedelja. Verica je zgodaj vstala in se pranje preoblekla. V farni cerkvi je pozvonilo k maši.

»Zdaj pa le hitro, Verica!« je priganjala mama.

Verica je neopaženo položila zavitek z darovi na mizico, postavila zraven šopek rož in odhitela z materjo v cerkev.

A tudi v cerkvi si ji srce ni hotelo umiriti. Prečudna tesnoba je lezla vanj.

Nenadoma se je zdrnila. Čuj! Ali ni župnik na prižnici izpregovoril materino ime? Da, prav natanko ga je slišala. In potem... Kaj je pristavil zraven? Da je izgubila denarnico, v kateri je bil stotak. Verica je prebledela in kar stegnila se ji je pred oči. Kaj takšnega si pač niti v sanjah ne bi mogla misliti! Denarnica, ki jo je bila našla in pobrala na cesti, je bila — materina. Vest se je oglasila z novo močjo. Krčevit jok je planil iz nje.

Ljudje so se presenečeno ozirali vanjo, mater pa je obšla huda skrb. Nisem se motila, si je na tihem rekla, res je bolna. Prijela jo je pod pazduho in jo odvedla iz cerkve.

»Za božjo voljo, kaj pa ti je?« jo je izpraševala zunaj in ji brisala grenke solze z lic.

Verica je še huje zajokala. Nobene besede ni mogla spraviti iz sebe. Prav do doma je pretakala solze in se stiskala k materi, kakor da se boji, da ji ne bi ušla.

»Kar ležat pojdi v sobico, revica!« ji je mama sočutno rekla, ko sta prišli domov. Že je pritisnila na kljuko in hotela stopiti v sobo.

Tedaj pa je Verica planila k vratom, se postavila prednje in obupno zakričala:

»Ne, mama, ne v sobo!«

»Zakaj pa ne?« se je začudila mama.

Verica jo je z obema rokama odtrgala od vrat in med solzami kričala venomer:

Ne, ne, ne!

To njeno čudno vedenje pa je v materi zbudilo hudo radovednost. Hotela je skrivnosti do dna. S silo je odprla vrata in stopila v sobo. Oči so ji takoj obvisle na mizi, kjer je ležal pisani zavitek ob šopku rož. Planila je tja, prebrala napis in odvila zavitek. Lahko si mislite, kako se je zavzela, ko je iz zavitka privlekla na dan razne prtiče in korale.

»Kje si pa to dobila?« je vprašala in presunljivo pogledala Verico, ki je kot kupček nesreče čepela na tleh in se zvijala v neutolažljivem joku. Dolgo je morala siliti vanjo, da je izsilila

iz nje priznanje. Nekaj, kakor žarek veselja in senca žalosti je šlo čez njen obraz.

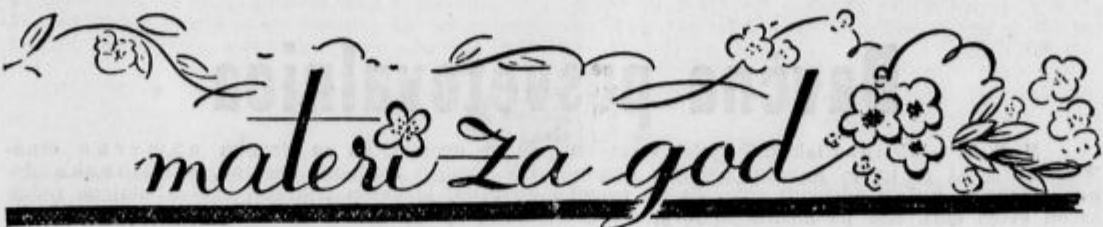
Vzela je malo grešnico v naročje in jo kregala in ljubkovala — vse obenem:

»Ti grdi, grdi moj otrok! Ali zdaj veš, da nepošteno pridobiš denar ne prinaša sreče? Hotela si me razveseliti, pa si me razžalostila. Eno samo drobno voščilce bi mi izrekla, in veš bi bilo zame vredno kot najdražje darilo tega sveta. Zahvaliva Boga, da si našla denar, ki sem ga izgubila jaz. Če bi ga bil izgubil kdo drugi, tega pač ne bi mogla tako hitro pozabiti in odpustiti.«

Poslej si Verica nikoli več ni belila glave, kaj bi materi podarila za god. Izročila ji je skromno cvetko, in ji voščila kar na moč lepo:

»Mamica, vse najboljšo ti želim!«

In mati je bila srečna. Saj je vedela, da prihajajo te besede njeni hčerki naravnost iz srca. To je bil zanjo vsako leto najlepši dar.

*Materam slovenskim
za današnji god
mnogo zdravja, sreče
vošči mladi rod.*

*Takšnega bogastva
na osem spetu ni,
da ljubezen z njim vam
poplačali bi.*

*In besede takšne
nihče ne pozna,
da bi z njo povedal,
kar na dnu srca
gorko podhrteva,
hoče prekipeti —
pa kot val ne more
k soncu se povzpeti.*

*Ena sama misel
gorka nas prešinja,
ena sama želja
čista kot svetinja:*

*Naj ljubezen vaša
vekomaj živi
in slovenski zemlji
blagoslov rodi!*

Mirko Kundič.

MLADA NJIVA

Sirota

Tam na pragu nizke kočee
mala Majda tiho joče.
Sama, sama je ostala,
mamico je smrt pobrala.

Vidi Anko, Tončko, Mano —
vse, ah, vse imajo mamco;
kruhek bel drobi jim v mleko,
šiva novo jim obleko.

Majde nihče ne poboža,
tiho vene kakor roža —
brez ljubezni in toplote,
brez veselja, brez dobrote.

Sreča

Sreča — to je mati,
dokler je še živa,
dokler črna zemlja
je še ne pokriva.

Kdo otrokom najmekkejšo
posteljico zna postlati?
Mati, mati.

Kdo jih ziblje, kdo jim poje
kadar se ne dá jim spati?
Mati, mati.

Kdo jim skrbno streže, kadar
bolni morajo ležati?
Mati, mati.

Kdo pa sanje največ mora
pretrpeti, prejkoli?
Mati, mati.

Sreča — to je mati,
dokler je še živa,
dokler črna zemlja
je še ne pokriva.

Kokun:

Janezkov ponos.

Mama: »No, Janezek, ali si danes znal na učiteljeva vprašanja kaj odgovorjati?«

Janezek: »Seveda, kar na pet vprašanj sem mu odgovoril!«

Mama: »Kaj pa je gospod učitelj vprašal?«

Janezek: »Vprašal je: »No, otroci, kdo tega še zmerom ne razume?«

utegnili imeti vztrajnostno tekmo v teku na dolge proge, ali kakor se že ta vrsta zlahtnega športa imenuje.

»Za Krištovo voljo, polentarji, kam pa, kam? Ali so Turki v deželi?« jih je pobaral Lahov ded in se na žive in mrtve čudil.

Polentarji so bili komaj za najhujšo silo vešč našega jezika, pa tudi mudilo se jim je neznanstvo, zato mu mimo sopihajoč pač niso mogli drugega odgovoriti kot:

»Kač! Kač! Kač!«

Lahovemu pradedu srce ni tako hitro zdrknilo v hlače dopete kot laškimi polentarjem. Da bi se kače bai? Nak, tisto pa že ne! Saj se ni s strahopetnim dolgočasem bratil.

Pogumno se je peljal, peljal dalje. Pod kamnolomom je ustavil kobilico in jo nežno potrepil po štrlečih rebrih. Potlej je neutegoma odštorkljal k skalovju. Pogledal je na desno, pogledal na levo — nič. Kje je kača? Kača, pridi na dan!

Pod veliko skalo je nekaj sumljivo zapihalo, zašumelo. Lahov praded si je zavil rokave, močno pljunil v dlani, napel mislice in objel skalo s kleščastimi rokami. Hoo-rukt! Hoo-rukt! je samemu sebi dajal takt in pogum. Skala se je zazibala. Skala se je dvignila in se prevaila na hrbet. Zrelo velikanske kače je Lahovemu pradedu zazijalo nasproti. Da bi se je lotil z golimi rokali? Nak, takšen pa tudi Lahov praded ni bil. Tebi nič, meni nič je pustil kobilico, pustil voz in si namazal podplate s čudežno mastjo, ki se ji strah pravi. Tako je tekel, tako sopihal, da bi bil kmalu dušo izgubil. Na vrat na nos je planil v kočo divjega lovca Matevža na Velikem bregu pod Grančičem in zakričal:

»Matevž, pihavnik v roké!«

»Ali je gams?« se je razveselil kosmati Matevž. Vrglo ga je pokonci, kakor da bi pritisnil na vzmet.

»Kaj bo gams! Kača je, kača!« je zadirčno izbleknil Lahov praded.

Kosmati Matevž je hladnokrvno sedel nazaj na skrinjo, se zaničljivo useknil s palcem in kazalcem ter se ponosno pridušil:

Ljubezen pasje matere

Kadar dobi psička Belka mladiče, traja sreča komaj nekaj dni. Kmalu pride njen gospodar, vzame mladiče in jih odnese neznano kam. Mladiči milo javkajo in se branijo. In tudi Belka začne pretresljivo lajati. Žalene se za gospodarjem, da bi osvobodila mladiče. Tedaj pa gospodinja grdo zakriči nad njo in jo napodi nazaj v hišo. Tako Belka nikdar več ne vidi svojih mladičev.

Pred dnevi je Belka spet dobila pet mladih kužkov. Tokrat jih gospodar ni odnesel vseh nenkrat, ampak vsakega posebej. Vsak dan je odnesel enega izmed njih. Ko je tako odnesel že štiri mladiče, je Belka vedela, da bo prihodnji dan prišel tudi po petega.

Ponoči, ko je nihče ni videl, je neopaženo zgrabila poslednjega mladiča in ga odnesla v senik. Pa se je spomnila, da ima sosed dekca, ki pretakne vse kotičke. Gotovo bo izvohal tudi mojega mladiča! se je prestrašila. In je spet pograbila mladiča in ga odnesla nazaj na domači skedenj. Ko je kužek začel cviliti, ga je podojila z mlekom, medtem pa je premišljevala, kam bi ga skrila, da bi bil na varnem.

Ponesem ga k drugemu sosedu! Ta nima hudobnega dečka! je sklenila.

Rečeno — storjeno. Odnesla je mladiča na sosedov skedenj. Nežno ga je položila v prazno kokošje gnezdo. Potem pa je hitro stekla domov, da je ne bi preveč pogrešali.

Ko je drugega dne prišel gospodar po zadnjega mladiča, je začuden našel Belko samo.

»Gotovo ga je skrila!« je rekla gospodinja.

Gospodar je poklical pomočnike. Začeli so pogreševati kužka iskati povsod. Pa je bil ves trud zastonj. Mladiča niso našli.

Belka je ponoči večkrat obiskala mladiča, ponednevi pa samo dvakrat ali trikrat, kadar je bil lačen. Hodila je k njemu previdno, da je nihče ne bi zasačil.

Nekega dne je Belka žalostno sedela pred hišnimi vrati. Srce ji je stiskalo ob misli, da bi gospodar izvohal skrivališče mladiča.

Pa je zaslizala na cesti korake in se razveselila. Babica je prihajala. Pobožala je Belko po glavi in Belka je je hvaležno pogledala. Nenadoma se je Belka nečesa domislila. Babica ima na koncu vasi majhno kočjo in vrt okoli nje. Kaj, če bi... Se leti večer, ko je babica ležala v postelji, je nekaj popraskalo po vratih. Babica je začudeno zmajala z glavo in vstala. Ko je odprla vrata, je bilo njeno začudenje še večje: pred vrati je stala Belka. Med zobmi je narahlo držala svojega mladiča. Varno ga je položila starki pred noge in jo proseče gledala.

Babica je takoj razumela, kaj bi Belka rada od nje. Vzela je mladiča v naročje in ga božala.

»Belka, le nikar se ne boj, pri meni ostane in dobro se mu bo godilo!« je rekla in Belka od veselja ni vedela, kaj bi počela.

Tako je Belka poskrbela za svojega mladiča. Poslej je hodila vsak dan k niemu na obisk in se igrala z njim. Ko je mladič odrasel, je ostal pri hiši stare babice do smrti in ji zvesto čuval dom. Bil je najlepši pes v vasi in so posebno otroci imeli z njim veliko veselje.

Mirko Kundič:

Pravljice in pripovedke izpod Triglava

Z Voričevem Froncem v Blaščevi jami

(Dalje.)

Pravljicarju Brskaču se je živo ukresalo v spomin, kar mu je bil dan poprej o skrivnostnih kačah vedel nabajati Voričevega Fronca vrli soimenjak, izkušeni gorski vodnik in neustrašeni lovec — Bržotnov Fronc.

Ni še dolgo tega, komaj nekaj bežnih stoletij, ko se je tod, kjer se zdaj prijazna vasica Dovje miroljubno v dolino smehlja, razprostiral en sam boršč. Le tu pa tam je sredi samotne jase pastirska kočja pohlevno molela svoja lesena rebra v božji dan. Po nehotnih krajih divjine so se klatili medvedi in volčje, strah in trepet ubogih črednikov, drvarjev in oglarjev. Kdo bi mogel prešteti nepregledno vrsto jagnjet in ovčic, ki so si bili nenasitljivi požeruhi z njimi omadeževali vest? Pa še huje se zverine so našim prednikom grenile življenje: kače velikanke. Ustno izročilo je šlo iz roda v rod in nam je vsaj v medlih obrisi ohranilo podobo plazilk. Kač velikank ni ustvarila domišljija naših dedov in jih prepletla s pravljicnimi nitkami. Zivele so v resnici. Tako je na vsi moč prepričevalo pravljicarju Brskaču zatrdjeval Bržotnov Fronc.

Nad vasjo Hrušico je tiste čase pasla ovce Bržotnova prababica. Štirinajst pomladi se ji je nakupčevalo, ko je prvič videla kačo velikanko. Ob stezi, ki drži v Plavški rovi, je zijala široka luknja. V tej luknji je kača velikanka taborila in prežala na plen. Ovce, ki je lahkomišno zablodila v bližino, je kača mrha kar v luknjo po-

tegnila in požrla. Ni bilo moča, ki bi se je upal lotiti in ji odčesniti krvoločno glavo. Dokaj let je nemoteno kraljevala in strahovala ves okraj. Nekajkrat je bojda napadla tudi človeka. Ko pa je Bržotnovi prababici ljubi Bog še šestnajst pomladi navrgel, da jih je imela trideset, je kača velikanka zasulila svoj konec. Prilezla je iz jame in se počasi, počasi plazila po gmajni navzdol. Bila je neki tolikšna kot hlod. Široko žrelo se je klockotaje odpiralo in zapiralo ter grozeče hlatalo okoli sebe. Ostudno telo je bilo pokrito z roženimi luskinami, na vratu pa se je košatil gredenast obroč. Za seboj je izdolbla skorajda pol metra širok žleb. Zavila je proti Savi in izginila v njej brez sledu. Nikoli več se ni prikazala človeškim očem.

Neprijetno srečanje s kačo velikanko je doživel tudi ongi Lahov praded iz Mojstrane. Tamkaj pod Grančičem nad vasjo, kjer zdaj naših hrabri vojščaki z bridkimi puškami in strojnicami goreče svinje, torka-babe, kvatrnice, zelene škrate in divje moše strahujejo, so bile nekoč fužine. V kamnolomu Zajnbred so laški polentarji lomili kamenje. Lahov praded — Bog mu daj dobro, naj ne zameri, da mu še po smrti ne damo miru! — je nalomljeno kamenje vozil k jezu.

Peljal se je, peljal nekega dne kot navadno na ropotajočem vozu proti kamnolomu. Že je bil blizu kamnoloma Zajnbred, ko so mu laški polentarji s šklepetajočimi zobmi in vihrajočimi lasmi prihlačali nasproti. Tiste čase naši predniki zlahtnega športa še niso gojili, zato si Lahov praded pač ni mogel misliti, da bi polentarji

»Da bi te strela, preklemski trot, jaz sem divji lovec Matevž! Gamse streljam in srnjake in volkove. Kače naj otročaji lovijo v precepl!«

»Ali si nor!? Je vzrožil Lahov praded. »Otroke boš pošiljal v smrt? Ni gad, ni modras, ni belouška — naj se mi jezik posuši, če ni sam zmaj! Frakelj smradljivca ti ne uide, če mu preluknjaš glavo!«

Smradljivec je kosmatemu Matevžu zapeljivo zadiljal pod nos in ga poščegetal v grlu. Kar koj ga je spet vrglo pokonci, kakor da bi pritisnil na vzmet. Pograbil je puško in že je dirjal za Lahovim pradedom pod goró, pod to goro zeleno, kakor da bi ga bil sam zlojedi nosil. Krivci na zelenem klobuku so mu bojevito vihrali v vetru.

Kača velikanka je lomastila po kamnolomu in iskala novega skrivališča. Preden ga je utegnila najti, se ji je kosmati Matevž že približal na streljaj. Prislonil je puško k ščetinastemu lico, zamislil na levo oko, pomeril in sprožil. Tako je počilo in se pokadilo, da je zračni pritisk Lahovega pradedu pahnil na tla. Pa prav gotovo zračni pritisk in ne strah, kakor so pozneje izčenčali hudobni jeziki.

Kača velikanka se je v divji bolečini pogнала kvišku. Še nekajkrat je zamahala s koničastim repom, potem pa je v sunkovitih krčih obležala. Mrtva. Čisto mrtva.

»Je že po njej!« je zmagovalno zakričal Lahov praded in se ročno skobacal na noge.

Z združenimi močmi sta truplo kače velikanke vrgla na voz in jo odpeljala v vas. Bistre oči mojstranških otročajev so nenavadni tovor kaj hitro opazile. Takšen živžav so okoli Lahovega pradedu in kosmatemu Matevžu zagnali, da so spravili na noge vso vas. Tudi laški polentarji, ki so se bili kot piščeta razkropili na vse strani, so se spet previdno pokazali izza oglov. Na vse grlo so neustrašenima junakoma. Lahovemu pradedu in kosmatemu Matevžu, peli hvalo in čast. Tako se je zgodilo, da je bil tistega dne Lahov praded pijan od slave, kosmati Matevž pa od dišečega smradljivca. (Dalje prih. ned.)

Pravni nasveti

Geodezija. H. F. — Tudi na ljubljanski univerzi lahko študirate geodezijo. Glede podpore se pa obrnite na kakšno dijaško podporno društvo ali na druge dobrotelne ustanove. Dokazati boste pač morali, da ste podpore potrebni in da jo zaslužite.

Določitev meje. F. V. — Če je meja med sosednjima zemljiščima vidna, je bilo nepotrebno zahtevati geometra. Če se pa enkrat dogovorite, da boste priznali mejo, ki jo bo določil geometer po mapi, se bo treba takega dogovora držati, čeprav bo meja določena v Vašo škodo. Najbolje bo, da se s sosedom zlepa pomenite glede meje. Na ta način si boste prihranili stroške, ki se jih bojite.

Odpravnina. M. M. — Mati ima več otrok in jim je odprodala posamezne dele posestva. Najstarejšega sina sedaj nagovarjajo, da podpiše izjavo, da je popolnoma odpravljen. On se pa ne smatra odpravljenim in vprašate, ali ga morejo prisiliti, da podpiše takšno izjavo in ali bo kupna pogodba, s katero mati del posestva proda drugemu otroku, veljavna, če prvi sin ne bo hotel podpisati izjave, da je odpravljen. — Sina pač ne more nihče prisiliti, da poda takšno izjavo. Veljavnost kupne pogodbe ni odvisna od izjave sina, da je odpravljen. Morda se hoče s tako izjavo prepričati, da sin sivoječasno ne bi zahteval kakšno dopolnitev dolžnega dednega deleža. Sin ne more ničesar storiti, če mati proda posestvo otrokom. Le če bi se moglo trditi, da s tem posestvo zapravlja, bi mogoč predlagati uvedbo preklicnega postopanja.

Nova hiša. Z. M. — Čim ete zgradili novo hišo, ste bili dolžni zaprositi pri občini za uporabno dovoljenje. Dalje morate novo zgradbo prijaviti davčni upravi zaradi odmere zgradarine, odnosno zaprositi za olajšave, ki so predpisane za nove hiše. Če tega še niste storili, storite čimprej, ker vas drugače lahko kaznujejo. Prijava se mora glasiti pač na ime tistega, ki je resnično lastnik hiše.

Kinopredstave po javnih lokalih. S. C. — Izposlovati si morate dovoljenje upravne oblasti. Ker pobirate prispevke, boste morali tudi plačati predpisane takse ter morate stvar prijaviti davčni oblasti.

Skrajšana rok. J. K. S. — Prvi in drugi sin sta odslužila polni rok, tretji je neuporaben za vojaško službo. Vprašate, ali pripada četrtemu skrajšan rok? — Četrti sin bo moral služiti polni rok.

Točenje alkoholičnih pijač. I. M. — Takšni prestopki zasterajo v petih letih.

Posvojitev otroka. L. K. — Državni uslužbenec bi rad posvojil svojo vnukinjo, ki je nezakončna hči. Vprašate, ali je to mogoče in ali dobi rodbinsko doklado za takšnega otroka? — Le osebe, ki nimajo svojih zakonitih otrok, smejo druge sprejeti za svoje (adoptirati in ne pozakoničiti, kakor v vprašanju to napačno navajate). Ker imate šest svojih otrok, posvojitev tujega otroka ni mogoča. Rodbinska doklada pripada državnemu uslužbencu le za zakonitega ali pozakoničenega otroka, ne pa tudi za adoptiranega. Pozakoničiti se pa morejo le lastni otroci, ki so nezakonski rojeni.

Potovanje v inozemstvo. O. F. — Preskrbite si potni list naše upravne oblasti in vizum zastopnika dotične tuje države, kamor nameravate potovati. Če boste vse to dobili, pa mi ne vemo.

Gostilniška obrt. A. K. — Obrnite se na domače okrajno načelstvo, ki vam bo lahko odgovorilo na vsa vprašanja, ker gotovo poznajo krajevne razmere. Ni namreč dovolj, da izpolnjevate pogoje za vodstvo gostilniške obrti. Upoštevajte tudi krajevna potreba in nato pravna oblašč določila po prostem preudarku, ali izda koncesijo ali ne.

Tombola. I. L. — Dovolitev za prireditelj loterij in tombol daje minister za kmetijstvo. Prošnjo vložite potem domačega okrajnega načelstva.

Opeharjena hišnica. I. S. — Hišnim gospodarjem bi se morali dogovoriti pred vstopitvijo v novo stanovanje, kakšna dela boste opravljali, koliko boste plačevali za hišniško stanovanje in kakšna bo medsebojna odgovornost. Samo splošne obljube, da boste cenejše stanovanje imeli kot do sedaj, so bile prespešne. Sicer je pa res bilo stanovanje 30 din cenejše. Ker vam je bila služba nepričakovano odpovedana, bi mogli uveljaviti le tisto delo pri čiščenju nove hiše, ki še ni bilo plačano z malenkostnim popustom pri najemini.

Nezadovoljen z deležem doma. K. J. Oče je izročil hišo sestri, vam je pa izplačal delež v gotovini. Z deležem ste nezadovoljni, ker mislite, da je sestra veliko več dobila in vprašate, ali lahko zahtevate več. — Ker oče še živi, ne morete ničesar več od njega zahtevati. V primeru njegove smrti bi eventualno mogli zahtevati dopolnitev dolžnega deleža. Več o tem govoriti pa je še prezgodaj.

Jamstvo dediča za zapustnikov dolg. E. Z. Pred leti je posestnica napravila pri vsaj večji dolg. Dolg ste izročili, vendar se niste vključili na njeno posestvo. Zapustnika je nato umrla in so po njej dedovali štirje dediči. K zapustniški razpravi niste bili poklicani. Vprašate, na koga bi se obrnili zaradi plačila starega dolga. — Če so dediči nastopili dedičinsko s pridržkom pravne dobe popisa, jamčijo tudi še po prisojilu zapustniškim upnikom za dolgove sorazmerno svojemu dednemu deležu. Nepogojni dediči pa jamčijo upnikom nerazdelno. Pojdite torej k sodišču in vprašajte, kako so dediči pravzeli dedičinsko in koliko so dobili. Ker so verjetno dedičinsko nastopili pogojno, boste lahko od njih zahtevali plačilo dolga sorazmerno njihovim deležem.

Prodaja dvokoles. A. F. Obrnite se na domače okrajno načelstvo s prošnjo, da se vam dovoli trgovina z dvokolesi.

Pokojnina hčerke državnega uslužbenca. M. A. Hčerka bo imela pravico do pokojnine ne glede na starost, dokler se ne poroči. Dokler živi njena mati, ji glede pokojnine ni treba ničesar ukreniti, ker mati prejema rodbinsko pokojnino za dva uživalca. Pokojnino bo prejemala ne glede na morebitne druge dohodke. Hčerka bo imela tudi pravico do voznih olajšav na železnici, dokler bo prejemala pokojnino. Ne bo pa uživala te ugodnosti, če ima kakršenkoli dohodek v znesku več kakor 500 din na mesec. Vozne olajšave obstojijo v 50 odstotnem popustu redne voznine 24-krat na leto v razredu in vrsti vlaka ali ladje po izbiri, in v pravici do neomejenega števila potovanj v relacijah do vseh 20 km.

Oporoka. V. E. Oče je napravil oporoko ter je enemu sinu zapustil samo dosmrtno stanovanje v hiši, vse ostalo pa drugim. Vprašate, ali bo taka

oporoka veljala. — Oporoka bo lahko veljavna, samo prikrašani otrok bo lahko zahteval dopolnitev dolžnega dednega deleža. Državne dedne takse so oproščeni dediči-kmetovalci, ki so s zapustnikom v prvi stopnji krvnega sorodstva, če ne presega celotna čista vrednost zapuščine 50.000 dinarjev.

Služba pri železnici. F. B. J. Prošnjo vložite pri direkciji državnih železnic v Ljubljani. Tam se tudi informirajte, če je kakšno za vas primerno mesto prazno.

Sin — edinec. V. K. Sin edinec ste in imate samo mater, ki je stara 43 let. Drugo leto boste morali na nabor. Vprašate, ali bi dosegli oprostitve kot hranilec matere, ali pa vam pripada skrajšan rok? — Za hranilca matere vas bodo smatrali, če se mati zdrži izključno od vsega osebnega dela in zaslužka in plačuje na leto manj kot 120 din neposrednega davka, ter če bo mati pri zdravniškem pregledu spoznana za nesposobno na delo in pridobivanje. V tem primeru vas bodo oprostili služenja v kadru. Če pa ne boste opro-

M. R. T. — Cesijska taksa. Terjatev v znesku 20.000 din, ki jo imate napram nekemu denarnemu zavodu, hočete odstopiti sinu, da bo mogel začeti svojo obrt. Ker pa mislite to terjatev vračunati v dedni delež sinu in zaradi tega sestaviti temu primerno listino, vprašujete, kako morate taksirati odnosno listino.

V vašem primeru gre za prenos terjatev ali za navadno cesijo. Listine, ki vsebujejo cesijo, se taksirajo po tarifni postavki 30 taksnega zakona. Če se terjatev prenese darilnim potom, se listina taksira kot darilna pogodba v smislu člena 39 in sledi uredbi o neodplatnih prenosih imovine (Sl. Nov. od 1. aprila 1937, št. 73-XXIII, Sl. list, kos 40 iz leta 1937). Če pa se terjatev prenese odplatno, se odnosi na listino taksira po tarifni postavki 12a) taksnega zakona z 1% od vrednosti terjatev. Ker mislite terjatev sinu podariti, boste morali odnosno cesijsko oziroma darilno listino taksirati po citirani uredbi o neodplatnih prenosih imovine in sicer po tablici. A 1-3 navedene uredbi z 1,5%, to je od 20.000 din: s 300 din. Ta taksa se plačuje v kolikih. Zato nalepite 300 din v kolikih na čelu listine pišite začetek besedila listine preko kolekov, s čimer so koleki predpisno uničeni. Če pa boste listino delali pri notariju, bo vse potrebno ukrenil že notar sam.

Občina L. — Gradbena takse. Vedeti želite, kakšne državne takse mora občina pobirati v primeru, da je ona gradbeno oblastvo in da kot taka izdaja gradbena dovoljenja.

Točno pojasnila in navodila v tej smeri je izdala kr. banska uprava v Ljubljani dne 29. V. 1936 pod V. No. 4933/1 in so ta pojasnila ter navodila objavljena v Službenem listu kr. banske uprave v Ljubljani št. 316/46 iz leta 1936. Ravnajte se torej po teh navodilih. Če vam je kaj nejasno, navedite konkretni primer, nakar vam bomo pojasnili.

C. I. M. — Prenosna taksa. Zena vam je odstopila del posestva v last. Kot najbolj primerno listino zaradi prevrnjenosti v zemljiški knjigi ste smatrali kupno pogodbo. Sestavili ste torej kupno pogodbo, navedli vrednost prenesenih parcel z zneskom 10.000 din, prijavili pogodbo davčni upravi in plačali odpadajoče takse. Zdaj ste že vključili lastnik. Naknadno pa se je na neko ovadbo pokrenilo taksnokazensko postopanje, češ da je ta del posestva vreden 50.000 din in vas je zaradi tega davčna uprava kaznovala zaradi utaje s trikratno kaznijo, ki znaša preko 8.000 din. Vprašujete, če je davčna uprava pravilno postopala in kaj vam je storiti.

Po našem mnenju davčna uprava ni pravilno postopala. O navedenih zadevi je postopek točno predpisan v tarifni postavki 12, pripomba 1 taksnega zakona. Kot vrednost nepremičnin, ki se prenašajo, služi kupna cena ali prometna vrednost ali zakonita minimalna vrednost, katere izmed teh je pač večja. V vsaki kupni pogodbi morajo pogodbeni stranke še posebej označiti prometno vrednost nepremičnin, ki se prenašajo. Če tega stranke ne označijo, služi kot prometna vrednost kupna cena. Ako davčna uprava, kateri se pogodba prijavlja zaradi odmere takse, dvomi o pravičnosti v pogodbi navedene prometne vrednosti, mora od pristopne občine prijaviti izjavo o pravi prometni vrednosti s kupno pogodbo prenesenih realitet in na podlagi te izjave, če se z njo strinja davčna uprava in stranka, odmeriti takso. Če pa se s to izjavo ne strinja bodisi davčna uprava bodisi stranka, se odredi ugotovitve prave prometne vrednosti po izvedeniški komisiji, katero tvorijo šef davčne uprave, en državni inženir in en občinski odbornik. Ta vrednost je potem obvezna. Ako se dožene, da je tako ugotovljena vrednost večja od prijavljene vrednosti le za 10% ali še manj, se plača od te razlike le redna taksa; če znaša razlika v vrednostih od 10 do 20%, se plača prav tako le redna taksa od razlike in stroškov cenitve. Če pa znaša razlika v vrednostih nad 20%, plačata obe pogodbeni stranki solidarno poleg razlike na redni taksi še enkratni znesek te razlike kot kazni in stroške cenitve. Edino

Črvi in muhe v greznici. I. V. S. P. — V betonirani jami ob stranišču — v greznici ste odpravili bele črve s črno prago s tem, da ste vanjo vili starega olja. Sedaj so se pa tam pojavile številne muhe, ki ste se jih hoteli iznebiti z žveplanjem, toda brez uspeha. Želite vedeti, kako odstranite to nadlogo? — Po vašem episu se z oljem niste znebili črvov, ampak ti so se nekje v greznici zabubili in iz njih so izlezle muhe. Olje jih namreč umori samo tedaj, če plava par centimetrov površ stranišnice, da se ta golazen zažudi. Žveplanje tudi nič ne zaleže. Črvi so namreč ličinke neke vrste muhe, ki zleže jajčeca na človeško blato. Ko pride to v greznico, se v stranišnici iz jajčec izležejo črvički, ličinke, ki tam žive in v par tednih dorastejo v bube. Te zlezejo iz tekočine ven, se skrijejo v kak temen kot, navadno se obesimo za repek. V takem stanju ostanejo nekaj dni, dokler iz njih ne izleže muha. — Tega mrčesa in muh se lahko iznebiti s tem, da zlijete v greznico nekoliko karbolineja ali katrana, ki naj kak em na debelo plava povrhu in zaduši ličinke ter odžene muhe. Na tak način se boste rešili te nadloge.

Odstranitev oljnatih madežev iz betona. I. M. S. Želite vedeti, s čim se odstranijo madeži namiznega olja iz umetnega kamna, ki je prevlečen s cementno glazuro. Dalje, kako snažite kip iz belega

členi, bi imeli pravico do skrajšanega roka tedaj, če plačujete vašo rodbina več kakor 120 din neposrednega davka na leto.

Rudarjeva žena in kmetijska zaščita. M. K. Vprašate, ali pripada kmetijska zaščita rudarjevi ženi, ki ima hišico z vrtom ter plača okrog 20 din letnega davka, mož pa nad 70 din. — Omožena žena, ki živi skupaj s svojim možem, se smatra za kmeta samo, če osebno izpolnjuje pogoje, ki jih predpisuje uredba o likvidaciji kmetijskih dolgov za kmeta in če izvršajo njuni skupni dohodki pretežno iz kmetijstva. Iz vaših podatkov sklepamo, da skupni dohodki ne izvršajo pretežno iz kmetijstva, zato rudarjeva žena ne bo mogla doseči zaščite.

Upokojenka. A. B. Vdova po železniškem delavcu, ki prejema malo pokojnino, bi si rada še v tovarni kaj zaslužila. Vprašate, ali bi ji v tem primeru odvzeli pokojnino po možu? — Ne bodo odvzeli upokojenki pokojnine, če si tudi v tovarni poišče zaslužka.

Kdaj bodo vpoklicani novinci. B. A. Na vsa vaša vprašanja bi vam morda mogla odgovoriti vojaška oblast. Če želite na vsak način letos k vojakom, se obrnite s prošnjo na pojavstvo vojnega okrožja, kjer boste tudi lahko izvedeli, kam boste dodeljeni in kaj boste pri vojaki delali.

Davčna posvetovalnica

če se ugotovi, da so stranke namerno označile manjšo vrednost nego se je dejansko dogovorila, je kazni trikratni znesek utajene redne takse.

V vašem primeru pa ne gre za utajo. Kvečjemu ste torej dolžni plačati le razliko na redni taksi in enkratni znesek te razlike kot kazni, ker znaša razlika med prijavljeno in ugotovljeno vrednostjo nad 20%. Pritožite se torej na finančno direkcijo s predlogom, da druga stopnja postopa po gornjih določilih. Pritožbo taksirajte s 50 din in jo vložite pri davčni upravi. Rok za pritožbo je 15 dni.

I. N. R. — Potni listi. — Vaš tovariš je plačal za potni list samo kolek za 50 din poleg koleka za prošnjo v znesku 10 din, dočim je od vas okrajno načelstvo zahtevalo kolek za 80 din poleg omenjenega koleka za 10 din. Vprašujete, kaj je pravilno in kako bi dobili vrnjenih 30 din.

Vaše vprašanje ni povsem izčrpano, zato je tudi težko odgovoriti. Brez dvoma potni lista nista povsem enakovrstna, pač pa obstojajo kakšne, čeprav morebiti minimalne razlike, ki pa vendarle vplivajo na višino takse. Navajamo vam zakon, iz katerega boste morebiti razbrali, zakaj ste morali vi plačati za 30 din večjo takso kot vaš tovariš.

V smislu tarifne postavke 55 taksnega zakona se potni list ne sme izdati za več kakor za dve leti. Taksa za potni list v prekomorne kraje pa znaša:

1. pri veljavnosti potnega lista do 6 mesecev 50 din; 2. pri veljavnosti nad 6 do 12 mesecev 100 dinarjev; 3. pri veljavnosti nad 1—2 let 200 din.

Taksa za potni list v prekomorske kraje (Amerika, Avstralija itd.) pa znaša 250 din. To je torej taksa za potni list sam. Razen tega pa se plačuje še posebna taksa za vizum, ki ga izdaja naša oblastva hkrati s potnim listom. Brez tega vizuma ne morete potovati. Ta vizum je seveda strogo ločiti od konzularnega vizuma, ki ga izdajajo konzulati. Zaradi ločitve imenujemo lahko prvi vizum poljiški vizum. Pri tem vizumu pa so v taksnem pogledu važna sledeča določila:

a) Vizum za eno potovanje v inozemstvo, ki se izdaja hkrati s prekomornim potnim listom, ni zavezan plačilu takse. To se pravi, če pristojno oblastvo izda stranki povsem novi potni list in hkrati s tem potnim listom tudi vizum, toda samo za eno potovanje v inozemstvo, potem ta vizum ni zavezan plačilu takse. Plača se marveč samo taksa za potni list po gori navedeni skali.

b) Za prvi vizum na že prej izdan prekomorni potni list za eno potovanje in za vsako podaljšavo vizuma za eno potovanje se plačuje taksa v znesku 10 din. Razlika med prejšnjim in sedanjim primerom je v tem, da se v prvem primeru izdaja potni list hkrati z vizumom, dočim se v tem drugem primeru izdaja samo vizum, ker je bil potni list že prej nekaj izdan. Sicer pa je določilo jasno.

c) Za vsak vizum in za podaljšavo vizuma za več potovanj s rokom trajanja do 3 mesecev se plačuje 20 din, z rokom trajanja do 6 mesecev pa 30 din. Tu pa je razlika v tem, da je šlo v prvih dveh primerih vedno samo za eno potovanje v inozemstvo, tu pa gre za več potovanj.

Iz tega bi torej človek sklepal, da je okrajno načelstvo izdalo vašemu tovarišu vizum samo za eno potovanje v inozemstvo, dočim se glasi vaš vizum za večkratno potovanje v inozemstvo. Zato ima vaš tovariš brezplačni vizum, vi pa ste morali plačati za vizum 30 din, ker je bil izdan brez dvoma z rokom trajanja do 6 mesecev.

Če pa ste vendarle prepričani, da ste neupravičeno plačali teh 30 din, prosite z nekol-

kovano vlogo na okrajno načelstvo za povračilo teh 30 din. Če še ni potekel rok 90 dni od dne plačila. Prikoplete tudi potni list. Okr. načelstvo bo prošnjo odstopilo finančni direkciji, ki vam bo vrnila teh 30 din v gotovini in potni list. Ako pa bo vaša prošnja neosnovana, vam seveda ne bo ugodeno in boste morali poleg tega naknadno plačati še 30 din.

Kmetijski nasveti

marmorja od madežev izpotenih rok in drugih vrst nesnage. — Za odstranitev oljnatih madežev iz betona, vzemite belo gline. jo namočite, napravite iz nje kašo, ki jo namažete precej na debelo na madeže umetnega kamna. Pustite, da se ta kaša posuši, potem jo odstranite iz kamna s kako ostro krtačo. Madeže vpije glina in izginejo iz kamna. Lahko vzamete tudi žgano magnezijo, ki jo namočite z bencinom ter jo namažete na madeže. Dosegli boste isti uspeh. Dobro je, če ostane ta prevleka par dni na kamnu, da izvele iz njega vse oljnat madeže do notranjosti. Kip z madeži izpotenih rok pa dajte kiparju, ki vam ga očisti za neznatno vsoto.

Pšenica je trpela vsled zime. A. R. N. — Ta zima ni bila posebno ugodna za pšenico, kar se sedaj že mamejke opaža po redkih setvah, ki ne ka-

Vsak nima toliko denarja, da more potovati v kopališče, da bi moral dati za zdravje letno 100—150 dinarjev in piti mesec dni mesto druge vode samo našo znamenito:

Radenski zdravilni vrelec
onega z rdečimi sredi iz
RADENSKEGA ZDRAVILNEGA KOPALIŠČA
SLATINA RADENCI

žejo posebne bujnosti. Kaka bi ji bilo pomagati? — Res je, letošnja zima ni bila ugodna za ozimne in bati se je, da bo pridelek vsled tega slabši, kot bi sicer bil. Vendar kmet ne sme obupati, ampak mora poskusiti vse, kar se da, da se škoda zmanjša. Setve so letos res precej redke; treba jim bo pomagati. Četudi je izginila marsikatera rastlina, vendar jih je na njivah še dovolj, da se bodo lahko krepkeje razrastle in pogvale več klasov. K temu jih moramo prisiliti z gnojenjem. Kjer je pšenica redka, tja navozimo nekaj razredčene gnojnice. Ni se bati, da bi živina ali koleša povzročila na rastlinah škodo, če jih pritrjejo k zemlji. Glavno je, da dabe korenine takoj spomladi, ko začne pšenica odganjati, dovolj raztopne in užitne dušičnate hrane, ki povzroča bujno rast. Kjer pa ni gnojnice, tam naj bo čilski soliter prav tako dobro učinkoval. Saj ga ni treba velika: na 1 hektar, t. j. 1% orala samo 100 do 150 kg. Tako podani dušik v gnojnici ali v čilekem solitru bo povzročil bujno rast pšenice, ki se bo bogatno razrastla, pogal več bilk in s tem več klasja. Ker je redka, se bo krepkeje razvila, tudi klasje bo obilnejše in zrnje klenješe. S temi gnojili okrepimo ozimino. — Se nekaj treba. Da zemljo nekoliko zrahljamo po vrhu in uničimo plevel, pobranjamo pšenico z brano. To delo pa opravimo samo ob suhem vremenu, da ne izrujemo preveč pšeničnih rastlin iz zemlje. (Rži ne smemo braniti.) Če opazimo, da so rastline preveč zrahljane in bi se znale posušiti vsled branjanja, tedaj jih pritisnemo k zemlji z lahkim lesenim valjarjem. Na ta način bomo pomagali slabim ozimnim setvam.

Glinasta zemlja za barve. E. S. N. — Zanimato se za belo glinasto zemljo, ki se uporablja v industriji barv. Želite vedeti vse mogoče in nemo-goče stvari. — Obrnite se na ta pojasnila na Trg. obrtniško zbornico ali na Industrijsko zvezo ali na univerzo v Ljubljani.

Umetna gnojila namesto hlevskega gnoja. H. A. V. — Pred dvema leti ste kupili dva hektara veliko njivo, ki je ostala leto dni neobdelana. Minule jeseni ste jo preorali in dve tretjini posejali s pšenico in ržo, ostalo tretjino želite pa sedaj posejati s krompirjem. Pšenica in rža elabo uspevata. Ker nimate hlevskega gnoja, želite vedeti, s katerim umetnim gnojilom bi ga lahko nadomestili. — Pšenici in rži, ki se slabo ravijata, bi bilo najbolje sedaj spomladi pognojiti s čilekim solitrom, katero gnojilo hitro učinkuje in se da potrositi po že rastočih rastlinah. Krompir pa potrebuje tudi drugih hranil. V ta namen je najprikladnejši nitrofoskal, ki ima v sebi dušik, kalij in fosforno kislino, torej vse troje rastlinskih hranil. Na en ha potrebuje čileškega solitra 150 kg, nitrofoskala pa 500 kg, če hočete imeti ugoden uspeh. Ker pa imajo na Francoskem še druga domača umetna gnojila, ki so enako učinkovita, je bolje, da se tamkaj poučite o ti-stih, ki jih tam največ rabijo v navedene vrste. Vsekakor vzemite za žito kako hitro učinkujoče dušično, za krompir pa mešanq gnojilo, ki vsebuje dušik, kalij in fosfor.

Umetno valenje jajc. M. I. F. — Želite izvaliti jajca od rac umetnim potem in vprašujete stvari, ki dokazujejo, da nimate pojma ne o racah in ne o kokoših. — Svetujemo vam, da si nabavite par knjig a perutinarstvu in kokošarstvu, kjer boste našli polno nasvetov tudi o umetnih valilnikih in umetnem valenju. Ko ste te knjige temeljito proučili in se dodobra seznanili z umetnim valenjem — tedaj pustite, da tihi umetni valjiki, ki so si že nabavili drago umetno valnilnico in se z večletno praktično uporabo tega stroja, potem, ko so v začetku imeli še veliko neuspehov, praktično uspešili so za to sitno, mučno, natančno delo. Če hočete imeti mlade race, boste najceneje prišli do njih, če jih, nekoliko že odrasle, kupite pri tistih rejcih, ki jih že več let goje.

Telice imajo gobe ob vimenu. L. N. S. G. — Na trebuhu in na vimenu dve leti stare telice so se pojavile male gobe, ki so narasle za pest debele in tehtale do dva kilograma. Odstranjevali ste jih na ta način, da ste jih trgali stran ter rane mazali s solitrno kislino. Vzlic temu rasejo nove gobe. Sosed pravi, da bo ta gobavost ponehala, ko se telica obreji. — Tako gobavost je nalezljiva, nastane lahko vsled elabe ali pomanjkljive krme, pa tudi iz drugih razlogov. Svetujemo vam, da pokličete živinovozdravnika, ki vam bo podal najbolj zanesljiv nasvet, kakor ozdraviti žival od teh gob.

Rešitev dopolnilnih črkovnic z dne 19. marca

F: farizej; afazija; Isfahan; štafaža; sarafan; Rudolfa.

G: Galilei; zgagast; Rogatec; Mangart; Kate-gat; etonoga.

H: Hanibal; uharica; mehanik, krehati; Abra-ham; Pavliha.

Dopolnilne črkovnice

I:
1. Ir reka v južni Aziji;
2. . . ir perzijski pesnik;
3. ir etaro ime južnoslov. pokrajine;
4. ir trg v Savinjski dolini;
5. ir nekdanje mesto v Siriji;
6. ir oseba v Prešernovi pesnitvi.

Črke: a a a a a d d e f i i i i j l l m m m o o p r t u v z z

J:
1. Ja nekdanji turški vojak;
2. . . ja vrh v Julijskih Alpah;
3. . . ja slovenski pisatelj (†);
4. . . . ja rajstni kraj sloven. pisatelja;
5. ja javno občilo;
6. ja evropska država.

Črke: a a a a b c c e e i i i i i l l m n n r r r r t u v v z z

K:
1. Ka rimski gršč;
2. . . ka otok med Sporadi;
3. . . ka žensko oblačilo;
4. . . ka loveki pogon (tuj);
5. . . . ka inozemska ptica;
6. ka celina.

Črke: a a a a b c d e e i i i i i l l l m m o o p p r r r t t v z z

ODREZITE
„SLOVENEČ SVETOVALEC“
odgovarja samo na vprašanja, ka-
terim je priložen tale odrezek.
„Slovenec“ 25. marca 1939

Otroški vozički naj-novejših modelov
Dvokolesa, motorji, tricikli
Štalni stroji pogrešljivi
Po zelo nizki ceni! Ceniki franko!
„TRIBUNA“ F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska 4
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26

Roditeljica

Nekoč je Marija pripovedovala o svoji mladosti, to je bilo še v začetku, ko je prišla v službo. — Da ima dva brata in dve sestre, ki je govorila o njih kot o tujcih. Bivali so tu in tam, v tovarni, po pisarnah, »jaz ne vem«, je rekla, »eden je kurjač pri železnici, menda, najstarejši.« Tega mi nismo mogli razumeti.

»Kako da ne, je vprašala Marija, »da bi skupaj držali, počemu pa?« Ničesar ni bilo, kar bi jih vezalo drug na drugega, ne domovine ali družine, ali karkoli že mislimo. Otroška leta, da, če se spomni na otroška leta, tedaj mora pomisliti na slavišča in ropotarnice v predmestjih, oče je bil zidar, mnogo je hodil okoli. Lepi so bili tisti dnevi, o zares, celo srečni, kakor so pač otroci srečni in o povsed doma. A potem je mati zbolela, po osmem porodu, kar je bilo prav za prav čudno. Marija si matere kar ne more drugače misliti, kot v modrem predpasniku in da je zmeraj blede in zaskrbljena. Bilo je kot nesreča, ki se je sleherni leto ponavljala.

Saj je bil zmeraj kak otrok na poti, brezimno bitje, strašilo, ki je tiho hodilo okoli in povzročalo nemir. Imenovali so ga »a malo«, starši so preglasno govorili o njem, oče godrnjaje, mati obupano, da, kam pa se tem malim? Treba je bilo naročiti več mleka, sveže pleničke, in sploh pa, kje pa je bilo še kaj prostora v tistih dveh kamrah? In nekoč ponoči je potem »a malo« prišlo, babica ga je princela iz kuhinje, zavitega v rute. Ali je živ? Je, živo je. In se je naključno v svet, to pot je bilo dekletce. In bilo je krščeno in dobilo je ime, kar tistega, ki je bilo pri rokah: Marija.

Zares, tako je bilo, tako se je Mariji začelo življenje. Nezaželjena je prišla, bila je slabotno, brezkrvno bitje. Takrat bi ji pač ne bilo nič žal, če bi kjo zatonila v temino. »Kaj pa bi bila izgubila?« je vprašala Marija.

Pa ni umrla, marveč je živovarila dalje v dvo-rišenem senčnem ozračju. Mati ni mogla nobenega otroka dojeti, saj se je itak komaj izkopala iz postelje in oslabeleosti. Saj ni mogla biti mnogo časa v postelji, le nekaj dni, zatem pa so jo skrbi naglale spet venkaj in iznova je začela garati. Tekala je sem in tja z utrujenimi nogami, zmeraj so njene koščene roke kaj neznanega nosile in vlačile okoli, in vendar je bila tako nežna, njen obraz je bil kar premajhen — ah, mati! Prav drobčan obrazek je kuka izpod modre naglavne rute!

In nikoli se ni pritoževala, to je tako nerazumljivo. Le odkod je jemala moči, ko vendar ni mogla upati, da se ji bo breme kdajkoli olajšalo, da se ji bodo skrbi kdaj zmanjšale?

Vsi so mater ljubili; nemara je zajemala iz tega in molitve vsaj kaneč tolažbe. Oče ji je bil naklonjen, dasi ji ni tega nikdar pokazal, ker je bil vase zaprt in nedostopen človek. Na glasu je bil kot dober delavec, popival ni nič, vsako soboto je materi vrgel svojo mezdo na mizo. Toda časih je bilo pač premalo dela, zlasti pozimi. Takrat pa je oče prišel kar nenadoma domov, zlezal je pod odejo in ni več vstal. Ni črnil ne besedice, ni zganil ne s pretom v svoji mržnji do sveta, vseeno mu je bilo, če bi se zemlja podrla.

Tako je, — vendar, jedel je pa oče le, in denar je mineval ko kafa, in slednjič je bila le spet mati tista, ki je morala vse spraviti v pravi tir. Ona je mogla vendarle še malo več delati. Zvečer je v kuhinji pomivala, ko so otroci pospali, in je krpala perilo bogatim ljudem iz mestnih vil, čez dan pa je napravila po sto potov po mestu. Nekatje v soseski je poznala nekega polirja ali natakarja, ki jima je naškrbilo srajce, in ki sta zato malo okoli prisluškovala in — našla delo za zidarja, ki je bil sit življenja.

Če je Marija vse to premislila, kako se je mati polagoma izčrpala, tako neopazno — ne, tega ni mogoče popisati! Presunilo jo je, tako bridko žalostno je bilo to. Samo mati je vso družino držala skupaj, samo njeno potrpežljivo junaštvo, njena vdanost. Seveda ni nikoli toliko utegnila, da bi razodela svoje srce. Uspavank ni pela otrokom, in njene roke so bile raskave, niso znale božati in ljubkovati. Toda ona je pomagala, ko ni mogel nihče več pomagati, imela je oblast nad vsemi velikimi in majhnimi bolečinami.

Takih pa je bilo dosti. Zmeraj je bil kak otrok bolan, ali je sama zabredla v nesrečo in je pokvarila kak dragocen kos perila pri likanju. Takrat je je mati za hip usedla, vzela si ruto z glave in si jo je spet zavezala in se spravila nad nezgodo. Taka je bila njena navada.

Po svojih poslednjih dveh porodih je začela vedno bolj tožiti o oslabeleosti in o skeleči bolečini v trebuhu, ki jo je nenadoma napadla in ji oznojila čelo. Spočetka ji ni hotel nihče nič verjeti. Saj ni bilo dovoljeno, da bi bila mati bolna! Oče

jo je tudi samo gledal, in ko je privedel zdravnika, je bilo že prepozno. Doktor je skomignil z rameni: »Kaj naj pa storiš?« je nahiril oče. »To je že spet tista vražja malomarnost! Pošijite jo v bolnišnico, mogoče bo to kaj zaleгло.« — Tega pa mati ni hotela, nikakor, za vse na svetu ne. To bi že spet požrlo denarja in kdo naj bi ta denar zaslužil, kdo naj bi oskrboval otroke, sploh pa, ali je zares tako daleč? Ah, bo že prešlo, bo že kako! — Toda prešlo ni, zmeraj češče se je zgodilo, da se je morala uleči, najprej za nekaj ur, nato za kak dan, — slednjič za tedne dolgo. K bolečinam ki jih je prestajala, se je pridružila še skrb za gospodinjstvo. Saj je morala gledati, kako je vse propadalo. Otroci so v svoji nespametni prihajali k postelji, jo vlekli za roko — lačen, mati, lačen, zakaj jim mati ničesar več ne da? In potem je vendar spet vstala in je iznova poizkušala. Pa se je seveda in obležala kje v svoji nemoči, dokler je ni dobila kaka soseda ali ni prišel oče, da so jo spravili spet v posteljo.

Dolgo ni mogla mati verjeti, da bo morala umreti. Še to zimo, a spomladi bom zdrava! Prav

Križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16			17				18				19			
20						21				22				
23	24				25				26				27	
28				29				30				31		
32			33				34				35			
36		37				38				39				40
41	42				43				44				45	
46				47				48				49		
50			51				52				53			
54		55				56				57				58
59	60					61				62				63
64				65				66				67		
68			69				70					71		

V vsak prostorček vstavi po eno črko. Besede se začno pri številkah, nehalo pri debelejših črtah ter pomenijo:

Vodoravno: 1. planina v jugovzhodnem delu Bolgarije, 5. pristaniško mesto ob zahodni strani Kaspijskega morja, 9. tuja beseda za gorski izlet, 13. nekdanje glasilo slovenskih Koroscev, 16. turški gospodar, 17. državnica v zahodnem delu Južne Amerike, 18. natančno odmerjeno časovno razdobje, 19. ribiška potrebščina, 20. tuja beseda za zbornico, 21. enako se glaseči konci posameznih vstaj v pesmi, 22. kraj v severovzhodnem delu Dolenjske, 23. tuje žensko krstno ime, 25. posmrtno prebivališče, 26. del namiznega orožja, 28. kraj pri Rimskih toplicah na Štajerskem, 29. reka v Črni gori, 30. gora na nemško-štajerski meji, 31. japonska denarna enota, 32. mesto ob Adiji v severni Italiji, 33. orožje nekaterih žuželk, 34. tuja beseda za čego, 35. sestavni del ulnjava, 36. železniška postaja pri Zidanem mostu, 38. polotok v severni Evropi, 39. raziskovalce podzemskih votlin, 41. ruska sveta podobna, 43. vrsta padavin, 44. tuja beseda za besedno uganko, 46. domača žival, 47.

za prav je upala do zadnjega dne. Dokler ni duhovnik stal pred njo.

Te ure pa Marija ne bo nikoli pozabila, tega neusmiljenega, mrkega, jesenskega večera. Oče je bil ostal doma, ali pa mogoče ni imel korajže, da bi ženi resnico povedal. Ves potir je sedel na stolu pri njeni postelji in je časih pogledal k vratom, ko da bi nekoga pričakoval. Mati mu je pravila, da bomo šli spomladi v kak drug kraj ali pa sploh iz mesta. Tako čudovito dobro in lahko ji je bilo ta večer, zares, dosti boljše se je zdelo. Nato pa je mahoma župnik stal na pragu. Mati je umolknila in nas je velikih oči pogledala, pogledala je očeta in vse otroke po vrsti — in je razumela.

A, potem je šlo vse tako naglo! Župnik jo je mogel komaj še spovedati in obhajati. Nato so vsi tiho in klavirno stali ob postelji, in mati je ležala sredi njih, mahoma je bila vsa upadla, tak majcen konček človeka pod odejo! Najbolj strašno pa je bilo to, da se je jokala. Jokala brez glasu, brez sap, le kar tako so ji vrele solze izpod vek. V življenju jo je komaj kdo videl jokati se, zdaj pa so kar tako tekale solze po teh uvelih licih liki sveta voda trpljenja.

Nihče ni opazil, kdaj je mati umrla. Oče je videl prvi, da niso solze nič več tekale. Tedaj je pristopil in ji sklenil prste in pritisnil svoje ustnice na materine roke —, sicer pozno, — res je, vendar — storil je pa le.

(H. Vliček.)

Skrbite za redno stolicco.

Poskusite Leo-pilule, ki že po petih, šestih urah dovedejo do lahkega in prijetnega odvajanja.

Oglas reg. pod št. 900 od 25. X. 1938

Leo-pilule

25. kmečko orodje, 26. druga beseda za znanost, 27. druga beseda za vrednost, 28. pristaniško mesto v jugovzhodni Italiji, 29. del slovenske ženske narodne noše, 30. mera za papir, 31. kraj na Sorškem polju na Gorenjskem, 33. druga beseda za zakonsko družico, 34. druga beseda za mokroto, 35. jugoslovanska denarna enota, 37. tuja beseda za določeno količino česa, 38. preprosta kmečka stavba, 39. skupina ptic, 40. vrsta jedi, 42. umrli štajerski mladinci književnik, 43. lastnost vsake snovi, 44. ševlarsko orodje, 45. fizikalni izraz, 46. druga beseda za obed, 47. kraj v Slovenskih goricah na Štajerskem, 48. vrsta glasbenega orodja, 49. prestolno mesto evropske republike, 51. branilec domovine, 52. moška oseba iz svetopisemskih zgod, 53. mešanec iz zakona med belcem in črnko, 55. del klasu, 56. vrsta japonskega fižola, 57. druga beseda za razdobje, 58. slovenska oblika moškega krstnega imena, 60. bližnji sorodnik, 61. vrsta travniških cvetlic, 62. prostor za pevce v cerkvi, 63. del obraza.

Rešitev križanke z dne 19. marca

Vodoravno: 1. plevel, 7. avizo, 12. rama, 16. redov, 17. itaka, 18. Kalan, 19. esej, 20. Elija, 21. potica, 22. dan, 23. slika, 24. kolaček, 26. Uranija, 28. povir, 29. apo, 30. Havana, 32. Daneš, 33. Bril, 34. sraga, 35. bared, 36. Bantu, 37. pola, 38. novic, 39. manšet, 40. osa, 41. Janez, 42. Est, 43. peta, 45. naselek, 47. Abo, 48. pokop, 50. Asirec, 52. Oto, 53. dar, 54. oda, 55. potep, 56. ekonom, 57. Iber, 58. Irak, 59. eremit, 60. ideja, 61. Šar, 62. akolit, 63. Ararat.

Navpično: 1. preduh, 2. Lesar, 3. Eden, 4. voj, 5. Evelina, 6. Ilija, 7. Atika, 8. vaja, 9. Ika, 10. zapoved, 11. okoliš, 12. ratar, 13. Alič, 14. Mac, 15. anakolut, 23. snaga, 24. konec, 25. epitet, 27. Avala, 28. Pariz, 29. Aršek, 31. Arosa, 32. davek, 33. ban, 34. spona, 35. bonec, 36. bat, 38. nalepek, 39. MSO, 41. Jereka, 42. ebonit, 43. aparat, 46. sitar, 47. atomi, 48. Panir, 49. odeja, 51. Sora, 52. okei, 53. dota, 54. Ober, 55. piš, 56. Ero, 57. Ida.

Dvoje jasnih slik živi mi v duši

Ko sem šla s teboj čez tihe njive, ko sva s srpi želi žito zlato in vezali z močnimi pasovi gladko bilje in klasje bogato...

Snop težak z levico si objela, a desnico dvignila ponosno — pa zarila se čez žitna polja in z očmi objela trato rosno.

Zamahnila si v pozdrav ženjcam — koscem si odzdravila, sosedom — — — Mati moja, mlada deklica sem čez polje za tvojim šla pogledom.

V tvojih se zrcalila oči je vsa prelepa, sončna pokrajina... v duši mladi vstala mi je misel: »Saj ta raj je moja domovina!«

Na planinah, ki v nebo kipi, čez ravne, ki pod menoj počiva, čez samotne gričke in doline glas slovenske pesmi se razliva.

Vrisk veselih fantov tod odmeva; rožmarin kosači se v vrtovih; nageljni razcvitajo žareti v okencih na vaških se domovih.

Naše senožeti in gozdovi kopljejo se v sončni luči zlati... Slika ljubljena — sred nje še ljubša: delavka — ženjca — moja mati!

(Marija Brenčič.)

Kurenčkuva Neška ma tud beseda

Ta narperu morem našmu Prtaučkumu Gustlino puvdat, de sem prou vesela, ko me je zaden u »Slovenec« tku puhvalu, de b lohka kdu clu mislu, de se je ta bimbo nazadnje de clu zalubu u mene. Verjamete, de je tu zame mal naroden, puseben, ke Gustlino navada glih ni, de b kerga hvalu. On raj ldi ubira, koker de b jih hvalu. Zatu ga ma pa tud ceu svet u zelodce. Gustl je en hedu čuden človek. Prou pu pravice puvem, de se sama ne vem, s kum sem se mu jest tuk prkupila? Kene, ke je bu negu gud, mu še vušila nisem, pa za nou let tud ne. Prejšnje leta sem mu še zmeri vušila, koker se spudob. On pa tud men. Zadnje čase se pa še na zmnava več eden za druga, koker de b se na puznala. On mende misel, de se bo s soja puhvala med spet prkupu. Pa se ne bo. Na negava puhvala jest pihnem. Zatu mu dons raj kar narautast puvem, de men ni prou nč za take puhvale. Velik bi pameten b naredu, če b te puhvale raj kar zase prdržu, ke on jih je velik bi putreben, koker sem jih jest. Jes sem velik bi zaduvalna, če mam kej doberga za prgrizent, koker pa hvala. Če sem glih žejna, se m pa tud kašen dober eviček velik bi priče, koker pa tuka puhvala, ke na vem, kua b z no. Kene, puhvala tku ni prou za nubena raba. Če s lačen, pa na boš mou kej za jest, boš ustou glih tku lačen, pa če te boja lde se tku hvalil. S žejna pa tud ni nč drač. Tu se vid že,

De pa na bom dražestnih brauk in pa častitih braucu »Slovenec« predoug gor držala z Gustlino v čenčarjam in pa puhvalam, morem pa že kej druga pametenga puvdat, de na bom pršla pr »Slovenec« naručnikih ub ves kredit. Ke je pa zdej prou mal pametenga na tem svet, pa sama na vem, kuku b začela.

Murde vas bo zanimal, če vam puvem, de sva glih te dni z mojnu možam praznuvala najna plehata puroka. Sej mende veste, de sma soje čase rekeli, če je tega al pa unga že petindvejet let žulu zakonsk jarem, de praznujeta srebrna puroka. Če je mela pa kašna ženska že petdeset let dedca na glau, sma pa rekeli, de praznujeta zlata puroka. Ke pa ni use zlato al pa srebru, kar se svet, pa jest raj kar pu pravice puvem, kašna puroka sva praznuvala. Dondons, ke nimama več ne zlate ne srebra pr rukah, morma bit holt tud kar s plehata puroka zaduvalen. Seer je pa nazadne tku useglih, kulk časa ta al pa un pud zakonskem jarmam jamra in zdehuje. Prouzprou je pr tem glauna reč, de ta jarem tku naštimata, de žluveka preveč ne užul. Nu, pol se pa že putrpi. Sej veste, de se človek nazadne usega prvad. S tem jarmam je pa tku, de če mož soja žena lepu ubuga, gre še use precej lepu gladku naprej, in se žena na more glih čez ta jarem preveč prtuvač. Čist drač je pa, če je mož tku nepreviden, de pugnava. De more negava žena tku plesat, koker ji bo on živžug. Vite, tu je pa hudimam. Večen špeter je pr liš. Koker je špeter, pa tud božiga žegna ni več in ga tud na more bit. Ke usak mož more pumisel, de je prouzprou ženska ta bulši puluvica u zakone, pa nej bo že taka al pa taka. Zatu jest kuku je z našem umetenkem, ke večkat sedeja u kavaren in bereja u časupiseh, kuku jih hvalja, ket ta narveči mojstre. Umetenkem pa pu trebuh krul.

tela prou usem dedcem iz lastne skušnje nasvetvam, de nej soje žene zmeri lepu ubugaja, pa bu use šlu pu sreč. Zastopnast more bit holt u zakone, pa je fertik. Ke ni zastopnast u zakone, pa zakonsk jarem uba tku žul, de mata za ceu soj žeujejne zadost. Prou du kusti jih užul.

Seer sem pa jest hedu naumna, de vam tlela pridga držim, ke čist dober vem, de me nubeden na bo ubugu. Dedič sa pretmast, de b s dal kej dupuvedat. Še hedi boja name, zavle te pridge, če prou jim čem dober. Kar s zubni boja škripal, tku boja jezen. Še u kisel žup b me snedel, če b me dubil u roke. No, pa jest s iz tega nč na strim. Kar je res je res. Ženske pa vem, de m boja prou dale. Še hvaležne m boja. Jest se kar bujim, de b me u zahvala na zvulile za predsedena tistga kulesa jugoslovenarskeh sester. Ampak jest jim raj kar naprej puvem, de te izvulitve na nubena viža ne bom sprejela. Sej mam že sojeh križu in težau več ket zadost za prenašat. Tku naumna pa tud nisem, de b s še križe drugih na glava nakupavala. Buh na praden.

Vite, tkula beseda besedo prnese, pol pa človek nazadne puzab, kua je tou puvdat. Jest sem tla prouzprou sam puvdat, de sva pred petindvejetem letem, ke sva se puročla, šla tud na puročen putvajne, koker je navada bulšeh ldi. Glih pu sveta sva s ogledala. Ke sva pršla nazaj, m je mož ubluhu, de b bova čez petindvejet let, ke bova praznuvala srebrna puroka, pa še ta druga puluvica sveta ogledala, če bova še živa in zdrava. No, živa in zdrava sva še uba, koker se vid, sam srebrne puroke nisva mogla več praznuvat, ke sva tak časi.

Puglejte! Ke sva pred petindvejetem letem razjela iz ene države u druga, nisa na nuben mej pugerval ud naj potneh listu, al koker sma tekat rekeli: posu, če prou nisma še živel u večnem prijateljstvu. Kar šla sva, kamer sva tla. Za najna kufra se tud nubeden ni zmenu. Dondons, ke ževema u večnem prijateljstvu, b mogla pa že sam za potne liste tulk enga gnarja ven zmetat, kulker sva ga tekat za ves putvajne punucala. Še na verjamem, če b ga bil zadost. Zatu na more mož soje ubluhe držat. Pa ma čist prou. Jest mu nč na zamerem. Če b bli te potni listi že kej ureden, b že nč na rekla. Kene, keder b nazaj pršla, b jih saj lohka predala kašenmu starinari ket ubrablen blagu. Če b jih še tku pucen mogla dat, neki b blu pa le. Potni list pa potli, ke prideš

nazaj, še počenga groša ni več ureden. Zakua b pol človek gnar ven metu? Udkar ževema u večnem prijateljstvu, pa še s Krakuga u Trnou na moreš brez potenga lista. Koker se guvari, bo mogu met potni list tud usak, če bo tou jiti iz ene fare u druga. Al ni tu prenaumam? Sej jest tud na voronga držim, ampak tu je pa le mal preveč. Jest na vem, kuku je tu, kulker bi prijateljstva sklepama, bi se med saba lde grdu gledaja.

Asten, zdej sem vam že tud tu puvdala, kar m je že doug na sre ležal. Sej mam še marsek na jezik, ampak jest mislem, de je bi pameten če mouchim, ke resnica uči bode, legat pa jest na znam, pa tud nečem.

De vas spet mal u dobra vola spraum, morem pa še neki tagca puvdat, de bo puseben takem ženam, ke se nhnem mužem še nekol ni nuben varžet zavle gnarja strgu, večkat prou pršlu.

Le poslušite! Lanska jesen sem jest kar deset kubik metru drv nakepila, de b jih mela za ceu let zadost. Z žagajnam sa me kuštale glih taužent dinarčku. Čeb na mela še neki srebra iz bulšeh času pr hiš, de b ga u zastaulaunca nesla apraut, b se mogla glih ceu mesec z možam s putrplejam pu trebuh mazat, namest de b jedla. Sej sva delala z možam že ceu mesec pred, preden sem dva kepila, predračun, de b vedla, če bova shajala brez zastaulaunce. Pa ni šlu. Veste, moj mož je precej zmiznen, jest sem pa tud raj na gorkem, koker u mraz. Ke sem se bala, de b m glih u ta narhujšem nraz deru na zmnakal, sem mogla pa šparat z nim. No, pa sva z možam tku sklenila, de bom u peč zakurila sam tekat, kder bo toplotmer kazu ta narra pet stupin pud ničla. Ke je pa toplotmer kazu navaden zmeri več, ket pet stupin pud ničla, deru je blu pa čezdali mn, sem pa toplotmer, ke ga mava zuni na vokne ubešenag, kar ajnfoh ukul ubrnila, pa je zmeri kazu nad ničla, pa če je še tku zmiznal. Vite, zdej bom pa shajala ceu let z dervmi. Če te bit varčne gospudine, kar še vo tku naredite. Kera je mene ubugala, ni še nekol gor plačala. No, zdej sma pa fertik za dons. Če Buh da, se boma pa čez šternajst dni spet kej zmienila.

N.

Odkod prihaja opij in druga mamila v Evropo

Na široko razpredena tihotapska organizacija po puščavi med Palestino in Egiptom

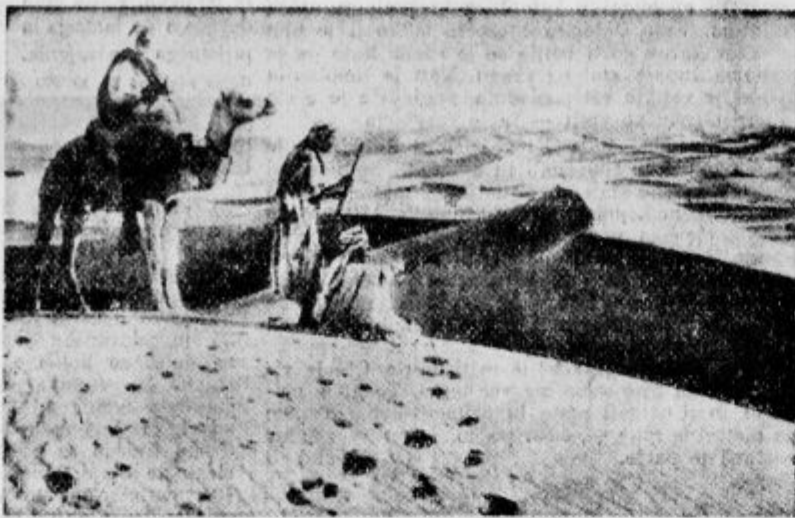
Čudno je, da v Evropi ni mogoče zatreti kokaina, opija, morijana in drugih mamilnih sredstev, ki so sicer v vseh državah prepovedana in bi se smela uporabljati samo v zdravilstvu po natančnih predpisih, pa vendar vsi vemo, da je tozadevni promet velik. Veliko je tudi ljudi, ki zapadejo v mreže teh mamil in se ne morejo več rešiti. Marsikatero življenje, marsikatera družina je že bila uničena zaradi strasti do enega ali drugega mamila.

Skladišče in izvozno središče teh mamil pa je Arabija in Sinajski polotok. Tu so celi arabski rodovi, ki se pečajo izključno s tihotapljenjem tega drobnega materijala, ne da bi ga sami uživali. Tudi tu oblasti to tihotapstvo strogo preganjajo, toda blago kljub temu pride do Aleksandrije, kjer ga tovorijo na ladje in prepeljujejo v Evropo.

Arabski tihotapci se pri tem poslužujejo tistih in vsak dan novih zvijač, da jim nobena policija ne more biti popolnoma kos. Sicer se tudi policija v vsakdanji službi vedno vadi in izpopolnjuje, tako da je v puščavah pravo tekmovalstvo, kdo bo koga v iznajdljivosti prekosil. Bojev s puškami ali revolverji tu navadno ni, ker je Arabec po vsej svoji duševnosti bolj nagnjen k zvijačnosti kot pa k nasilju.

Ob Sueskem prekopu na egiptovski strani je mesto El Kantara, kjer je obmejna straža in najstrožji pregled vseh potnikov, ki hočejo v Egipt. Zvijaj, kako Arabci prenašajo mamila mimo straže, je na tisoče. Ko policija enemu načinu pride na sled, si Arabci že izmislijo drugega. Tako je dvojni vedno živ in od daleč zanimiv. Prenašali so jih že v nogah stolov, v tubah za zobno pasto, v steklenicah za pivo, v diplomatskih kovčgih, v posodah za bencin, v pisalnih strojih, in v vsakem primernem drugem predmetu. Vsem tem načinom priti na sled, je silno težko, ker ena sama pošiljka tega dragocenega blaga more ves Kairo založiti za en teden, kar tihotapcu prinese seveda velik dobiček. Dobitek je tem večji, ker se Arabci ne mučijo z očitki vesti in v prave mamilne praške mešajo tudi razne druge, povsem nedolžne praške, riževo moko ali kaj podobnega — v ljubljanski kokainski aferi je bila kot primec znana soda. Tako ponarejanje prepovedanega blaga niti ni kaznivo, prej olajševalna okolnost, zato Arabci pridno mešajo in prodajajo...

Najnovejša zvijača, ki pa je kmalu prišla na dan, je bila v — podplati. Arabci so mimo obmejnih straž v El Kantari naenkrat začeli hoditi obuti, kakor da bi njihove boste noge ne bile vane vročega puščavskega peska. Pri pregledu pa se je izkazalo, da so podplati teh sandal iz — hašiša, iz katerega se izdeluje najboljša mamila, po katerem je v Egiptu največje skrivno povpraševanje. Vodstvo tega tihotapstva ima tudi cele armade nomadskih Arabcev, ki so samo v tej službi. Ti prenašajo hašiš, kokain, opij in heroin po Sinajskem polotoku v pristanišče ob Rdečem in Sredozemskem morju, od koder gredo potem po svetu. Strupeni praški se navadno prenašajo v majhnih vrečkah iz kavčuka, ki so privezane na večje vreče soli. Če tovor srečno pride na ladjo in ladjo

Arabska straža v puščavi

zasači policijski čoln, tihotapski mornarji ves tovor meni nič tebi nič pomečejo v morje, kjer se vsled teže vreč s soljo takoj potopi. V nekaj dneh, ko se sol raztopi, pa zavilki v kavčuku spet priplavajo na vrh, ker niso več obteženi. In drugi del tihotapske organizacije jih lovi po morju kakor na najbolj nedolžnem ribolovu in igra se začne znova. Veliko teh strupov prepeljejo jadralnice iz pristanišča Akaba na jug sinajskega polotoka, kjer jih prevzamejo ribiške ladje, ki tihotapsko blago prepeljejo v Suez. Na mnogih krajih pa so organizirane tudi karavane s kamelami, ki skrbje za prenos od obrežja Rdečega morja povprek v deželo Nila. V Sueskem prekopu je to tihotapstvo v rakah arabskega rodu Arada. Njihov »darak« (področje) je na vzhodnem obrežju prekopa, zahodno obrežje pa je močno zastraženo po egiptovskih obrežnih stražah v dolžini kakih 160 km. Toda

Arabei se zvečer na svojem bregu skrivajo v obrežno močvirje in čakajo, da pride kaka ladja, ki z znamenji z lučjo pove, kje je straža na nasprotnem bregu, nato pa tiha preplavajo prekop, šume njihovega plavanja se razgubi v šumenju valov, ki jih je vzdignil parnik.

Najbolj razpredeno pa je tihotapstvo po notranjosti Sinajskega polotoka, kjer je glavna prometna žila za te vrste promet. Tu se razvija neprekinjena tekma med organi oblasti in Arabci, ki uporabljajo svojo svojo zvijačnost, drznost in pohlep po dobičku in so jim dobri pomočniki kamele »nagas«, ki so izvežbane za silno hitro tek. Skladišča prepovedanih strupov so v južni Palestini, odkoder pridejo iz Sirije, Arabci pa jih na teh kamelah prenašajo skozi puščavo v Egipt. Ko policija opazi v puščavi tako karavano, se začne divji lov, tekma med policijo in Arabci, ali bolje rečeno — dirka med kamelami Arabcev in kamelami policije. Te tekme se večinoma odigravajo ponoči in na najdaljši progi sveta, na daljavo 250 kilometrov po puščavskem pesku! V tej tekmi Arabci policijo večinoma puste zadaj. Podnevi pa počivajo v valoviti pokrajini puščave in to je za policijo skoraj edina prilika, da jih zasači. Dolgoletne skušnje so tudi moštvo izvežbale, da na daleč loči kamelo »nagas« od počasnega tovornega živčincta. Če tako policija pride bliže, navadno opazi v neposredni bližini poleg kamele, ki mirno obira ekromno puščavsko grmičevje, zagorelega Arabca, kako brezbržno sedi za kakim holmčcem peska na zavilku opojnega prahu in ga z najbolj nedolžnim nasmeškom na obrazu izroči organom oblasti — ta igra je izgubljena, toda kaj za to, ko je pa še tolika drugih prilik! Tihotapec mora sicer v zapor, toda več rod, ki živi v puščavi, je na njegovi strani in ga podpira, in ko minejo dnevi zapore, se obrt začne znova. Tako je to tihotapstvo vedno preganjano, pa nikdar pregnano. Želja po dobičku je močnejša kot grožnje poselave. In mamil ne zmanjka ne v Egiptu, ne v Evropi, čeprav se vse skozi do zadnjega odjemalca trguje z njimi na skrivaj.

Litvanski zunanji minister Urbsis, ki se je pogajal v Berlinu o odstopu memelskega ozemlja Nemčiji.

pu. Ta kameleon je na havaškem otočju nadlogo škorpionov skoro popolnoma zatrl. Kako mehko truplo kameleona zdrobi in prebavi roženi oklep škorpiona, je še vedno skrivnost narave, domnevajo pa, da to delajo sokovi njegovega telesa, ki kemično uničijo trdga škorpiona.

Dr. Geiger je začel poskušati s tem kameleonom, ki je dolg kakih 15 cm in nekoliko podoben žabi. Mirno čepi v svojem ekvivališču in s svojimi nedolžnimi očmi išče svojo žrtev. Ko jo najde, se ji neslišno približa, kot blisk hitro iztegne dolgi jezik, ki je ves prevlečen z močno lepilno snovjo, in ga prav tako hitro potegne nazaj. Vse to mu gre tako bliskovito, da mu nobena živalica, ki si jo je izbral za svojo hrano, ne uide in nikoli ne iztegne jezika zastoj. Pri vsej tej svoji telovadbi se komaj premakne, ampak zadovoljno čepi v svojem skrivališču. S tem »bufo marinus« je poskušal dr. Geiger, čeprav ni bilo veliko upanja, da bi žival, ki ji strupi škorpiona res niso škodovali, odolela tudi mnogo hujšim strupom kalifornijske »črne vdove«. Prvega takega kameleona so postavili pod stekleno pokrivalo in ga nekaj dni stradali. Nato so pod pokrivalo spustili pet teh pajkov ali hroščev, ki jih je »bufo marinus« v tem ujetništvu najbrž prvič videl. Opozvalci so s strahom pričakovali, kaj bo. Pa je bilo negotovosti kmalu konec. Eden izmed pajkov je v skoku hotel priti na drugo mesto, v zraku ga je zadel lepilni konec kameleonovega jezika in že je izginil v širokih ustih, ki so se zadovoljno zaprla. Tako je kameleon pod steklenim pokrivalom siknil petkrat in nobenega vzorca tega največjega sovražnika Kalifornije ni bilo več, njemu pa vse to ni bilo nič, le gledal je za novim živečem žival, ki je s svojim pikom v nekaj trenutkih usmrtila najmočnejšega človeka in povzročila že toliko smrti, je dobila tekmeča, ki ji je bil kos.

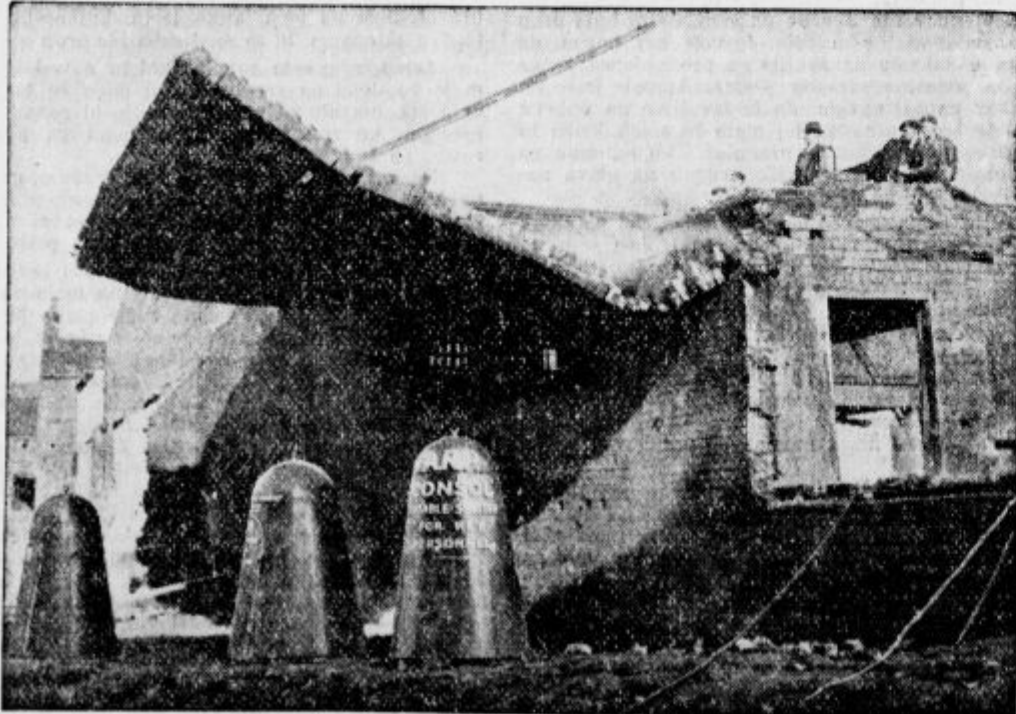
Po tem uspehu je dr. Geiger dal s havaških otokov prepeljati v Kalifornijo na stotine teh »bufo marinus«, ki so jih razposlali po vsej deželi in nadloga »črne vdove« je bila vsak dan redkejša. Toda sprva se »bufo marinus« v novi deželi ni kazal nič kaj pridnega, stikal je le toliko za strupenim hroščem, da se je preživljal. Pri vsem tem pa so trope teh živali v mraku delale s svojim brnenjem tak hrup, kakor da so v pogonu mlatilnice ali da delujejo motorni svedri. Namesto ene sta bili torej v deželi dve nadlogi: podnevi strah pred strupeno »črno vdovo«, ponoči pa nevdzdržen vršč. Ker pa je bila nova žival v tem boju tako dragocena, se le niso mogli odločiti, da bi jo zatrli ali prenehali z uvažanjem. Po daljšem opazovanju so prišli na to, da samci s tem svojim brnenjem kličejo samice in hitro so s havaških otokov uvozili dovolj samic — in potem je bil mir. Živali pa so v »družinski skupnosti« postale tudi bolj živahne in požrešne, kar je boju proti »črni vdovi« le koristilo. Odslej pri vsakem novem uvozu pazijo, da je vedno enako število samcev in samic. »Bufo marinus« se je medtem po Kalifornijo že razmnožil in že veliko pokrajino očistil tako nevarnega sovražnika. Tako je narava sama izravnila ta boj, ki mu prej človek sam z vso svojo modrostjo in kemijo ni bil kos.

Za zakladi na dnu morja

L. 1911 se je pri Norfolku v Severni Ameriki potopila ladja »Merida«, ki je vozila dragocene zaklade. Italijanska potapljaška ladja »Falco« je že večkrat poskušala, da bi potopljene zaklade dvignila. Preteklo leto pa potapljači kljub dobri opremljenosti niso mogli priti do zakladnice. Posrečilo se jim je sicer, da so ostanke ladje na dnu morja razstrelili, potem pa so morali zaradi nastopajoče zime in vsak dan bolj nemirnega morja dela opustiti. Sedaj se ladja »Falco« ponovno pripravlja na pot, da znova poskusi. Opremljena je z najnovejšimi podmorskimi žarometi in dvigalnimi napravami. V Italiji upajo, da se bo to pot posrečilo dvigniti 30 ton težki zaklad, v katerem je večinoma zlato in erbero. Poleg tega je v zakladnici najbrž še veliko nakita, ki so ga politični begunci, ki so z ladjo »Merida« potovali iz Mexike, morali pustiti v ladji in se je z njo vred potopil. Med potniki so bile tudi najbogatejše družine Mexike, med drugimi tudi člani doma nekdanjega meksikanskega predsednika. Ostanke ladje leže 70 m globoko v močnem morskem toku, zato se jim bodo ob tem najnovejšem poskusu približali s potapljaškim zvonom. Poleg tega je »Falco« vzela s seboj 10 ton dinamita, da bi mogla še nadalje razstreljevati ograje, če bi bilo to potrebno.

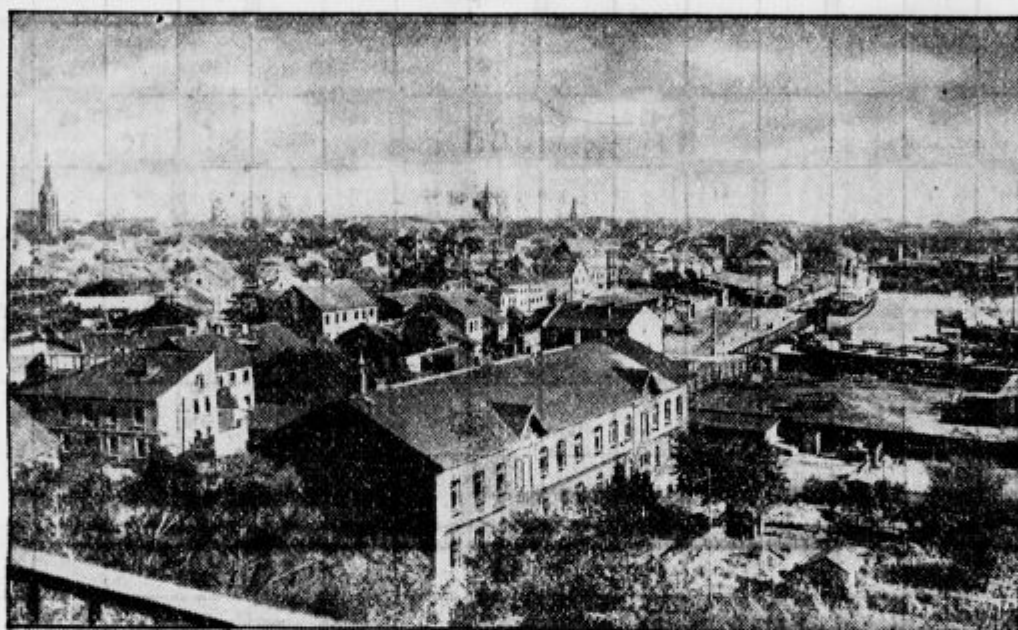
Rastlinstvo se širi na sever vsled toplejšega podnebja

Norveško poljedelsko ministrstvo je v zadnjem času ugotovilo, da se kulturne rastline vztrajno širijo vedno bolj proti severu. V severni Norveški je povprečna letna temperatura v zadnjih 50 letih močno zrastle. Od leta do leta opazajo, da je podnebje toplejše. Vse to je norveškemu poljedelstvu in gozdarstvu močno koristilo. Na planoti Pörsbygdene so v zadnjih dveh letih imeli že redne žetve in to v predelih, ki so bili doslej znani kot za žita neprimerni in premrzli. Tudi meja krompirja se je v zadnjih 15 letih zelo pomaknila na sever. V pokrajinah, kjer je prej redno zmrzaval, sedaj dobro uspeva. V gorah se je zaradi gorkejšega podnebja tudi meja drevja pomaknila mnogo više. Mlado drevje uspeva v višinah, kjer se pred 10 leti na to ni bilo niti misliti. Zito raste in rodi tudi v gorah, ki leže do 600 m nad morjem, česar starejši rodovi ne pomnijo.

Novo obrambno sredstvo proti bombnim napadom.

Angleži se v zadnjem času naravnost hite pripravljati na učinkovito obrambo proti bombnim napadom. Najnovejša iznajdba na tem polju so jeklena pokrivala, kakor jih kaže slika. So prenosljiva in tako velika, da se pod njimi more skriti celo človek. V Birminghamu so jih preizkušali tudi glede trdnosti s tem, da se na nje podrla celo hiša, pa so se pokrivala dobro obnesla. Pod temi pokrivali bi bil torej človek s plinsko masko na obrazu varen pred vsemi posledicami bombnih napadov.

Pogled na mesto Memel

Kameleon „bufo marinus“, dobrotnik Kalifornije

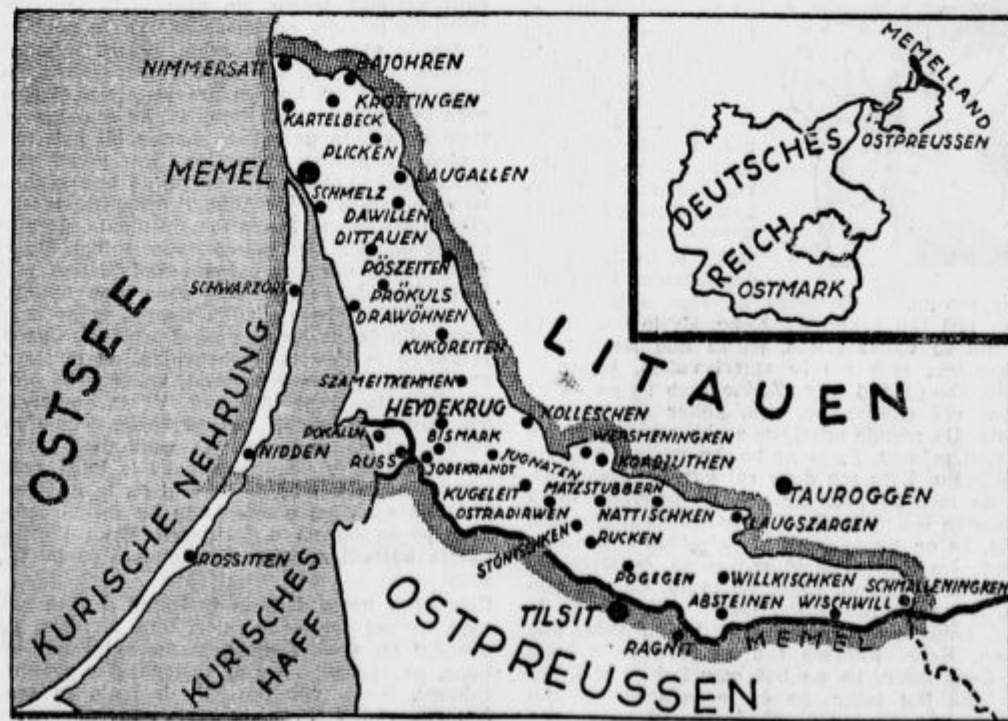
Zatrl je najbolj strupeno žival, „smrtnega pajka“

Več desetletij je bila vsa Kalifornija v veliki nevarnosti, ki je bila po svojih vzrokih znana le med znanstveniki, širšim krogom pa so jo prikrili, da ne bi nastala prevelika zbežanost. Strah je povzročil neki pajek, znan pod imenom »črna vdova« ali tudi »smrtni pajek«, ki ga je znanost po natančnejšem opazovanju kmalu spoznala za najbolj strupeno žival na svetu. Ta živalica prav za prav niti ni pajek, ampak spada v vrsto hroščev, je do 2 cm dolga, igra narave jo je na trebuhu zaznamovala z belim likom peščene ure, kakršno ima smrt na starih slikah. Prvotno je bila znana le v srednji Ameriki, obljubenost in intenzivnejše obdelovanje zemlje pa je hrošča pregnalo proti jugu, kjer se je na enkrat izkazalo, da so mu tla in podnebje bolj prikladna. Razmnožil se je in postal strah in trepet dežele. Doslej ni še znana nobena žival, ki bi bila bolj strupena kot »črna vdova«. Po-

lovica primerov njenega pika se konča s smrtjo, četudi je pri roki takojšnja zdravniška pomoč. Skriva se pod listi zelenja in dreves, od koder preži na majhne in velike žuželke, tudi ptice, kar vse mori s svojim strupom, piči pa tudi človeka, če se ji približa z golo roko. Statistika o številu žrtev tega pika ni bila nikdar nikjer objavljena, pač pa je higienski zavod v San Francisku pod vodstvom dr. Geigerja vztrajno iskal sredstva zoper to žival, ki je bila prava nevarnost za Kalifornijo.

Toda niti najmočnejša sredstva zoper mrčes in žuželke niso nič pomagala, ne škropljenje, ne pokladanje raznih strupov; »črna vdova« se snovi, ki bi ji mogle biti nevarne, ni dotaknila, druga sredstva pa ji niso škodovala. Dr. Geiger je v tej stiski poiskal naravno sredstvo, naravnega sovražnika, ki je kmalu rešil Kalifornijo tega strahu.

Na Havaškem otočju je bilo nekaj vse živo strupenih škorpionov. Učenciak Pemberton je proti njim zaredil na otočju posebno vrsto kameleona, ki je v živalstvu z znanstvenim imenom znana kot »bufo marinus«, ki je izredno odporen proti kakršnekoli stru-

Zemljevid Litve in memelskega ozemlja

Po slovenski domovini

Spomenik dr. Ivanu Prijatelju

Pokojni profesor slovenske in slovanske literature na slovenskem vseučilišču, naš znanstveni prevajalec, eseist in kritik dr. Ivan Prijatelj, ki je pred leti umrl, si je s svojim delom nedvomno zaslužil časten spomenik. To so spoznali njegovi čestitci, zlasti pa najobstojnejši iz Ribnice in Sodražice, pa tudi njegovi učenci, združeni v Slavištimem klubu. Te dni je bila sprožena misel, naj bi se na Prijateljevi rojstni hiši v Vinicah, to je v vasi, ki je nekako v sredi med Ribnico in Sodražico, vzdala spominna plošča. Osnovana sta bila že odbora v Ribnici in Sodražici, z veseljem pa se je te misli prijel tudi slavištim klub. To društvo je izdalo dvojno knjigo o dr. Prijatelju in s čistim dobičkom namerala postaviti lep spomenik v avli slovenskega vseučilišča.

Te dni je bil v Ljubljani sestanek ljubljanskih Ribničanov in Sodražanov, na katerem se je osnoval ljubljanski odbor, ki bo podpiral ribniški in sodražki odbor. Za predsednika ljubljanskega odbora je bil izvoljen dr. Ivan Lovrenčič, za podpredsednika župnik g. Alojz Košmerl in za tajnika dr. Rusa, bibliotekar vseučilišča, za blagajnika okrajni glavar France Maršič, za člana odbora pa je med drugim izvoljen tudi narodni poslanec g. Alojzij Rigler, ki je takoj prispeval 500 din za postavitev spomenika. Za slavištim klub je bil izvoljen prof. dr. Anton Slodnjak. Sprožena sta bila dva predloga, in sicer prvi za marmorno ploščo na rojstni hiši v Vinicah, drugi pa naj se postavi dr. Prijatelju spomenik na njegovem domačem vrtu, ki je na vrhu brba. Odboja bosta o tem odbora iz Sodražice in Ribnice. Vsekakor bo dr. Ivan Prijatelj postavljen lep spomenik, ki bo z lepimi in dostojnimi svečanimi odkrit nekako sredi poletja.

Celje

c 40letni jubilej Katoliškega gospejnega društva dobrodelnosti v Celju. Pred 40 leti je bilo ustanovljeno v Celju Katoliško gospejno društvo dobrodelnosti, katerega program je bil pomagati onim revežem, za katere ni vedela javnost in za katere niso vedele socialne javne institucije. Že takrat ob ustanovitvi je društvo štelu 170 članic, ki so skrbele za potrebe revnih in skritih bolnikov. Društvo je imelo posebno stalno bolniško postrežnico, ki je hodila od bolnika do bolnika in stregla. V času svetovne vojne je je zaradi pomankanja gmočnih sredstev izgubila. Prva in zelo agilna postrežnica društva je bila ga. Leopoldina Selander. Marljivo članice so zbirale po mestu in okolici stare obleke in živila, ki so jih razdelile med reveže, za božič pa je društvo pripravilo revežem z obdarovanjem posebno veselje. Dne 25. julija 1928 je potrdila Pokrajinska vlada v Ljubljani pravila Katoliškega gospejnega društva dobrodelnosti v Celju. Od tega časa je društvo še bolj poživelo, a delalo je tiho in skrito in pomagalo številnim v bedi, ki je bila zlasti v letih krize zelo velika. Najbolj vesele so bile članice, ko so našle kakega skritega reveža, da so mu lahko pomagale. Stalni obiski revnih bolnikov so bili v največje veselje vseh članic. Po smrti prve predsednice ga. Selander je prevzela vodstvo društva ga. Ana Filipič in vodila društvo do svoje smrti 13. septembra 1930. Bila je prava mati revežev. Na obnem zboru 1. 1931. je bila izvoljena za predsednico pošttrvovalna in agilna ga. Draga Zula. Pod njenim vodstvom je društvo začelo z intenzivnejšim delom tako, da je pridobilo v svoj krog večje število celjskih gospa, ki so moralno in gmočno podprle društvo, da je tako društvo lahko pomagalo izvrševati v večjem obsegu tiho krščansko karitas. Odbor ima vsak mesec redne seje, v tem času pa pobira članske prispevke, nabira darila, na seji pa to razdeli. Mesечно podpira društvo okrog 50 stalnih revežev. Mnogo pa je tudi taktih, ki od časa do časa prosijo in dobe od društva podpore. Društvo ima mnogo prijateljev, želeli pa bi bilo, da bi se krog članic razširil. Jutri ob 4 popoldne bo društvo polagalo na obnem zboru v opatijski obednici obračun svojega lanskoletnega delovanja. Vse, ki bi rade pomagale, vabimo v imenu društva, da se udeležijo tega obnega zboru. Jubilejna sv. maša bo jutri v nedeljo ob 7. zjutraj v opatijski cerkvi.

c Osebnosti. Dosedanji vodja pisarne avto-busnega podjetja g. Anton Koren bo s 1. aprilom zapustil službo in odprl v Mariboru v Gosposki ulici trgovino s papirjem. Na njegovo mesto je nastavljen dosedanji kontrolor g. Kopač Franc, mesto kontrolorja pa je dobil policijski agent g. Gaber Joško. Na večerajšnji seji upravnega odbora Prostovoljne gasilske čete je bil izvoljen za tajnika višji sodni oficijal g. Bervar.

c Hmeljarsko zborovanje v Zaleu. Danes ob 8 popoldne bo v Roblekovih dvorani v Zaleu 9. redni občni zbor Hmeljarske zadrage. Pred obnem zborom bo še sprejem novih članov, ker le člani smejo prisostvovati zborovanju.

c Na zborovanje krajevne Kmečke zveze, ki bo jutri v nedeljo v Vojniku, bo govoril narodni poslanec celjskega okraja g. Alojzij Mihelič.

c Apologetični krožek DMK ima v ponedeljek ob pol 8 zvečer v Domu avor redni sestanek. c Himen. V Laškem se je poročil z gđ. Stet Anico lesni trgovec g. Hofbauer Henrik s Frankolovega. Poročencema, ki sta naročila našega lista, iskreno čestitamo.

c V celjski bolnišnici je umrla 58letna občinska reva Kos Franciška iz Šmarja.

c Ljudska univerza v Celju priredi v ponedeljek zvečer ob 8 v risalnici dr. mešč. šole zanimivo predavanje: naša vojna mornarica.

c Prosvetno društvo v Petrovčah priredi na cvetno nedeljo igro »Užitkarje«.

c Salezijanski mladinski dom v Gaberjih vpripori danes in jutri v nedeljo ob pol 5 popoldne pretresljivo dramo v 5. dejanjih »Žrtve molčnosti«.

c Podružnica Slomškove družbe v Celju ima v nedeljo ob 11 popoldne v dr. drugi deški ljudski šoli zborovanje, na katerem bo govoril po metodi proučevanja kolonizacije na slovenskih tleh prof. celjske realne gimnazije dr. Pavel Blaznik.

c Smrtna nesreča 3letnega otroka. V Trnovljah pri Celju je padel včeraj na cementna tla 3letni sinček trgovca Stropnika Poldeta in dobil hude poškodbe na glavi. Otroka so prepeljali v bolnišnico, kjer pa je kmalu umrl. Hudo prizade ti družini naše iskreno sožalje!

c Savinjska podružnica T. K. Skala ima v soboto, dne 1. aprila ob 8. zvečer avor redni občni zbor v klubovi sobi hotela Evrope.

Trbovlje

Mesnice so danes na praznik v soboto ves dan zaprte, v nedeljo pa bodo odprte do 9 popoldne.

Kamnik

Materinsko proslavo priredi letos Dekliški krožek Prosvetnega društva »Kamnik« s sodelovanjem Dekliške Marijine kongregacije, in sicer danes na praznik Marij. Oznanjenja ob pol 4 pop. v Kamniškem domu. Na sporedu so poleg deklaracij in dramskih tudi pevke točke, ki jih bo izvajal mladinski pevski zbor. Glavni prizor pa bo igra v 4 dejanjih: Goslarica naše ljube Gospe. Zaradi bogatega sporeda in znižane vstopnine je pričakovati, da se bodo zlasti starši in mladina v velikem številu udeležili materinske proslave.

Tudi Podgorci, organizirani v Krajevni kmečki zvezi, bodo v nedeljo, 26. marca, z igro »Divji loveci« stopili v vrsto onih, ki bi se radi izkazali na gledališkem odru. Upamo, da bodo v vsakem oziru dobro uspehi.

Brdo pri Lukovici

Dne 23. marca smo imeli lep, pomemben pogreb. Pokopali smo g. Franca Lebarja, bivšega našega cerkvenika. Bil je že 91 let star. Zadnjih 22 let je živel v Ljubljani pri svoji hčeri Ani, ki je strokovna učiteljica. Dasi že toliko let odsoten, ga ljudje še niso bili pozabili. Prihitei so mu izkazali zadnjo čast v prav lepem številu. Opazili smo tudi g. graščaka Kersnika, g. šol. upravitelja Sotenski in več učiteljev iz okraja. Iz Ljubljane pa smo videli močno deputacijo kat. učiteljev, dalje deputacijo učitelj. zbora pomožne šole, deputacijo častitih mater ursulink z lepim številom gojenk. Poleg hčerke Ane, ki je znana in priznana kulturna delavka, je pokojni vzgajal s skromnimi dohodki še hčerko Hildegardo, ki je sedaj predstojnica samostana v Mekinjah, prej pa je bila voditeljica šol urušilskega samostana v Ljubljani. Pokojnik je bil moč dela in molitve. Verska načela so mu bila sveta. Nikdar ni omahoval v življenju, hodil je vedno po poti, ki jo cerkev priporoča. Naj počiva v miru v zemlji domači, ki jo ni mogel pozabiti.

Kranj

Slomškova družba, podružnica za kranjski in škofjeloški okraj, ima zborovanje v nedeljo, dne 2. aprila ob 2 popoldne v novi ljudski šoli v Kranju. Predava gosp. prof. Marjan Dobovšek o »Verstvu primitivnih narodov«. Po zborovanju bo občni zbor Slomškove družbe.

Otvoritev nove trgovine koles, radio aparatov, šivalnih strojev itd.

M. Krašovec Na „Beksinu“ v Kranju

Prosvetno društvo v Kranju upripori drevi ob 8 in v nedeljo ob 4 popoldne v Ljudskem domu Funtkovo dramo »Tekma«.

Koncert pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske bo v soboto 1. aprila ob pol 9 zvečer v veliki dvorani kranjskega Narodnega doma. Na koncert opozarjamo Kranjčane ter vse bližnje okolice.

Damel Oglejte si novodobne modele. Vsak alumnik iz borta Vam na novo prešije salon »Mia« Kranj. Cene solidne.

Prevalje

V noči od ponedeljka na torek je požar uničil gospodarska poslopja Bergmana Jurija, posestnika na Breznici. Pogorelo je vse, le živino so z veliko težavo rešili. Posestnik je bil sicer zavarovan, vendar škoda presega zavarovalnico.

V nedeljo, dne 26. t. m. bo v Kristanovi dvorani na Fari občni zbor JRZ. Govori narodni poslanec g. Karel Gajšek. Vabimo somišljenike in volivce!

ŠPORT

Lep uspeh slovenskih namiznih tenis igralcev v Egiptu

Tehnični voditelj jugoslovanskega moštva je povedal po povratku naslednje zanimivosti o izrednem uspehu jugoslovanske reprezentance:

Letos je štela jugoslovanska reprezentanca 7 igralcev, ki so moralno delno sami prispevali k pokritju stroškov potovanja, ker ministrstvo za telesno vzgojo naroda ni moglo dati dovolj visoke podpore za tako številno zastopstvo. Ekipa je odpotovala pod vodstvom tehničnega vodje g. Hegerja 2. marca. Spremljal jih je še predsednik jugoslovanske zveze g. Kalda iz Zagreba, ki se je udeležil kongresa svetovne organizacije namiznega tenisa, ki je bil letošnja v Kairu.

Vojna preko Baikana do Pireja in nato z romunskim parnikom »Basarabija« do Aleksandrije ter od tam zopet z vlakom do Kaira je bila zelo naporna za mlade igralce, posebno še, ker je bilo morje močno viharno. Po štirih težkih dnevih so le srečno prispeli na mesto tekem, kjer so jih zastopniki egiptovskega športa nad vse prijazno sprejeli ter sprejeli v razkošni hotel.

Ze drugo jutro, dne 7. marca, se je pričelo tekmovalje za »Sventlyngove« pokal. Tekmovalje se je vršilo v veliki športni dvorani na osmih mizah. Nekaj posebnega je za naše prilike tamonja dvorana. Kako obsežna je, naj pove dejstvo, da je v njej sedežev za 10.000 gledalcev. Namizni tenis je v Egiptu zelo priljubljen šport. Sam kralj Faruk in kraljica Farida sta navdušena igralca in velika protektorja tega športa v Egiptu. Zato tudi ni bilo težko dobiti prireditelj potrebnih sredstev za res vzorno organizacijo svetovnega prvenstva. Poleg vseh tehničnih stroškov in preskrbe desetih ekip z nad sto igralci so se razkošno opremlili tekmovalno dvo-

Oljševek pri Kranju

Odkar imamo novi prosvetni dom, se prosvetno življenje v naši fari lepo razvija. Pred kratkim smo igrali v novi dvorani francosko komedijo »Namisljeni bolniki«, ki je vsestransko dobro uspela. Zadovoljni so bili številni gledalci, ki so do zadnjega kotička napolnili dvorano in zadovoljno tudi društvo, ki mu je denarni donos privedel bi zelo dobrodošel spričo občutnega dolga, ki je ostal od zidave doma. Za aredo posta smo obljubili »Hasanaginice«; ker pa se oziramo na bratska društva v okolici, da ne padejo naše in njihove priveditve na isti dan, bomo igrali to krasno in pretresljivo Ogrizovičovo dramo v nedeljo, 26. marca ob 3 popoldne. Poleg »Hasanaginice« je na sporedu tudi »Prizor malih muslimančkov«. Nastopi okrog 40 oseb v slikovitih turških nošah. Iskreno vabljeni vsi!

Cerkije pri Kranju

Prosvetno društvo vpripori v nedeljo, 26. marca ob 3 popoldne v Ljudskem domu lepo igro v treh dejanjih »Po trnju do cveta«.

Občni zbor krajevne JRZ bo v torek ob 7 zvečer v mali dvorani. Na njem bo poročal g. poslanec Brodar. Somišljeniki vabljeni!

Jesenice

Praznik Krekovega prosvetnega društva bodo vse društvene enice obhajale v nedeljo 26. t. m. Na sporedu je dopoldnaska in večerna priveditve, in sicer: zbirališče vseh članov in članic pred Domom ob 8 zjutraj, kjer bo sestava epredvoda. Ob 9 sv. maša v župni cerkvi a skupnim sv. obhajilom Po maši vrnitev v Dom, kjer bo v veliki dvorani slavnostni sestanek vseh edinic, nato razhod. Zvečer ob 8 bo slavnostna akademija.

Zelo lepe in raznovrstne velikonočne razglednice dobite v trgovini Krekovega doma.

Vincencijska konferenca priredi danes ob 3 popoldne v Krekovem domu »Materinski dan«. Na sporedu so tri enodejanke, dva prizora, deklaracija in dva nastopa a petjem. Vstopnina nizka. Spored poln otroške ljubkosti. Mamice, pridite pogledat in avoje male pripeljite s seboj!

Umrila je na Jesenicah Puc Katarina v starosti 83 let. Do pred 3 meseci je vestno opravljala službo pri železnici kot snažilka pisarn. Naj v miru počiva!

Novo mesto

Slomškova podružnica v Novem mestu ima avoje redno zborovanje dne 1. aprila 1939 ob 2 popoldne v Vavti vasi. Ta dan prejme avoje zasluženo odklovanje naš veteran tov. Stular Franc in bo podružnica obnem tu zborovala. Člani, pokažite s svojo polnoštevilno udeležbo, kako cenimo avoje veterane!

Prireditve po deželi

Krajevna protituberkulozna liga na Vurberku pri Ptuju ima redni letni občni zbor v nedeljo, dne 26. marca t. l. ob pol 11 v župnijskem domu na Vurberku.

Dramatični odsek pevskega društva »Sneberje-Zadobrova« vpripori v nedeljo, dne 26. marca ob 4 popoldne Standerkerjevo dramo v 3. dejanjih »Prevara«. Vstopnice so v predprodaji pri tov. Avšiču.

Mekinje. Tukajšnje Proev. društvo priredi v nedeljo, 26. marca ob pol 4 popoldne zanimivo igro »Padrti križi«. Med odmori nastopijo domači tamburaši.

Črnuče. Kat. prosvet. društvo priredi danes s sodelovanjem pevskega zbora in Dekl. krožka prireditve materinske proslave in sicer ob 3 popoldne in ob 8 zvečer. Obakrat po praslavi pa vam bodo naši igralci vpriporili igro: Skrivnosti sv. maše.

Sava pri Litiji. Proslava materinskega dneva bo letos izjemoma šele na cvetno nedeljo ob 3 popoldne. Ze lani je ta proslava privabila mnogo ljudi iz doma in sosednih župnij. Letos bo spored še bolj zanimiv in prisrčen.

Sv. Križ pri Litiji. Prosvetno društvo priredi danes ob 3 pop. versko žaloigro v petih dejanjih: »Vestalka«. Domačini in sosedje vljudno vabljeni.

Vanja pa proti Angležu Bergmannu (bivšemu Avstrijcu) (19:21, 13:21, 21:17, 21:13, 19:21). — Bergmann je končno porazil še Poljaka ter si osvojil naslov svetovnega prvaka. Ker bo predpisih tekmovalca ni borbe za tretje oziroma četrti mesto, je zasedel Slovenec Dolinar skupne a Cehom Vanjo tretje mesto. Kralj Faruk je izrazil našemu poslaniku zadovoljstvo nad lepo igro Dolinarja, ki se mu je od vseh igralcev zaradi silnih napadov najbolj dopadel!

V igri parov so imeli naši igralci manj sreče in so izpadli že v prvih krogih proti rutiniranejšim nasprotnikom. — V tolažilnem turnirju je dosegel Marinko drugo mesto — ko je izgubil neravno zaigrano partijo proti Litvancu Duskecu (20:22, 21:13, 15:17 po času). Zanesel se je preveč nase in dopustil nasprotniku preveliko vodstvo, polem pa mu je zmanjkalo časa. Istega igralca je v tekmi Litva:Jugoslavija odpravil namreč že prej v dveh setih. Tretje mesto je zasedel Jugoslovian Stein.

Po končani tekmi so bila razdeljena darila. Zmagovalna moštva so dobila plakete. Jugoslavija šest srebrnih za drugo mesto. Posebej sta dobila še Dolinar in Marinko nagrade za dosegene uspehe v prvenstvu posameznikov oziroma v tolažilnem turnirju.

Nasim tekmovalcem so priredili Egiptčani več prijetnih presenečenj. Popeljali so jih z jahto po Nilu, z avtomobom do piramid. Vodili so jih po muzejih, priredili slavnostni banket itd. Zelo jim je šel na roko tudi naš poslanik dr. Markovič, ki je celo ekipo povabil na kosilo ter jih nato peljal razkazati jim tamonjši zoološki vrt. Sploh so našli povod prijazen sprejem s posebnim podarkom, ker so Jugoslovani! Zelo mnogo je bil z njimi tudi zunanji minister Egipta g. Hussein Bey Said, ki jih je 14. marca na povratku spremil do Aleksandrije in se zadržal z njimi vse do odhoda parnika.

Jugoslovanska reprezentanca je nastopala v enakih dresih z državnim grbom ter veljala ob vseh prilikah za najelitnejšo.

Na kongresu mednarodne zveze so sklenili, da se vrši prihodnje svetovno prvenstvo v Parizu. Za leto 1941 pa se je zopet obvezal Egipt. Kralj Faruk je podaril zlat prehodni pokal za pokalno tekmovalje državnih reprezentanc. Končna tekma pa se bo vršila vsako leto v Kairu in bo stroške potovanja obeh finalistov kril kralj Faruk sam. Jugoslovanski tekmovalci so se težko ločili od prijaznega Egipta, kjer so v kratkem tednu dni doživeli toliko presenečenj, ki jih niso pričakovali niti v sanjah. Tam so afirmirali Jugoslavijo. Egiptčani so doslej le malo vedeli o našem športu. Posebno pohvalo pa zaslužita ravno oboja slovenska tekmovalca, ki sta s svojimi uspehi ovrgla govornice, da slovenski namizni tenis več ne vodi pri nas!

L. ef. (Gornja slika predstavlja: Slovenca Žarko Dolinarja, jugoslov. drž. prvaka, ki je dosegel 3. mesto na svetovnem prvenstvu v namiznem tenisu v Kairu.)

Table-tenis turnir SK Korotana

Danes ob 16 bo otvoritev V. pokalnega medklub-skega table-tenis turnirja SK Korotana na Rakovniku. Za turnir je zelo veliko navdušenja. Turnirja se udeležita tudi dva državna reprezentanta, ki sta zastopala pred nedavnim našo državo na mednarodnem turnirju v Kairu. Udeležbo so doslej javili: Mladika, Mladost, Ferrarja, T. T. C. Hermes. V vseh disciplinah bo nastopilo nad 100 igralcev. O poteku turnirja bomo še poročali.

Jadran : Svoboda

V nedeljo, 26. t. m. ob 15.15 na igrišču Jadran v Kolesarji v predtekmi ob 13.20 nastopita rezervi obeh klubov.

Celjski šport

Jutri v nedeljo bo v Celju bogat nogometni spored. Ob 3 bo na Glaziji nogometna tekma med mladina SK Celja in SK Stora, takoj nato ob četrti na 5 pa se bo pričela zelo zanimiva in napeta borba za prvo in zadnje mesto med SK Celjem in SK Olimpom. Pri Skalni kleti se bo v nedeljo odigrala ob pol 4 prvenstvena nogometna tekma med celjskimi Atletiki in SK Amaterjem. Tudi ta tekma obeta biti zanimiva.

Po športnem svetu

Angleških nogometašev ne bo na Kontinent

Iz Londona poročajo, da namerava angleška nogometna zveza odpovedati vse tekme, ki so bile predvidene za letošnje leto na kontinentu. Tu gre za tekmo z Italijo v Milanu ter z Jugoslavijo v Belgradu in Romunijo v Bukarešti. Za primer, da bo ta odločitev obveljala, odpade tudi turneja angleških poklicnih nogometašev na kontinentu.

Naši tenis igralci se dobro drže v San Remu

Sredi tedna se je pričel velik mednarodni tenis turnir za prvenstvo San Rema, katerega se udeležujejo tudi naši tekmovalci, ki so dosegli že prav lepe rezultate. Prvo in drugo kolo izgleda za naše takole: Punčec : Belvelo 6:2, 6:2; Mitič : Berna 6:0, 6:0; Punčec : Bolsi 6:2, 6:2; Kováč : Šill 7:5, 6:3; Kováč : Beresky 6:4, 8:6.

Na podlagi teh rezultatov se je Punčec kvalificiral za semifinale v singlu in za finale v double; ravnotako se je kvalificiral Mitič za finale v moškem double. In tudi Florianova se je plasirala za finale. Kováčeva pa se je ob tej priliki nesportno obnašala.

Čehoslovaska je bila dežela športa

Tako namreč piše curiški »Sport« v svoji zadnji številki in naševa velike uspehe, ki so jih imeli čehoslovaski športniki v Švici v raznih športnih panogah. Ti športniki so bili vedno za Švico veliki rivali, katere je bilo treba vzeti resno. Od leta 1920 so igrali vsega 154 nogometnih tekem, od katerih so jih 74 dobili, 46 izgubili in 34 neodločeno igrali. Dalje omenja tesne stike v hokeju na ledu in v telovadbi, kjer so Čehoslovaki vedno dosegali lepe uspehe. In tudi v drugih športnih panogah so bili na lepi stopnji. Na koncu pa pravi »Sport«: Ime Čehoslovake zapreje sicer ne bo več obhajalo, toda švicarski športniki bodo tudi v novih razmerah prišli v stike z njimi, namreč s Česko (Böhmen).

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Občni zbor Jugoslovanske drsalne zveze bo v nedeljo, dne 26. aprila t. l. ob 9 popoldne v prostorih Jugoslov. olimpijskega odbora, Ganduličeva ulica 22a v Zagrebu.

SK Grafika. Danes popoldne ob pol 3 se vrši trening vseh aktivnih igralcev, na igrišču SK Ilirije za Kolinsko tovarno.

ZFO

FC St. Vid. Redni fantovski sestanek ki bi se moral vršiti v ponedeljek, 27. marca, je predstavljen na sredo, 26. marca ob običajni uri. Sestanek je za vse članstvo strogo obvezan. — Bog šivil!

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka poltina vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znakno.

Službe iščejo

Trgovski pomočnik
manufakturi in špecijalist želi prenesti mesto takoj na deželo ali v mesto. Naslov v upravi »Slovenca« št. 4669. (a)

Trgovski pomočnik
železnar, z 8 letno prakso, želi prenesti mesto. Ponudbe upravi »Slov.« »Agilne« 4496. (a)

Pošteno dekle
18-letna službo kot strežnica pri bolniku na domu. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4546. (a)

Prodajalka z dežele
pridna, poštna, išče mesto. Nastopi lahko takoj. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Dobra moč« 4560. a

Dimnikarski pomočnik
vojaščin prost, išče službo v mestu ali na deželi. Naslov v upravi »Slov.« pod »Pošten in pridn« št. 4551. (a)

Trgovski pomočnik
mlad, pošten, agilen ter vsestransko versiran, želi prenesti mesto. Cenj. ponudbe poslati v upravo »Slov.« pod »Dobra moč« št. 4410. (a)

Vrtnar
samostojen, strokovnjak v vseh panogah te stroke — išče stalno službo. Nastop po dogovoru ali takoj. Vokal, Riječka 41, Karlovac. (a)

Plačilni natak
dobra moč, se sprejme za sezijo, proti fiksnim plačilom in odstotkom, za spodbujanje prostora v hotelu »Bellevue« v Ljubljani. Nastop 1. maja. (b)

Trgovski pomočnik
agilen, zmožen samostojnega vodstva, želi prenesti mesto. Sprejem tudi trgovsko zastopstvo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Delaven« 4627. (a)

Trgovski pomočnik
24 let star, želi prenesti službo zaradi zraka iz Beograda iz zelo prometne manufak. trgovine. Zelo postrežljiv. Najrajši gre v Ljubljano. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4580. (a)

Pouk

Nemščino, italijansčino
in esperanto se naučite lahko doma pismenim potom. Učnina zelo nizka. Zahtevajte prospekt in priložite znakno za odgovor! Jezikovna dopisna šola, Ljubljana, Knafeljova ulica 9/II. (prej na Jesenicah). (u)

Denar

Hranilne knjižice
3% obveznice in druge vrednostne papirje kupuje in plača najbolje

BANČNO KOM. ZAVOD
Maribor, Aleksandrova 40

Okraj Dravograd!
Mežiška dolina!

Nove hranilne vloge vsak čas takoj izplačljive — sprejema in obrestuje do 5% ter daje kratkoročna posojila

Hranilnica in posojilnica
pri D. M. na Jezeru v Prevaljah

Posojila
različna, preskrbam nitro in brez kakšnega predplačila

Hranilne knjižice
vnovčujem proti takojšnjim gotovini. Oblasť dovoljena pisarna

Rudolf Zore
Ljubljana, Gledališka 13
Znamka 3 din

Službodobne

Poljske delavce offerje
z najmanj 4 delovnimi močmi sprejme oskrbnistvo Rogoza, p. Hoče. b

Sposobnega vrtnarja
takoj sprejme graščina Cernelo, p. Dob pri Domžalah. (b)

Hlapca
h konjem in za kmečka dela, starega 35 let, takoj sprejemem. Tacen 71.

Hlapca
vajejenega poljskih del in konj sprejemem takoj. — Črnuče št. 13. (b)

Dva mizarska pomočnika
takoj sprejemem. Matjaž Edvard, Glinke 10, Škofljica. (b)

Ključavničarja
dobro moč, sprejememo v stalno službo. Ivan Bernik, tovarna rolet, Ljubljana, Linhartova ul. 8. (b)

Fanta
starega do 17 let, sprejemem za kmečka dela. — Janez Dimnik, D. M. v Polju 5, pri Ljubljani. b

Kuharico
snažno, pošteno, vajeno gospodinjstvih del in vrta takoj sprejme Kanduser, Mengeš. (b)

Strojne tehnika
z odsluženim vojaškim rokom in zrelostnim izpitom, sprejememo. Person, Ljubljana, poštni predal 307. (b)

Natakarico
v starosti 20—30 let, ki je zmožna koncesije in nedejavnosti sprejemem. Ponudbe s sliko poslati upravi »Slov.« pod »Zakon ni izključen« 4200. b

Krojilca lesa
in strojne mizarje, le dobro izurjene moči za stavbna dela, sprejemem takoj. Franjo Vehovar, stavbno in umetno mizarstvo, Celje. (b)

Gospodično
zanesljivo, iščem za takoj v polnoletno zaposlitev k dvema otrokoma (3 in pol in 2 leti). Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4449. (b)

Poslovodja
oženjen, pošten, agilen, se sprejme za trgovino in gostilno na deželi. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Kavcije zmožen« št. 4453. (b)

Prodajalka
z večletno prakso želi prenesti mesto v trgovini z mešanim blagom, najraje v Celju ali okolici. Cenjene ponudbe v podružnico »Slovenca« v Celju pod »Poštena« št. 4615. (b)

Služkinjo
35—40 let staro, pošteno in zdravo, snažno, ki zna kuhati in je sposobna za vsa gospodinjstva dela, sprejemem s 1. aprilom k odraslim osebam v bližini Jesenic. Ponudbe poslati v upravo »Slov.« pod »Poštena« št. 4673. (b)

Boljšo služkinjo
zanesljivo, zdravo, veščo samostojnega kuhanja meščanske hrane in ostalih opravil v gospodinjstvu, iščem. — Imela bo svojo sobico. Plačam dobro. Po možnosti naj se pride predstaviti dopoldne od 9—10. Lepi pot št. 6, Mirje. (b)

Pletilca
na krožni stol (Rundstühle), ki zna popolnoma samostojno delati na krožni stolu — takoj sprejme tovarna pletenja za dobro plačo. Samo popolnoma samostojni pletilci naj pošljejo svoje ponudbe na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9, pod zn. »Rundstühle«. (b)

Krojaškega pomočnika
sprejemem. Stanko Kopač, krojač, Vodnikova cesta št. 173, Ljubljana. (b)

Krojaškega pomočnika
sprejemem. Alojzij Blaznik, Zgornja Besnica 53, Kranj. (b)

Služkinjo
za vsa gospodinjstva dela sprejemem. Fr. Kuhar, mizarstvo, Vižmarje 69. (b)

Mlado kmečko dekle
sprejemem v pomoč gospodinj. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Poštena« št. 4579. (b)

Prodajalke
pridne in poštene, sprejemem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Z dežele« št. 4661. (b)

Damsko frizerko
samostojno, z znanjem vodne ondulacije, sprejme salon Gjud Aleksander, Kongresni trg 6, Ljubljana. (b)

Večje premog. društvo
v Sloveniji išče strokovnega mojstra za globoko vrtanje (Bohrmeister) s Krellus vrtalnim strojem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod št. 4525. (b)

Prodajalka
z daljšo prakso v večji manufakturni trgovini se takoj sprejme za Ljubljano. Vsa oskrba v hiši. Ponudbe z navedbo referenc v upravo »Slovenca« pod »Agilna« 4594. (b)

Družabnika
za rentabilno perutninarstvo podjetje sprejemem. Potrebno 30 do 40 tisoč din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Perutnina« št. 4643. (b)

Domače podjetje
sprejme poštene in agilne potnike s provizijo za povečanje elik za Ljubljano, Dolenjsko, Gorenjsko in Korosko. Mesto stalno. Ponudbe na Foto Weiss, Polzela, Celje. (b)

Trgovski sotrudnik
grosist-detajlist, vojaščin prost, vešč modne in volnene stroke, ki ima veselje za potovanje, je zmožen slovensčine, hrvaščine in nemščine, dobi nameščenje. Pismene ponudbe s sliko upravi »Slovenca« pod »Soliden« 4596. (b)

Upravitelj
prvovrstni strokovnjak v vseh panogah poljedelstva se išče na močno veleposestvo v severni Sloveniji. Isti mora biti dober organizator, vesten, zmožen samostojnega vodstva, slovensčine in nemščine in jeziku in pisavi. Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor pod »Samostojen« št. 548. 4680. (b)

Fant
preprost in pošten dobi službo pri slovenskem podjetju v Beogradu. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Kavcije zmožni« prednost št. 4711. (b)

Vodovodni monter
popolnoma samostojen, sposoben tudi avtogeničnega varenja, se išče za stalno nameščenje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4722. (b)

Fant
preprost in pošten dobi službo pri slovenskem podjetju v Beogradu. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Kavcije zmožni« prednost št. 4711. (b)

Fotografije
res prvovrstno izdeluje Pavlovčič, Poljanska 12. Za legitimacije že za 10 din. Prepričajte se. (r)

Čitajte in širite
»Slovenca«

Čitajte in širite
»Slovenca«

Čitajte in širite
»Slovenca«

Čitajte in širite
»Slovenca«

Čitajte in širite
»Slovenca«

Čitajte in širite
»Slovenca«

Čitajte in širite
»Slovenca«

Čitajte in širite
»Slovenca«

Vrvar
dobi dela na dom. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vrvar« št. 4697. (b)

Služkinjo
ljubiteljico otrok, sprejemem. Naslov v upravi »Slovenca« št. 4707. (b)

Dekle
pridno, poštenih staršev, z 2 razr. mešč. šole, želi vstopiti kot vajenka v trgovino s mešanim ali manufakturnim blagom. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Poštena« 4481. (v)

Za pomladansko zdravljenje
za čiščenje in proti slabi prebavi pijte zdravični »PLANINKA« čaj
Reg. br. 2007/32.

Hlapca
za kmečka dela, sprejemem. Ignac Dovč, Mala vas št. 2, Ježica. (b)

Polirarja
spretnega za galvanizacijo, sprejememo. Unitas, Siska. (b)

Kolarskega pomočnika
ki je vešč v izdelovanju avtokaroserij, sprejemem takoj. Jenič, Ljubljana, Poljanska 69. (b)

Fant
preprost in pošten dobi službo pri slovenskem podjetju v Beogradu. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Kavcije zmožni« prednost št. 4711. (b)

Vodovodni monter
popolnoma samostojen, sposoben tudi avtogeničnega varenja, se išče za stalno nameščenje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4722. (b)

Fant
preprost in pošten dobi službo pri slovenskem podjetju v Beogradu. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Kavcije zmožni« prednost št. 4711. (b)

Fotografije
res prvovrstno izdeluje Pavlovčič, Poljanska 12. Za legitimacije že za 10 din. Prepričajte se. (r)

Čitajte in širite
»Slovenca«

Čitajte in širite
»Slovenca«

Čitajte in širite
»Slovenca«

Čitajte in širite
»Slovenca«

Čitajte in širite
»Slovenca«

Čitajte in širite
»Slovenca«

Čitajte in širite
»Slovenca«

Čitajte in širite
»Slovenca«

Čitajte in širite
»Slovenca«

Čitajte in širite
»Slovenca«

Čitajte in širite
»Slovenca«

Vajenci

Šiviljsko učenko
sprejme modni salon J. Kumelj, Novi trg 1-I., Ljubljana. (v)

Vajenca
za pekovski obrt takoj sprejme Rudolf Košak — Hrušica, Jesenice. (v)

Mizarskega vajenca
s hrano in stanovanjem sprejme J. Japelj, Drenov grič 51, Vrhnika. (v)

Lepa sončna parcela
na Kodeljevem napredaj. Ana Špunt, Bežigrad 18, Ljubljana. (p)

Stavbne parcele
napredaj. — Informacije: Mizarstvo Zivalič, Guncelje, St. Vid n. Ljubljano. (p)

Stavbno parcelo
krasno, prodam. Ljubljana, Vodnikova cesta 257, blizu cerkve, šole, tramvaja. (p)

Stavbna parcela
v izmeri 5000 m², ob drž. in banovinski cesti, v bližini kolodvoru Vižmarje, pod ugodnimi pogoji na prodaj. Pojasnila: Vižmarje 59. (p)

Stavbišče
na lepi in sončni legi na periferiji Rogaske Slatine ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4482. (p)

Gozdno posestvo
Gornji grad, elektrika, vodovod, vrt, gozd, prodam. Za lesnega trgovca zlasti jama. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Savinjčan« 4496. (p)

Enonadstropno hišo
21x13 m veliko, z enonadstropnim dvoriščnim poslopjem 21x8 m, pripravo tudi za obrt ali malo industrijo, prodam. Maribor, Taborska 7. (p)

Oljarno v Mariboru
v 12 urah 400 kg olja, dobro vpeljano, dve enonadstropni poslopji, prodam po ugodni ceni. Potreben kapital 450.000 d. Dopise na Tovarno olja, Maribor, Taborska 7. (p)

Dvodružinska vila
z vsemi pritliklinami in sadovnjakom ob Savinji v Celju po zelo ugodnih pogojih napredaj. Resne ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju pod zn. »Sončna lega« 4529. (p)

Krasna parcela
1033 m², ob glavni cesti, najpomembnejši kraj, avtobusna postaja, križišče 20 minut od kolodvoru, pripravna za gostilno, mesarstvo, avtomobilnico itd., napredaj. Naslov v podružni. »Slov.« v Celju pod št. 3620. (p)

Učenko
krepko, sprejemem v trgovino z mešanim blagom, ki bi pomagala tudi v gospodinjstvu. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Marljiva« št. 4653. (v)

Učenca
za trgovino z mešč. blagom na deželi sprejemem takoj. Biti mora krepak in dober računar. Tudi nadaljevanje uka pride v poštev. Ponudbe upravi »Slovenca« v Celju pod »Krepak« 4597. (v)

Učenca
za trgovino z mešč. blagom na deželi sprejemem takoj. Biti mora krepak in dober računar. Tudi nadaljevanje uka pride v poštev. Ponudbe upravi »Slovenca« v Celju pod »Krepak« 4597. (v)

Učenca
za trgovino z mešč. blagom na deželi sprejemem takoj. Biti mora krepak in dober računar. Tudi nadaljevanje uka pride v poštev. Ponudbe upravi »Slovenca« v Celju pod »Krepak« 4597. (v)

Učenca
za trgovino z mešč. blagom na deželi sprejemem takoj. Biti mora krepak in dober računar. Tudi nadaljevanje uka pride v poštev. Ponudbe upravi »Slovenca« v Celju pod »Krepak« 4597. (v)

Učenca
za trgovino z mešč. blagom na deželi sprejemem takoj. Biti mora krepak in dober računar. Tudi nadaljevanje uka pride v poštev. Ponudbe upravi »Slovenca« v Celju pod »Krepak« 4597. (v)

Učenca
za trgovino z mešč. blagom na deželi sprejemem takoj. Biti mora krepak in dober računar. Tudi nadaljevanje uka pride v poštev. Ponudbe upravi »Slovenca« v Celju pod »Krepak« 4597. (v)

Učenca
za trgovino z mešč. blagom na deželi sprejemem takoj. Biti mora krepak in dober računar. Tudi nadaljevanje uka pride v poštev. Ponudbe upravi »Slovenca« v Celju pod »Krepak« 4597. (v)

Učenca
za trgovino z mešč. blagom na deželi sprejemem takoj. Biti mora krepak in dober računar. Tudi nadaljevanje uka pride v poštev. Ponudbe upravi »Slovenca« v Celju pod »Krepak« 4597. (v)

Učenca
za trgovino z mešč. blagom na deželi sprejemem takoj. Biti mora krepak in dober računar. Tudi nadaljevanje uka pride v poštev. Ponudbe upravi »Slovenca« v Celju pod »Krepak« 4597. (v)

Učenca
za trgovino z mešč. blagom na deželi sprejemem takoj. Biti mora krepak in dober računar. Tudi nadaljevanje uka pride v poštev. Ponudbe upravi »Slovenca« v Celju pod »Krepak« 4597. (v)

Učenca
za trgovino z mešč. blagom na deželi sprejemem takoj. Biti mora krepak in dober računar. Tudi nadaljevanje uka pride v poštev. Ponudbe upravi »Slovenca« v Celju pod »Krepak« 4597. (v)

Posedstva

Hiše
trgovske in stanovanjske ter stavbne parcele ozir. posestva — nudi v ugoden nakup P. Ristavec Franjo, realiteta pisarna v Ljubljani, Erjavčeva 4. 4a

Parcela napredaj
Stepanja vas 10. (p)

Posestvo
prodam ali dam v najem. Ptuj, Budina št. 9. (p)

Lepa sončna parcela
na Kodeljevem napredaj. Ana Špunt, Bežigrad 18, Ljubljana. (p)

Stavbne parcele
napredaj. — Informacije: Mizarstvo Zivalič, Guncelje, St. Vid n. Ljubljano. (p)

Stavbno parcelo
krasno, prodam. Ljubljana, Vodnikova cesta 257, blizu cerkve, šole, tramvaja. (p)

Stavbna parcela
v izmeri 5000 m², ob drž. in banovinski cesti, v bližini kolodvoru Vižmarje, pod ugodnimi pogoji na prodaj. Pojasnila: Vižmarje 59. (p)

Stavbišče
na lepi in sončni legi na periferiji Rogaske Slatine ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4482. (p)

Gozdno posestvo
Gornji grad, elektrika, vodovod, vrt, gozd, prodam. Za lesnega trgovca zlasti jama. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Savinjčan« 4496. (p)

Enonadstropno hišo
21x13 m veliko, z enonadstropnim dvoriščnim poslopjem 21x8 m, pripravo tudi za obrt ali malo industrijo, prodam. Maribor, Taborska 7. (p)

Oljarno v Mariboru
v 12 urah 400 kg olja, dobro vpeljano, dve enonadstropni poslopji, prodam po ugodni ceni. Potreben kapital 450.000 d. Dopise na Tovarno olja, Maribor, Taborska 7. (p)

Dvodružinska vila
z vsemi pritliklinami in sadovnjakom ob Savinji v Celju po zelo ugodnih pogojih napredaj. Resne ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju pod zn. »Sončna lega« 4529. (p)

Krasna parcela
1033 m², ob glavni cesti, najpomembnejši kraj, avtobusna postaja, križišče 20 minut od kolodvoru, pripravna za gostilno, mesarstvo, avtomobilnico itd., napredaj. Naslov v podružni. »Slov.« v Celju pod št. 3620. (p)

Učenko
krepko, sprejemem v trgovino z mešanim blagom, ki bi pomagala tudi v gospodinjstvu. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Marljiva« št. 4653. (v)

Učenca
za trgovino z mešč. blagom na deželi sprejemem takoj. Biti mora krepak in dober računar. Tudi nadaljevanje uka pride v poštev. Ponudbe upravi »Slovenca« v Celju pod »Krepak« 4597. (v)

Učenca
za trgovino z mešč. blagom na deželi sprejemem takoj. Biti mora krepak in dober računar. Tudi nadaljevanje uka pride v poštev. Ponudbe upravi »Slovenca« v Celju pod »Krepak« 4597. (v)

Učenca
za trgovino z mešč. blagom na deželi sprejemem takoj. Biti mora krepak in dober računar. Tudi nadaljevanje uka pride v poštev. Ponudbe upravi »Slovenca« v Celju pod »Krepak« 4597. (v)

Učenca
za trgovino z mešč. blagom na deželi sprejemem takoj. Biti mora krepak in dober računar. Tudi nadaljevanje uka pride v poštev. Ponudbe upravi »Slovenca« v Celju pod »Krepak« 4597. (v)

Učenca
za trgovino z mešč. blagom na deželi sprejemem takoj. Biti mora krepak in dober računar. Tudi nadaljevanje uka pride v poštev. Ponudbe upravi »Slovenca« v Celju pod »Krepak« 4597. (v)

Učenca
za trgovino z mešč. blagom na deželi sprejemem takoj. Biti mora krepak in dober računar. Tudi nadal

VELIKA IZBIRA

za damske plašče, kostume in obleke ter vse vrste svile v najnovejših vzorcih po zelo nizki ceni nudi trgovina

STARIN & KESSLER

lastnik Starin Franc, »Pri JANEZU«
POGAČARJEV TRG 3 — KRESIJA

Slava Gril

Knjige o kozmetiki. Križevniška ulica 5-II, levo.

Kupimo

Otroško posteljo

dobro ohranjeno, kupim. Erbska 37-II. (k)

Vodovodne cevi

1 ali 1 in četrt col, kupi Salezijanski zavod Rakovnik, Ljubljana.

Kopalnico

emajlirano kad in peč za kurivo, kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobro ohranjeno« 4414.

Vsakovrstno

zlato kupuje po najvišjih cenah KERN, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Travnisko brano

kupim. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Brana« št. 4548. (k)

Perutnino

kupuje stalno v večjih množinah perutninarstvo »Niko«, št. Vid n. Ljubljano. (l)

Otroški voziček

za dvojčka, nizki, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobro ohranjeno« 4543. k

Cunje

krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovčjo volno, govejo dlako (arovec) — kupi vsako množino Arbetter, Maribor, Dravska 15. (k)

Voz na peresih

rabljen, dobro ohranjen, okrog 800 kg nosilnosti, najraje s diro — kupi Prost, gasil. četa Hlinje na Dolenjskem. (k)

Staro zlato,

zlato zobovje in srebrne krone kupujem po najvišjih cenah A. KAJFEŽ

trgovina s urami in zlatino precizna delavnica za popravila vsakovrstnih ur Ljubljana, Miklošičeva 14

Centrifugo

staro, rabljeno, dobro ohranjeno, premer 50 in več cm, kupimo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Centrifuga« 4503. (k)

Puško trocevko

brezhibno, po možnosti z daljnogledom, brezpetelinko, kupim. Ponudbe na naslov: Adolf Kač, Stari trg pri Rakeku. (k)

Kočije

in kolesarje v vsakem stanju kupim. Ponudbe z navedbo cene in oblike upravi »Slovenca« pod »Kočija« 4656. (k)

Zobotrebce

na roko izdelane, v zviti, okrogle in ploščate, iz trdega in mehkega lesa, brez skatije. Ponudbe v vsaki količini. Ponudbe z vzorcem in najnižjo ceno poslati na: M. Mazulovič, Petrinje, Sunja, k

Auto-motor

Motor Saks 98

ugodno napredaj. Naslov v podružnici »Slovenca«, Tyrševa 37. (f)

»Fiat 514«

4 sedežni, v voznem stanju, s plačano takso za 1939 — prodamo za 7500 din. Burgar-Kochar, Ribnica na Dolenjskem. (f)

6 sedežno karoserijo

odprto, z dobro streho, in 5 skoraj novih gumijastih pnevmatik, 750x120 z zračnicami. Ameršek Fr. Zagorje. (f)

Dva tovorna avtomobila Diesel Man Z 1 in Diesel Vomag Kipper, generalno popravljena, kakor nova, ugodno napredaj. Jože Kovač, Tržič. (f)

Zasluge

Vsaki osebi, družini nudimo stalni zaslužek doma. Pišite: Anos, Maribor. (f)

Vsakdo

moški ali ženska, v službi ali brezposeln, lahko zasluži tedensko 252 din. Za poljskino poslati pet din v znakah, steer ne odgovorim. Lindič, Ljubljana 245/c. Prijavite se takoj!

Prodamo

Vrtno seno

prodam. Štepanja vas 50.

Orehova jedra in orehe nudi Sever & Komp., Ljubljana. (l)

Voz zapravljen

ugodno prodam, obenem tudi konjsko opremo — kšir — Joža Dolinšek, Izanska cesta 46. (l)

Mlin

na stalni vodni pogon, na zelo prometnem prostoru, prodam po ugodni ceni. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4422.

100 din

1 m³ žaganih, bukovih in suhih drv v prvovrstni kakovosti dobite pri Kržiču, Gubčeva ulica 23, telefon 45-57. (l)

Dve obleki

spomladanski, skoraj novi, poceni prodam. Oglejte se lahko danes in jutri samo od 12-2 pop. Rimska cesta 16b. (l)

Športno kolo

globok voziček in šivalni stroj prodam. - Zorc, Marenčičeva 3. (l)

Kolesa

šivalne stroje najboljših tovarn kupite najceneje pri tvrdki »Plevec« v Preski pri Medvodah. (l)

Opravo za lokal

mlekarno ali špecerijo, malo rabljeno, prodam. Ogled pri: Okretič Vladimir, Dolenjska cesta 48

Rdeče pomaranče

res sladke, od 5 kg naprej po engros ceni dobite pri: Jugosad, Resljeva 4. (l)

Kočije

zapravljenke in vseh vrst športne vozove z gumijastimi pnevmatikami na zalogi, Ivan Močnik, izdelovatelj vozov, Mengeš.

Sejmarji

Nudim pletenine vseh vrst po izredno nizkih cenah. Dam tudi v komisijo. — Gržina, Ljubljana, Celovška 44. (l)

7 cevni radio-aparat

»His Master voice« — in dresiranega psa nemškega kratkodlakarja, poceni prodam. - Gostilna Vauptič, Dob pri Domžalah. (l)

BLAGO

za povračila, obleke in dame plašče nudi po nizkih cenah

Oblačilnica za Slovenijo Ljubljana, Tyrševa c. 29, hiša Gospodarske zveze.

Odprodaja delavskih

čevljev po 85 din TRIUMF Kolodvorska ulica 11

Vnajem

ODDAJO:

Na Bledu

v centru, oddam trgovski lokal. Kolman. (n)

Skladišče z dvoriščem prostorno, oddam s 1. aprilom. Cesta 29. okt. št. 3. (n)

Dva lokala

pripravna za delavnico ali skladišče, oddam v najem. Naslov v upravi »Slovenca« št. 4638. (n)

Bocakova

kleparsko-vodovodna delavnica v Tržiču se stroji odda v najem. — Vprašati direktno. (n)

Lokal za mlekarno

oddam po ugodnih pogojih v dobrem živinorejskem kraju. - Polzve se pri Ivan Kranjc, Sv. Vid, p. Planina nad Sevnico.

Pekarno

oddam v najem podjetniku mojstru. Dnevno se peče 70 l. Nekaj kapitala potrebno. Naslov v upravi »Slovenca« pod 4710.

Lep lokal

popolnoma renoviran, na prometni točki, najprimernejši za delavnico (buffet, vinotoč) oddam takoj zanesljivi osebi. - Grčar, Sp. Šiška, Gasilska 15-I. (n)

ISČEJO:

Mlekarno

ali kaj sličnega v manjšem obsegu v bližini Zagreba vzamem v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4676. (m)

Trgovino z meš. blagom na deželi, ki ima mesečni promet 20-30.000 din — vzamem v najem. Dopise v upravo »Slovenca« pod št. 4249. (l)

NIBOL
TABLETE - MAST

Pri revmatizmu, gihtu in išijas masirajte boleče dele z »Nibol« mastjo in vzemite »Nibol« tablete. Tudi pri prehladu, gripi in glavobolu pomagajo »Nibol« tablete.

Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana.
Proizvajala »Nibol« v lekarnah Din 20.—, Reg. br. 17. 816/35

Za nego lica in rok

rabite

Benkovo pomado in Violette-kremo!

Lekarna pri Sv. Trojici

F. pl. BENKO, ZEMUN

Odobreno S. Er. 8032/1937 i S. Er. 960/1937

Za vaše malčke!

Za Vaše malčke nudi trdka Ign. Zargi, Ljubljana, Sv. Petra c. 11 lepo spomladansko izbiro plaščkov in obleke v lepih modnih barvah in v veliki izbiri.

NOGAVICE in ROKAVICE

za dame, gospode in deco v lepi izbiri nudi po najnižjih cenah:

Osvald Dobeic

Ljubljana, Pred Školijo 15

Prodaja na drobno in debelo.

Obširne

tovarniške objekte

v Ljubljani

primerne za vsako industrijo, oddamo z julijem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4671.

Tužnega srca javljamo sorodnikom, prijateljem in znanecm pretužno vest, da je naš ljubljani oče, stari očka, tast, stric, gospod

Andrej Slejko

danes ob petih popoldne, previden s tolažili svete vere, Bogu vdano umrl.

Pogreb se bo vršil v nedeljo ob pol petih popoldne iz hiše žalosti, Prečernova ulica št. 88, na pokopališču na Žalah.

V Kamniku, dne 24. marca 1939.

Rodbini: Mejač - Petek.

SPOMLADANSKIH OBLAČIL V NAJNOVEJŠIH KROJIH IM MODNIH DESENH

Obleke Din 300.—, 400.—, 680.—
Povrtniki Din 490.—, 620.—, 850.—
Plašči dvojne bal. svile Din 420.—
Pumparice Din 70.—, 125.—, 190.—
Dolge hlače Din 35.—, 85.—, 150.—
Kamgarni Din 65.—, 90.—, 260.—
Sport štofi Din 45.—, 70.—, 160.—
Dežni plašči Din 180.—, 250.—, 360.—
Klobuki Din 33.—, 45.—, 65.—
Kravate Din 5.—, 15.— itd.

v novih prostorih

Joško **OLUP** Mlaiši LJUBLJANA
O B L A Č I L A P O M E R I

Kovačnica

vzame v najem Pugalj Ivan, Tomišlje 15, Ig. (m)

Trgovino

tudi z gostilno vzamem v najem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Prometen kraj« 4572. (m)

Stanovanja

ISČEJO:

Sobo s številnikom iščem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Takoj« 200 št. 4652. (s)

Stanovanje

tri- ali štiri sobno, z vsem komfortom, in priključniki, po možnosti v vili blizu centra, išče mirna družina z junijem. Plača za celo leto naprej. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Sončno« št. 4479.

ODDAJO:

Trisobno stanovanje oddam z majem, Janševa ulica 6, Šiška. (č)

Stanovanja

eno- in dvosobna, čista, sončna, oddam z majem na Gosposvetski cesti 10. Informacije pri hiancl. č

Trisobno stanovanje visokopritlično, s kopalnico in vrtom, oddam s 1. aprilom ali majem v Hotimirovi ul. 14, poleg kina Šiška. (č)

Stanovanje

lepo, sončno, primerno za dva zakonca, v bližini Jesenic, takoj oddam. — Naslov v podružnici »Slovenca« pod »Mirna« št. 4674. (b)

Trisobno stanovanje in separirano sobo, sredina mesta, oddam takoj strogo solidni stranki. — Ponudbe z opisom upravi »Slovenca« pod »Takoj« št. 4651. (č)

Trisobno stanovanje čisto, sončno, zračno, v I. nadstropju oddam takoj mirni, boljši in zanesljivi stranki. Ogled od 1. aprila naprej pri Grčar, Sp. Šiška, Gasilska 15-I. (č)

Trisobno stanovanje 7 KS v dobrem stanju, prodam in kupim modele za cementne cevi premer 30 in 40. Franc Štrukelj cementar, Sp. Loke, p. Lukovica. (l)

Trisobno stanovanje 7 KS v dobrem stanju, prodam in kupim modele za cementne cevi premer 30 in 40. Franc Štrukelj cementar, Sp. Loke, p. Lukovica. (l)

Trisobno stanovanje 7 KS v dobrem stanju, prodam in kupim modele za cementne cevi premer 30 in 40. Franc Štrukelj cementar, Sp. Loke, p. Lukovica. (l)

Trisobno stanovanje 7 KS v dobrem stanju, prodam in kupim modele za cementne cevi premer 30 in 40. Franc Štrukelj cementar, Sp. Loke, p. Lukovica. (l)

Trisobno stanovanje 7 KS v dobrem stanju, prodam in kupim modele za cementne cevi premer 30 in 40. Franc Štrukelj cementar, Sp. Loke, p. Lukovica. (l)

Trisobno stanovanje 7 KS v dobrem stanju, prodam in kupim modele za cementne cevi premer 30 in 40. Franc Štrukelj cementar, Sp. Loke, p. Lukovica. (l)

Trisobno stanovanje 7 KS v dobrem stanju, prodam in kupim modele za cementne cevi premer 30 in 40. Franc Štrukelj cementar, Sp. Loke, p. Lukovica. (l)

Trisobno stanovanje 7 KS v dobrem stanju, prodam in kupim modele za cementne cevi premer 30 in 40. Franc Štrukelj cementar, Sp. Loke, p. Lukovica. (l)

Trisobno stanovanje 7 KS v dobrem stanju, prodam in kupim modele za cementne cevi premer 30 in 40. Franc Štrukelj cementar, Sp. Loke, p. Lukovica. (l)

Trisobno stanovanje 7 KS v dobrem stanju, prodam in kupim modele za cementne cevi premer 30 in 40. Franc Štrukelj cementar, Sp. Loke, p. Lukovica. (l)

Trisobno stanovanje 7 KS v dobrem stanju, prodam in kupim modele za cementne cevi premer 30 in 40. Franc Štrukelj cementar, Sp. Loke, p. Lukovica. (l)

Trisobno stanovanje 7 KS v dobrem stanju, prodam in kupim modele za cementne cevi premer 30 in 40. Franc Štrukelj cementar, Sp. Loke, p. Lukovica. (l)

Trisobno stanovanje 7 KS v dobrem stanju, prodam in kupim modele za cementne cevi premer 30 in 40. Franc Štrukelj cementar, Sp. Loke, p. Lukovica. (l)

Trisobno stanovanje 7 KS v dobrem stanju, prodam in kupim modele za cementne cevi premer 30 in 40. Franc Štrukelj cementar, Sp. Loke, p. Lukovica. (l)

Trisobno stanovanje 7 KS v dobrem stanju, prodam in kupim modele za cementne cevi premer 30 in 40. Franc Štrukelj cementar, Sp. Loke, p. Lukovica. (l)

Trisobno stanovanje 7 KS v dobrem stanju, prodam in kupim modele za cementne cevi premer 30 in 40. Franc Štrukelj cementar, Sp. Loke, p. Lukovica. (l)

Trisobno stanovanje 7 KS v dobrem stanju, prodam in kupim modele za cementne cevi premer 30 in 40. Franc Štrukelj cementar, Sp. Loke, p. Lukovica. (l)

Nevesto

simpatično, dobro gospodinjico, bogato, išče samostojen obrtnik z lastno hišo v mestu. Resne ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 4512. (2)

Slovenec v Zagrebu

boljši obrtnik z dobrodočim poslom, ki nosi mesečno preko 6000 din. išče poznanstva z dekletom 20-30 let v svrhu ženitve. Samo resne ponudbe po možnosti s sliko pod 52.636 na Publicitas, Zagreb. (2)

SOBE

ODDAJO:

Sončno sobo opremljeno, oddam. Tyrševa cesta 116. (s)

Opremljena soba za eno osebo se takoj odda. Povšetova c. 76a.

ISČEJO: Soliden gospod išče lepo sončno sobo s souporabo kopalnice. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Sončna« št. 4659.

Prazno sobo za dva gospoda iščem za april ali maj, najraje pri hišnem gospodarju. Po možnosti v bližini Slajmerjevega doma. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Stalno« št. 4612. (s)

Trisobno stanovanje visokopritlično, s kopalnico in vrtom, oddam s 1. aprilom ali majem v Hotimirovi ul. 14, poleg kina Šiška. (č)

Trisobno stanovanje visokopritlično, s kopalnico in vrtom, oddam s 1. aprilom ali majem v Hotimirovi ul. 14, poleg kina Šiška. (č)

Trisobno stanovanje visokopritlično, s kopalnico in vrtom, oddam s 1. aprilom ali majem v Hotimirovi ul. 14, poleg kina Šiška. (č)

Trisobno stanovanje visokopritlično, s kopalnico in vrtom, oddam s 1. aprilom ali majem v Hotimirovi ul. 14, poleg kina Šiška. (č)

Trisobno stanovanje visokopritlično, s kopalnico in vrtom, oddam s 1. aprilom ali majem v Hotimirovi ul. 14, poleg kina Šiška. (č)

Trisobno stanovanje visokopritlično, s kopalnico in vrtom, oddam s 1. aprilom ali majem v Hotimirovi ul. 14, poleg kina Šiška. (č)

Trisobno stanovanje visokopritlično, s kopalnico in vrtom, oddam s 1. aprilom ali majem v Hotimirovi ul. 14, poleg kina Šiška. (č)

Trisobno stanovanje visokopritlično, s kopalnico in vrtom, oddam s 1. aprilom ali majem v Hotimirovi ul. 14, poleg kina Šiška. (č)

Trisobno stanovanje visokopritlično, s kopalnico in vrtom, oddam s 1. aprilom ali majem v Hotimirovi ul. 14, poleg kina Šiška. (č)

Trisobno stanovanje visokopritlično, s kopalnico in vrtom, oddam s 1.

Blage za damsko plašče, kostume in obleke
ter vse vrste svile
v najnovejših
modnih vzorcih

R. MIRLAUC
»PRI ŠKOFU«
LJUBLJANA
Lingarjeva ulica 3
Pred škofijo 3

70 letnica
obstoja
zato
posebne
ugodnosti!

Prodamo
Ravnokar došla
velika pošiljka moških
srajc, kravat, sp. hlače.
I. Tomšič, Sv. Petra c. 38

Krakovčani in Trnovčani
Ko boste rabili mrežo za
ograde, bodičasto in glad-
ko žico, cement in drugo,
pridite v železnino Fr.
Stupica, Gosposvetska c. 1
kjer boste točno postre-
ženi.

**Sveže najfinije
norveško**
ribje olje
iz lekarne
Dr. G. PICCOLIJA
v Ljubljani
se priporoča bledim in
slabotnim osebam

CONTINENTAL

mesečno po Din 200—;
za državne uslužbence
po Din 100—

Ivan Legat
Ljubljana, Prešernova 44
Maribor, Vetrinjska 30

KOLESA
kupite dobro in poceni
tudi na obroke pri
H. SUTTNER
Ljubljana, Aleksandrova 6.
Brezobvezen ogled!

Erfurtska semena
pri Pintarju, Gosposvet-
ska 14. (1)

Za vsako družino
oplačila — najboljša in
najcenejša — Presker,
Sv. Petra c. 14, Ljubljana

Prima kolesa
tudi na obroke. — Dajem
garancijo. Kmetič Ciril,
Dob pri Domžalah. (1)

Najboljša kolesa
izbira velika, cene nizke,
na ugodna odplačila. —
Remec Oskar, Ljubljana,
Dolenjska cesta 5. (1)

Predno kupite kolo
oglejte si zalogo prvo-
vrstnih tovarniških znamk
Viktor Bohinec, Ljubljana,
Tyrševa c. 12, dvoriš-
ča. (1)

Šivalni stroji
proti gotovini, kakor tudi
na obroke. Zahtevajte pro-
spekte. Sprejemam zastop-
nike. Josip Uršič, šivalni
stroji, kolesa, otroški vo-
zički, Celje, Narodni dom.

Za spomladansko setev
vam nudi trdka
A. VOLK
Ljubljana, Resljeva c. 24
prvovrstni semenski
jari ječmen in
oves ječmenovec
vse skrbno očiščeno
in zajamčeno blago.

Semena
prava erfurtska, uradno
preizkušena dobita
v trgovini pri
M. Widmayer
Ljubljana,
Cankarjevo nabrežje št. 3
Podružnica: Tyrševa 51
Stojnica:
Nabrežje 20. septembra.

GUMBI
raznih vrst in velikosti,
v zelo veliki izbiri, po
konkurenčnih cenah in
solidni postrežbi pri:
OSVALD DOBEIC,
Ljubljana,
Pred škofijo 15.
Ogled brezobvezen.

Najceneje
kupite prvovrstno
kolo
ali
šivalni stroj
v trgovini
Splošna trgovska
družba
v Št. Vidu nad Ljublja-
no (v hiši g. Peršina). Istotam najcenejša po-
pravila rabljenih koles.
Dajemo na ugodne me-
sečne obroke.

Dvovprežni zapravljivček
a Patent Olachse ugodno
proda Franc Engelo, se-
diar, Kočevje. (1)

Trikolico
rabljeno, v dobrem sta-
nju, poceni prodam. Ko-
drič, Celovška cesta 41.

Naprodaj
ca. 6 m² hrastovih in ore-
hovih desk, suhih, 30 mm
debeline. Cena 700 din. —
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 4454. (1)

Poceni naprodaj
več koles, popolnoma no-
vih in malo rabljenih —
partija prvovrstnih šival-
nih strojev in večje šte-
vilo otroških vozičkov pri
»Prometa«, nasproti kri-
žanske cerkve. (1)

Anos pletilni aparat
za nogavice, šale itd., po-
popolnoma nov, s kate-
rim lahko zaslužite do
1000 din mesečno, zaradi
bolezni ugodno prodam. —
Plašite upravi »Slovenca«
pod »Zelo ugodno« 4497.

Prvovrstni
trboveljski
premog
bres prahu
koks, suha drva
nudi
I. Pogačnik
Gorjanci 8 Telefon 20-59

Mlekarno - trgovino
s firmo, dobro vpeljano,
na prometni točki, pro-
dam ali dam v najem
po nizki ceni. Eksistenca
sigurna. Oddam zaradi
nujnega odpotovanja. —
Pismene ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Jesenice«
št. 4647. (1)

25 nizkih vrtnic
I. kakovosti ali 50 malo
sibkejših sadik II. kako-
vosti v najrazličnejših
prekrasnih barvah sorti-
rano 100 din (12 vrtnic
la. ali 25 vrtnic IIa. le
60 din) vse s poštnino in
zavojnico ter navodilom
vred. 12 vrtnic plezalk v
novih prekrasnih barvah
60 din. Lastne, na pro-
stem polju brez umetnih
pripomočkov vzgojene sa-
dike. Sadjarstvo Dolinšek
Kamnica, p. Maribor. (r)

Otroški kotiček.

Konči Abažič:

Nosan in Zalika

METULJCKI in ROZICE so oživele v
lepi Tačini KNJIGI in priletele iz nje.Pa tudi medvedček BUMCEK, ki ga že
poznate, GAGICE in ISKRI so godli svojo
vmes.

Prav zares!

ŽOLČNI
KAMENČKI
Znani SALVAT ČAJ proti žol-
čnim kamenčkom in bolečinam
žolčnega mehurja se dobiva pri
glavnem zastopniku: Apoteka
Sv. Ivana, Zagreb, Kaptol 17. —
Prospekte o zdravljenju pošil-
jamo zaštopi. O. r. S. br. 27870-1934. Ra. 3487.

Predno se odločite
za nakup motor-
nega kolesa ali dvo-
kolesa, ne zamudite
prilike in si ogled

zalogo motornih koles znamke
ARDIE in HOREX
najnovejših tip od 100 do 350 ccm pri trdki
J. PRAPROTNIK
Domžale, Ljubljanska cesta 108
Istotam imaš veliko izbiro najrazličnejših damskih
in moških dvokoles, šivalnih strojev in dobro
ohranjenih rabljenih motorjev.
Najnižje cene! Oddaja se tudi na obročne odplačila!

Najnižje cene! Oddaja se tudi na obročne odplačila!

»SLOVENE« ZAVARUJE
SVOJE REDNE NAROČNIKE ZA
PRIMER SMRTNE NEZGODE ZA

10.000 DIN
NE ODLASAJTE NITI DNEVA, AMPAK
NAROCITE TAKOJ »SLOVENCA«

Kislo zelje in krompir
na prodaj. Poljanska 58.

Šivalni stroj
pogrešljiv, poceni napro-
daj. Hermes, Stari trg 21
I. nadst. (1)

Drobilec
dobro ohranjen in malo
rabljen, prodaj. Turnšek
Andrej, Breg, Polzele. 1

Strešni stol
24.00x8.50 v dobrem sta-
nju, takoj prodam. Ljub-
ljana, Prule 8. (1)

Kozolec
s štirimi okni, dobro
ohranjen, prodam. Nas-
lov v upravi »Slovenca«
št. 4637. (1)

Kolesa
prvovrstnih znamk, ve-
lika izbira, zelo poceni
prodaja »Triglava«, Res-
ljeva cesta 16. (1)

Šivalne stroje
nove in dva rabljena z
okroglimi čolniki, šivajo
naprej in nazaj, pogreš-
ljive, prodaja poceni —
»Triglava«, Resljeva c. 16.

Kurivo
po najugodnejši ceni
drva, koks, la trbovelj-
ski premog brez prahu

Vinko Podobnik
Tržaška c. 16 — tel. 33-13

Vinske sode
od 100 do 350 l, v naj-
boljšem stanju, radi opu-
stitve restavracije Union
ugodno prodam. — Dalje
prodam na Bellevue še
nekaj vrtnih žel. stolov
in miz, umivalnike z ogle-
dali in marmornatimi plo-
ščami, umivalne garnitu-
re itd. P. Sterk, hotelir.

Prodaja
70 plm trdega in 540 plm
mehkega tehniškega lesa
na panju iz gozdov re-
virja Krava peš pri Ve-
likih Laščah, bo na draž-
bi 1. aprila 1933 pri Za-
časni drž. upravi razla-
ščenih gozdov v Ljublja-
ni, Cesta 28. oktobra 24,
I. nad., ob 11 dopoldne.
Pojasnila, razglas in po-
goji so na razpolago. (1)

Svetovno znane nemške
znamke

»Brenabor«
dvokolesa
petkrat krompirana in o-
porno emajlirana, s ne-
zlojnim okvirjem, do-
bite po ugodnih obročnih
odplačilih pri trdki
Kleindienst & Posch
Maribor, Aleksandrova 44

Travno seme
banasno lucerno
grahorico
oves Zlati dež
jari ječmen
koruzo za zeleno
krmo in ensilazo
sladko lupino
polsladkorno
peso in cebulček
nudi
Sever & Komp.
Ljubljana

Dober semenski oves
prodaja mltn Rosenberg,
Jezdarska ul., Maribor.

Po nizki ceni prodam
več močnih vrat, okna,
heraklitne plošče, stekle-
no verando itd. Golešch,
Aleksandrova c. 44, Ma-
ribor. (1)

15.000 kg sladkega sena
prvovrstnega, prodam. —
F. Pirnat, Krtna št. 26,
p. Dob pri Domžalah. —
Pojasnila daje tudi Pir-
nat J., Vrstoškova št. 9,
Ljubljana.

Medarna
Prva specialna trgovina
za med, Ljubljana, 21-
dovska ul. 6, nudi prvo-
vrstno sortirani evetični
med lastnega pridelka in
od najkakovostnejših čebel-
jarjev, po najnižji ceni.
Na debelo in na drobno.

KAPPEL
odlični nemški pisalni
stroji, najmodernejša
konstrukcija. — Razni
modeli, tudi na obroke
pri
Kleindienst & Posch
Maribor, Aleksandrova 44

Semenski oves,
ribniški fižol,
črno deteljo, banasno
lucerno, grahorico, peso,
trave in druga semena
za polje dobita v naj-
boljši kakovosti pri trdki
Fran Pogačnik d. z o. z.
v Ljubljani, Tyrševa
(Dunajska) cesta št. 33
(Javna skladišča).
Fižol tudi zamenjamo.

104 din
1 m² žaganih, zdravih in
suhih bukovih drv, fran-
ko hiša; trboveljski pre-
mog najceneje. RUDOLF
VELEBIT, Ljubljana VII,
Jernejeva cesta. Telefon
27-08. (1)

»VELEBIT«
otroški vozički
ZAGREB, Mesniška ul. 7/II,
na dvorišču
Najnovejši do sedaj še novi-
domi modeli za 1933 v spe-
cijalni in največji trgovini
otroških vozičkov. Prodaja
za gotovino in na odplačilo.
Cenik s slikami brezplačno.
Izrežite oglaš zaradi naslova.

»Presto«
kolesa
večletna tovarniška ga-
rancija. — Na ugodne ob-
roke. — Na zalogi tudi ko-
lesa drugih znamk.
Rabljen kolesa vzamemo
v račun.
Nova trgovina
Tyrševa cesta 36
(Nasproti Gospodarske
zveze).

Skrivnost
amerikanskega jezera

Nadzornik je komaj prekinil stik, ko se je zvo-
nee znova oglašil. Snel je slušalo, namršil obrvi in
poslušal.

»Halo...«
Bil je sodnik.
»Kako je Monaru?« je vprašal Mr. Bruce.
»Prav dobro, sir. Pravkar je zapustil pisarno.
Vrnil se je domov. Razumljivo je, da se mora od-
počiti.«
»Da... da, da... Poslušajte, Ruggles. Jaz...
Razkrij sem skrivnost Devila Patha...«
»Če vam je prav, sir?«
»Pravim, da vem, kdo je Devil Path. Ruggles.
On... to noč se je izdal... Oh, to je ogabno!...
Ali bi hoteli preskrbeti stražo za varstvo...«
»Za kaj gre?«
»Komaj si upam na to misliti, res Ruggles...
Devil Path je Farringdon!«
»Vrhovni načelnik?«
»Da, da... Vrhovni načelnik... Razumljivo,
ne povejte mu tega, za božjo voljo!... Zelo tajno
stražo... razumete? Treba ga je samo v pravem
položaju razkrinkati, sedaj ko ne sluti ničesar in
ko imamo mi polno dokazov proti njemu. Razu-
mete? In Monara tudi obvestite o mojem od-
kritju...«
»Vi... nimate dokazov, sir?«
»Da, da, imam jih... Toda ne upam se jih vam
po telefonu povedati... Nikoli se ne ve, če mogoče
med potjo kdo ne posluša... Jutri vam jih bom
povedal!«

Nadzornik Ruggles je odložil slušalo in dolgo
nepremično stal in razmišljal.

»He! Ruggles!« je mrmral Neighbour, ki mu
je sedel nasproti. »Kaj imate?«
»Kaj imam?« je odgovoril nadzornik. »Ha!
želel bi vas pri tem videti!«

»No torej! Kaj? Pravkar ste sprejeli dva tele-
fonska poziva, prej ko v eni minuti presledka. In
nato?«
»Ali veste, kaj pravijo?«
»Kako naj, hudiča, vem?«
»Farringdon mi je najprej telefoniral, da je
bankir Marsh Devil Path.«
»Kako je to originalno?«
»In sodnik sluti, da je Farringdon Devil Path!«
»To je res zabavno! Zakaj se ne smejete?«
»Kaj še! Oba zahtevata skrivno stražo...«
»Tako torej!« je vzkliknil Neighbour. »Če se
bo to nadaljevalo, boste kmalu imeli pol ducata
Devilov Pathov, da jih aretirati! Pri moji veri, iz
vsega srca vas pomilujem!«
»Pomilujete me?«
»Da. Še toliko bolj, ker bi tudi jaz vas prostil,
da organizirate stražo.«
»Ne!«
»Da, moj dragi. Vendar bo nekaj spremembe.
Jaz ne trdim, da vem, kdo je Devil Path.«
»Torej?«
»Torej mislim, da morda le ne bi bilo tako
brez pomena, da bi stražili in ščitili miss. Mercu-
ros. Noro je naščuvala groznega sovražnika proti
Devilu Pathu; sovražnika, ki bo gotovo dobil ro-
parjevo kožo. Torej... Bojim se, da se ne bi kaj
hudega zgodilo dobri miss. Mercurosovi. Razu-
mete?«
»Prav dobro,« je počasi odgovoril Ruggles.
»Tem bolje,« je zaključil Neighbour, ko se je
dvignil z naslonjača. »Čelo razumete, se pravi, da
niste tako neumni, kakor zgledate...«
»Hvala!«
»No! Lahko noč, stari krockar! Če boste imeli
kako pretresljivo novico, da mi jo sporočite, ne
bojte se me buditi. Vrnem se domov in vi poznate
številko mojega telefona, ali ne?«
Ne da bi počakal odgovora, je Neighbour odšel
iz pisarne.

IX.

Morebiti še nikoli v vsem življenju ni miss.
Mercuros bolj sladko spala kakor ono noč. Njen
spanec je bil pravi otroški spanec, spanec pridne-
ga otroka, z mirno vestjo, ki ga skrbi ne morejo
mučiti. Miss. Mercuros je ležala v svoji veliki po-
steli in se anjeleško smehljala.

Niš se ji ni sanjalo. Sedaj ni bila več kraljica
umrlih, splošno spoštovana ženska in strah Chica-
ga. Njena trgovina s posmrtniki ni več obstajala.
Omamljeni so se vrnili v svoje krste vsi mrtlič, ki
jih je morala čez dan obuditi.

Miss. Silva Mercuros ni bila več čudodelka, ča-
rovnica... Bila je samo še speča ženska, v vsakem
oziru podobna drugi speči ženski na zemlji. Edino
Bog je vedel, če se ji je kaj sanjalo. In vendar
uboga ženska...

Kakšne skrbi pa naj bi imela miss. Mercuros?
Kakšne skrbi naj bi jo ovirale v spanju? Ali ni bilo
njeno življenje, življenje srečne ženske? Ta obir-
na hiša v Prairie avenue, ta razkošni hotel, polno
dvorišče cvetice in redkega, dragocenega grmičja jo
je ločilo od asfaltnega sprehajališča, ali ni to neke
vrste palača, glavna po najbolj veličastnih legen-
dah?

Zlati opaži, svilene zaves, preproge, parfumi
in najbolj sladko in lahko ozačje... Miss. Mer-
curos se je lahko ponašala, da je izvoljenka živ-
ljenja.

In vendar uboga ženska je to noč...

Ali ni približno pred dvema urama spraševala
tisto belo senco, tisto prikazen Jožja Roseya iz
Los-Angeles, ki je bil zaprt v trojni krsti...

Kaj? Kaj se je zdaj zgodilo? Ta senca, ki je
pravkar preskočila mrežo, ki se je sklanjala in
spustila tiho med šope cvetlice... je obšla hišo...
se je ustavila in privzdignila glavo proti temu na
pol odprtem oknu... Kaj naj bi to pomenilo?

Tat? Vlomilec? Človek, ki išče, kako bi prišel
neopažen v sobo miss. Mercurosove?

Oh, na pročelju se je skrli za bršljan, ki je
krasil pročelje hiše. Plezal je... počasi in si po-
magal z nogami in rokami proti oknu... proti
speči mss. Mercurosovi, ne da bi napravil kaj večji
šum, kakor ga napravi lahko šumljanje listov...
Še dva metra ga ločila od roba okna... meter
in pol... meter...

Ko bi se dal bršljan odtrgati od stene in za-
gnati tega človeka na tla.

Pa ne. Prišel je do okna. Roke so se močno
oklenile roba. Še en suneč. O jo! že je odrinil eno
krilo. Prekoračil je rob. Zginil je v temni luknji...

Miss. Mercuros se ni prebudila. Tako ljubo
kakor deklica je nadaljevala svoj spanec, ne da bi
slutila, ne da bi uganila človeka, ki je stal pri od-
prtem oknu. Ko jo je zagledal, se je oddahnil.

Tat? Vlomilec? Ne, ne. Neznanec je moral ime-
ti drug cilj svojega obiska. Prišel je... Najbrž je
bil napadalec... In ta uboga ženska, ki je ležala
vznak in mu nudila svoje razgaljeno grlo...

Počasi, valovito in tiho kakor rdečica se je
mož približal postelji. Iz žepa je potegnil svilene
roboček... Nekoliko ga je zvil. Naglo skočil. Kakor
pero, ki se sproži od samega sunka...

Miss. Mercuros je poskušala, da bi se branila,
da bi kričala... Njen napadalec je moral biti kak
veščak. V nekaj sekundah je končal del svojega
opravila, ki si ga je označil, brez dvoma. Miss.
Mercuros je ležala na postelji v velikem neredu,
noge in roke je imela zvezane, usta zamašena z
velikim zamaškom.

Neznanec se je dvignil

»Nič se ne bojte,« je šepetal, ko je gledal svojo
žrtv. »Nič hudega vam ne bom storil, če... če
boste pametni.«

Stopil je k oknu in ektrbno apustil zaves, nato
je vzel električno svetilko iz žepa in jo prižgal:
Svetil je po sobi naokrog:

»Še dvojca vrata. Zapirava jih. Tako bova pre-
pričana, da naju ne bodo motili.«

Vrnil se je k postelji in obrnil žarke v obraz
ženski.

Velika prodaja vsega blaga od 15. marca dalje v povečani trgovini po engro cenah, pri katerih boste opazili ogromno razliko.

stroške sandale 10.—
trpečni delavski
ževjji samo din 65.—
klobuki od din 20.—
okfordi od din 4.—
delani od din 6.50
bela platna od din 5.—
platna za rišbe
150 široko din 9.50
spodnje hlače od din 2.—
nogavice od din 2.—
kravate od din 5.—

ENGRO CENE

dobite samo
v modni in manufakturni
trgovini

A. PETEK - CELJE

Prešernova ulica 21

Velika izbira konfekcije. Pri nakupu do din 1000—
razlika pri cenah ca din 300—.

Obleke domače dele
od din 70 — dalje
olomane od din 280.—
trpečni nadrazi od din 180.—
pokrepljivi šivalni
stroji samo din 1600.—
delavski din 21.—
crepe de chine od din 10.—
evitrate za obleke
od din 3.50 dalje
fini damski robčki din 2.—
Hubertus plašči
nepremakljivi din 180.—

Na zalogi več tisoč drugih predmetov. Posebno lepa
in bogata izbira sukna za dame in gospode.

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

zad. z neom. jam. Ljubljana, Miklošičeva cesta 6 v lastni palači

obrestuje hranilne vloge
najugodnejše.

Nove in stare vloge ki so

v celoti vsak čas izplačljive
obrestuje po 4%, proti odpovedi pa po 5%

Prodajalna čevliev

»Triumf« - Kolodvorska ulica št. 11

se je preselila

na Miklošičevo cesto št. 12

▼ novo trgovsko poslopije in je založena z novimi spomladanskimi
modeli. — V Kolodvorski ulici se pa vrši odprodaja zaloge po
izredno ugodnih cenah.

Cenjenim odjemalcem se priporoča.

Ljudska posojilnica

v Celju

registrirana zadruga
z neomejeno zavezo

obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 4%
na trimesečno odpoved pa po 5%

*

Izplačuje točno vse vloge — stare in nove!
Dovoljuje posojila in trgovske kredite

V naši podružnici na Miklošičevi cesti

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domo-
ljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in
dobite razne informacije. — Poslovne ure od
pol 8 zjutraj do pol 1 pop. in od 2 do 6 pop.
Telefonska številka 30-30

Ako hočete dobro kritino

obrnite se na trvdiko

ELIKAN STANISLAV

splošno krovstvo, Ljubljana, Breg 14
Kritje z različnimi materiali in zaloga istih.

Iz zapuščine

pri gradu Turniš pri Ptuj
Bodo naprodaj

v nedeljo, 26. marca, z začetkom ob 2 popoldne
različne gospodarske potrebščine — in sicer:
1 kompletna mlatilnica z lokomobilom, gospodarsko
orodje, plugi, brane, valjarji, vozovi, sani, slamo-
reznice, reporeznica, seno, slama itd. — istotako
bo naprodaj tudi en
biljard ter druga hišna oprema.

Gnojnične črpalke
brzoparilniki
štedilniki

GAMA

novi modeli, višek dovršenosti, odlični v rabi,
10-letna garancija, najnižje cene, izdeluje
Podržaj Ciril, Ig 147 pri Ljubljani

Vinogradniško posestvo

obstoječe iz 107.97 m² vinograda, 28.81 m² gozda,
51.29 m² travnika in njiv z večjo množino sadnih
dreves ter dveh poslopij (gospodarsko in viničar-
sko) v prav dobrem stanju — ugodno naprodaj.
Posestvo je arondirano, ima krasno južno lego z
razgledom na Savinjsko dolino in je pičlo uro
oddaljeno od železniške postaje. — Ponudbe v
podružnici »Slovenca« v Celju pod »Resen kupec«.

Sporočamo, da nam je v Gospodu
umrla teta, svakinja, stara teta, gospa

Avgusta Klančar

šolska upraviteljica v pokoju

previdena s svetimi zakramenti za umi-
rajoče.

K zadnjemu počitku jo bomo spremili
na pokopališče na Zale 26. marca 1939
ob 3 popoldne.

Kamnik, dne 24. marca 1939.

Zalujoči ostali.

POHIŠTVO!

E. ZELENKA

tovarna pohištva, tapetništvo in vse stanovanjske opreme
MARIBOR, ulica 10. okt. 5

Ob modernizaciji našega podjetja Vam
audimo po izredno nizkih cenah najno-
vejše modele spalnic, jedilnic, kaučev,
madracov, preprog itd. Obrnite se zaup-
ljivo na nas in prepričajte se sami o
nizkih cenah in solidni izdelavi.
Dobite pa tudi vse na obroke!

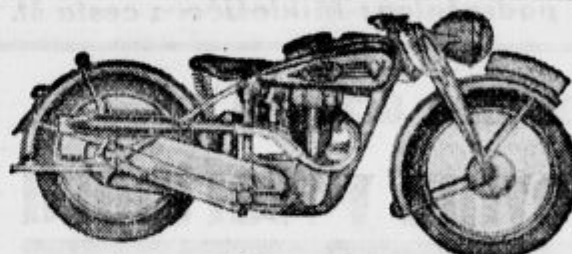
LIGNOLIT za

Najprikladnejša fla sedanjosti

Brezplačne ponudbe, navodila

„LIGNOLIT“ Radeče pri Zid. mostu
Prvovrstne reference!

tovarne
delavnice
restavracije
trgovine
bolnice
pisarne
stanovanja
itd.

Vse velikosti od
100—500 ccm
kakor tudi re-
zervni deli.

Bianchi - Victoria

Zastopstvo:
I. Hojnik, Maribor
Franciškan. ul. 18

**Kupujte pri trgovcih ki inserirajo
v „SLOVENCU“! Zadovoljni boste!**

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku d.

Tovarne v Celju in Hrastniku

proizvaja:

Solno in žvepleno kislino • Kalijev in natrijev
soliter • Kristalno sodo in pralni prašek • Glau-
berjevo in grenko sol • Žgano apno in klajno
apno • Fosfatno žlindro in kostno moko • Ru-
dninski in kostni superfosfat • Železno-oksidsne
barve in zeleno galico • Vodotopna olja za in-
dustrijske svrhe • Alkaloidne opiuma in druge
farmacevtske izdelke • Razna sredstva za
zaščito rastlin in uničevanje škodljivcev

Natančnejša pojasnila se dobe pri tvornici v Hrastniku.
Brzjavni naslov: KEMIČNA HRASTNIK — Interurban telefon 2

Pozor!

Zaloga se bliža koncu

zato pohitite z nakupom knjig pod polovično ceno:

Germano: Življenje sv. Gabriela din 10.—
Sv. čistost din 5.—
Samec: Za naše male din 8.—
Vole: Roka božja din 10.—
Turšič: Izgubljeni raj din 10.—
Sardenko: Dekliške pesmi din 18.—

sedaj skupne same
din 15.—

Scharsch: Spoved malih grehov din 25.—
Potočnik: Dobri pastir, I. del din 38.—
Potočnik: Dobri pastir, II. del din 40.—
Potočnik: Dobri pastir, III. del din 40.—

sedaj skupne same
din 50.—

Teraš: Za visokim ciljem din 24.—
Teraš: Pri studenih zdravja in moči din 24.—
Teraš: Po stezah resnične popolnosti din 24.—

sedaj skupne same
din 30.—

Vole: Otroci, I. del din 25.—
Vole: Otroci, II. del din 24.—

sedaj skupne same
din 20.—

Prekrasni govori dr. Mihaela Opeke, t. j. 21 knjig,
skupna cena 408 din — — — sedaj pa samo

din 200.—

TRGOVINA H. NIČMAN, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 2

Z žalostnim srcem sporočamo vsem sorodnikom, pri-
jateljem in znancem, da je naš predragi oče, gospod

LUDVIK OVEN

posestnik in gostilničar iz Radohove vasi

danes, 24. marca, ob 5 zjutraj, previden s tolažili svete vere
umrl. — Pogreb predraga pokojnika bo v nedeljo, dne
26. marca ob devetih popoldne v St. Vidu pri Stični.
St. Vid pri Stični, dne 24. marca 1939.

Zalujoči otroci: Fani, Mici in Ludvik

Obrt

Izdelovanje harmonijev
in popravila orgel pre-
vzema Tramte, Medvode.

Slikarstvo — pleskarstvo
V. Zveglj, Colzova c. 1.
Novi vzorci Cene vsem
dostopne. (t)

Solidno in poceni zida
stavbno podjetje LEBAR
VIKTOR, Ljubljana VII.,
Jesenkova ulica 2. (r)

**Damski
modni salon**

J. KUMELJ-eve
Novi trg 1-I., Ljubljana
izdeluje
prvovrstne plašče,
kostume in obleke
po solidnih cenah.

Franc Jager
tapetništvo

Ljubljana, Sv. Petra c. 17
telefon 20-43

Velika zaloga vseh vrst
šimna, otoman, najmo-
dernejših couch-sof. — V
za' vedno vseh vrst
šimna, gradi za modroce,
blago za prevleko pohi-
štva itd. — Solidno delo!
Točna postrežba!
Konkurenčne cene!

Izdelovalnica likerjev, desertnih vin, sirupov in žganjarna

Jakob Perhavec

Maribor - Gosposka ulica šte. 9

Telefon 25-80

Na drobno in na debelo

Rum, konjak, likerji,
slivovka, brinjevec,
droženka, klekovača

Specijaliteta:
Grenčak in vermut

Zahvala

Globoko ganjena po prisrčnosti in ljubezni, katero so izkazali številni
sorodniki, prijatelji in znanci ob smrti mojega dobrega, nepozabnega soproga

Janka Ogulina

veleposestnika

se najiskrenejše zahvaljujem čč. duhovščini, posebno č. g. župniku Erklavcu
za tolažilne besede ob odprtem grobu, č. g. župniku Omahnu za asistenco,
č. g. kaplanu Pregelju in domačim pevcem za ganljive žalostinke, starosti
črnomeljskega Sokola br. Vrankoviču za lepi poslovični govor, gg. učiteljsvu
seminski šole za častno spremstvo, sokolskemu društvu iz Semiča, Crnomlja
in Gradaca ter gasilskim četam Semič, Stranska vas in Strekljavec za častno
spremstvo s prapori, vsem številnim darovalcem krasnih vencev in šopkov,
vsem, ki so mi ustno in pismeno izrazili svoje sožalje in končno vsem, ki
so mojega predobrega soproga v tako častnem številu spremljali na njegovi
zadnji poti in mi s tem lajšali mojo neizmerno bol. Vsem prisrčna zahvala.

Vrtiča — Semič, dne 26. marca 1939

Ivanka Ogulinova, soproga

Obiščite

BEOGRAJSKI VELESEJEM

1.—8. aprila 1939 veliki mednarodni salon avtomobilov in motociklov z razstavo cest in turizma.

15.—24. aprila 1939 veliki mednarodni splošni vzorčni velesejem.

Okoli 1000 razstavljalcev iz naše države in zamejstva. — Najhitrejša orientacija v izbiri blaga. — Razširjenje poslovnih zvez. — 50% popusta na železnicah in ladjah. — Obvestila: Beogradski sajam, pošt. pret. 538, Beograd Telefon št. 28-526 in 28-802.

Goldnerjevi
slaščičarski stroji

BRATJE GOLDNER, SUBOTICA
Osnovano 1906

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE!

„SLOVENEČ“, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

Dobro vpeljana detajlna
trgovina v Mariboru
za moško in damsko modo na najboljšem mestu
takoj naprodaj.

Ponudbe upravi Slovence Maribor pod »Redka prilika« št. 543/4567.

OPOZORILO!

Opozorjam vse cenjene interese, da se pred nakupom koles neobvezno ogledajo letošnje izvanredno veliko zalogo, novih svetovnoznanih najboljših znamk, po najugodnejših cenah.

Nudim posebno popravilo v svoji novopreurejeni delavnici, ter prevzemam v splošno prenovljenje v stroko spadajoče.

LOJZE ZAJC, trgovec in mehanik, Zg. Kašelj 103, p. Dev. Mar. v Polju pri Ljubljani. — Čekovni račun 16404.

Vzajemna posojilnica

R. Z. E. O. Z.

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7
poleg hotela Union

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove vloge po 4% do 5% po dogovoru.

Nove vloge vsak čas razpoložljive.

Poslužite se varčevalnega krožka! Zahtevajte prospekt!

Posojilnica daje kratkoročna posojila.

ALPEKO-plošče

Hidravlično stisnjene Terrazzo in druge plošče za tiskovanje in oblogo sten, obložne in polne stopnice ter vse druge izdelke iz umetnega kamna, izdelane s pomočjo modernih strojev, dobavlja v prvovrstni izdelavi in kvaliteti:

„ALPEKO“, Industrija umetnega kamna
Ljubljana, Tyrševa cesta 48 • telefon 29-30

Priznana prvovrstna francoska kolesa

AIGLOU

Najlažji tek.

VIKTOR BOHINEC

Ljubljana, Tyrševa cesta 12 (dvorišče)

Pomladanski otroški plašči

od 100 dinarjev naprej se dobijo samo pri
L. TRPINU, MARIBOR, Vetrinška ulica 15.

Za vsa v zidarsko stroko spadajoča
dela se priporoča

OGRIN ANTON

oblastno koncesionirani zidarski mojster
Nomenj — Bohinjska Bistrica

Mlinarji!

Umetni mlinški kamni, za vsako meljavo in vsako velikost, najboljši in najcenejši pri

S. FORSTNERIČ

mlinostavsko podjetje

Maribor—Melje

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

HOHNER

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA

GENERALNO ZASTOPSTVO

F. SCHNEIDER

ZAGREB NIKOLIČEVA 10

D. M. C. in C. M. S.

prejico, kvačkanec, krpanec, umetno in živalno svilo, razne vrste sukanec, čipke, trakove, naramnice, kravate, žepne robce in drugo galanterijo ter kratko blago vedno po najnižjih dnevnih cenah pri trvdki

Osvald Dobeč

Ljubljana — Pred Škofije 15.

Na debelo. Solidna postrežba. Na drobno. Velika izbira elastike.

Naročajte »Slovenca«!

Razdelili bomo med naše nove in stare naročnike

300 bogatih nagrad

Ne zamudite! Še danes naročite »Slovenca«!

Zrebanje bo pred komisijo naročnikov in javnim notarjem

29. aprila 1939

Zahvala

Vsem, ki ste z nami sočustvovali in nas tolažili ob nenadomestljivi izgubi naše ljubljene soproge, mame, sestre, tete in svakinje, gospe

Katarine Trtnik
roj. Golob

jo obsuli s cvetjem ter počastili na kateri koli način njen spomin, in vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremlili na njeni zadnji poti, naša prisrčna zahvala. — Sveta maša za dušnico bo brana v sredo, dne 29. marca 1939, ob 7. uri zjutraj v farni cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, 24. marca 1939

Zalujoči ostali

Pomlad čas potovanja in obnove — zato potne kovčke, lepe ročne torbice, nahrbtnike, nogometne žoge, denarnice in še mnogo primerne priporočam

IV. KRAVOS, Maribor, Aleksandrova 13

Oglejte si izložbe!

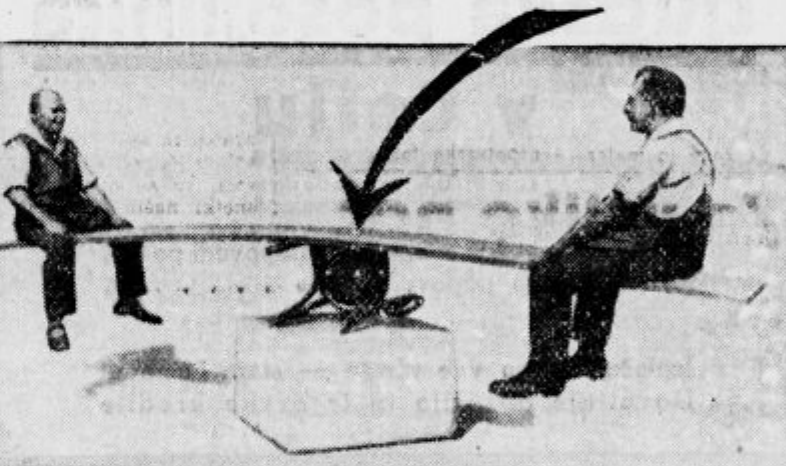

TUDI VAŠE NOGE

bodo rešene neprijetnih bolečin od kurjih oči in trdo kože na podplatih če uporabite BURGIT, kateri brez operacije, brez bolečin ter radikalno odstrani kurja ota in trdo kožo. Zato zahtevajte v apoteki, drogeriji samo BURGIT obliž proti KURJIM očesom

za din 4.—, dvojni din 7.—; za podplate se priporoča večji za din 5.—, dvojni din 9.—.

Razpošilja: BURGIT G. z., Novo mesto, Dravska ban. BURGIT zak. zašt.

STOLI
tako-le trdni

in ostala oprava SAMO pri špeci-
jalni tvornici upognjenega pohištva

THONET-MUNDUS
d. d. Varaždin

ZA: KAVARNE, GOSTILNE, HOTELE, TER-
RASE, KINOMATOGRAFE, PISARNE,
SOLE IN PRIVATNA STANOVANJA

Zahtevajte v vseh trgovinah pohištva izključno samo
Original „THONET“ stole

Vsemogočni je poklical k sebi po plačilo na predvečer svetega nadangela Gabrijela, dobro pripravljeno in udano v voljo božjo, najino skrbno in drago mater — gospo

Jedrt Filipič
roj. Guzelj

Pogreb bo v Naklem v nedeljo, dne 26. marca 1939, ob pol devetih dopoldne na farno pokopališče. — Vsem sorodnikom in znancem jo priporočava v pobožno molitev.

Naklo, dne 24. marca 1939

Filipič Janez, župnik — Marija, sestra